

שעה"כ

		חלק ד'
2	גלות מצרים, דור יוצאי מצרים היו מק"ל שנים של טפ"ק של אדה"ר, וענין דם	פסח א
25	הגדלת ז"א	פסח ב
30	מעלת ליל פסח שבה עלה ז"א למעלה מהתעוררות דלעילא ללא התעוררות דלתתא	פסח ג
38	חמץ ושאור	פסח ד
48	סדר פסח בקיצור	פסח ה
52	סדר פסח באורך	פסח ו
64	ספירת העומר	פסח ז
67	עוד כוונה בספירה, וענין חול המועד, ושביעי של פסח	פסח ח
70		פסח ט
72		פסח י
77		פסח יא
85		פסח יב
105		שבועות

שעה"כ

דרושי הפסח דרוש א¹

בענין פסח ויציאת מצרים². הנה נודע מ"ש ז"ל (ב"ד פי"ט סי' ז') כי אותם הדורות הראשונות דור אנוש⁴ ודור הפלגה סילקו את השכינה למעלה מרקיע השביעי מחמת עונותם⁵. ודע, כי ישראל שהיו באותו הדור של שעבוד⁶ מצרים היו בחינת אותם הנצוצות של קרי שהוציא אדה"ר באותם ק"ל שנים עד שלא נולד שת כמ"ש ז"ל (ב"ד פכ"ד סי' 987).

- מאיר הכוונה -

1 סער חג המלכות פרק א.

2 עי' לעיל הקדמה אחת בענין צרות המשיח עמוד 11. ועי' שעה"ק הובא בהערות סופיות. עי' הערה בסוף הספר.

3 ז"ל: עיקר שכינה בתחתונים היתה, כיון שחטא אדם הראשון נסתלקה שכינה לרקיע הראשון, חטא קין נסתלקה לרקיע השני, דור אנוש לג', דור המבול לד', דור הפלגה לה', סדומיים לו', ומצרים בימי אברהם לז'. וכנגדן עמדו ז' צדיקים, ואלו הן אברהם יצחק ויעקב לוי קהת עמרם משה, עמד אברהם והורידה לו', עמד יצחק והורידה מן ו' לה', עמד יעקב והורידה מן הה' לד', עמד לוי והורידה מן הד' לג', עמד קהת והורידה מן הג' לב', עמד עמרם והורידה מן הב' לא', עמד משה והורידה מלמעלה למטה, ע"כ.

4 ודור המבול (פע"ח).

5 עי' שער מיעוט הירח פרק ב.

6 סל שעבוד" נמחק בפע"ח, וכמקומו איתא בנלות

7 ז"ל: זה ספר תולדות אדם אליו תולדות ואין הראשונים תולדות ומה הן אלהות בעון קומי אבא כהן בדלאל אדם שת אנוש ושתק אמר להם ע"כ בצלם אלהים וכו' (כדכתיב לעיל) ד"א אלו תולדות ואין הראשונים תולדות ומה הן רוחות דא"ר סימון כל ק"ל שנה שפרשה חוה מאדם היו רוחות הזכרים מתחממים ממנה והיו מולידים ממנה ורוחות נקבות מתחממות מאדם ומולידים ממנו הה"ד (שמואל כו) אשר בהעותו והוכחתי בשבט אנשים ובנגעי בני אדם בנוי דאדם קדמאה מאן דאמר דרוחי דביתא טבין דרבו עמיה ומאן דאמר דאינון בישינ דחכמין יצריה מאן דאמר דרוחי דחקלא בישינ דלא רבין עמיה ומאן דאמר דאינון טבין דלא חכמין יצריה ד"א אלו תולדות ואין הראשונים תולדות למה שהן כלין במים דא"ר יהושע בן לוי כל השמות הללו לשון מרדות הן עירד עורדן אני מן העולם וכו' עד מה לי ללמך ולתולדותי. עי' הערות סופיות.

8 דעה ח"ב לא ע"א כללים ח"א ע"ג.@@

9 ועי' ספר הגלגולים פרק מה בדף נד {אין פרק מה ואין בדף נד בנוגע} ועי' עוד בספר זוהר הרקיע דף לג ע"א ורע"ב כי לאדה"ר היה זה לתועלת ותיקון וכן הוא בזהר בראשית נה ע"א ועי' עירובין יח ע"ב כי כ"ז היה בש"ז דחזא לאונסיה (לש"ו בגליונות לפע"ח).

ז"ל הזהר הרקיע: כי לא אל חפץ רשע אתה לא יגורך רע, מאן דאתדבק ביצה"ר ואתמשך בתר רע אסתאב הוא ויסאבון ליה. פי' הקב"ה צוה לאדה"ר מכל עץ הגן אכול תאכל ומעץ הדעת שהוא חוץ לגן לא תאכל כדי שיהיה כולו טוב וכיון שכבר נדבק ברע ונכנס בו יצה"ר וקין והבל נולדו בלא תיקון מכת ההוא ולא נתקיימו בעולם וז"ש בפ' זה דף מד בשעתא דאטיל נחש זוהמא כו' וכיון שחזר בתשובה שמש ק"ל שנה ברוחין ושדין ונכנס בנהר גיחון עד קדליה ודחה הרע לחוץ ואחר ק"ל שנה הוליד את שת בדמותו כו' נמצא ששמושו ברוחין הוא תקנתו אבל לשאר בני אדם הוא פגם גדול כי הזרע הראוי להוליד בנים באשתו דחזי ליה ללמדם תרוה להרבות הדמות כמ"ש כחצים ביד גבור וגו' ולכן מי ששופך זרעו לחוץ לריק באתר דלא אצטריך נעמר ואגרת מגדלין הטפה ההיא עם הנפש הנכלל באותה הטפה ומתהווה ממנו שידין שעליהם נאמר נגעי בני אדם להיותם כלאים מחוברים שדים ואנשים וע"ז נאמר אוי לרשע רע כי רע יותר מרשע כי הש' הוא סוד של שק"ר ומטע אמת יש בו ויש לה ג' ראשים רומז לג' אבהן וכיון שהרשע מקלקל ומשחית זרעו נעשה רע ומסתלק הש' מן רש"ע שהיא מיעוט קדושה שבו ונשאר וכלו רע וזהו מאן דמחבל וכו' לא חמי אפילו שכינתא ואלו השדין נקרא נגעי בני אדם.

ז"ל הזהר: בהאי מה כתיב (שם ה ג) ויולד בדמותו כצלמו רבי שמעון אמר מאה ותלתין שנין אתפרש אדם מאתתיה וכל אינון מאה ותלתין שנין הוה אוליד רוחין ושדין בעלמא בגין ההוא חילא דזוהמא דהוה שאיב ביה כיון דחסיל מניה ההוא זוהמא תב וקני (דאעדי) לאנתתיה ואוליד בר כדין כתיב ויולד בדמותו כצלמו:

תרגום: בזה מה כתוב, "ויולד בדמותו כצלמו". רבי שמעון אמר, מאה ושלושים שנים נפרד אדם מאשתו, וכל אותם מאה ושלושים השנים היה מוליד רוחות ושדים בעולם, בגלל אותו כח הזוהמא שהיה שאוב בו. כיון שחיסל ממנו אותה הזוהמא, שב וקנא (שעבר) את אשתו והוליד בן, אז כתוב "ויולד בדמותו כצלמו".

שעה"כ

ואח"כ באו בגלגול בדור המבול, ולכן היו גם הם משהיתים זרעם על הארץ כעין השורש אשר משם נוצרו והוצבו, עד שנימוחו. וזה מה שאמר הכתוב (בראשית ו ה) וירא ה' כי רבה רעת האדם בארץ, ונודע כי הקרי נק' רע, והמוציאו נק' רע, כמו שאמר הכתוב (בראשית לח ז) ויהי ער בכור יהודה רע בעיני ה', וכתוב (ישעיה ג יא) אוי לרשע רע, וכתוב (תהלים ה ה) לא יגורך רע, כנדרש בס"ה (ח"א נו ע"ב נו ע"א). ונמצא כי הדור ההוא היו ממש רעת האדם הידוע הוא אדה"ר, וזה מה שאמר הכתוב (בראשית ו ז) אמחה את האדם אשר בראתי, הוא אדה"ר עצמו שנברא ע"י השי"ת עצמו, ואלו ניצוצותיו, ורצה למחותם.

ואח"כ הם עצמם חזרו ונתגלגלו בדור הפלגה, ועליהם כתיב (בראשית יא ה) וירד ה' לראות את העיר ואת המגדל אשר בנו בני האדם, בנוי דאדם קדמאה (זהר ח"א עד ע"ב), והבן זה. ולכן נק' בני האדם לרמוז כי היו טיפות קרי, ולכן הם בני האדם דכורא בלי (עט ע"ב) נוק'. וגם אז הוסיפו לחטוא עוד למרוד בעליון¹⁰, אבל לא היו באותו עון הא' של השחתת זרע כדור המבול.

וצריך שתדע כי ענין הנשמות הם כענין הזהב הנוצר בבטן האדמה, וכשמוציאין אותו הוא מלא טינוף וסיגים¹¹, דבר אשר לא ישוער ולא תואר זהב לו ולא הדר, עד יתחכם הצורף להגות סיגים מכסף פעם אחר פעם זיכוך אחר זיכוך, לא ראי זה כראי זה¹², ובכל זיכוך מזדכך לאט לאט עד אשר כל הסיגים נפרדים מן הזהב, ואחר כך ניכר היותו זהב. וכן הענין בנשמות, כי בחטאו של אדה"ר נתערב טוב ברע ובפרט בניצוצות האלו של הקרי שהוליד בק"ל שנים.

וכבר נתבאר אצלנו בדרוש שכיבת הלילה ובק"ש שעל המטה (*##לא מצאתי) כי ניצוצות הקרי הם חשובות מאד וקדושות¹³, אלא שיוצאים ומתערבים בקליפות וצריכים בירור אחר בירור לתקנם. ועד"ז היו אלו הניצוצות הולכות ונתקנות לאט לאט עד אשר התחילו להתקן ולהראות בחי' הזהב שבהם, וזה היה בדור מצרים¹⁴.

ובזה תבין טעם נכון למה נגזר עליהם אותו השעבוד הקשה שאין כמותו, כי כנגד מה שחטאו בדור המבול להשחית את זרעם, נגזר עליהם (שמות א כב) כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו, דוגמת עונש המבול עצמו. וכנגד מה שחטאו בדור הפלגה (בראשית יא ג) הבה נלבנה לבנים כו', נאמר (שמות א יד) וימררו את חייהם בחומר ובלבנים כו'¹⁵. וכבר הארכתי במ"א בזה בסוד שבת ודינין במרה איפקוד¹⁶ וע"ש היטב.

- מאיר הכוונה -

הגם שבכל אדם הוה ענין כזה פגם גדול רח"ל, אבל לאדם וחוה היה זה לתיקון ולזכות, שכן עי"ז נדחה מהם הרע לחוץ ואח"כ הולידו את שת שהיה כבר בדמותו כצלמו (דע"ה ח"ב קמז ע"ב). ועי' שם ס ע"ג וע"ד שזה בבחי' סירס את הזכר.

¹⁰ ואח"כ הולרכו להזדקק (להזדכך - לט"ו) (נוסף צפע"ח).

¹¹ ואחר שיצטרפו ויזדככו יהיו נשמות קדושות אחר תום חלאת טומאתן מהם וכבר ידעת כי אדרבא אין החיצונים אוחזים רק בנשמות שהם יותר קדושים (פע"ח חג המצות א).

¹² עי' הערה. **Error! Bookmark not defined.**

¹³ עי' לעיל הערה 11.

¹⁴ היו נשמות קדושות ועלומות רק שחזית החיצונים בהם הם המקלקליו אותן ואחר שיצטרפו ויזדככו יהיו נשמות קדושות אחר תום חלאת טומאתן מהם וכבר ידעת כי לרכבא אין החיצונים אוחזים רק בנשמות שהם יותר קדושים (נוסף צפע"ח).

¹⁵ ולכן צאו צארתו הגלות ומכרו את חייהם בעבודה קשה בחומר ובלבנים כנגד החומר והלבנים שהיו עושין בדור הפלגה והבן זאת (פע"ח).

¹⁶ עי' שעה"פ שמות נו ע"ד ד"ה נבאר עתה: אבל הענין הוא, כי הנה אעפ"י שדור המדבר היו נתקנים, ונבררים טוב מן הרע כנזכר, עדיין לא פסקה זוהמתם הראשון לגמרי מהם, עד שעמדו על הר סיני, כמ"ש חז"ל. וסוד הענין הוא, כי עדיין לא נתקנו עבירות של אדה"ר, ועבירות שלהם, בהיותם בגלגול דור המבול, ודור הפלגה, ואנשי סדום כנז"ל, ואעפ"י שקבלו עונשם בגלות מצרים, היו צריכים בקום עשה, לחזור ולקיים המצות ההם, אשר עברו עליהם, ולכן הוכרחו לתקנם ולקיימם, טרם נתינת התורה בהר סיני. וזה עניינם, הנה, כנגד עון דור הפלגה, שכפרו בעיקר

שעה"כ

ואמנם היות השעבוד בארץ מצרים, הטעם הוא כי הנה נודע שכל הנשמות באות מן החסדים והגבורות אשר במוח הדעת, כי שם תלוי סוד הזווג כמו שאמר הכתוב (בראשית ד א) והאדם ידע את חוה אשתו כו', (בראשית כד טז) ואיש לא ידעה, לכן נקרא דעת, להורות כי משם נמשכת טפת הזווג הנקי בלשון ידיעה כנז'¹⁷. ומה גם אותם הנשמות של הדור ההוא¹⁸ של מרע"ה, וכבר נתבאר אצלנו כי משה הוא מבחי' הדעת¹⁹, וכן כל הדור ההוא הם מבחי' הדעת²⁰, אלא שהם יצאו²¹ אל הקליפות לסבת היותם טיפות קרי בק"ל שנים קודם שנולדו שם. אבל משה היה מבחי' שם עצמו כנודע (תיקו"ז קלה ע"א ועי' שעה"ג הק' כט), ולכן עליו אתמר (שמות ב ב) ותרא אותו כי טוב הוא, ואינו כשאר טיפות רעות של אדה"ר בק"ל שנה, כי אחר כלם נולדו שם בדמותו כצלמו (בראשית ה ג), אבל האחרים היו בדמות שדין ורוחין וליליו, ולכן אמר משה עליהם (במדבר יא טו) ואל אראה ברעתי. וכבר נתבאר זה במ"א (**#).

ולחיות כי כל אותו הדור היו מבחי' הדעת, ונודע כי כשח"ו פוגמים למטה באיו מדה וספי' עליונה, הנה הם גורמים הקלי' שיתאחזו ויקחו שפע מן המקור ההוא שנפגם²². ולכן ירדו ישראל למצרים, שהם סוד הקלי' היושבת באחוריים של דעת העליון, וכמ"ש אצלנו בענין מצרים, שהוא מצר העליון²³, שהוא הגרון, ופרעה הוא העורף הקשה

- מאיר הכוונה -

ועבדו ע"ז כמו אדה"ר גם כן, לכן נתן להם במרה שבת ודינים שלה, ובזה נתקן עון ע"ז. וכו' ודרשו רז"ל אפילו עובד ע"ז כאנוש, שהיה בדור המבול, מקיים השבת מוחלים לו כל עונותיו. וכו' וכנגד עון דור המבול בעון הגזל כאדה"ר, נתן להם פרשת משפטים. וכו' וכנגד עון אנשי סדום, שכפרו בדינין כאדה"ר, לכן ניתן להם פרשת (שמות י"ח כ"א) ואתה תחזה מכל העם, ומינוי שופטים ודיינים.

¹⁷ עי' שער ט"ל פרק יד: הנה ו' דשמה קדישא היא דיוקנא דברית, כי היסוד הוא ארוך דומה לאות ו', וזהו דיוקנא דברית. והנה זה ו' הוא סוד חוט השדרה המושכת הטפה ממוח הדעת לתתא ביסוד, שאחר שנזדווגו בסוד זווג העליון ג"ר בסוד הפה הנ"ל שהם הנשיקין, והם ב' אותיות י"ה מיהו"ה, אז אח"כ נתפשטה הטפה ההיא שיצא מאותו זווג העליון וירדה דרך חוט השדרה שהוא ו' דהיה, ואז נתפשטו ה"ח מחסד עד הוד, ואח"כ כללות ה"ח ביסוד ונשלמה אות וא"ו. ונמצא שתחלה היתה הטפה אות י', ואח"כ נתארכה ונעשית ו' בר"ק שנתפשטה בהם, וז"ש בתיקונים (סא ע"ב) שהאי טפה אתארכת בעמודא דאמצעייתא ואתעביד אות ו' ע"ש.

¹⁸ לוכו (נוסף כפע"ח).

¹⁹ עי' ע"ח מוחין דזו"ן פרק א.

²⁰ עי' שער הפסוקים (ספר יחזקאל): לפי שכבר ביארתי לך בשער הגלגולים בענין עשרה הרוגי מלכות, שהיו מטיפות קרי של יוסף, ושם נתבאר שהנשמות היוצאות בבחי' טיפות קרי לבטלה, הם יותר גדולות במעלה משאר הנשמות, לפי שהם מבחי' הדעת עצמו, כי הם מאתערותא דדכורא. ושאר הנשמות הבאות בזיווג דכר ונוקבא, הם מאתערותא דנוקבא, ואינם אלא מן החסדים או הגבורות המתפשטים למטה בר"ק דגופא דז"א. ולהיותם גבוהות ומעולות מאד, לכן הקליפות שולטים מאד באלו טיפות הקרי.

ועי' ע"ח שער הארת המוחין פרק ב: בזה תבין ענין ערב רב שטרח משה לגיירם, כי היו ניצוצותיו, וכמ"ש לך רד כי שחת עמך וכמ"ש ל. כי דור המדבר היו מבחי' הדעת דמצד אבא שבז"א הנקרא דעת עליון, גם הערב רב נמשכים משם כנזכר, לכן גם ערב רב גימטריא דעת. גם בלעם ה' מבחי' קליפה הנאחזת בדעת הזה, וכמ"ש (במדבר כד טז) ויודע דעת עליון, ממש. ולכן היה מקטרג בהם בדור המדבר לפי כי בו היה דבוק, ואח"כ נפרד מהם, ולכן היה שונא אותם מחמת קנאה.

עי' זהר ח"ב סב ע"ב שדור יוצאי מצרים ודור המדבר נקראים דור דעה. ועי' ז"ח תחת אבותיך יהיו בניך. דכלהו ברחימו, כאינון דרא דמדברא, כאינון דאיקרוון דור דעה. ועי' ע"ח שער הכללים פרק יא.

²¹ נמשכו (פע"ח).

²² עי' ש"ש: נ"ל להגיה כי כשח"ו פוגמים למטה גורמים פגם באיזה מידה וספירה עליונה. ז"ל הפע"ח: והענין כי לעולם כשישראל פוגמים למטה ועושין פגם באיזה מדה חס ושלוש וספירות עליונים הנה החיצונים יונקים משם ובו יתאחזו כולם.

²³ ז"ע שְהַרְי עי' שער הכלל פרק ג: והנה נגד אותו א"ל שְבַדִּיקְנָה הנקרא מלך עליון בסוד מן המלך קרלתי י"ה יש ג"כ (ה') חלקים בגרון של בחי' קטנות ואלו נקרא מלך תחתון שהוא לכות גרון. וכשאלו ה' א"ל שְבַמְלַךְ העליון מאיכין אל ה' חלקים שְבַמְלַךְ תחתון, אז מתבטלים החיצונים היונקין

שעה"כ

שבאחורי הדעת²⁴. והיו אותם הקלי' נאחזים ויונקים כל שפע הנמשך מן הדעת דז"א, ולכן ישראל שבאותו הדור שהם מן הדעת, אלא שהיו בסוד הפגם שהיו בחי' הניצוצות קרי, לכן נשתעבדו לפרעה ולמצרים היונקים כל שפע הדעת, יען כי הם גרמו לכל זה. וכל ענין הגלות הזה של מצרים היה לצרף ולתקן בחי' ניצוצות הקדושות ההם, בסוד (דברים טו) ויוציא אתכם מכור הברזל ממצרים, והבן זה. כי נדמה מצרים אל הכור אשר בתוכו ניתך הזהב ונפרד מן הסיגים ונתקן. והנה נודע כי בהיות למעלה אחיות החיצונים באיזו ספירה ח"ו מחמת מעשה התחתונים הרעים, הנה מסתלק השפע מן המקום ההוא כדי שלא יצא שפע רב משם אל החיצונים. וכמו שהודעתך (ע"ח שער השבירה פרק ח) בענין אצילות ז"א בתחילת אצילותו בבחי' ו"ק בלבד, ולא כלול מי"ם שבו. ונמצא כי בהתאחו פרעה ומצרים בדעת העליון²⁵ בדור ההוא, חזר ז"א לקדמותו, כבזמן היותו בעיבור א' גו אימא עילאה²⁶, בסוד ג' כלילן בג' כנודע אצלנו²⁷. (עט ע"ג)

- מאיר הכוונה -

מן הגרון, וזהו (ישעיה יט ז) וסכסכתי מצרים במצרים תחתון בעליון, ועי"ז (שם א) ונעו אלילי מצרים.

עי' שעה"פ וישב: והנה הקליפות נאחזים בכל האחוריים דז"א, האמנם יש בחי' פרטיים בקליפות, הנקראים ארץ מצרים, והיא בחי' הגרון שלהם, שהוא המלך היותר רך שבכל הגוף כנזכר. ומקום אחיזתם בקדושה, אינו כלל פנים של הגרון דקדושה, רק באחוריים הנקרא עורף. ולכן שם כל מלכי מצרים הוא פרעה, ואינו שם פרטי למלך א' כנודע. והנה פרעה בגימט' עורף ע"ה. גם פרעה יש בו אותיות הערף, לרמוז כי אחיזתו הוא בערף שבקדושה.

שער רה"ק יב ע"ג: ונחזור לענין מצרים, כי בהיות הקליפות נאחזות במקום מלך התחתון שהוא הגרון, שכלו הם דינים, הם מתגברים, וז"ס תגבורת מלכות וסולטנות פרעה ומצרים, וכאשר הקב"ה ראה להכניעם אז נאמר וסכסכתי מצרים במצרים (ישעיה י"ט) והענין הוא במה שהודעתך כי אין הדינים נכנעים אלא ע"י שרשם ומקורם ואז נשבתים ומתצטלים, והנה המלך התחתון שבו נאחזים פרעה ומצרים הוא הגרון כנז' הוא תלוי ונשרש בשקשו העליון שהוא המלך העליון שהוא מקום תקונא קדמאה דליקנא שהם הפאות העליונים של הזקן שעליו נאמר מן המלך קראתי י"ה.

אלא נראה שיש כאן טעות סופר וז"ע מלך תחתון כמ"ש בע"ח ושער רה"ק.

עי' ש"ש שהקשה איך מצרים יונקים ממקום סתום. ול"נ וז"ע ש"ש זה קודם מתן תורה שגילוי הדעת היה בהעלם.

עי' פע"ח מלך גרון העליון, היינו דז"א.

²⁴ עי' ע"ח שער הארת המוחין פרק ה שמציין לענין פעור, וצ"ע אם כוונתו לשער מאמרי רשב"י (פרשת תצוה לב ע"א) ודע כי כמו שכאן למטה יש אחיזה אל החיצונים בסוד פעור כך יש אחיזה אל החיצונים מכון כנגדו ממש בקו ישר במקום העורף של ז"א וזהו סוד כי פנו אלי עורף ולא פנים והנה עורף אותיות פעור. וכבר נתבאר אצלנו כי פרעה מלך מצרים היתה אחיזתו שם ולכן פרעה אותיות הערף וגם הוא בגימטריא עורף עם הכולל גם כל אנשי מצרים נאחזים שם ומשם יניקת ממשלתם וכבר נתבאר במקומו כי שם בגרון הוא המוחין דקטנות דאלהים והיו יונקים מצד אחורי הגרון מאותם האלהים במקום הנקרא עורף ועיין בביאור ברכת אשר יצר כו' ענין פעור הנזכר פה.

²⁵ היינו דעת דז"א.

²⁶ עי' מצו"ש ש"ה ח"א פט"ו כי לא נסתלקו ממנו המוחין דיניקה לגמרי אלא שהאותיות י' ה' (דאלהים שהוא מוחין דיניקה) לא היו מתגלגל בו, ונשארו דוממין בסוד נאלמתי דומיה, דוס י' ה' . ולא נגלה בו רק מוחין דעיבור שהם האותיות א' ל' ס' מאלהי"ם וכמ"ש דעיבורים פ"ה ובכ"מ, אבל באמת הנה אינם מסתלקים המוחין דיניקה דמלך אימא לעולם, וכן הוא ג"כ בע"ח שער המוחין לכלם פרק ו' (לש"ו).

עי' ביאורים (ח"ב י ע"ג): מאחר אצילותם הראשונה, שהוא אחר שנוולדו ונשלמו, הנה הגם שיש בהם עליות וירידות רבות, והם עולים ויורדים תמיד בבחי' קטנות וגלות לפי מעשה התחתונים כנודע, עכ"ז הנה אי אפשר שיוחזרו ממש לכנוס לסוד עיבור במעי האם, כי הוא דבר שאי אפשר

שעה"כ

והנה ז"א אחר שנולד ויצא מבטן אימא עילאה יש לו זמן קמנות וזמן גדלות, ומוכרח הוא שבכל זמן מאלו הג' יהיו לו בחי' מוחין. גם נודע שא"א לו לקבל המוחין אם

- מאיר הכוונה -

להולמו, שאחר שנולדו יחזרו למעי האימא צבחי' עיבור. וגם אם שהיה כן היה מתחבר כל העולמות בי"ע ממלאותם לגמרי, כי כל מלאותם הוא תלוי ועומד על הזו"ן דאילות אחר שיאחז הזו"ן על מלאותם ופלימותם, ע' צוה"ק בראשית (כט ע"ב, ל ע"א) וצ"מ וכוונתו ופשוט.

אמנם בפע"ח (שער חג המצות פרק א) אמר שם כי צעת גלות מצרים חזרו הזו"ן לסוד עיבור, אך כבר העיר הרמ"פ ז"ל שם, וכן בשער הכוונות (דרוש א' לפסח), כי הוא דבר שאי אפשר ע"ש. וע' במבוא שערים (ש"ה ח"א פי"ב) שהכוונה הוא רק על הסתלקות המוחין, כי צעת גלות מצרים וכן צעת חורבן בית המקדש, נסתלקו המוחין מהזו"ן ונשארו רק בהמוחין דעיבור לבד, וירדו אז להקטנות היותר אפשרי, שהוא ג' כלילן צג', חג"ת בנה"י. ור"ל שהמוחין דחג"ת שהם המוחין דיניקה נכללו ונתלבשו בהמוחין דנה"י, שהם המוחין דעיבור כי נסתלקו המוחין דגלות, וגם המוחין דיניקה נתעלמו ג"כ, ולא נשארו רק בהמוחין דעיבור לבד שהוא המוחין דנה"י, ע' מבוא שערים שם. אבל לא שחזרו ליכנוס במעי האם למלאות עיבור ממש כי זה דבר שאי אפשר כנז'. וכן הוא מוכח ג"כ בדברי הרב (בשער מיעוט הירח פרק ב) כי צעת גלות מצרים וכן בחורבן בית המקדש לא היה רק אלא שחזרו אז הזו"ן להקטנות היותר אפשרי ע"ש, אבל לא שחזרו ממש למלאות העיבור ח"ו. וכן כתב מהר"ש שרעבי ז"ל (בספר נהר שלום דף מא סע"א מדפוס ווארשא תרנ"א), כי מ"ש בכוונות פסח (דרוש א) שבגלות מצרים חזר הזו"א לעיבור ג' גו ג', אין הכוונה כפשוטו שחזר ממש לתוך אימא, אלא ר"ל שנסתלקו כל המוחין ולא נשארו בו כי אם מוחין דעיבור שהם אל"ם, ואפי' מוחין דיניקה לא נסתלקו אלא שלל היו פועלים, והיו גם דוממים בסוד דומיה עכ"ל, ע"ש. ועי' עוד ביאורים ח"א נה ע"ד. ועי' לקמן הערה 59.

עי' הגהת השמ"ש בע"ח שער הפרופים סוף דרוש ד' דף א' ע"א (לש"י על פע"ח) ז"ל: נ"ב, ז"ע כי כבר כתב לעיל דרוש א' כי כשאכל ז"א נאכל צב' הפרופים החיזון והאמלעי שבכללותם נקרא ו"ק דז"א דגלותו. ולא ידעתי מי הכריחו למהר"ח ז"ל לכתוב כן, כי הנה אותו הדרוש דלעיל אמיתי מיוסד על כמה דרושים אמיתיים. ועוד כתב (כאן) וזוה לא יחלקו הדרושים כו', ואיך לא יחלקו ואדרבא בזה תפול המחלוקת. ואין לומר כי הב' פרופים החיזון והאמלעי שכתב שם הם דפרלוף לאחור שכולו בחי' נפש, זה א"א, כי הנה נודע מ"ש הרב בכמה מקומות ובפרט משער המוחין כי האריך אנפין כולו מנרנח"י והוא יחידה דכללות האילות, ואו"א עילאין כוללים מנרנח"י והם חיה דכללות האילות, וישקו"ת כוללים מנרנח"י והם נשמה דכללות האילות, וז"א כולל מנרנח"י הוא רוח דכללות האילות, והנוקבא רחל כולה מנרנח"י היא נפש דכללות האילות.

עי' דע"ה ח"ב קיב ע"ג: הנה הרב אמר בפע"ח שער חג המצות (פרק א) כי בגלות מצרים היו הזו"ן צבחי' תלת כלילן בתלת כזמן היותן בעיבור ראשון, ור"ל כי נסתלקו מהם המוחין והיו רק צבחי' הקטנות היותר אפשרי. והיינו כי גם המוחין דיניקה שהם שמות אלהים הנה גם הם לא האירו בשלימות בהזו"ן, ונתעלמו האותיות יה שבהם ולא נתגלו רק האותיות אל"ם לבד שהם המוחין דעיבור, ונעשו בסוד (תהלים לט ג) נאלמתי דומיה, דוס יה. כי האותיות יה שבאלהים נעשו דוממין כי נתעלמו וכמ"ש צוה"ק (פ' וארא כו ע"א וצ"מ פנחס רכב ע"א), והרי היו אז רק צבחי' המוחין דעיבור לבד וע' מב"ש (שער ה' ח"א פט"ו). וזה שאמרנו שהיו צבחי' תלת כלילן בתלת שהוא בחי' עיבור, ר"ל שלל היה מתגלה בהם רק המוחין דעיבור לבד. והנה היו אז רק אחור באחור, והיתה רק מהחזה ולמטה שבו. וכן לא קבלה אז מהה' ראשונות שבו מאומה, אלא רק מהחזה ולמטה שבו לבד וכמ"ש הרב בשער מיעוט הירח (פרק ב).

²⁷ פע"ח: והיתה היציאה בחצי הלילה ולא ביום משום דבימי הגלות הם בסוד ג' כלילין בג' כמ"ש לעיל ואז הנקבה בסוד פסיעה לבר סוף הו' למטה כנודע ובעת הלידה היא יוצא תחלה שהיא מדת לילה והיא גבורות לכן יצאה היא ועשתה בהם שפטים ואח"כ נשלמה לידת הזכר וזהו היום אתם יוצאים בחי' הזכר והוצרך שם דם פסח ודם מילה - מקום?@

שעה"כ

לא עד שיתלבשו תחילה תוך נה"י דאימא, ואח"כ יתלבשו בתוכו²⁸. אלא שבזמן העיבור הא' או בזמן הקטנות, אין לו אלא נה"י דאימא בבחי' חיצוניתם בלבד כמבואר אצלנו במקומו (אנ"כ²⁹). ונמצא כי זמן גלות מצרים אשר חזר ז"א ליכנס בסוד עיבור תוך אימא עילאה, היה שם או בבחי' ג' כלילן בג', כדי שלא יתאחוז הקלי' בו ויינקו שפע ממנו. הנה גם אז היו לו בחי' מוחין מלובשין תוך חיצוניות נה"י דאימא, ואז כל ג' מוחין שלו ובפרט מוח הדעת שבו, החסדים והגבורות אשר שם תלוי פגם הדור ההוא, כולם היו מסתלקים אז ממנו, ולא היו מאירים בתוכו רק חיצוניות הלבושים והכלים של נה"י דאימא בלבד.

והנה נודע כי החסדים שבדעת הם ה', וכן הגבורות שבדעת הם ה'. והנה מוכרח הוא שכלי היסוד דאימא, כיון שהוא מלביש בתוכם³⁰ את עשרת החסדים והגבורות, ודאי שבלבוש הזה עצמו הנק' יסוד של אימא יהיו בו בחי' עשר בחי'³¹. ולפי שאימא נקראת אה"ה כנודע, ובפרט בזמן היות ז"א בתוכו בסוד העיבור, אשר ע"ש כן נקראת אימא בשם אה"ה, כמ"ש בס"ה בפ' אחרי מות (דף טו ע"ב) אלא עתיד לאולדא ולאנתגליא. ולכן אלו הי' בחי' אשר ביסוד דאימא יהיו עשרה שמות של אה"ה, והם נעשים מלבושים אל

- מאיר הכוונה -

²⁸ ז"ל הפע"ח: הלבושים של נצח הוד יסוד או של חג"ת ממוחין דקטנות הם הלבוש עצמו דאמא והוא עצמו משמש במקום מוחין אל הזעיר אנפין בעת קטנותו ולכן יש הפרש בין קטנות נצח הוד יסוד לחג"ת אך מוחין דגדלות אינם הפנימים עצמן דנצח הוד יסוד או דחג"ת דאמא כדי שיהיה הפרש ביניהן רק הם טיפות הנמשכין ממוחין דאבא ואמא ושניהם הם היות דד' בחי' ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן חו"ב חו"ג והם בין אותן המתלבשין בנצח הוד יסוד או בחג"ת דאמא ולכן הם תמיד היות.

²⁹ ז"ל: דע, כי תחלה יצאו ז' כלים עם ניצוצין ואורות, וכלים עיבור יב"ח, וניצוצין ט' חדשים, ואורות ז' חדשים. והנה הכלים הם ג' בחי', חיצון ואמצעי ופנימית. חיצונית הם כ"א אזכרות של תפילין, גימטריא אה"ה, כי עיבור וניקה ע"י אמא דנקראת אה"ה. והניצוצין (הם האמצעות) הם המוחין שבתוכן והם אלה"ם. ואח"כ באין פנימים דז"א והם האורות והם המוחין דהוי"ת, והם באים מלובשים תוך הנה"י דאמא. והוי"ת דמוחין דעיבור תוך החיצונית נה"י דאימא, והוי"ת דמוחין דיניקה תוך אמצעית נה"י דאמא, והוי"ת דמוחין דגדלות תוך פנימיות נה"י דאמא. והנה המוחין דאלקים, שהם מוחין דחיצוניות דג' כלים, הם נעשין קרומות בערך המוחין דהוי"ת שהם פנימים. אח"כ בעיבור ב' דהגדלה נתוספו ג"ר דז"א בבחי' כלים דחיצוניות לכל ספירה מהם, ובזה נשלמו י"ס דכלים בג' בחי', וכל זה נקרא חיצוניות. וגם נתוספו ג' מוחין דחיצונית, שהם אלהים דג"ר והם מהניצוצין, וגם נתוספו פנימית ג"ר שהם המוחין דהוי"ת, והם מתלבשים תוך פנימית נה"י דאמא.

עי' ע"ח שער כה דרוש ח: אמא עילאה לא מתפרשת לעלמין מאבא, בסוד (בראשית ב י) ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן, תדיר ולא פסיק, ואם יכנסו נה"י שלה תוך ז"א יתבטלו זווג אר"א, כי אחר שהיסוד שלה סתום ברישא דז"א, היאך תוכל להזדווג עם אבא. לכן מה היא עושה, חוזרת למציאותה הראשון ונחלקת לב' חלקים, שהם בינה ותבונה. והנה נה"י של אימא עילאה נעשה מהם פרצוף תבונה כולה, ומחצי אמא עילאה נעשה פרצוף אחד עליון ונקרא בינה. ואז באותו בינה עילאה נתקיים קרא ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן, ולא אתפרשו לעלמין, כי נעשה לה נה"י חדשים למעלה מן התבונה. ואז נמצא תבונה נעשה מבחי' הראשונים דנה"י בזמן שהיה פרצוף אחד, והנה"י ראשונים מתחלקים כל אחד ואחד לג' פרקין, ג"ר נעשו חב"ד של תבונה, וג' אמצעים חג"ת שלה, וג"ת נה"י שלה. צ"ע אם זה המקום הכי מתאים לו.

³⁰ נדצ"ל מתלבשים בתוכה? לשון הפע"ח שהם מלבושים אל החו"ג.

³¹ ז"ל פע"ח: בהיות בבחי' ג' כלילן גו ג' תוך בטן אמא היה לו מוחין מחיצונית נצח הוד יסוד דאמא ואז כל המוחין ובפרט כל החו"ג של הדעת שבו תלוי הגלות ההוא כולם היו מסולקים ממנו ולא היו מאירין בו רק חיצונית יסוד אמא לבד והוא כי כבר ידעת כי דעת הוא ה"ח וה"ג נמצא ממילא כי היסוד דבינה הוא כולל ומלביש את הי' בחי' הנ"ל, ע"כ. וצ"ע אם זה מסביר העברתו של הרב מנה"י ליסוד.

פע"ח: בגדלות א' וב' ששניהן שוין ששניהן הם היות דד' בחי' ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן שהם חו"ב חו"ג והטעם כי המוחין דגדלות בין אותם דגדלות א' בין אותן דגדלות ב' שניהן הם טיפה הנמשכין ממוחי אר"א לכן אינם משתנים כי ב' הבחי' הם ממקום א' ממוחי אר"א אמנם הקטנות הם משתנים כי הקטנות לעולם המוחין שלהם אינם דבר א' זולתי הלבושים דאמא הגהה (א) לענד"נ שצ"ע כי הרי נתבאר במקום אחר כי כל המוחין דעיבור או דיניקה או דגדלות כולם הם בחי' מוחין תוך לבושי דא"א וגם נתבאר כי המוחין הם מאורות של המלכים דז"א עצמו והקרומית מניצוצין שלהם וצ"ע

שעה"כ

עשרה חו"ג של הדעת בזמן הגדלות. אבל עתה שהוא בזמן העיבור הא', אין מאירין בדעת דו"א רק עשרה לבושין האלו, שהם עשר שמות אהי"ה הכלולים ביסוד דאימא³². גם צריך שתדע כי לעולם כל מה שהוא למעלה בבחי' אחוריים ברדתם למטה נעשים שם בחי' פנים³³, ונמצא כי בחי' הפנים והפנימיות הם שמות אהי"ה כסדרן³⁴, אבל בחי' היצוניותם שהם בחי' האחורים, הם הריבוע של שם אהיה כזה: א אה אהי אהיה העולה מ"ד. ונמצא כי העשר שמות דאהיה שביסוד דאימא המתלבשין בדעת דו"א הם בסוד האחורים שלהם, אשר בהתלבשם בז"א נעשים שם בבחי' פנים³⁵, והם עשר פעמים דם. ואלו הם סוד עשר דמים שבאשה³⁶, ה' דם טוהר³⁷ וה' דם טמא כנו' בתלמוד במסכת נדה (יט ע"א) ובס' הזוהר בר"מ (פ' תזריע צו לג ע"ב)³⁸.

- מאיר הכוונה -

³² עי' לעיל הערה 29.

³³ עי' ע"ח שער המוחין פרק יא: הנה כבר ידעת סדר המדרגות ומעלת השמות, כי יש אחוריים גדולים מהפנים, כי הפנים דכתר גדולים מאחוריים שלהם, אך האחוריים שלהם גדולים מהפנים דחכמה, וכעד"ז בכל ה"ס.

ועי' שער הזווגים פרק ו: כל מקום אשר התחתון עולה למעלה במקום העליון להיותו נכלל שם עמו, הוא שהעליון עומד בבחי' פנים והתחתון עומד שם בבחי' אחוריים שלו.
³⁴ בחי' הפנים והפנימיות הם שמות אהי"ה כסדרן – לא מופיע בפע"ח.

³⁵ היינו פנים דז"א וכדלקמן וכן הוא בפע"ח.

³⁶ עי' ציבורים ח"א פז ע"ג: ישנם הן זכר והן נקבה כל ה' יסודות כולם, אלא שבה גובר האש שהוא האחרון מאמ"ש, והיה נמשך בריאתה מהיסודות ממטה למעלה, שהוא מהיסוד האחרון תחילה, ונעשה עיקרה מהגבורות שהוא אש, והמים שהוא החסד הוא טפל בה, ומזה הוא ריבוי הדמים באשה, והוא דם נדה, כי מוכרחים הם ללאת ממנה משום שגבורות הוא אחיזת החיטונים שיאלו ונעשו ע"י החטא לעז הדעת. ואם שלא היה יולא ממנה לא היה אפשר לה להתקיים ע"י אחיזתם בה, ולכך הם יולאים ממנה, ואחר שיואל המותרות והפסולת הנה נעשה אח"כ מריבוי הדם שבה כל חלקי הולד אשר מהאם, וכמו שאמרו בנדה (לא ע"א) אמו מזרעת אודם שממנו עור ובשר ודם כו', וכן בימי היניקה הנה נעשה מזה החלב להניק את הולד. והרי יולא כל ריבוי הגבורות שבה או בפסולת ומותרות או בצנין הולד וסיפוקו, ולכן הוה הנקבה חלושה בטבע משום שהיסוד העיקרי מה' יסודות, אשר ממנה היא נבראת שהוא בחי' הגבורות, הנה הם אינם משתמשים בה לזרוד עצמותה אלא שהם הולכים ועולים למלאויות אחרים, והוא מה שאמרו (סוף תענית דף לא ע"א) אין אשה אלא לבנים, ובפרט מה שנתהפך בה למותרות ופסולת ע"י אחיזת החיטונים ומוכרח ללאת ממנה כנו'. ועי' כ"ז נשארה חלושה, ולכן לעתיד לבוא כשיתצטלו כל החיטונים ויתהפכו כל הגבורות לשלהובין דרחימו בין ישראל לאציהם שבשמים, שיעשו כולם לרשפי אש שלהבת י"ה, אז יתקיים מה שנאמר (יחזקאל טז ו) ואומר לך בדמך חיי ואומר לך בדמך חיי, והם הב' מיני דמים, דם טוהר ודם טמא, כמבואר בכוונת פסח (שעה"כ פסח א) שיתהפכו שניהם לקודש קדשים, להאיר על ידיהם באור החיים.

ועי' דע"ה ח"ב קכד ע"א: אמנם כאשר שאין זכות בתחוננים, והשכינה הקדושה הרי היא מזכר ציבורים תמיד, הנה נעשה אז הלידה רק באור הגבורה, והוא בשם קר"ע שט"ן. אמנם הנה אז נתקיים מה שנאמר (בראשית ז י) לפתח חטאת רובץ, והוא כי הרי ע"י העיבור מתצרכים סוד ה' מיני דמים, ה' דם טוהר וה' דם טמא, כמ"ש בכוונת פסח (שעה"כ דרוש ה), וכשתפסטים בעשיה יונקים הקליפות מהה' דם טמא וכמ"ש בשער הפסוקים וכן בלק"ת (תהלים מה), והנה הוא סוד הכתוב בעצב תלדי בנים (בראשית ג טז), וכמ"ש בזה"ק (ויקהל ריט ע"ב).

ועי"ש קכה ע"א: ע"י גילויים הגדולים דליל א' של פסח, היה עומד שיתצטלו הרע מכל וכל, אך ע"י הזוג דסוד דרך נחש עלי אור (משלי ל יט) נעשה ונתחדש מעתה כח חדש ויניקה חדשה להחיטונים ג"כ, והוא מסוד הה' דם טמא שנתצרכו בהעיבור וכמ"ש בשעה"כ (דף עט ע"ג סמוך לסופו). ונעשו אלו הדם טמא מתוקף הדינין דהקטנות, וכנ"ל שתיקף אחר יום א' של פסח חזרו לקטנותן ולמדרגתם הראשונה, ועי"ז הנה נתצבר בה בהעיבור דינים קשים ממותרות הגבורות.

שעה"כ

³⁹והענין הוא כי אלו הה' חסדים והה' גבורות שבדעת ז"א הנה הה' חסדים עם ה' לבושים שלהם יורדין ביסוד דז"א, והה"ג עם חמשה לבושים שלהם יורדין ביסוד הנקבה⁴⁰. ואח"כ בעת הזווג נותן הז"א מן היסוד שבו אל היסוד דנוק' גם את הה' חסדים עם ה' לבושים⁴¹, ונמצאו ביסוד הנקבה כל עשרה הלבושים שהם י' פעמים ד"ם⁴² כנ"ל. ואח"כ מן החסדים ומן הגבורות עצמן נוצר מהם הולד בבטן הנקבה. אבל ה' לבושים שהם י' דמים, הנה מתבררים בבטנה, וחציים שהם ה' דמים ה' לבושי החסד נק' דם טוהר, כי בערך היותם אחוריים נקרא דם לסבה הנו', ובבחי' היותם לבושי החסדים נקרא טוהר. ואמנם לפעמים מתבררים לגמרי ומתהפכין לחלב להניק בהם את הולד הנולד כנודע (בכורות ו ע"ב), ואז הוא בחי' בירורם וזיכוכם⁴³. אבל יש בהם קצת פסולת הנעשה דם

- מאיר הכוונה -

ואחר שילאו ממנה צהלידה, נעשו סיגים ופסולת. ואחר שירדו ונתפשטו צעקה נעשו צסוד דם טמא, ויונקים מהם החילונים. והרי עכ"פ כי ע"י שחזרו להקטנות, הנה חזר ונעשה מקום לשליטת הדינו, וע"י שזווגם אז המאליל ית"ש צסוד דרך נחש עלי לוך, הנה חזר ונתחדש יניקה חדשה להחילונים ג"כ. והרי נעשו אז שני פעולות הפכיים יחד, אחד הגילוי דתרין עטרין דחור"ג דהדעת עלאה שהוא שפעת אור החסד וגילוי אור קדושתו ית"ש על ישראל, והם העשרה נסים שנעשו לאבותינו על הים כמ"ש בצלד"ג (פרק לג) וראתה שפחה על הים מה שלא ראו הנביאים (מכילתא פירא ג), והם צ' עטרין דחור"ג שנתגלה אז להם ממלכת כהנים וגוי קדוש (שמות יט ו), צרכה וקדושה, כמ"ש הגר"א בספד"ל (פרק א ג ע"א דל"ה וזוניהו צהגהה סס), והשנית הוא הכח חדש אשר נתחדש אז להחילונים ג"כ כנז', והרי נעשה אז שני הפכים יחד, והם הג' הצחנות שאמרנו לעיל סי' ד' שנתחדש ונעשה אז ע"ד תחילת הצריאה ע"ש.

³⁷ עי' לש"ו דעה ח"ב קכא ע"א שקורא לדם טוהר לדם בתולים.

³⁸ עי' תיקון ק ע"א: ובגין דא מני קודשא בריך הוא לישראל לנטרא גרמיה בפריה ורביה הה"ד ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו טוב מסטרא דדם טהור ורע מסטרא דדם נדות דהאי בר גרים אבודא דתרין עלמין הה"ד כי ביום אכלך ממנו מות תמות מות בעלמא דין תמות בעלמא דאתי תרגום: ולכן צוה הקדוש ברוך הוא את ישראל לשמר את עצמו בפריה ורביה זהו שכתוב ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו טוב מצד של דם טהור ורע מצד של דם נדות שהבן הזה גורם אבדן של שני עולמות זהו שכתוב כי ביום אכלך ממנו מות תמות מות בעולם הזה תמות בעולם הבא.
³⁹ כאן סוגיא בזו"ג המקביל לשער תיקון הנוק' פרק ג', וזה דוגמא בז"א ונוק', מה שמדברים כאן באימא. [kanxery imporn@](mailto:kanxeryimporn@) אמנם כדלקמן שיש ה' דמים האלה בז"א עצמו כאן, שהרי זה המוחין שלו, כאשר חסר לו הוי"ת.

⁴⁰ עי' תיקון הנוק' פרק ג' ז"ל: דע, כי הדעת כולל ב' עטרין והם חור"ג, והחסדים נק' זכרים, והגבורות נקראים נקבות, ואעפ"כ, יש גבורות זכרים ויש גבורות נקבות. והענין הוא, שודאי הוא שעיסור חסדים נשאר בז"א ועיסור דגבורות לוקחת רחל, והנה בארנו במ"א שלפי שאין הנקבה לוקחת רק עטרא דגבורה, לכן ארז"ל (שבת לג ע"ב) דעתן של נשים קלה, וא"כ גם הזכר יהיה דעתו קל אם אין בו רק מחצית דעת דוגמתה, שהם עטרא דחסד. אמנם בהכרח הוא, ששורש עטרא דגבורה נשארת בדעת הזכר. ולא די בזה, גם ה"ק דזכר כמו ששם מתפשטין הה"ח כנודע, כן מתפשטין שם הה"ג עם הה"ח, וע"כ גם אלו הגבורות שנשארו בו נקראו זכרים, וכאשר ניתנין בעת הזווג מן הזכר לנקבה דרך היסוד, יוצאין משם בגלוי מפי היסוד, ואין שם מחיצה ואין האור נחלש כחו ממה שהיה, לכן נקרא זכרים. HIS CLEAR IS@

⁴¹ עי' ביאורים ח"א נד ע"ג: הם המנצפ"ך שבאמצע האותיות, שהם המנצפ"ך דז"א עצמו וכמ"ש בתיקון נוק' (פרק ב סימן כ). והרי לנו עכ"פ, כי ישנם ג' מיני מנצפ"ך: אחד, מבחי' הגבורות עצמן, והם שרשם שבתחילה. ואחד, מבחי' הגבורות ממותקות, והם בסופן. ואחד, מבחי' חסדים ממש, והם המנצפ"ך שבאמצע. ולכן אמרנו כי נמשך מהמנצפ"ך כל סוד ההנהגה כולה כנ"ל אות ב' ויתבאר עוד למטה.

⁴² עי' שער כ' סוף פרק ט': בענין ר"ע וכן בענין הקטע שלפני זה, וצ"ע איזה שייך לכאן*##.

⁴³ עי' ע"ח שער טז פרק ג: ג' אה"ה הם באו"א: א', למעלה במילוי יוד"ן בג"ר. וא', בג' אמצעיות במילוי אלפ"ן. וא', בג"ת במילוי הה"ן. וגם בארנו כי ג' מ"ב הם, א', מיה"ו של הזכר אשר אח"כ נחלק לב' אה"ה שהם ג"כ מ"ב, וב' מ"ב אחרים הם בב' אה"ה דיוד"ן ואלפ"ן, כי באה"ה הג' דהה"ן אין במילוי מ"ב אתון כנודע. ואמנם המ"ב הא' של הזכר ממנו נעשה החל"ב שהוא לובן דז"א, ומאה"ה דאמא נעשה הדם שהוא אודם, והנה דם וחל"ב הם כמספר ב"פ מ"ב, ולכן חלב ודם לעולם לגבוה סלקי. אמנם אה"ה הב' שהוא מ"ב הב', שהוא בג' אמצעיות במקום דדים של האשה, ושם אחר לידת הולד חוזר הדם העליון להיות חל"ב. וכו' והנה סוד הדם כפי האמת הוא

שעה"כ

טוהר. אמנם ה' לבושי הנבורות הם מתבררים, והפסולת היוצא מהם אחר שמתבררים נעשה קליפה גמורה הנק' דם טמא. ונמצא כי הם עצמם הלבושים בין של החסדים בין של הנבורות, הם מתבררים, ועצמותם הוא קדושה. אבל הנשאר מהם בבחי' פסולת אחר התבררם נחלק לב' חלקים, כי פסולת לבושי החסד נעשה דם טוהר שהוא בחי' דין קשה וקדוש, ולפעמים נעשה חלב כנוז', ופסולת לבושי הנבורות הם קלי' גמורות דם טמא⁴⁴.

ונבאר ענין זה יותר בביאור, כי נודע שהויה דמ"ה דאלפין היא בז"א, ובהויה זו יש ג' אלפין, וכל א' מהם מורה על שם אהיה בהיותו בסוד ריבוע ואחוריים שעולה בג' ד"ם כנוז', והוא בחי' אימא עילאה המתפשט תוך ז"א⁴⁵, והיא נקרא אהי"ה כנודע (זהר אזורי מות סה ע"ב). (ע"פ ע"ד) ולהיות כי מינה דינין מתערין (זהר ז"א ר"כ ע"ב), לכן היא נעשית בבחי' ד"ם כנוז'. וזה סדר התפשטות והתחלקות שם הויה דמ"ה דאלפין בז"א⁴⁶: כי אות יוד היא בראשו דז"א, וה"א הא' בגרון דז"א, אשר שם מתלבש היסוד דאימא⁴⁷, אשר בתוכו מוח

- מאיר הכוונה -

יורד למטה באה"ה של הה"ן דג"ת, ושם נעשה הדם, כי אז נעשה באחוריים של ג"ת שהם רבוע של אה"ה העולה מ"ד, ושם הוא ד"ם. ואמנם ב' אה"ה הראשונים דיוד"ן ואלפ"ן הם גימטריא ש"ד, כזה: אל"ף ה"י יו"ד ה"י, אל"ף ה"א יו"ד ה"א, ומהם מתהוים ונעשו שדים והדדים, שיווד אה"ה דיוד"ן למקום אה"ה דאלפ"ן, שמקומו בת"ת נגד החזה, ושם מתחברים שניהם ונעשו שדים ודדים, ואז גם אה"ה האחרון העולה דם עולה למעלה באה"ה דאלפ"ן, ושם מתחלף ונעשה חלב לינק הולד אחר שנולד.

⁴⁴ ז"ל הפע"ח ויש בהם איזה פסולת אך הדמים של ה"ג הם דם טמא והם קליפה גמורה פי' כי מה שנשאר מהם אחר כל הבירורים הוא דם טמא ממש ויצא אל הקליפות אך לא עצמותן ח"ו מה שאין כן בה' דמים של טהור שתמציתם אחר הבירור נעשה ממנה קדושה הנקרא דם טהור אך לא קליפה ממש הנקרא דם טמא. עי' ליקוטי תורה מה ע"א (מובא בגליונות הלש"ו).

⁴⁵ עי' שעה"ק לז ע"ב: בזה יתבאר לך סיבת היות ז"א הו"ה דמ"ה אלפין ויש בה ג' אלפין להורות כי כל א' הוא אה"ה כנוז' בס' התיקוני' תי' ע', והנה ג' אלפין הם ג' שמות אה"ה שסודם בתבונה והם עולים בגי' ס"ג, להורות אל הנז' כי בבחי' זו של התבונה שנתלבש בסוד מילוי תוך ההו"ה של ז"א יש בה הכללו' ס"ג שלם.

ועי' תיקו"ז קלח ע"ב: ועוד נעשה אדם עלת העלות למאן אמר האי אלא עלת העלות אמר ליו"ד ה"א וא"ו ה"א דאיהו לגו מעשר ספירן ומאי ניהו עשר ספירן אל"ף ה"א יו"ד ה"א וההוא דאמר נעשה אדם איהו יו"ד ה"י וא"ו ה"י.

תרגום: ועוד נעשה אדם למי אמר את זה עלת העלות אלא עלת העלות אמר ליו"ד ה"א וא"ו ה"א שהוא לפנים מעשר הספירות ומה הוא עשר הספירות אל"ף ה"א יו"ד ה"א ואותו שאמר נעשה אדם הוא יו"ד ה"י וא"ו ה"י. ועיי"ש אריכות בגר"א.

אבל נראה יותר שכוונתו לדברי התיקו"ז קמא ע"ב: שמא דאיהו יו"ד ה"א וא"ו ה"א איהו כליל תלת אלפין א' א' א' אינון תלת אוירין דמתלבשין בהון תלת מוחין י' י' י' שמא חד איהו גופא ושמה תניינא מוחא דא מלגאו ודא מלבר.

תרגום: שמו שהוא יו"ד ה"א וא"ו ה"א הוא כולל ג' אלפין א' א' א' שהם ג' אוירים שמתלבשים בהם ג' מוחין י' י' י' שם אחד הוא גוף ושם השני הוא מוח זה בחוץ וזה בפנים. ⁴⁶ עי' עוד מב"ש מח ע"א.

⁴⁷ עי' שער הפסוקים וישב שישוד דאימא מתפשט מהגרון עד החזה, וכן הוא בשער לידת המוחין פרק ג, וכן הוא לקטן עט ע"ד, אם כן צ"ע כוונתו כאן, ויתכן ששם מדובר בתיקון, וכאן בגלות וצ"ע. ועי' שעה"פ בראשית דורש ב': פגם ה', בשאר גופו דז"א והוא, כי נודע שמוח הדעת מלובש ביסוד דאימא. ובהיות הדעת למעלה, גם היסוד דאימא היה למעלה. ובחינת המלכות דאימא, שהיא עטרת היסוד שבה, היתה בשליש עליון דת"ת דזעיר עד החזה, ועתה שירד מוח הדעת למטה, גם הכלי שלו שהוא היסוד דאימא, ירד עמו שם, ונמצא שירד שעור ספירה אחת שלימה. כי בתחלה היה היסוד בדעת, והעטרה בשליש עליון דת"ת. ועתה היסוד דאימא הוא בת"ת דזעיר, והעטרה שלה בשליש העליון דיסוד דז"א.

ועי' שעה"ק עו ע,ד

ע"י החסדי' וע"ם היטב הנה נת' כי הדעת של ז"א כלול מב' עיטרין
חוי"ג מלובשי' סו"ך כלי היסוד דאימא וזה היסוד דאימא מתלבש תוך
כלי הדעת של ז"א והעטרה של היסוד מלובשת סו"ך השליש עליון
דת"ת דז"א שהוא עד החזה דז"א ונודע כי פי היסוד דאימא אינו רחב

שעה"כ

הדעת הכלול מה' חסדים וה"ג, ובחי' היסוד הזה דאימא אשר בגרון דז"א הוא בחי' א' של מילוי ה' ראשונה, כי ה' עצמה היא בגרון⁴⁸, וא' שבמילוייה הוא היסוד דאימא שבתוך הגרון. ולכן זו הא' היא שם אהיה בריבוע העולה דם, וזה נקרא דם חיות⁴⁹ המחיה את ז"א בסוד הדעת שבתוכו⁵⁰, אשר בו כתיב (משלי כד ז) ובדעת חדרים ימלאו. ונודע כי הדם שבגרון נקרא דם חיות, וזה פשוט.

ואות וא"ו הוא למטה, כאשר מתפשט הדעת ויורד למטה בשליש עליון דת"ת דז"א עד מקום⁵¹ החזה שבו⁵², ואז מתגלה הדעת בהתפשטות ה' חסדים וה' גבורות⁵³. והנה אות אלף שבמילוי אות וא"ו הנתונה בין ב' הווין הוא שם אהיה ג"כ בריבועו העולה ג"כ ד"ם, והם בחי' לבושי החסד והגבורות המתפשטים שם.

והנה אות א' זו היא בנימ' ד"ם, ואם תסיר אות א' זו מן ההוי"ה דמ"ה תשאר ההוי"ה כחשבון ד"ם ג"כ. ונמצא כי כל ההוי"ה זולת א' זו היא בנימ' ד"ם, וא' זו הרומזת לשם אהי"ה בריבועו גם הוא בנימ' ד"ם, א"כ הוא דם בתוך דם. ובהתחברות דם אהיה בדם שארית שם ההוי"ה דאלפין יהיה הכל מ"ה כמנין אדם. וז"ס (בראשית ט ו) שופך דם האדם באדם כמבואר במ"א (ע"ז שער מ"ד ומ"ן פרק ה, ושעה"פ וישב)⁵⁴.

והנה בהתגלות החסד והגבורה⁵⁵ למטה מן החזה אז יש קצת אחיזה אל החיצונים בהם כמבואר אצלנו בדרוש הדעת טו"ר (שעה"ק טה ע"ב)⁵⁶, וז"ס פסוק (קהלת א יח) ויוסיף דעת יוסיף מכאוב, כי בהיות הדעת נעלם ומכוסה תוך היסוד דאימא שהוא עד החזה, אז אין הקל"י נאחזין בו. ובהתגלותו למטה מן החזה, אשר אז ודאי הארתו נתוספת שם בהיותו בגלוי, אז יוסיף מכאוב שהם הקל"י הנאחזים שם, ואין מכאוב גדול ממכאוב זה. ואז בהיות החסדים והגבורות שם למטה מהחזה, מתחלקים לב' בחי', ה' דם טוהר, וה' דם טמא, וכ"ז בהיותם שם תוך ז"א⁵⁷.

ואח"כ כאשר אלו החסדים והגבורות ניתנים אל רחל נוקבא דז"א, הנקראת ה' האחרונה של הוי"ה דמ"ה דאלפין בסוד הוונג, אז אותה הא' שבמילוי אות ה"א הזאת

- מאיר הכוונה -

⁴⁸ עי' הערה 23.

⁴⁹ נראה שצ"ל דם הנפש, וכן הוא בכריתות כ ע"ב וכב ע"א, וכן הוא בע"ח שער ט"ל פרק ה.

⁵⁰ עי' לשון דורש ט': ונודע כי מקום יסו' דאי' הוא שם בגרון דז"א והדעת שם הוא מתלבש תוך היסוד דאימא, ע"כ.

⁵¹ עד מקום נמחק במב"ש ובמקומו איתא למטה מהחזה.

⁵² עי' ע"ח ח"ב ה ע"ג שזה סיום הגרון.

⁵³ בגילוי (נוסף במב"ש).

⁵⁴ עי' לעיל הערה. **Error! Bookmark not defined.**

⁵⁵ צ"ל חסדים וגבורות (וכ"ה בשר התפילה של הוצאת אהבת שלום).

⁵⁶ {הש"ש מציין לשעה"פ בראשית ולקוטי תורה שם}

ז"ל: הנה עה"ד טו"ר הוא בזו"ן ואמנם בז"א הוא ממקום סיום היסוד דאימא שהוא מן החזה ולמטה כי משם ולמטה (ע"ב) מתגלים החסדים בגילוי גדול ולכן אפשר אל החיצונים לינק ולהתאחז בחסדים ההם המגולים ולכן משם ולמטה בז"א נק' רע של עץ הדעת כי החסדים הם בחי' הדעת דזעיר כנודע

⁵⁷ ואז בהיות החסדים והגבורות שם למטה מהחזה, מתחלקים לב' בחי', ה' דם טוהר, וה' דם טמא. וכ"ז בהיותם שם תוך ז"א. – לא מופיע במב"ש.

אמנם עי' פע"ח: מ"ב בענין מה שנתבאר כי ה' דמים טמאים וה' טהורים באשה וזה סוד הפסוק ואעבור עליך ואראך מתבוססת בדמין הנזכר בפסח כמבואר אצלנו ע"ש והנה י' היות הם ה' חסדים וה' גבורות וי' אהי"ה במרובע הם בסוד דם שהם י' דמים הנ"ל הם ה' חסדים וה' גבורות מאמא ואני לא קבלתי כן ועיין בקונטרס והנה נתבאר שם כי בגלות מצרים חזר ז"א בסוד קטנות ונסתלק אור ז"א למעלה בבחינת גדלות ואז לא היו מתפשטים בו רק ה' חסדים וה' גבורות של קטנות בסוד י' דמים הנ"ל.

היינו ה' דמים בז"א הם הלבושים של אמא ללא פנימיות שהוא ההוי"ת.

שעה"כ

האחרונה, היא רומזת אל שם אהי"ה בריבועו העולה ד"ם הניתן ברחל, ואז נעשין בה ה' דמי טוהר וה' דמי טומאה⁵⁸.

ונחזור לענין הראשון, כי ענין גלות מצרים גרם שישראל העליון שהוא ז"א יחזור להתעלם בסוד העיבור תוך אימא עילאה בבחי' ג' כלילן בגי' 59, ושם הם מקום⁶⁰ שלימת מצרים ופרעה קלי' העליונים שבמצר העליון⁶¹ כנודע אצלינו. ואז לא היו מאירים בדעת דו"א רק עשרה הלבושים, שהם עשרה אהי"ה בריבוע, שהם י' פעמים דם, שהם⁶² בגימ' כמנין רד"ו, ולכן היו מספר שני גלות מצרים רד"ו שנה, בסוד (בראשית מב ב) רדו שמה, כמשרז"ל (ב"ד פצ"א סי' ב)⁶³. וטעם הדבר הוא, כי הנה עשר שמות של אהי"ה במילוי מילויים, יש בכל מילוי מהם בסוד מילוי המילוי ז"ך אותיות כנודע⁶⁴. והנה עשר פעמים ז"ך הם בגימ' ע"ר, ואלו הניצוצות של קרי דאדה"ר עשאום רע, בסוד (בראשית לז ז) ויהי ער רע⁶⁵, ולכן שנות מספר גלות מצרים הם תלויים בשם אהיה, אשר עשרה אחוריים שלו הם כמספר רד"ו שנה כנו'.

אמנם מרע"ה במראה הסנה שהוא בענין גלות מצרים, היה חושב כי כיון שישראל שבאותו הדור גרמו אל הסתלקות הדעת העליון⁶⁶, שהם עשר הויות של הה"ח וה"ג, א"כ המשיך שני גלותם יהיה כמספר הי' הויות אשר נסתלקו בעונם, שהם בגימ' ר"ס, וזמ"ש (שמות ג ד) וירא ה' כי ס"ר לראות, ר"ל שכפי ראות שכלו של משה היה העון תלוי בי' הויות שחשבונם ס"ר, ולכן כפי מספרם יהיו בגלות, וכפי זה לא הגיע עדיין זמן הגאולה אז. א"ל השי"ת כי אין קץ גלותם תלוי בהויות הדעת שנסתלקו, אלא באחוריים דשמות אהיה שנשארו בדעת דו"א, אשר מהם יונקים החיצונים בגלות הזה⁶⁷, וכפי מספר (פ ע"א) מקום יניקתם כך המשיך מספר שני ממשלתם, והם רד"ו שנה כנו'. וזה מה שאמר הכתוב

- מאיר הכוונה -

⁵⁸ ז"ל מבר"ש: ואח"כ כשנותנם לנוק' לעשות פרצופה מאלו החסדים והגבורות עם לבושיהם כנו' אז הוא שם ה"א אחרונה של ההויה ואותה הא' היא רמז אל שם אהי"ה של דם הניתן בנוק' דז"א ג"כ ואז נעשה בה בחינת דם במקור שלה ומתחלקים לי' דמים חמשה טהורים וחמשה טמאים והענין כי הנה נתבאר לעיל שהם ה"ח וה"ג, וכנגדם י' לבושים עשרה דמים של י' שמות אהי"ה ונודע כי ז"א לוקח כל י' אלו אמנם בהתקן נוק' נמשכים בה ה"ג עם חמשה לבושיהם ואח"כ מתקבצים ביסוד שלה ושם נעשים בחינת חמשה דמים שהם חמשה לבושי הגבורות והה' חסדים עם ה' לבושיהן שהם חמשה דמים אחרים נשארים ביסוד של הזכר כנו' ואננם בעת הזיווג אזי נותן הזכר בנקבה גם אותם ה"ח בסוד טיפת מיין דוכרין ואז מתקבצים ביסוד שלה כל הה"ח בסוד טיפת מיין דוכרין ואז מתקבצים ביסוד שלה כל הה"ח והה"ג עם י' לבושיהם שהם י' דמים ואח"כ הם מתבררין שם ברחמה בהמשך ימי העיבור ואז הולד הנוצר.

⁵⁹ עיין תורת חכם דף נט ריש ע"א (לש"ו), ז"ל: מ"ש שבגלות מצרים ובשעת החרבן חזר הז"א בסוד עיבור ר"ל שלא נמשכו לו המוחין דגדלות שהיו נמשכים לו באותו זמן כי אם מוחין דעיבור וכן בלילה שחוזר הז"א בסוד עיבור ר"ל העיבור של המוחין העתידיים לבאוא לו למחר וכן מש"כ בע"ח שער ל"ה שער מיעוט הירח פרק ב' שבעת החרבן נמעתה הנוק' מיעוט אחרון מכולם שנשארה בבחי' נקודה כלולה מעשר תחת היסוד ע"ש הכל הוא כמ"ש שלא נמשכו לה בעת ההיא כ,א מוחין דעיבור שזה נקרא בחי' נקודה. ועי' לעיל הערה 24. ועי' לעיל הערה 23 ושעה"פ שם.

עי' בזה שאין הויות אלא דמים אבל כ"ז בז"א עצמו.

⁶⁰ היינו בגרון, שהרי העיבור היא ביסוד אימא אשר היא בגרון.

⁶¹ עי' לעיל הערה 2324.

⁶² י' פעמים אהי"ה. וז"ל פע"ח: נמצא שהם י' שמות אהיה ברבועם וי' אהי"ה הם גי' רד"ו כמנין שני גלות מצרים וז"ס רדו שמה.

⁶³ ז"ל: רדו ושברו לנו משם, א"ר אבא בר כהנא, בישרם שהן עתידין לעשות שם ר"י שנה, מנין רד"ו.

⁶⁴ אל"ף למ"ד פ"ה ה"י יר"ד יר"ד וי"ו דל"ת ה"י יר"ד

⁶⁵ עי' לעיל עט ע"א.

ועי' ביאורים ח"ב קא ע"ג בהגה"ה - צ"ע מקומו, ולא מצאתיו @.

⁶⁶ היינו דעת דז"א והיינו דעת המתפשט.

⁶⁷ צ"ע אם זה פשר הפסוק: דברים (ט ה) לא בצדקתך ובישר לבבך אתה בא לרשת את ארצם כי ברשעת הגוים האלה ה' אלהיך מורישם מפניך ולמען הקים את הדבר אשר נשבע ה' לאבתך לאברהם ליצחק וליעקב.

שעה"כ

(שמות ג יד) ויאמר כה תאמר לבנ"י אהיה שלחני אליכם, להורות כי אהוריים של אהיה הם המתגלין עתה, ומהם אחיות ממשלת החיצונים שהם רד"ו שנה, וא"כ כבר הגיע זמן גאולתם⁶⁸.

והנה פרעה הרשע מכשף גדול היה אין כמוהו כמשו"ל⁶⁹, וידע בחכמתו הסתלקות ז"א הקדוש וחזרתו ליכנס בסוד העיבור תוך אימא עילאה, וראה כי אין ז"א הנק' שם הויה משגיה ושליט אז בעולם, ולכן בבא משה אליו כפר בעיקר, ואמר (שמות ה ב) לא ידעתי את ה', כי ראה כי יניקת קליפה העליונה השולטת עליו, על פרעה, לא היתה יונקת משם, וזהו לא ידעתי את ה', הוא ז"א הנק' הויה כנודע (זהר ח"ב טד ע"ב). גם אמר (שמות שס) מי ה' אשר אשמע בקולו, ר"ל הנה ז"א הנק' יהוה אשר אתה בא בשליחותו אלי, היכן הוא כדי שאשמע בקולו, והלא סילק השגחתו ונכנס בסוד העיבור. ועד"ו ביארו בס"ה (ח"ב נב ע"ב⁷⁰) בפ' (שמות ט יב) ויחזק ה' את לב פרעה, כי כשהיה שומע שם ה' מפני משה זה היה גורם לו לחזק את לבו, כי ידע בחכמתו שלא היה אז מתגלה והיה נעלם בסוד העיבור⁷¹.

האמנם בשם אלקים היה מודה, כי הרי יוסף א"ל (בראשית מא טז) אלקים יענה את שלום פרעה, והוא השיב ואמר (שם לט) אחרי הודיע אלקים אותך כו', ונמצא שהיה כופר בשם הויה ומודה בשם אלקים. והענין הוא זה, כי הנה בהיות זמן גדלות דז"א יש לו מוחין דשם ההויה, ובהיותו בזמן הקטנות או בזמן העיבור יש לו מוחין דאלקים כמבואר אצלנו (שער אנ"כ פרק י). והנה עתה שהיה ז"א בסוד העיבור, היה לו מוחין דאלקים ולא דהויה, ולכן היה כופר בהויה ומודה באלקים⁷². גם הענין הוא, כי הנה נודע ששלימת החיצוני

- מאיר הכוונה -

⁶⁸ עי' לקמן הערה 9291.

⁶⁹ עי' זהר בשלח נב ע"ב: אמר רבי יהודה אמר רבי יצחק פרעה חכים מכל חרשוי הוה ובכל אינון כתרין ובכל אינון ידיען אסתכל ובכל סטרא דלהון לא חמא פורקנא דלהון דישראל ולא הוה תלי בחד מנייהו ועוד דהא בכלהו קשירו קשרא עלייהו דישראל ופרעה לא סבר דאית קשרא אחרא דמהימנותא דאיהו שליט על כלא ועל דא הוה אתקיף לביה רבי אבא אמר לא אתקיף לבא דפרעה אלא שמא דא דכד הוה אמר משה כה אמר יהוה דא מלה ממש אתקיף לביה הדא הוא דכתיב (שמות ט יב) ויחזק יהוה את לב פרעה דהא בכל חכמתא דיליה לא אשתכח דשמא דא שליט בארעא ועל דא אמר מי יהוה ולבתר אמר יהוה הצדיק אמר רבי יוסי לבתר אמר (שם י יז) חטאתי ליהוה ההוא פומא דאמר דא אמר דא:

תרגום: @

⁷⁰ עי' לעיל הערה הקודמת.

⁷¹ צ"ע אם בחי' זו שמשה רבינו גילה שם הו"ה הוא מושרש בזה שהוא שייך לגלגל שת שונה מכלל ישראל שהם שייכים לק"ל שנה של קרי כנ"ל.

⁷² פ"ח: כל בחינת אלהים הוא מוחין דיניקה או דעיבור ואז נקרא ז"א בשם אלהים כנודע לכן היה כופר בעיקר שם הו"ה ומודה בשם אלהים.

⁷³ עי' דע"ה ח"א עז ע"ד: והנה בדברינו הללו יובן לנו מ"ס האר"ז ל' (בשער הקליפות פרק ג') כי הקליפה בחפנה תמיד לדמות לעליון וכקוף צפני אדם, ועל זה נאמר (עובדיה א ד) אם תגזיה כנשר כו' משם אוריך ע"ש. ולכאורה יפלא כי איך אפשר להקליפה להעזי פניה כ"כ, הלא יודעת בעלמא היטיב שכל מליאותה וקיומה הוא רק מהקצ"ה. וכבר העיר בזה האר"ז ל' עלמנו במאמרי רש"י פ' תלך (דף רע"ז ע"ב) בדברי הרע"מ שם, שאמר: לבתר דעבדו גרמיהו אלהות עתיד קב"ה ללעבר לון מעלמא כו' כו', אמר שם האר"ז ל' זה נראה תימה גדול איך סמ' ונוקציה יהיו כל כך פתאים למרוד בקונס ולחשוז בלצבס שהם אלהות, הרי הם יודעים ומכירים שהם רק שלוחו ית"ש. אך הענין הזה יובן בסוד (תהלים קג יע) ומלכותו בכל משלה שאמרו בתקונים (וכן דרע"מ פנחס רמ"ג ע"ב דביומין דחול) שכנתא תתאה אתלצבס באלין קליפין, והוא בזמן שישראל חוטאין, כי אז השכינה גולה בגלות ומתלבש בתוך הקליפות. ובק"א ח"א כי הם נעשה גוף וכלי אל ניאוך האלהות המתלבש בתוכם, אז הם חושבים כי הם עצמם גוף האלהות ח"ו, ועי"ז הם עבדי גרמיהו אלהות עכ"ל. וכו' עי' תיקו"ז קכו ע"א: זה אשר אמרנו כי לאחר החורבן אתי ליה כביכול ע"י קב"ה שהוא עד"א דהבי"ע המתלבש בהון, הנה כ"ז הוא ג"כ רק אם ישראל אזלון בלורח מישור ומקיימין אורייתא ופקודין דיליה, ואם ח"ו לא מקיימין אורייתא ופקודין דיליה יהיב עשר כתרין

שעה"כ

- מאיר הכוונה -

(נוכראין שהם כלל הד' עולמות אבי"ע דקליפה שמקומם הוא מתחת האלילות עד סוף העשיה כנ"ל דרוש ה' סי' ה' אות כ"ג) בידוי דסמ', ולא כריך מזונא לא מידא דקב"ה (ר"ל מעד"א דבי"ע) כש"כ משליחא דיליה. (כי הוא מקבל אז את שפעו מאלילות עצמו מהארת אחוריים להמלכות לאלילות המתפשט בעולם הבריאה וע' עוד לקמן ח"ב דרוש ד' ענף י"ד סי' ז'). ודא גרים לפרעה לאמר לי יאורי ואני עשיתי, בגין דחזא כתרין נוכראין בידא דסמ'. [תרגום: וזה אם ישראל הולכים בדרך הישרה, ומקיימים את התורה ואת מצוותיו. ואם חס ושלום לא מקיימים את התורה ואת מצוותיו, נתן עשרה כתרים בידי סמא"ל, ולא כריך מזון – לא מיד הקדוש ברוך הוא, כל שכן משלוחו, וזה גרם לפרעה שאמר "לי יאורי ואני עשיתי" משום שראה כתרים נכרים ביד של סמא"ל.]

הגם דשר של מצרים הוא רהב והוא ג"כ שר של ים וכמ"ש בזה"ק (סוף ח"ב ד' רעב ע"ב) * והוא ג"כ שר של ישמעאל, אבל סמ' הוא שר של עשו, ע' פ' בלק (קצב ע"ב) ופ' פנחס (רמו ע"ב) אמנם אז היה מלכות מצרים שולט על כל האומות, כמ"ש צפ' שמות (ד' ו' ע"א) ופ' בבל (מ"ט רע"א) והיו אז סמ' ורהב שותפים בשליטת פרעה, ר"ל כי שליטת פרעה היה זכח שניהם, וכן הוא בהגות מהר"ח צפ' בשלח (מט ע"א), על פסוק (שמות יד כה) ויסר את אפן מרכבותיו, כתב שם מהר"ח ז"ל: אפן גימ' סמא"ל. והרי לנו כי שליטת פרעה היה מסמ' ורהב יחד, וזה שאמר התיקונים דעניינו דלכך אמר פרעה לי יאורי ואני עשיתי, בגין דחזא כתרין נוכראין בידא דסמ', ור"ל שראה כי הוא המושל בכל הד' עולמות אבי"ע דקליפה, והשגב פרעה הרשע שהמאכל עליון ית"ש סילק את רשותו מכל הקליפה כולה, אלא שנתן את כל הקליפה כולה ביד הסמ' לעשות הכל כחפצו בלי מושל עליו, והרי אפשר לו לעשות כל מה שבצדו, וע"ד שאמר איוב (איוב ט כד) ארץ ניתנה ביד רשע, וזהו שאמר (שמות ה' ז') מי ה' אשר אשמע בקולו לא ידעתי את ה'. ולכן אמר (יחזקאל כט ג) לי יאורי ואני עשיתי, ור"ל על מזלו וכחו שהוא נשמתו וחיותו, והוא הסמ' שהוא שרו ונשמתו המתייחד בו, הוא עצמו עשה אותו, ואין בעולם הזה אלוה בלעדו. וכמ"ש במדרש (שמות רבה פ"ה סי' י"ד) שאמר פרעה הרשע למשה רבעי"ה, אני הוא אדון העולם, ואני בראתי את עממי ואת נילום, ור"ל על נשמתו ורוחו שהוא הסמ' השורה בו ומתייחד עמו ככל נשמה עם גוף. וכן אמרו שם בשמו"ר עוד (פ"ח סי' א' ז') כי פרעה הרשע היה אחד מד' בני אדם שעשו עצמן אלהות בו, ואמר הקב"ה למשה פרעה הרשע עשה עצמו אלוה הריני עושה אותך אלוה עליו, והוא מה שנאמר (שמות ז' א) ראה נתתיך אלהים לפרעה.

וכל זה הגה היה משום שראה שניתן בידו כל העשר כתרין נוכראין כנז' שהם כל הד' עולמות אבי"ע דקליפה שניתנו כולם להסמ', והרי אפשר לו להשתמש עמהם ולעשות את כל חפצו. אמנם האמת כי לא היה כן כלל וכלל ח"ו וכמו שיתבאר. ואמר שם התיקונים עוד (קכו ע"א) דבקדמיתא כד הו כתרין תתאין בידא דקב"ה מה כתיב בישראל וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך, ובזמנא דאינון כתרין נוכראין בידא דסמ' לא דחלין אומין דעלמא מישראל ועבדין בהו כרעותייהו, עד שעתא דפורקנא דיתקיים בהו ואת רוח הטומאה לעביר מן הארץ [תרגום: שבתחילה כשהיו הכתרים התחתונים בידי הקדוש ברוך הוא, מה נאמר בישראל, וראו כל עמי הארץ כי שם יהו"ה נקרא עליך. ובזמן שאותם כתרים נכרים ביד סמא"ל, לא פוחדים אומות העולם מישראל, ועושים בהם כרונם עד שעת הגלות שיתקיים בהם "ואת רוח הטומאה לעביר".], עד כאן לשון התיקונים לעניינו וע"ש עוד ועוד.

והענין בביאור הוא, כי נודע הוא שעשר ספי' דקדושה הגה הם מתפשטים עד סוף העשיה, והם בפנימיות כל העולמות, והם התפשטות אורו ית"ש המתפשט ושורה בכל העולמות כולם בבחי' נשמה לנשמה, והוא המקיימם ומנהיגם. והגם שהתפשטותם הוא דרך מסך שבין כל עולם ועולם, ואינו דומה הי' ספי' דבריאה להי' ספי' דאלילות, והי' ספי' דליירה להי' ספי' דבריאה, והי' ספי' דהעשיה להי' ספי' דהיירה, כי בכל א' נתפשטו ע"י מסך ונתמעט אורם, והם בכל א' כמו מחותם לנחתם, עכ"ז הרי הם כולה אורו עצמו ית"ש, והם כולם אלהות גמור יחיד ומיוחד, מהתחלת י'

שעה"כ

- מאיר הכוונה -

ספי' דאלימות עד סוף י' ספי' להעשיה, וישנם בכל א' כל הה' פרטופים (עמ' ע"ב) א"א או"א ז"ו, וכמ"ס בשער השמות (פרק א') וכנודע.

והנה עד"ז הגה הוא גם (קהלת ז יד) את זה לעומת זה עשה האלהים, וישנם עשר ספירין דקליפה, וד' עולמות אבי"ע דקליפה. והתחלתם הוא מתחת האלימות דקדושה עד למטה מהעשיה, אלא שהם בהיפוך מהקדושה, כי הקדושה הרי כל מה שהיא יותר עליון הוה גם האור יותר גדול ויותר נעלה ומרומם באין ערך על התחתון, והקליפה היא להיפך, כי כל יותר תחתון הוה הטומאה והזוהמא והרע יותר מרובה בו באין ערך על העליון שעליו. והנה כל הקליפה כולה הרי קיומה וחיותה הגה הוא מתמלית הארת האחוריים דקדושה אשר כנגדה, כי הקליפה דאלימות היא יונקת מתמלית הארת אחוריים דהיכל קה"ק דז"א דבריאה, וכן מסוד דדי בהמה דהנוק' דאלימות המתפשטים בגבול עולם הבריאה, וכמו שיתבאר לקמן ח"ב דרוש י"ד ענף י"ד. והאמת הוא, כי גם הקליפה דאלימות הגה מקומה העיקרי הוא ג"כ רק נגד ו' היכלין תתאין דז"א דבריאה, אך לפעמים הגה יש לה שליטה להתאחז ממקומה גם בהארת אחוריים דהיכל קודש הקדשים שבו ג"כ, וכמ"ס הרב בשער הקליפות (פרק ב') ובמאמרי רשב"י (פ' ויחי דף ט"ו רע"ד). וכן עד"ז בכל הקליפות שצב עולם הוה היניקה דכל א' רק מהאחוריים דהו' היכלין תתאין דהקדושה אשר כנגדו ולא מיותר למעלה וכמבואר בדברי הרב בשער הקליפות (פרק ב') הנז'.

והנה על זה מלמדינו התיקונים דענינינו חידוש גדול, ואמר כי בזמן שצית המקדש היה קיים הגה היה יניקת הקליפה שצב עולם מהקדושה שכנגדה רק ע"י המלאך גבריאל, אבל מאחר החורבן ולהלאה, הגה מתלבש קב"ה ושכינתיה השורה בכל עולם, והוא הזו"ן שצב עולם, הגה מתלבשים הם צה"י ספי' דקליפה שצב עולם, ע"ד שישראל הם בגלות בין אר"ה, וכמ"ס (ישעיה סג ט) בכל כרתם לו כר, והוא בגין לנטרל לישראל שלא ישלטו הקליפה על ישראל כ"כ הרבה, ועומד הקליפה שצב עולם תחת רשות קב"ה ושכינתיה השורה בכל עולם, כדי לקיים (תהלים מז ח) כי מלך כל הארץ אלהים ומלכותו בכל משלה. והנה מקבל אז הקליפה דכל עולם את יניקתו לא ע"י מלאך אלא ע"י קב"ה ושכינתיה השורה באותו העולם ומתלבשים בו כנז'. ועל זה מקונן השכינה הקדושה ואומרת (שיה"ש א ו) שמוני נוטרה את הכרמים, למהך בגלותא, לנטרל שאר עמין בגיניהון דישראל, כרמי שלי לא נטרתי, דהא לא יכילנא לנטרל לון כד בקדמיתא, בקדמיתא נטירנא כרמי שלי כו', השתא נטירנא שאר כרמין בגין כרמי שלי דלהו נטיר בינייהו ותרגום: "שמוני נוטרה את הכרמים" ללכת בגלות לשמור על שאר העמים בגלל ישראל, "כרמי שלי לא נטרתי" שהרי איני יכול לשמרם כבתחילה, בתחילה שמרתי כרמי שלי וכו', עכשיו אני שומר שאר כרמים בגלל כרמי שיהא שמור ביניהם. וכמ"ס צוה"ק (פ' תזריע מה ע"ב) וע' עוד פ' בלק (רט ע"ב). ועכ"פ הוא כי קב"ה ושכינתיה המתפשטת ושורה בכל עולם, הגה לאחר החורבן והלאה הם מתלבשים בהקליפה שצב עולם כדי ליתן מעורר לרוחה שלא תעשה ככל חפצה ח"ו, ואז הגה מקבל הקליפה את יניקתה מקב"ה בעצמו לא ע"י שליח, ור"ל שהקליפה דכל עולם מקבל את יניקתה מקב"ה השורה באותו העולם וכנז'. והרי עכ"פ הוא כי אינו יונק ומקבל מיותר למעלה אלא רק מאור הקדושה אשר בתוך אותו העולם לבד, וכן אותו אור הקדושה הוא שולט עליה בסוד ומלכותו בכל משלה וכנ"ל. ואח"כ אמר התיקונים עוד, כי גם כ"ז הגה הוא רק כאשר ישראל הולכים בדרך התורה והמורה, אבל אם לא ח"ו הגה מקבל אז גם הקליפה התחתונה את יניקתה וקבלתה מרום המעלות, שהוא מאלימות עצמו, ור"ל מסיום האלימות ומתחתיו ואינה ריכה לקבל אז מאור הקדושה אשר כנגדה בכל עולם, וכן כביכול אותו אור הקדושה אינו שולט עליה להגן בעד אותו העולם, כי היא אינה עומדת אז תחת רשותו אלא רק תחת רשות האלימות עצמו.

והנה נעשה אז בהקליפה סוד הכלילות, שנכלל כל תחתון בהעליון שעליו, ובסוד (תהלים קלז ז) ערו ערו עד היסוד רח"ל (כמ"ס הרב בהארת המוחין פ"ז ובדרושי מ"ן ומ"ד דרוש א' בהמ"ק שם ובפרט במאמרי רשב"י בדפוס"ח דף מ' ושער הקדמות דף ל"ו ובמב"ש שער הקליפות פרק ב'). והוא ג"כ סוד הכלילות שאמרנו לעיל דרוש ה' ס' ה' אות כ"ג צפי' הב' שם ע"ש. וזהו מ"ס

שעה"כ

אינם ח"ו בשם ההויה אלא בשם אלהים⁷⁴, ולכן עתה אשר ז"א היה בסוד העיבור היה בבחי' מוחין דאלהים והיה יכולת אז בחיצונין לינק ולהתאחו שם. והטעם הוא כי שם זה דאלקים מתפשט מדרגות רבות, עד שבסוף מדריגה האחרונה מן השמרים של יין אשר בו יוצא מסופם בחינת הקלי' הנקרא⁷⁵ אלהים אחרים⁷⁶ כנו' בסבא דמשפטים (בדף צו ע"א) ע"פ (תהלים מז ט) מלך אלקים על גוים כו'⁷⁷. והענין הוא כמבואר אצלנו, כי ג' מוחין יש

- מאיר הכוונה -

התיקונים (עח ע"ג) ואם ח"ו לא מקיימין אורייתא ופקידון ליליה יהיב עשר כתרין צידוי דסמ', ור"ל כי נכלל למטה למעלה ממלכות דקליפה עד הכתר דקליפה, כי הסמ' וצת זוגיה אשר אותו התיקונים מדבר בו, הנה הם מהמלכות והיסוד דקליפה, וכמבואר באתו ענין סם ע"ס, ובהגר"א סם (דף קכ"ו סע"א ורע"ב) ועל זה אמר יהיב עשר כתרין צידוי דסמ', ור"ל כי עולה בסוד הכלילות ממלכות דקליפה עד הכתר דקליפה, ואז הנה הוא מקבל ויונק מהסיוס דהאלימות עצמו. וזהו שאמר התיקונים עוד, ולא כריך מזונא לא מידא דקב"ה, ור"ל מהזו"ן דעשיה שהוא אור הקדושה אשר כנגד הסמ' דעשיה, כל שכן משליחא דיליה שהוא המלאך גבריאל כנ"ל, כי הרי ע"י סוד הכלילות הנה יונק גם הסמ' דעשיה שהוא היותר תחתון וגרוע לכל הקליפות, הנה מקבל אז גם הוא מהסיוס דהאלימות עצמו. ודא גרים לפרעה דאמר לי יאורי ואני עשיתני, והוא כי הרי ראה שיש לו השליטה לעשות עם ישראל כל מה שלבו חפץ רח"ל, והוא ע"י שהסמ' שהוא כחו ונשמתו נשתרצב ועלה אז עד למעלה, ולא היה כח לאור הקדושה השוכן בהעשיה לדחותו, כי נתמעט ונשמתו, אבל כחו ונשמתו של פרעה עלה אז עד למעלה, שהיא עד הכתר דקליפה, אשר שורשו הוא בהעורף דל"א, וכמ"ס האריז"ל (בכוונת הגדה דפע"ח שער חג המלות פ"ו בסוד עצדים היינו לפרעה דמאריס, וכן דשער הכוונות סם דף פ' ע"א ע' סם וסם), ולכן אמר פרעה הרשע שהוא אלוה בעוה"ז, ולכך אמר הקב"ה למשה רב"ה, פרעה הרשע עשה עצמו אלוה, הריני עושה אותך אלוה עליו, וזהו שנאמר ראה נתתיך אלהים לפרעה, וכמ"ס בתנחומא (פ' וארא סי' טו) וכנ"ל. וכ"ז הוא דפרעה, ומכש"כ הסמ' הרשע עצמו, אחרי שראה שעושה בעולם הזה כל חפצו ואין מוחה בידו גם בכל מה שעושה נגד ראונו ית"ש, הנה הוא מורד בקונו, שהוא בהשם הויה ב"ה, ואומר כי ניתן לו השליטה מאור א"ס ח"ו לעשות בעוה"ז כל מה שלבו חפץ, ועושה עצמו אלוה. וזהו שאמרו ברע"מ (פ' תלך רעז ע"ב) נוקבא דסמ' שפחה הות למטרוניתא, וסמ' אל אחר עצד הוה ליה לקב"ה, לבתר דעבדו גרמייהו אלהות קב"ה עתיד לאעבר לון מעלמא כו', הה"ד ואת רוח הטומאה לעביר מן הארץ ותרגום: נקבה של סמאל שפחה היתה למלכה, וסמאל - אל אחר היה עצד לקדוש צרוך הוא. לאחר שעשו עצמם אלהות הקדוש צרוך הוא עתיד להעבירם מהעולם וכו', זהו שנאמר "ואת רוח הטומאה לעביר מן הארץ". במהרה דימינו אמן.

⁷⁴ ע"י ע"ח שער מוחין דקטנות פרק ב: כל אחיזת החיצוניים וקיומם הם במוחין אלו דקטנות, ולכן הסט"א נקרא בשם אלהים אחרים.

⁷⁵ הנקראת?

⁷⁶ פע"ח: ג' פעמים אלהים ומשם יניקת מצרים ופרעה בסוד העורף וג' שריו שר המשקים וכו' הם ג' אלהים האלו כנזכר במקומו כי מג' אלו הם יונקים וזהו אלהים אחרים כי אחרים גימ' חרן*## וגרון שהם ג' אלהים הנ"ל אשר מהתפשטותן יוצא עמהם השמרים ונעשין אחרים

⁷⁷ ז"ל: אמר ליה רבי חייא והא כתיב (תהלים מז ט) מלך אלהים על גוים וגו' אמר ליה אנא חמינא דבתר כתלייהו הוית ונפקת בהאי קרא לכייעא לון הוה לי לאתבא דקדמיתא על מה דאמינא אבל כיון דאשכחנא לך בארמא לעבד לך מתמן ומתמן איהך לאעבדא כלל תא חזי כל שמהן וכל כנויין דשמהן דאית ליה לקודשא בריך הוא כלהו מתפשטן לארחייהו וכלהו מתלבטין אליון באלין וכלהו מתפלגין לארחין ושזילין ידיען בר שמה יחידאה בריר מכל שאר שמהן דאחסין לעמא יחידאה בריר מכל שאר עמין ואיהו יו"ד ה"א וא"ו ה"א דכתיב (דברים לב ט) כי חלק יהו"ה עמו וכתיב (שם ד ד) ואתם הדבקים ביהו"ה בשמאל דא ממא יתיר מכל שאר שמהן ושמאל חד מכל שאר שמהן דיליה ההוא דאתפשט ואתפלג לכמה ארחין ושזילין ואקרי אלהים ואחסין שמה דא ואתפלג לתתאי דהאי עלמא ואתפלג שמה דא לשמשין ולממנן דמנהגי לשאר עמין כמה דאת אמר (במדבר

שעה"כ

בזמן הקטנות והעיבור⁷⁸, והם סוד ג' שמות אלקים, ומשם נאחזים קלי' מצרים ופרעה שהוא נאחו בבחי' העורף⁷⁹ שבאחורי הדעת, וג' שרי פרעה הם שר המשקים ושר האופים ושר הטבחים שהם מסוד שלשה אלקים הנז' כמבואר אצלנו בדרוש בפ"ע, וע"ש היטב (שעה"פ וישב⁸⁰). ויניקתם הוא משם, מג' אלקים שבשלש המוחין אלו דעיבור, וזהו סבת היותם נקרא אלהים אחרים, כי אחרים הוא בגימ' כמנין גרון, שהם בגימ' שלשה שמות אלקים⁸¹ הנז' המתפשטים בגרון, וע"י התפשטותן אל מדריגות רבות יוצא מהם השמרים בסיום התפשטותם ונעשין אחרים כמנין גרון, ששם ראשית יניקתם, ששם הוא מצר העליון⁸² אשר שם אחיות מצרים כמבואר אצלנו.

ואמנם שיעור התפשטות שם אלקים הוא עד שיעור ק"ך צירופים שיש בו כנודע (שער השמות ה), כי כל תיבת בת המש אותיות בונה ק"ך בתים (ס"י פ"ד מט"ז), ואלו הק"ך צירופים הם בבחינת מדריגת הקדושה, והם מתחילין מז"א דבריאה עד סוף העשיה,

- מאיר הכוונה -

כז ט) ויצא אלהי"ם אל זלעס לילה (וצראשית כ ג) ויצא אלהי"ם אל אבימלך בחלוס הלילה וכן כל ממנא וממנא לחחסין לון קודשא בריך הוא לשאר עמין בשמא דא כלילן ואפילו ע"ז בשמא דא אקרי ושמא דא מלך על גוים ולאו הוא שמא דא הוא דמלך על ישראל דאיהו יחידאה לעמא יחידאה לעמא דישראל עמא קדישא.

תרגום: אמר לו רבי חייל והרי כתוב מלך אלהים על גוים וגו' אמר לו אני ראיתי שאחר הכתל שלהם היית וילאת בפסוק הזה לעזור להם היה לי להשיב בתחילה על מה שאמרתי אבל כיון שמלאתי אותך בדרך אעביר אותך משם ומשם אלך להעביר את הכל. בא וראה כל השמות וכל כנויי השמות שיך לקדוש ברוך הוא כולם מתפשטים לדרכיהם וכולם מתלבשים אלה באלה וכולם נחלקים לדרכים ושבילים ידועים פרט לשם היחיד הגבחר של כל שאר השמות שהוריש לעם היחיד הגבחר מכל שאר העמים והוא יו"ד ה"א וא"ו ה"א שכתוב כי חלק ה' עמו וכתוב ואתם הדבקים בה' בשם זה ממנן יותר מכל שאר השמות. ושם אחד מכל שאר שמותיו אותו שהתפשט ונחלק לכמה דרכים ושבילים ונקרא אלהים והוריש את השם הזה ונחלק לתחתונים של העולם הזה ונחלק השם הזה לשמשים ולממונים שמנהיגים את שאר העמים כמו שנאמר ויצא אלהים אל זלעס לילה ויצא אלהים אל אבימלך בחלוס הלילה וכן כל ממונה וממונה שהוריש הקדוש ברוך הוא אותם לשאר העמים נכללים בשם הזה ואפילו עבודה זרה נקראת בשם הזה ושם זה מלך על גוים והוא אינו שם זה שהוא מלך על ישראל שהוא יחיד לעם היחיד לעם ישראל העם הקדוש. עי' לקמן הערה 83.

ועי' שער הארת המוחין זו"ן פרק ז.

⁷⁸ היינו עיבור דמוחין כנ"ל הערה 59.

⁷⁹ עי' לעיל הערה 24.

⁸⁰ ז"ל: והנה פרעה הוא כללות העורף כלו, ויש לו ג' פרטים שהם תחת ידה שהם, שר המשקים כנגד הקנה, שבו מתלבש מוח החכמה כנז"ל. ושר האופים, כנגד הושט, ששם מתלבש מוח הבינה. ושר הטבחים, כנגד הוורידין והמזרקים של הדם, שבהם מתלבש מוח הדעת. ונמצא כי ג' שרים אלו, הם כנגד ג' המוחין עצמם דקטנות, אחר שירדו בגרון, ושם נאחזים בהם. ולכן נקראים שר, כי אות ש' היא אלקים במלוי יודי"ן, והוא בגימטריא ש', והוא בחי' הפנים דאלהים. ואת ר', הוא האחוריים הפשוטים של אלהים, שהם בגימטריא ר' ונמצא כי שם שר כולל ב' בחי', פנים ואחור דאלהים דיוד"ן. ואעפ"י ששלשה מוחין אלו מחולקים זה מזה, כי הימני הוא דיוד"ן, והשמאלי דהה"ן, והאמצעי דאלפ"ן. עכ"ז, להיות כי הגדול שבהם הוא ביוד"ן, כלם נכללים בו, ונקראים על שמו ש"ר.

ונבאר עתה שמות, של משקים, ואופים, וטבחים, כי החכמה נקראת שר, המתפשט בקנה הנקרא משקה המלך, כנז"ל כי ריאה שואבת כל מיני משקין, ע"י הקנה שבו. והבינה נקראת שר, המתפשט בושט, הנקרא אופה, כי הוא האופה כל המאכל, כי דרך בו עובר אל האצטומכא, כנודע. והדעת נקרא שר, המתפשט בוורידין, ובמזרקים, שבהם הדם מתפשט בכל איברי הגוף, ובהם ענין הטביחה והשחיטה.

⁸¹ עם הכולל.

⁸² עי' לעיל הערה 23.

שעה"כ

כמבואר אצלנו באדר"ר (דף קבח ע"ב) דיתבי על בורסיא דשביבין בוי⁸³, ומשם ולמטה הם הקליפה הנקרא אלהים אחרים. וכל יניקת הקליפה היא מן ק"ך צירופים האלו, אעפ"י שהם קדושה גמורה בסוד יין העליון⁸⁴, אשר השמרים שהם הקליפה, נאחזים בו.

- מאיר הכוונה -

⁸³ ע' שער מאמרי רשב"י דף מ ע"ד [נדל"ל ע"צ] ועי' מב"ש דף נז ע"א ושעה"ק דף לו ע"ב סמוך לכופו ובמב"ש לב ע"ד ולג ע"ב (לש"ו).

ע' שער מאמרי רשב"י מ ע"ב: בין אור מקיף אל חצירו רואה לומר בין כל ספירה וספירה יש אור בין זה לזה כנז' והנה גם יש בחינת אור אחד הנק' בשם אלהים ואור הזה הוא מתפשט גם הוא ע"ד התפשטות הי"ם מלמעלה באילנות עד למטה בסוף עולם העשיה אלל שהוא עומד וסובב מחוץ אל אור המקיף שלהם ובין מקיף כל ספירה וספירה והנה גם אלהים הזה הוא בחינת הדינין והגבו' כולם דז"א ונוק' אמנם התחלתו הוא מתחת הכתר של האילנות כינו לבין ספי' החכמה ונמשך עד סיום העשיה אלל בין האין סוף והכתר ובין סביבות הכתר עצמו אין אלהים הנז' עולה עד גם רק תחת הכתר וזמ"ש גם דעתיקה קדישא שהוא הכתר לאיל' כנודע הנה הוא יתיב על כורסיא לשביבין לאכפיה לון כי אלהים הנז' נקרא כרסיא דשביבין די נור גבורות חזקות והוא כעין כסא למטה מן הכתר הנז' ועל ידי זה כופה אותם שלח ישלטו הגבורות ההם.

והנה נודע כי גם אלהים יש בו ק"ך צירופים וכל אלו הק"ך הם אורות קדושים אלל שהם דינים וגבורות כנז'. ובסיום ק"ך צירופים אלו שהם אלהים קדושים, גם עומדים הקלי' הנקרא' אלהים אחרים. וטעם קריאתם לשון אחרים הוא לפי שהם מחוץ אל הי"ם, בסוד אחרים כנז' והבן זה. גם בזה תבין טעם למה שאר השמות של הבורא יתברך הם בלשון יחיד וגם אלהים הוא לשון רבים, ואינו נקרא אל בלבד אלל אלהים בלשון רבים, וסיבת זה הוא מה שביארנו כי גם אלהים כולל בחינת קדושה ובחינה קליפה כנז', כי גם הוא נקרא אלהים אחרים ולכן נקרא גם זה אלהים בלשון ריבוי.

וזהו הסוד הנרמז בסבא דפ' משפטים דלז"ו ע"א בפסוק מלך אלהים על גוים וז"ל ושמה חד מכל שאר שמהן דיליה איהו דאתפשט ואתפלג לכמה אורחין וצבילין ואקרי אלהים ואחסין שמה דא כו' ואתפליג שמה דא לשמשין ולממנן דמנהגי לשאר עמין כד"א ויבא אלהים אל לבן כו' ואפילו ע"ז בשמה דא אקרי כו' והבן זה מאל. ודע כי גם אלהים הזה הוא בחינת הגבו' כולם דז"א ונוקב' ובעת הזווג שלהם של ז"א ונוקב' נכנסין אלו האלהים קדושים בנקודת ליון יסוד דנוקבא דז"א כי הם סוד חמשה גבורות מנלפ"ך ואז מתמתקין ע"י החסדים ואלו הם הגורמים החימוד והתאווה בעת הזווג וזכור זה מאל ענין חמש' גבורות מנלפ"ך שהם סוד ה' אותיות אלהים קדושים הנז'.

והנה כאשר ח"ו חוטאין ישראל למטה מעוררין את הקלי' הנק' אלהים אחרים וכמו שאלו האלהים הקדושים נכללים בעת הזווג בתוך נקו' ליון שבנוק' ע"י תפילות ישראל ויחודם כמבואר אצלנו בכונת התפי' איך אנו מייחדים ומעלים וכוללים פנימי' העשיה והיצירה והצריאה והאלי' כדי שיזווגו ז"א ונוק' לאלי' ובעת זווגם אז גם הקלי' הנקראים אלהים אחרים עולים ונכללין דרגין בדרגין עד שנכללין באותם אלהים קדושים שיש ב' עולמות אבי"ע כנ"ל ע"ד מה שישאל עושים על ידי תפילות' בפנימיות אבי"ע כנז' ויש בעלייתם ב' בחינות בחי' א' היא כאשר פגם החטא של ישראל עלה עד נוקב' דז"א בלבד:

אז הנק' של הקלי' הטמאות יש בה כח לעלות ולהתדב' ולהכלל עד גם אלהים הקדוש שיש בנקודת ליון שבנוק' דז"א ואז אתקיים ושפחה כי תירש גבירתה לפי שהיסוד העליון הזכר משפיע והשפע היורד לוקחת אותה השפחה הנז'. בחינה השנית היא אם הפגם יותר גדול ועולה עד ז"א דכורא כי אז גם הכללות של האלהים הנז' עולה עד למעלה בז"א עצמו ואז הזכר של הקליפה נדבק ונכלל עד אלהים הקדוש המקיף מחו' היסוד של ז"א ובהכללתו גם אזי ינקא נוקבא דזעיר אפי' טעמא מרירא והוא סוד נחש בא על חוה. כנז' בפר' אחרי מות דע"ד ע"א בפסוק ערות אביך וערות אמך לא תגלה כו' ר' יהודה אמר בשעתא דאסגיאו זכאי בעלמא כו' ובזמנא דאסגיאו חייבין בעלמא כביכול כנסת ישראל לא סלקא ריחין טבין ואטעמת מסטרא אחרא מריר' והבן שתי

שעה"כ

והנה יניקת ארץ מצרים ופרעה אינה מכל ק"ך צירופי שם אלקים, רק מן מ"ח צירופים האחרונים שבו, התלויין בב' אותיות י"ם מן אלקים כנודע. כי כ"ד צירופים מתחילין באות א', וכ"ד באות ל', וכ"ד באות ה', וכ"ד באות י', וכ"ד באות מ', ומספר כולם הם ק"ך צירופים. וז"ס (שמות ה ב) מי ה' אשר אשמע בקולו, כי בכח יניקתו מן מ"ח צירופים האחרונים שכנגד שני אותיות מ"י של אלקים, היה כופר בשם ההויה. לפי שאם מוחין דהויה דגדלות היו מתגלים, היתה יניקתו מן אותיות מ"י של אלקים דעיבור מתבטלת כנודע⁸⁵. ובראותו שהיה לו אז יניקה ואחיזה שם באותיות מ"י של אלקים, היתה הוראתו כי לא נגלית ההויה, ולכן היה כופר בשם ההויה.

ואמנם השם יתברך כדי להכניעו הכה אותו עשר מכות מן ג' אותיות אלה משם אלקים, אשר הוא לא היה נאחו ויונק מהם. וזמ"ש (שמות י א) למען שתי אותותי אלה בקרב⁸⁶, ר"ל כי שלש אותיות אלה דאלקים אשר לא היה לפרעה אחיזה (פ ע"ב) ויניקה בהם, היה רוצה להכותו ע"י ולחברם עם ב' אותיות מ"י אשר בקרביו של פרעה שהוא יונק מהם. ועל ידי התחברותו יושלם שם אלקים שהוא כח הדין, ואז יכהו על ידו⁸⁷. ואל תתמה

- מאיר הכוונה -

בחינות אלו וזכרם. אבל כריך שתדע כי חלילה חלילה מלהאמין שהזכר של הקליפה הנקרא נח"ס שכל על חוה שח"ו נכנס תוך פנימיות נקודת ליון שבה וכן להפך כאשר שפחה תירש גבירתה שהיא הבחינה הראשונה. אמנם הענין הוא כי כיון שהאלהים דקדושה הם שם ציטוד שלו וציטוד שלה בתוך חמשה גבורות מנלפ"ך דבגו נקודת ליון שבה, לכן כאשר אלו האלהים אחרים עולים ונכללים עמהם כנז', אז אעפ"י שאינן נכנסין ח"ו בתוך נקודת ליון ממש עכ"ז היותה נכללת באלהים דקדושה אשר שם על דרך כללות פנימיות העולמות זה בזה צעת התפילה כנ"ל זה יקרא כאילו ח"ו ממש כל נחש על חוה.

ועי' שער ט"ל פרק א': הענין כי האחוריים הם סוד אלהים, והם ק"ך כרופי אלהים⁸⁵, והם על סוף העשייה כמבואר. ושם אחריהן⁸⁶ צאים הקליפות, ונמשכין שם צסוף העשייה, ונק' צסוד אלהים אחרים צענד אלו הק"ך אלהים, שהם אלהים חיים דקדושה, כמ"ש (יהושע כד יט) כי אלהים קדושים הוא⁸⁷. והנה כשיש ח"ו חטאים ועונות, אלו אלהים אחרים נכללין צשרשם צסוד אלהים הקדושים צצאחוריים, וע"י כללותם צשרשן הם יונקין מן השכינה. וז"ס כל אחיזת החיטונים דקדושה, כי אינם אוחזין רק ע"י כללותן צשרשם ולא ח"ו שנקנסין הם עלמן.

⁸⁴ עי' לקוטי תורה (פרשת תולדות) והנה יעקב הוא סוד הארת יסוד אבא שע"כ הוא בחיר שבאבות רק הוא שלישי לפי שקודם הכל יצא אברהם שהוא חסדים ואח"כ נתפשטו וירדו הגבורות [יצחק] מתוך היסוד דאמא וכ"ז תוך ז"א, ואח"כ יוצא הארת יסוד אבא לחוץ דז"א והם סוד יעקב. והנה יעקב [רצה] למתק באותו יין שהשקה ליצחק אביו, שהם שורש מקום הגבורות, יין העליון היוצא מבינה, שהוא עיטרא דגבורה, רצה יעקב להטיל בו מים כדי למותקו, ובזה יתנו לו הברכות ולא לעשו אחיו וכו'.

⁸⁵ שהיה אז גילוי של הו"ה אה"ה עי' סוד נ"ר &.

⁸⁶ עי' שער הפסוקים (פרשת צא) והשי"ת רצה להכניע לבו, ולצטל מציאותו, כדי שלא יתאחז שם, וילאו ישראל מתחת ידו, ולכן לא הספיקה הולאה זו שהודה צסם הו"ה צצחי' דיניס, ולזה אמר הכתוב, למען שתי אותותי אלה, פי' אותות י' אלה צקרבו, והיא הו"ה צמילואה, שיש בה עשר אותיות, כי רצה הקצ"ה למלאת זאת ההו"ה, אשר בה הודה פרעה, ולקיים צקרצ אותה ההו"ה, צחי' המלוי, ותשלם צעשר אותיות, וזהו אותותי, אותות י'. וכבר ידעת כי אחיזת פרעה, היא מן האלהים דמוחין דקטנות, וכשנקנסו ההו"ה בתוך האלהים, אז מצטללים, וזהו צקרבו של פרעה ממש.

ועי' לקמן הערה 90 שנתראה שכוונת אלה לצבונה, אבל אם זה פנימיות הוק, מתאים צ' הלשונות. ⁸⁷ כי משום שגאולת ישראל לא היה אז ע"י זכותם לכן לא היה אפשר שיאירו האותיות מ"י עצמם אלא רק ע"י האור דאותיות אל"ה שלא היה לו אחיזה שם אבל אם שהיה גאולתם ע"י זכות ומעשים טובים אז היה נתקדשו האותיות מ"י גופה והיה נעשה הנקמה בפרעה מהם עצמם (לש"ו על הפע"ח).

שעה"כ

אם מצרים ראש הממלכות, כי ראש ארבע נהרות גן עדן הוא פישון⁸⁸, וא"כ איך יונק מב' אותיות אחרונות של אלקים, בעבור כי הנה אותיות מ"י מעולות מאותיות אלה⁸⁹ וכנו' בסבא דמשפטים (קד ע"ב קה ע"א), ע"פ (ישעיה ס ח) מי אלה כעב תעופינה, מ"י הוא למעלה מאלה כמבואר סודו אצלינו⁹⁰. ובאולי כי כנגד ב' אותיות אלו דמ"י הם סוד נ' ימים שבין

- מאיר הכוונה -

עי' פע"ח קיט ע"ד (הובא בנספח): אחיזתו בב' אותיות מ"י דאלה"ם, וזה בעורף. ושאר אותיות אלהים שהם אל"ה הם בפנים.

⁸⁸ עי' זהר (חיי שרה קכה ע"א): שם האחד פישון, מאי שם האחד פישון, המיוחד מכלם פישון, והוא הנופל בארץ מצרים, ולפיכך היתה חכמת (לישראל) מצרים יותר מכל העולם. עי' רש"י בראשית ב יא ד"ה פישון ז"ל: הוא נילוס נהר מצרים.

⁸⁹ ז"ל הפע"ח: כי בידיעתך פי' אלה"ם מ"י אל"ה תכוין [תבין - לש"ו] כי מ"י למעלה מאלה. ועי' פע"ח: אחיזתו בב' אותיות מ"י דאלה"ם וזה בעורף ושאר אותיות אלהים שהם אל"ה הם בפנים כידוע הוא כי אל בפנים ושם נאחזין ישראל.

⁹⁰ ז"ל: כל אל"ן אינון דיוקנין עלאיין דיוקנא דלעילא ובגין דהו צריין ממש דהאי עלמא דחתקנת דהו שכנתא ועל דא לית שצ"א לישראל לעלם ולעלמי עלמין וחם ושלום אלמלא ישצ"א שמה דא לא הו הדא הוא דכתיב (יהושע ז ט) והכריתו את שמנו מן הארץ ומה תעשה לשמד הגדול שמה גדול לא בניינא קדמאה שמה קדמאה אלה"ם והשתא לישראל אינון בגלותא כזיכול כל בניינא נפל ולזמנא דאתי כד יפרוק קודשא בריך הוא לצנוי מגלותא (אתחזר) מ"י ואל"ה דהוה דהו פרודא בגלותא יתחזרון כחדא ושמה דאלה"ם יהא שלים על תקוניה ועלמא יתבסס הדא הוא דכתיב (ישעיה ס ח) מי אלה כעב תעופינה וכיונים אל ארובותיהם ובגין דאיהו שמה חדא לא כתיב מי ואלה אל"ה מי אלה שמה חדא כלל פרודא והוא אלה"ם דהשתא בגלותא אסתלק מי לעילא כזיכול אימא מעל בנין ובנין נפלו ושמה דהוה שלים דהוה שמה עלאה דרברבא קדמאה נפל ועל דא אנן מלכין ומקדשן דבתי כנסיות על שמה דא דיתבני כמה דהוה ואמרי יתגדל ויתקדש שמה דבא אמנן יהא שמה דבא מצדך מאן שמה דבא ההוא קדמאה דכלל בגין דלית ליה בניינא אל"ה דהוה מ"י לא יתבני לעולם אל"ה דאלה ועל דא דהוה זמנא מי אלה כעב תעופינה ויחמון כל עלמא דהא שמה עלאה דחתקן על תקוניה.

תרגום: כל אלה הם דיוקנאות עליונים דמות שלמעלה ומשום שהיו צריות ממש בעולם הזה נתקנה בהם השכינה דשנים עשר הפרקים הללו שמים עשרה התפשטות שנתפשטו ממש מישראל שכתוב כל אלה שצטי ישראל שנים עשר התפשטות של ישראל אלה נקראים להתפשטות שם של מ"י להיות בנין כראוי להיות ישראל בכלל של שם אלהים אל"ה הוא ישראל בכלל מ"י חזר (ברא) אלה עמו והיה בנין שלם על תקונו שם אחד ממש.

זהו שאמר לו ליעקב אותו הממונה של עשו שכתוב (בראשית לב) כי שרית עם אלהים (עם אנשים ותוכל) למעלה בתקון ראשון דבנין ראשון כל אלה ודאי בנין ראשון הוא.

ולכן אין כליון לישראל לעולם ולעולמי עולמים וחם ושלום אלמלא יכלו השם הזה לא היה זהו שכתוב (יהושע ז) והכריתו את שמנו מן הארץ ומה תעשה לשמד הגדול שם הגדול זה הבנין הראשון שם הראשון אלהים ועכשיו לישראל בגלות (יתחזר) כזיכול נפל כל הבנין ולעתיד לבא כשיגאל הקדוש ברוך הוא את בניו מהגלות מ"י ואל"ה שהיו צפירוד בגלות יתחזרו כחדא ושם האלהים יהיה שלם על תקונו והעולם יתבסס זהו שכתוב מי אלה כעב תעופינה וכיונים אל ארצתייהם.

ומשום שהוא שם אחד לא כתוב מי ואלה אל"ה מי אלה שם אחד ללא פירוד והוא אלהים שפעשיו בגלות התעלה מי למעלה כזיכול האם מעל הבנים והבנים נפלו והשם שהיה שלם שהוא השם העליון הגדול הראשון נפל.

ועל זה אנו מתפללים ומקדשים דבתי כנסיות על השם הזה שיצנה כמו שהיה ואומרים יתגדל ויתקדש שמה דבא אמנן יהא שמה דבא מצדך מי זה שמו הגדול אותו הראשון של הכל משום שאין לו בנין אל"ה עמנו מ"י לא יבנה לעולם אל"ה דאלה ועל זה באותו זמן מי אלה כעב תעופינה ויראו כל העולם שהרי השם העליון נתקן על תקונו.

עי' עוד זהר בראשית א ע"ב מי ברא אלה, מי היא מידת הבינה, ואלה הם הו"ק.

שעה"כ

פסח לעצרת, והם סוד נ' שערי בינה דגדלות, כנגד הנ' דקטנות⁹¹, ואלו הם אותיות מ"י כמבואר אצלנו. והנה להיות כי הנה הצירופים שהתחלתם בב' אותיות מ"י, הם כ"ד צירופים מתחילין באות י, וכ"ד צירופים מתחילין באות מ, ושניהם הם מ"ח צירופין, לכן נקרא ארץ מצרים ע"ש ארץ הם, וכמו שאמר הכתוב (תהלים קו כב) נפלאות בארץ הם, על היותם יונקים ממ"ח צירופים הנו'. גם ז"ס הם בן נח אבי מצרים כמו שאמר הכתוב (דבה"י א' א II) בני הם כוש ומצרים כו'⁹².

והנה פרעה הרשע היה חושב כי כיון שז"א הנק' ברא בוכרא (זחר ז"א כד ע"א, שם קכד ע"ב), חזר להתעלם תוך אימא בסוד העיבור שה"ו לא יחזור לקדמותו להתגלות ולצאת לחוץ מבטן אימא עילאה, ועי"כ גם בנ"י התחתונים הנקראים ישראל על שמו של ז"א הנקרא ישראל (אד"ד קל ע"א), גם הם ישארו בגלות תוך מצרים, כיון שישראל העליון השולט עליהם נתבטל ח"ו מציאותו. לכן שלח לו השי"ת ע"י משה (שמות ד כב) כה אמר ה' בני בכורי ישראל⁹³, לרמוז אל הבן בכור העליון הנק' ישראל, כי קיומו קיים ולא נתבטל ח"ו. והודיעו כי לפי שכפר במציאותו לכן יהיה נענש מדה כנגד מדה במכת בכורות⁹⁴, לפי שכפר בבן הבכור העליון יתברך. וזה מה שאמר הכתוב (שמות ז כז) ואם מאן אתה לשלח כו' הנה אנכי הורג בנך בכורך כו'. וזה מה שאמר הכתוב (שמות יג יד) והיה כי ישאלך בנך מהר לאמר⁹⁵, כי הבן הבכור הנמשך מן הבן הקדוש הבכור העליון, הוא אשר

- מאיר הכוונה -

ע"י שער לו"ר פרק ב שמי" הוא צינה, ואלה היא תזונה (לאה), ואין גילוי של חלקים כאשר צינה ותזונה נפרדים.

וע"י ז"ח & צריאה חלקים לחיה צינה, הה"ד צראשית צרא חלקים.

וע"י תיקו"ז קא ע"ב: צראשית (צ"ח קי"ח) צרא חלקים האי חלקים אימה חיקמה עלאה.

וע"י ע"ח שער האכלות פרק ב' חלקים דצראשית היא מלכות דא"ק.

⁹¹ ע"י ש"ש שהתקשה מהיכן מצאנו נ' יום דקטנות, וע"י פע"ח שכתוב "נגד מ"י הם נ' יום מפסח עד עצרת והם סוד נש"ב דגדלות כנגד נ' יום דקטנות". ע"י שער המצות לט ע"ב:

כל צמי' מים האלו הם צמי' חלקים והם עני' אומות מ"י של חלקים והם חמשים יודי'ן ס"ג צד' חמשים של ר' סוי"ת ע"ב ס"ג מ"ס צ"ן ונד' חמשים של ר' שמוח חסי"ה ב' יודי'ן ואל' דאלפי'ן ואל' דהי'ן כנופע וכו' חמשים של נ' שמוח חלקים דיו"ד דאלפי'ן ודהי"ן (*):

⁹² פע"ח: ודע כי אלו הב' שמות הם ב' שהן ד' כזה מ"ם מ"ם יו"ד וי' אותיות שבהם עולין רד"ו לכן שליט פרעה רד"ו שנים על ישראל כמנין אחיזתו בב' אותיות מ"י וכאשר שמע שם הוי"ה מפי משה עליו השלום תמה והנה י' הוי"ות גימטריא ס"ר והנה מחשבון רד"ו עד ס"ר חסר חמשים לכן אמר מ"י ה' פי' כשיבא ס"ר אז אשמע בקולו עוד אפשר לפרש אשר אשמע בקולו לומר שעדיין לא יש בו מוחין ואינו יכול לצאת מרשות שאני נאחז בראש שהוא עורף כי מלת רא"ש הוא אש"ר והם הג' מוחין דקטנות כמ"ש לעיל לכן אמר עדיין חסר מ"י כמ"ש לעיל וחסר מוחין שהם סוד אש"ר וכאשר ראה כי יצאו קודם זמן אמר ברח העם שלא בזמנו וכן בר"ח מנין רד"ו וגם משה טעה שחשב שהגלות שהיה בסוד הוי"ה העולה ס"ר כמ"ש לעיל וג"כ שעדיין אין לו מוחין ואמר מי אנכי כי אלך אל פרעה ר"ל מצד החשבון מ"י וגם מצד המוחין והשיב לו השם יתברך כי הגלות מצד אה"ה כמ"ש לקמן וגם המוחין מצד אה"ה והם קס"א עם י' אותיות וד' אותיות השורש והכולל הוא קע"ו וקנ"א וי' אותיות וד' אותיות השורש והכולל הוא קס"ו וקמ"ג עם י' אותיות המלוי וד' אותיות השורש והכולל {קיח ע"ב} הוא קנ"ח וכללות כולם הם גי' רא"ש הרי המוחין מצד אה"ה ולא מצד אלהים והבן זה.

⁹³ פע"ח: הז"א הנקרא ישראל ונקרא בני בכורי כמ"ש לעיל וכל בחי' בן הוא מ"נ כמו שנסמיות הצדיקים עולות למ"נ לז"נ כי הם הבנים שלהם כן פנימיות ז"נ עולים למ"נ לאימא עילאה כי הם בניה וזהו בני מ"נ בכורי" הוא בר"וך סוד יסוד אימא שהוא מ"נ ליסוד דילה לכן כדי שיצא הבן לחוץ ויגדל הוצרך להרוג הבכורות דס"א ולהפילה

⁹⁴ ע"י נספח מפע"ח קיח ע"ב בסוף הספר בענין מכת בכורות.
⁹⁵ השאלה מדובר על פדיון הבכור.

שעה"כ

ישאלך שאלה זו, יען אליו נוגע זו השאלה, כי בו היה רוצה פרעה לכפור בו ולעכב את ישראל בגלות תחת רשותו⁹⁶.

ונחזור לענין הראשון, כי גלות מצרים סובב על ב' קוטבים: הא', הוא ענין ישראל העליון ז"א שחזר ליכנס בסוד העיבור בבחי' ג' כלילן גו ג', והוא עצמו ענין גלות ישראל⁹⁷ התחתון תוך מצרים⁹⁸. והב', הוא כי מחמת עלייתו למעלה כנוז', נסתלק ממנו בחי' התפשטות הה' חסדים המתפשטים בו"ק כנודע⁹⁹, ונתעלו למעלה בשרשם במוח הדעת שבו במקום הגרון שבו, ששם הוא סיום היסוד דאימא שבתוך ז"א כנודע (עי' פרצופי זו"ן פרק ג). ושם בגרון הוא אחיזת קליפת מצרים שהוא מקום צר כמבואר אצלנו¹⁰⁰. ולא היה אז מאיר מוח הדעת בגופא דז"א אלא בבחי' האחוריים של הלבושים של יסוד דאימא, שהם י' דמים הנ"ל.

וב' עניינים אלו הם אחוזים יחד, כי טעם התחתון גורם אל העליון, כי לכך הוצרך לחזור לבחי' ג' כלילן בג', וזמ"ש ביחזקאל (טו זו) ואעבור עליך ואראך מתבוססת בדמך כו'¹⁰¹, ר"ל כי סיבת היותך מתבוססת בעבודות קשות בחומר ובלבנין, הוא בסיבת דמך, ר"ל כי בסיבת אלו הי' דמים¹⁰² שהם המאירים ומתפשטים בז"א, לכן יש התגברות ויניקה אל החיצונין בהם, ולכן נתגברו לשעבר את ישראל באלו העבודות הקשות. ולתקן ענין זה, לכן, ואומר לך בדמך חיי, ר"ל כי תמורת אלו הדמים אשר בסיבתם נשתעבדו, ימשכו לך חיים העליונים¹⁰³, שהוא ענין לידת ז"א והתגדלותו, ואז יכנסו בו מוחין דגדלות

- מאיר הכוונה -

⁹⁶ פע"ח: אמר הש"י בני בכורי ישראל נגד בן העליון הנקרא ישראל בכור [ג"כ על שמו - לש"ו] וכנגדו היה מכת בכורות נגד שכפר בבן הבכור ישראל העליון כמ"ש.

⁹⁷ פע"ח: הטעם שהיתה מתבוססת באותן העבודות הקשה בחומר ובלבנים היה באותן הדמים ההם אשר מהם יונקים הכוחות החיצונים של מצרים וזהו מתבוססת בדמייך ולכן ואומר לך בדמייך חיי פי' במקום הדמים ההם המורים ומביאין מיתה וגלות כי י"פ דם גימטריא מ"ת.

⁹⁸ עי' פע"ח עקר ק"ש פרק ג: זכירה ד' והיא יליאת מלכיים תכוין צפ' ליציאת צפסוק אני ה' אלהיכם אשר הולאתי אתכם מארץ מצרים אמנם ענין זכירה זו הוא ענין כי הטעם שיותר נזכר יליאת מצרים משאר יליאות כגון צבל מדי ויון וכיוצא דע כי הלל ארץ מצרים ארץ טומאה הוא מכל הארצות והשכינה היה גולה קם בגלות ישראל וכבר ידעת איך אותו הגלות היה ע"י חכמה נפלאה של כשפים שעשו המלכים שלא יכלו ישראל לעלות משם כנו' בזוהר ואמנם כבר הודעתך ענין גלות השכינה באמתיות מה ענינו כי הלל ע"י חטא אלה"ר נפלו כל הגימטריא של נשמות הקדושות לתוך הקליפות ואין בהם כח ללאת משם לולי רחמי הש"י שגלתה שכינה עמנו ואז ע"י הכנסתה תוך הקליפות היא מלקטת אותן הנשמות הקדושות וכאשר יסתיים קיבץ גלות זה מצלוע הקליפות אז הוא עינדנא דהוי מטא רגליו כרגליו ואז יתקיים הכתוב כלע המות לנח כנו' בזוהר פ' (לט ע"ד) פקודי.

ול"ע שכלן משמע שזה חסרון כרחל, וע"כ דברנו על חסרון צו"ק.

⁹⁹ פע"ח: וזה התחתון גורם אל העליון

¹⁰⁰ עי' הערה 23.

¹⁰¹ כדי שלא יתפשטו החסדים למטה וכדי שלא ינקו החיצונים (לש"ו על פע"ח).

¹⁰² ללא הוי"ת.

¹⁰³ עי' זהר (חלק ב דף לה ע"ב): אמר רבי יהודה, אי הכי אמאי דמא, דהא תנינן חוור וסומק וחד דכליל ביני גווני, אמר ליה, תרי דמי הו, חד דמילה וחד דפסחא, דמילה רחמי, דפסחא דינא, אמר רבי יהודה, לאו הכי, אלא כמה דאוליפנא, דקודשא בריך הוא אחזר דמא לרחמי, כאילו הו חוור בגו גווני, דהא הוא דכתיב (יחזקאל טז ז) ואעבור עליך ואראך מתבוססת בדמך ואומר לך בדמך חיי וגו', ואף על גב דהוה סומקא אתחזר לרחמי, דכתיב בדמך חיי.

תרגום: אמר רבי יהודה אם כך למה דם שהרי שנינו לבן ואדום ואחד שכלול בין הצבעים אמר לו שני דמים היו אחד של מילה ואחד של פסח של מילה רחמים ושל פסח דין. אמר רבי יהודה לא כך אלא כמו שלמדנו שהחזיר הקדוש ברוך הוא את אותו דם לרחמים כאלו היו לבן בתוך הצבעים זהו שכתוב ואעבור עליך ואראך מתבוססת בדמך ואמר לך בדמך חיי וגו' ואף על גב שהיה אדום החזיר לרחמים שכתוב בדמך חיי.

שעה"כ

הנק' חיים, שהם סוד אהי"ה יהו"ה אהי"ה כמבואר אצלנו¹⁰⁴, ע"י חיים אלו תצאו מן הגלות. ולפי שב' בחינת דמים הם: דם טוהר, ודם טמא. לכן כפל ואמר ב"פ בדמיך חיי בדמיך חיי. וגם נרמז במלת בדמיך כאלו אמר ב' דמיך.

ודע כי אלו עצמם הם סוד משו"ל (שמ"ד פ"ז ס"ג) שהם ב' דמים דם פסח ודם מילה. והענין הוא כי דם מילה הם דם טוהר, כי הם מן החסד המתגלים בפומא דאמה¹⁰⁵ יסוד דדכורא, ודם פסח הוא כנגד הגבורות שהם בנוק' כנודע, כי סוד הפסח הוא בנוק' כנו' בס"ה¹⁰⁶. ולסיבה זו תיקנו המסדרים ההגדה פסוק זה באמצע סדר הגדה ליל פסח. ונמצא כי ענין גאולת גלות מצרים היה על ידי נס גדול מאד¹⁰⁷, וזהו ענין גדולת נס יציאת מצרים. כי הנה עם מצרים ופרעה היו כ"ב אחוים ומשורשים לינק מן הדעת

- מאיר הכוונה -

ע"י לעיל פסקא ד"ה אמנם מרע"ה במראה, שמשם משמע שאז נגמר יניקת הקלי', ולכן במקום זה ימשך להם מוחין דגדלות וצ"ע.

¹⁰⁴ ע"י לעיל קידושי ליל שבת דרוש א': מלת כל חי הוא בגי' ס"ח אהי"ה הוי"ה אהי"ה והם בגי' חיים והם סוד התפילין הנק' חיי המלך. והכוונה היא כי זה הוא תמורת התפילין שבימי החול. וכן הוא לקמן דרוש ח.

וע"י שעה"כ F תפילין ב: כבר הודעתך כי ג' בחינות היו בז"א, ושנים מהם, הראשונה והשלישית נקראים עיבור, והאמצעי נקרא זמן היניקה. ולכן הראשונה והשלישית נרמזים בשם אהיה, ששם אהיה מורה על בחי' העיבור

וע"י פע"ח שער התפילין פרק ג: ג' בחי' של רישא דז"א, שהם ג' הבחי' הנ"ל, כולם נרמזו בתפילין בלבד, שהם - מקיף עליון, ופנימי, ומקיף קטן. והם בחי' - אהי"ה, הוי"ה, אהי"ה. ובמ"א ביארנו זה דרך הסתר והעלם, ואמרנו, כי אהי"ה הראשון של כ"א אזכרות, הוא נגד עיבור א'. ואהיה הב' של בתים, הוא נגד עיבור הב' ושם הוי"ה שבאמצע, הוא ד' פרשיות. ועתה גלינו לך סודו יותר בפרטיות.

וע"י נהר שלום יז ע"א: כל אלו השלשה בחינות וכו' שהם בחי' מקיף דל' שע"ג רישא דז"א והמוחין פנימים שבתוך רישא דז"א והמוחין מקיפים שמחוץ מצח דז"א, כל אלו השלשה הארות מתקבצים ויוצאים ונעשים בחינת תפילין מחוץ למצח דז"א, וכנגדם הם השלשה שמות אהי"ה הוי"ה אהי"ה שכולם הם מחוץ במצח דז"א. וכל אלו הם מוחין דישסו"ת והם מוחין דעיבור ויניקה ומוחין דמוחין שהם דגדלות הנכנסים בחב"ד דחכמה דז"א זהו בתפילין דרש"י. וע"י לעיל יציאת ד' שמדיגש זה חר"ב ולא דעת.

צ"ע אם לפי זה החסרון הראשון הקטוב הראשון הוא מקיפים והשני הוא אורות פנימיים. או (וזה יותר עומק) שיש חסרון של התגלות המוחין, רק מתגלה הלבושים שלהם, ויש העלם המוחין לגמרי, וזה ב' סוגי המוחין שהיו חסרים, והתגלות הלבושי מוחים ללא מוחין פנימיים נותן לקלי' על מה לאחז, ולכן היה שעבוד, וצער, ותיקונו הוא על ידי התגלות המוחין שהיו בעיבור, וכתוצאה זה יביא למוחין פנימיים של דעת המתפשט בתוך ז"א במוחין דהוי"ת.##

יציאת ג'##?## כך מצוין בש"ש ולא מצאתי

¹⁰⁵ ע"י אד"ר קמב ע"א וע"י עוד רצו ע"ב.

¹⁰⁶ ע"י לעיל הערה 103.

¹⁰⁷ בליל א' של פסח הנה נעשה גם עתה כל התיקונים למעלה רק מאליו ע"פ נס שלא על ידינו כלל וכו' מה שנעשה על ידינו בתפילת ערבית דליל א' של פסח, הנה הוא רק עליית ותיקון המלכות בהנה"י דז"א. אמנם תיכף אחר שנתקדש היום בתפילת ערבית, הנה מתגלים ומאירים למעלה למעלה האורות העליונים מאליו ומעצמו, ר"ל שלא על ידינו כלל, אלא בגילוי אור המאציל א"ס ית"ש והוא נס גדול כמו שהיה אז בעת גאולת ישראל ממצרים. והוא מ"ש (הגש"פ) ובמורא גדול זו גילוי שכינה, שנתגלה השכינה הקדושה למטה בעת הגאולה, וכן היה למעלה למעלה עד גילוי אור המלכות דא"ס ית"ש, ונכללו או"א עלאין וישסו"ת בחד, ונתלבשו בהזו"ן, והוא ענין עלייתם בחג"ת שהוא סוד פסח, פה סח כנודע (פע"ח שער מקרא קודש פרק ז). ומתפשטים ומתלבשים כל המוחין דגדלות א' והב' אשר הן מצד אימא והן מצד אבא, מתפשטים ומתלבשים בהזו"ן תיכף אחר תפילת ערבית ברגע אחד מאליו ומעצמו ע"פ נס, ולכן אומרים הלל גמור תיכף אחר ערבית כמ"ש הטור בסי' תע"ג והש"ע סי' תפ"ז, שכן היה מנהג קדמונים משום שאז נעשה תשלום כל התיקונים למעלה מאליו ומעצמו בדרך נס. אך כל התיקונים שאנו עושין בכל מצות הכוסות והמצה וכל הסדר כולו, הוא רק לכלול את עצמנו באותן התיקונים ג"כ, ולהמשיך אותם עלינו, אבל למעלה נעשה הכל מעצמו תיכף אחר תפילת ערבית, כן נראה לענ"ד ברור וה"י יכפר. וכו' הזווג דפב"פ העיקרי דהזו"ן הנעשה בליל א' של פסח ע"י המשכת המוחין דהגדלות שני בהם, הנה לא היה ע"י עלייתם בהיכלין דאו"א, אלא שנמשך ונתפשט המוחין דגדלות שני בהזו"ן במקום הזו"ן עצמן, והיה זה באמת ע"פ נס גדול, כי מדרגת הזו"ן היה אז

שעה"כ

העליון דז"א, עד שגרים לחזור ז"א בסוד העבור בסוד ג' כלילן בג', שהיא בחי' בתכלית המיעוט והגירעון שאין למטה ממנה. והוצרך המאציל העליון לחזור להוליד את ז"א ולהגדילו בתכלית האחרון של ההגדלה, (פ ע"ג) כדי שיתבטל יניקת החיצונים משם מחמת תוקף האור הגדול ההוא ועי"כ יצאו מן הגלות.

דרושי הפסח דרוש ב

- מאיר הכוונה -

בהקטנות היותר אפשרי, והיתה המלכות בסוד בתולה (דע"ה ח"ב קד ע"ד). ועי' לקמן דרוש ג', והערה 153.

עי' נהר שלום הובא בהערות סופיות. ועי' זהר אמור הערה 168.

¹⁰⁸ נהר שלום: ז"ט מתעלים ויואלים פרטופי האלילות מתוך זי"ע דקדושה וגם זי"ע דקדושה מתעלים ויואלים מתוך ימי החול ר"ל דקל"י עד שיעור שנסארו נה"י וחג"ת דעשיה מלובזקים זימי החול וזהו מה שנעשה מאליו ואח"כ ע"י התפילות דיו"ט מתעלים העולמות ועולים עוד מדריגה א' עד שעולים גם החג"ת דעשיה מתוך ימי החול ולא נשאר רק נה"י דעשיה מלובזקים תוך ימי החול ולפיכך הותר מלכת אוכל נפש שהם הנה"י. וזהו אל"י מ"ש הרב ז"ל כי גלות א' נכנסת מאליו והוא כי בעליית העולמות עלו ז"ן למקום שהו עומדין יסו"ת ואחר כך ע"י התפלות דיו"ט עולים עוד עד מקום או"א כל זה הוא סדר שיעור עליית העולמות אמנם המשכת המוחין לז"ן כריך להמשיך להם גם מיסו"ת ממקום שהם עומדים בו עתה ויוצן עם מ"ש בהקדמה ע"ש היטב וזה ודאי בין ביטוינות בין בפנימיות.

והנה עתה בערבית לליל פסח יכוין להמשיך כל המוחין דקטנות וגלות שני דאו"א בזו"ן כי גלות א' כבר נמשך מאליו כי מה שנעשה על ידינו בחול נעשה מעצמו זי"ט אע"פ שערבית היא מדת לילה עכ"ז נמשכין כל המוחין דמדת לילה ויום כי זאת היא המעלה שיש לליל פסח על כל שאר ששבתות וימים טובים שבהם אין מוחין אלו נמשכין בזו"ן אלא לאט לאט בהמשך סדר התפילות בערבית שחרית מוסף ומנחה משא"כ בליל פסח כי מה שהיה ראוי להמשך בתפילות הנזכר נמשך הכל בתפלה א' דערבית והוא זיווגא עילאה ולפיכך אנו אומרים הלל גמור אחר ערבית הנאמר בשאר הימים טובים זיום דאל"כ מאי רבותא לליל פסח מכל הלילות שבכל הלילות נתקן מדת הלילה דזו"ן של היום הבא ונמשכים להם מוחין ממדת לילה דפרטופים העליונים שיעור המוחין דמדת היום והוא גדולה בערבית דמדת היום אלא שבדרך הכולל אינה אלא כמדת הנה"י דמדת היום ההוא אבל עתה בליל פסח נמשכין כל המוחין דמדת יום ולילה לזו"ן וזה לא בא מכחיו אלא מכח ורצון המאציל העליון שרצה ונתן כח בתפילה אחת דערבית להמשיך כל המוחין ולפיכך זיווגא אסיר לן כנזכר כל זה דדרוש ג' דדרוש פסח ע"ש.

ולכאורה נראה לכשחל פסח בשבת שצריך לכוין במנחה דאותו השבת כשאר מנחה דכל שבת להעלות לז"א דליקנא דא"א אמנם כד דייקת שפיר נראה שאין לכוין בה כלל וכנזכר לקמן.

כ"ז בפנימיות וכנגדו נמשכים כל המוחין בחיצוניות במעשה המורה שבהגדה כנזכר בשער ב' משער חיצוניות ופנימיות כי כל מצות מעשיות הם וברכותיהם כגון ליאת ותפילין ושגל סעודות לשבת ואכילת מלה ופסח וקידוש על היין וסוכה ולולב והיואל הנה הם לתקן ולהמשיך מוחין לחיצוניות העולמות וכל מצות שהם בדיבור לבד כגון התפילות ועסק התורה וכיוצא הוא לתקן ולהמשיך המוחין לפנימיות העולמות ע"כ וכתב עוד דדרוש ג' שאין הפרש בין המוחין דחיצוניות לפנימיות כלל אלא כדי להבין היכן אנו מדברים ראה אם המורה שאתה מתעסק בה היא מעשיית הנה היא בחיצוניות ואם היא בדיבור (ע"ב) היא בפנימיות ואל תטריח עצמך עוד כלל עכ"ל הרי בפי' כל מה שאמרנו ולפי דרכנו למדנו שענין זה נעלם מקצת מקובלים שכתבו שאחר ערבית לליל פסח מסתלקין כל המוחין מזו"ן וחוזרים להמשך בסדר הגדה ע"כ שאין הענין כן אלא כמ"ש הרב זל"ה"ה שזה בפנימיות וזה בחיצוניות אלא שצריך להזהר שלא לכוין להמשיך מוחין ללאה.

שעה"כ

בענין תוקף הגדלת ז"א ביציאת מצרים. ובתחילה נקדים הקדמה א' בענין סדר הגדלת ז"א, דע כי בשנולד ז"א אז הוא זמן קטנותו עד היותו גדול בן י"ג שנים¹⁰⁹. ובזמן

- מאיר הכוונה -

¹⁰⁹ עי' שער כה פרק ח: כמו שנשמט האדם אינה נכנסת בו עד י"ג שנים, כן נשמט הז"א שהוא המוחין שלו אינן נכנסים בו עד י"ג שנים.

¹¹⁰ עי' ע"ח שער לרושי הכלם לרוש השלישי: הגה הז"א¹¹¹ לא היה רק בעל ו"ק הנקרא קטן, והוא גדל והולך עד תשלוש י"ג שנה ויום אחד ע"י החסדים כנ"ל בדרוש הקודם לזה, שהם ה"ח של הדעת התחתון הנ"ל הנקרא מים, ומטבע המים להגדיל האילן ולהחיותו, ולטעם זה נקרא ז"א אילנא דחי. וכבר נתבאר במ"א ענין ג' בחי' שיש לז"א שהם עיבור ויניקה ומוחין. והנה אחר היניקה שהם ב' שנים דיניקה כנודע, אז מתחילין לבא המוחין ולהתגדל מעט מעט עד תשלוש י"ג שנה ויום אחד כמ"ש בע"ה, וכל זמן זה הוא זמן המוחין דז"א הבא אחר זמן היניקה. ודע כלל זה, כי כל מה שאנו מדברים בו שצריך זמנים לגלות דז"א, כל זה היה צעת אצילות הראשון, אך משם ואילך אחר שנאלץ ז"א צעת אצילות ונתקן, הגה אע"פ שבכל יום ויום חוזר לקבל מוחין חדשים בצחילה, כמ"ש בדרושים אחרים שאין פה מקומם, הגה א"ל להתין זמן. כי ברגע אחד נעשה, ולא בזמנים ארוכים הללו, ושמור כלל זה בידך.

וז"ל השמ"ש שס: נ"ב, ל"ע למה לא הזכיר עוד הימים שמראש השנה עד שמיני עשרת שגם הם דוגמת בריאת העולם שבהמשך כל אותם הימים נתפשטו המוחין בזו"ן אותם המוחין המתפשטין בהם בתפילת שחרית לחול לבד, וכן בהמשך מ"ט ימי העומר מתפשטין בזו"ן המוחין אותם המוחין המתפשטין בזו"ן בכל יום שבת, וכנזכר כל זה בספר הכוונות כל אחד במקומו. ונלע"ד כי מה שבא הרב ז"ל לשלול, הוא הזמן שהוא דוגמת בריאת העולם שהיה בו המשך זמן י"ג שנים אשר לא יהיה עוד המשך זמן ארוך להכנסת המוחין בז"א כזה עוד עד עולם, אבל בהמשך ימים מועטים כגון הימים שמר"ה עד שמיני עשרת או מ"ט ימי העומר אינו בכלל זה הכלל, כנ"ל.

עי' פת"ש גדלות דז"א לו ז"ל, ענין הזמן שאנו מדברים באצילות ובפרטופים, אינו זמן ח"ו כפי שהוא למטה רק שורש הזמן, וענין הזמן הוא דבר נעלם מאד, והוא סוד ההדרגה שעשה המאציל ית' שכל פרטי המאורות שמסודרים לתיקון הולאת הגבראים ולהנהגתם לא יאירו כולם ביחד, שאם היה כן היה מתבטל הבחירה ובנין העולם, וצריך שיאיר כל מאור בפ"ע כפי שיעור הדרגה שעשה המאציל ית', והם סוד הרגעים המתקצבים, שכל רגע הוא מאור פרטי, וכלל תת"ף רגעים הם הפרטים הנכנסים בסוג של מאור כללי הנקרא שעה, ואלו הסוגים נכללים בסוג כללי יותר הנקרא יום, וכן הוא שצעות וחדשים ושנים, וזה נעשה ע"י בולד"ק קו המדה שעשה גבול למאורות¹¹¹ שלא יכנסו א' תוך גבול חברו, והם סוד הגבורות שנעשה ע"י גבול לכל מאור בפ"ע שע"י נעשה השינויים בהנהגה ובגבראים בכלים שלהם, שכל א' הוא מדרגה בפ"ע, וכל המדרגות קשורים ונמשכים זה מזה שהוא סוד קישור הזמן של כל הו' אלפים שנים, שכל רגע מחובר לחברו ונמשכים זה מזה עד שבכלות הארת כל המדרגות, יכלה זמן הנהגת העולם כפי סידורו עתה והם ו' אלפי שנים, ומשם יעלה אח"כ לנאחיות, שכל המאורות יאירו בז"א, והיינו, שבזמנה"ז כל מדרגה שנתקן ע"י התחתונים ונעשה, אותו המאור הוא מתעלם ומסתלק למעלה וכו' כל המאורות שהם הימים והשנים שחולפים ועוברים עד שבהשתלם השנים שנקצבים לכל אדם כפי מספר מדרגות המאורות שצריך לתקן לפי שורש נשמתו (עי' ע"ח שער הכלם פרק א'), אז הוא מת ונפשו מסתלק ממנו, ושם נהנה מכולם בז"א, ולכן שם אין זמן. וכן הוא בכלל העולם, בכל יום נעשה תיקונים חדשים, ואחר כלות כל התיקונים אז יהיה נשלם ו' אלפי שנים, וכולם סלקין לאימא לאלף השביעי לסוד הנאחיות¹¹¹, ושם יקבלו שפרם ויעלו ממדרגה למדרגה עד א"א שהוא למעלה מן הזמן, ששם אין גדלות שלו בדרך זמן כמו בז"א, והתחלקות הזמן בחמש מדרגות, רגעים ושעות וימים וחדשים ושנים, והוא ענין עמוק, כי הזמ"ן הוא בדו"כ סוד מ"ה וב"ן וכו' והנה כל סדר גדלות הזה הוא בתחילת אצילות שהוא ע"פ סדר זמנים הנ"ל שנסדרו המאורות שלא ע"י התחתונים, והיה משער המאורות בהולאתם מן הקולקולים והשבירה בהדרגה זה אחר זה, משבירה (ו)נקודות לפירוף ובסדר יניקה ומוחין, וגם המוחין היו בהדרגה כדי ליתן בהם שורש למה שיהיה אח"כ הבחירה {נלכד?}

שעה"כ

הקטנות הוזה ודאי שיש לו ג"כ מוחין דקטנות כנ"ל, והמוחין האלו בזמן הקטנות הם בחי' הלבושים והכלים¹¹¹ של נה"י דאימא, ובתוכם מתלבשים גם הלבושים של נה"י דאבא¹¹². וכל אלו נכנסין תוך ז"א בסוד מוחין דקטנות עד היותו גדול מבין י"ג שנים ומעלה. ואמנם בחי' הלבושים הנו' דנה"י דאימא בזמן הקטנות הם שמות של אלקים¹¹³, כי הנה הבינה נקרא אלקים כנודע (עי' תיקו"ז קא ע"ב), ובפרט בבחי' האחוריים של נה"י דאימא¹¹⁴ שהם הלבושים היותר חיצונים של נה"י דאימא, והם בחי' המוחין דקטנות. ולפי שנה"י דאבא באים מלבושים תוך נה"י דאימא, ואינם מתגלים בז"א אלא ע"י הבינה, לכן גם הלבושים דנה"י דאבא הם נקרא מוחין דאלקים ע"ש אימא¹¹⁵, והבן זה.

ואמנם בגדלות דז"א או הלבושים דנה"י דאימא הם יותר פנימיים והם בבחי' שמות של אה"ה כנ"ל, כי כמוה הדעת בלבד שהוא היסוד דאימא יש עשרה דמים, והם עשר שמות אהיה בסוד האחוריים שלהם, ועד"ז גם הנצה וההוד יהיו בבחינת אה"ה¹¹⁶. ונמצא, כי מה שאמרנו לעיל שבגלות מצרים היו מתגלים עשרה דמים אלו, הנה הם בחי' הלבושים שבזמן הגדלות, כי בזמן הקטנות הם לבושים הנקרא אלקים, כי בבינה יש שם אה"ה¹¹⁷ ושם אלקים כנודע¹¹⁸.

ואח"כ בא זמן גדלות ז"א והוא בן י"ג שנים, ונכנסים בו ממש בחינת מוחין פנימיים דהויות תוך הלבושים דנה"י דאימא מבחינת שמות אהיה כנ"ל. וכעד"ז מוחין

- מאיר הכוונה -

¹¹¹ עי' ע"ח שער מ פרק י: אך דע כי כמו שיש (ג) כלים דחיצונית דז"א עצמו ועוד ג' מיני מוחין בתוכה שהם ג' לבושי נה"י דאימא, ע"כ. היינו שהלבושים היינו הכלים.

¹¹² עי' ע"ח שער כה פרק ח: ואמנם כשרוצין לכנוס בז"א הם מתלבשין תחלה בסוד נה"י, כיצד, מוחין דאבא מתלבשין בנה"י דאבא, ומוחין דאימא בנה"י דאימא, ואח"כ מתחברין ביחד, כי נמשכין נה"י דאבא בנה"י דאימא, ואח"כ נכנסים נה"י דאימא תוך ז"א.

¹¹³ עי' ע"ח שער המוחין פרק א: אלו המוחין חומריים הם נעשין מבחי' האורות הם הויל"ת ממש אפי' בימי עיבור ויניקה. והקרומית לבד הם נקרא אצלינו תמיד מוחין דאלקים דקטנות, וזכור זה מאד לפי שהם מבחי' הניצוצין שהם הדינין, אבל המוחין הם שמות הויל"ת.

ועי' מבר"ש מג ע"א: אלהים דינים והאורות שהם הויות הם המוחין ואע"פ שאנו אומרים תמיד כי המוחין דעיבור ויניקה הם שמות אלהים אינו על המוחין עצמן כי המוחין הם הויות ממש אף בעיבור ויניקה אמנם הכוונה היא על אלו הניצוצות שהם שמות אלהים וכולו דינין וזכור כלל זה.

ועי' שער מוחין דקטנות פרק א': והנה בימי העיבור ויניקה הם סוד דינין, ויש להם מוחין ג"כ והם סוד אלה"ם, ולפי שסוד המוחין הם עיקרם רחמים, כי הלא הם באים להשלים הזו"ן ל"ס, א"כ צריכים שיהיו רחמים שהם סוד הויל"ת, ולכן מוחין דגדלות הם הויל"ת, ומוחין דקטנות שהם עיבור ויניקה הם אלה"ם, ולכן אינם נקרא מוחין ממש רק אותן דגדלות, ועי"ש פרק ב: ואמו הוא סוד אמא עלאה אשר היא מתפשטת נה"י שלה ונכנסת ברישא דז"א עם המוחין דקטנות כנ"ל, וזהו תעשה לו אמו.

ועי' שער מ' דרוש י: נמצא כי המוחין דהויות עיבור ויניקה וגדלות הם ג' כלים הפנימיים, ואלו אינם בחי' נה"י דאימא רק פנימותן, והם טפת זווג דאו"א, והם מוחין עצמן דז"א. אך המוחין דחיצונית הם אלם אלהים אה"ה הם ג' בחי' נה"י דאימא, חיצונית ואמצעית ופנימיות, ובערך אמא הם לבושים ובערך ז"א הם המוחין דחיצונית.
¹¹⁴ כנ"ל דרוש א'.

¹¹⁵ עי' ע"ח שער או"א פרק ח אות ב': ב', המוחין דאבא כיון שמתלבשין במוחא דאימא נקראו אה"ה כמותן. ועי' לקמן פג ע"ב שיש ב' מילויים שונים א' של אבא וא' של אמא.

¹¹⁶ שהם כלולים ביסוד. ועי' פג"ח שלא מביא עד"ז גם הנו"ה יהיה בבחינת אה"ה.

¹¹⁷ עי' זהר ח"ג קח ע"ב.

¹¹⁸ עי' ע"ח שער או"א פרק ו: לעולם אין העליון מתלבש בתחתון רק האחוריים שבו לבד ונעשים פנימים לתחתון. והנה נודע כי אין העליון מתלבש בתחתון אלא המלכות שבו לבד, נמצא א"כ כי האחוריים של מלכות דאימא עלאה הם מתלבשים בתבונה, ונעשין שם פנים, והבן זה מאד. והנה אחוריים של חו"ב דמלכות דאימא עלאה (דאה"ה) הם תקמ"ד, וב' אלפים קנ"ו מילוי המילוי ברבוע, ואחוריים של כתר מלכות דאימא הם מ"ד, הרי מ"ד ותקמ"ד וב' אלפים קנ"ו כח"ב דאחוריים דמלכות דאימא, ואלו הם בחי' פנים בעצמן כח"ב דתבונה עצמה ולא במלכות שבה וכמו שכתבת. וכז"ז בחי' אה"ה שהוא פנימיות, וכנגדן בחי' אלקים דחיצונית.

ועי' שער הזווגים פרק ו שבינה נקראת אה"ה ותבונה נקראת אלקים.

שעה"כ

פנימיים דהויות תוך לבושים דנה"י דאבא¹¹⁹. ואלו הם בחי' צל"ם, והם אות צ' דצלם כמבואר אצלנו¹²⁰.

אח"כ ב'ז' שנים האחרים נכנסים¹²¹ ז' מקיפים דמוחין דגדלות, והם ב' אותיות ל"מ דצלם שחשבונום ז'¹²². ואז ז"א הוא בן ד' שנה גמורים ויכול לישא וליתן בנכסי אביו אפילו בקרקעות (גיטין טו ע"א).

והנה ב' בחי' אלו דמוחין פנימיים ומקיפים אינם רק בחי' א', ושניהם נקרא זמן גדלות ראשון. והנה הענין הוא במה שנודע ענין אימא עילאה הנחלקת לב' בחי', בינה ותבונה (עי' שער או"א פרק ח). כי מן החוזה ולמטה נקרא פרצוף תבונה, ומהחוזה ולמעלה נקרא בינה. והנה התבונה היא פרצוף בפני עצמה והבינה היא פרצוף בפני עצמה, ושניהם ביחד הם פרצוף אחד שלם כנוז', ונק' פרצוף אחד דאימא עילאה. ואלו הנה"י דמוחין פנימיים ומקיפים דאימא שלוקח ז"א בגדלותו בהיותו בן י"ג עד היותו בן עשרים שנה, הוא בבחינת כל פרצוף התבונה. כי בתחילה עולה ז"א ולוקח נה"י דאימא עם המוחין פנימיים שבתוכה, ונעשים בו מוחין פנימיים בהיותו בן י"ג שנה. ואח"כ ב'ז' שנים אחרים לוקח המחצית תחתון של ת"ת דאימא עם המוחין שבו, ונעשים בו מוחין מקיפים. וכפי זה נמצא כי ל"מ דצל"ם הם שיעור ב' שלישים תחתונים דת"ת דאימא¹²³, ואז נשלם לך' שנה. ונמצא כי כבר לקח כל פרצוף התבונה כולו, אבל איננו רק מחצית פרצוף אימא עילאה בלבד כנוז'.

ונודע כי כמו שאימא עילאה נחלקת לב' פרצופים בינה ותבונה, כן אבא עילאה נחלק עד"ז ממש לב' פרצופים חכמה ויש"ס¹²⁴. והנה כמו שלקח ז"א מבן י"ג עד בן עשרים מוחין דאימא הפנימיים ומקיפים בפרצוף התבונה, אשר כולו איננו רק מחצית פרצוף דאימא. כמו כן לקח ג"כ מוחין דאבא פנימיים ומקיפין בפרצוף יש"ס אשר כולו איננו רק מחצית פרצוף דאבא. ונמצא כי בקטנותו דז"א לקח מוחין פנימיים ומקיפים מצד חיזונית יש"ס ותבונה, ובגדלותו לקח מוחין פנימיים ומקיפים מצד פנימיות יש"ס ותבונה. ואח"כ חוזר ז"א לבחי' קטנות וגדלות אחרים יותר עליונים, והוא בבחי' פרצוף חו"ב שהם חצאין העליונים של פרצוף או"א, מהחוזה שלהם ולמעלה. ולכן הקטנות והגדלות הראשון אנו מכנים אותם וקורין אותם נה"י דאו"א, והקטנות והגדלות השני אנו

- מאיר הכוונה -

¹¹⁹ שמתלבשים תוך נה"י דאמא (עי' ע"ח שער כה פרק ח).

¹²⁰ לשון הפע"ח: אח"כ בא הזמן דגדלות והם המוחין הפנימיים בתוך נה"י דאמא והם סוד הוית דמבואר אצלנו ואז הוא נקרא בן י"ג שנה ונקרא גדול כנודע ואלו הם סוד צ' דצלם. ועיי"ש המשך דבריו

¹²¹ היינו יורדים.

¹²² עי' ע"ח שער כה פרק ח: אותן ב' בחי' לפי שאין יכולין ליכנס תוך ז"א בסוד או"פ, נשארים למעלה (הצ"ל) [צל] על ראשו, לכן הוא או"מ, כי משם הוא מאיר אל הז"א לתתא, אך אינם מקיפין מצדדים רק על ראשו לבד. אמנם מה שהבנתי מתוך דברי מורי זלה"ה הוא זה, כי הוא אמר כי מ' הוא כחב"ד דתבונה, ל' חג"ת דתבונה, וכפי דברינו אלו נ"ל לומר שאין אנו צריכין [לומר], שמה שאנו קורין מ' של צלם [הוא], לפי שהם מוחין בלי לבוש וניכרים שהם ד', כי הרי צלם גימ' אה"ה דיוד"ן שהוא בתבונה, ולפי זה הם אינו בכלל אה"ה דתבונה, אלא הם מוחין לבדם.

ועיי"ש: אך כוונתינו לבארם אחר ה"ג שנה ויום א' עד כ' שנה ואילך, כי עתה חסרים עדיין מוחין פנימיים צ' דצלם אבא לכנוס, גם מקיפים אבא גם מקיפים אמא של צלם, הרי הם ג' בחי'. ותחלה נכנסים מקיפים אמא, ל' ס' של צלם בה' שנים מ"ג שנה עד י"ח שנה ויום א', כי אז נאמר (אבות פ"ה מכ"א) בן שמונה עשרה לחופה, אח"כ ב' שנים מ"ח עד כ' שנים נכנסים בו פנימיים דאבא צ' דצלם, ואח"כ מכל שנה ואילך נכנסים מקיפי אבא.

¹²³ חצי ת"ת (פע"ח).

¹²⁴ שער או"א פרק ד.

שעה"כ

מכנים וקורים אותם בחי' הג'ת דאו"א¹²⁵, לפי שהחוב"ב הם מן החזה דאו"א ולמעלה אשר שם הוא בחי' הג'ת שלהם¹²⁶.

ונמצא כי אחר עשרים (פ"ע"ד) שנה חוזר ז"א לעלות עלייה אחרת, ולוקח חיצוניות או"א חו"ב בסוד מוחין פנימיים ומקיפים, ואז נקרא קטנות שני דז"א, ואח"כ חוזר לעלות עוד ולוקח פנימיות חו"ב בסוד מוחין פנימיים ומקיפים ואז נקרא גדלות שני דז"א. והרי הם ב' מיני קטנות וב' מיני גדלות ביש"ם ותבונה ובחוב"ב, וכולם אינם רק ב' פרצופים דאו"א. ואז ז"א הנקרא בן בכור יורש מקום אביו ואמו עליונים ונקרא זקן¹²⁷ ממש ואינו בחור, לפי שעלה למדריגה חו"ב העליונים הנקרא זקנים¹²⁸.

ואח"כ חוזר עוד הז"א לעלות בא"א בדיקנא עילאה דיליה כנז' אצלנו בסוד תפלת מנחת שבת (דרושי סדר שבת דרוש א), ואין זה מקום הרחבת ביאור אופן עלייה זו. ומשם והלאה אין עוד עליה אחרת אל ז"א, כי שם הוא תכלית עלייתו. וכל בחי' עליות ז"א מן קטנותו הראשון שבכולם על סדר¹²⁹ תכלית גדלות האחרון, ועלייתו העליונה נרמז בפרקי אבות (פ"ה מכ"א) במשנת הוא היה אומר בן ה' שנים למקרא כו' בן מאה כאלו מת ועבר מן העולם, וכל אותם המדריגות הם בחי' עליות ז"א ממדריגה ראשונה עד מדריגה אחרונה¹³⁰. ואין אנו עתה בפרטות ביאור המדריגות על דרך סדר משנה זו, אבל כלל העולה בדרך קצרה הוא, כי אחר שנוולד ז"א יש לו קטנות ראשונה, והוא לקיחתו הלבושים והכלים בלבד שהם חיצוניות דיש"ם ותבונה, ונעשים לו מוחין פנימיים ומקיפים. ואלו המוחין אנו מכנים אותם וקורים אותם בשם נה"י דאבא ונה"י דאימא¹³¹.

ואח"כ יש לו גדלות ראשון, והוא לקיחתו המוחין פנימיים שבתוך הנה"י דאו"א שהם פנימיות יש"ם ותבונה. ואח"כ חוזר לוקח הלבושים והחיצוניות של חו"ב עילאין ונעשים לו מוחין פנימיים ומקיפים דקטנות שני, ואלו המוחין אנו מכנים וקורים בשם הג'ת דאו"א. ואח"כ לוקח גדלות שני, והם פנימיות המוחין שבתוך חו"ב ואנו מכנים וקורים אותם בשם הג'ת דאו"א בכחי' פנימיות. ואח"כ עולה בדיקנא דאו"א כנ"ל. ונלע"ד חיים כי המוחין פנימיים דקטנות ראשונה הם חיצוניות יש"ם ותבונה מן החזה שלהם ולמטה, הנקרא נה"י, צ" דצלם. והמקיף שלהם דקטנות, הם חיצוניות

- מאיר הכוונה -

¹²⁵ עי' דע"ה ח"ב קכג ע"ב: והקטנות ראשון והגדלות ראשון הוא מכונה בשם נה"י, כי אז עולים זר"ן רק בנה"י דכללות. והקטנות שני והגדלות שני מכונה בשם חג"ת, כי אז עולים זר"ן בחג"ת דכללות.

שער המוחין פרק יב ושם פ"ד ושער או"א פרק ג (גליונות הלש"ו על פע"ח).

¹²⁶ עי' ע"ח שער כ פרק יב ז"ל: וטעם הדבר כי או"א שרשם הם חג"ת נה"י לבד, כי חב"ד דאו"א לקחם עתיק והבן זה. עי' שער יד פרק ג: והנה המוחין שלהם נעשו ע"י חג"ת דאו"א אשר בתוכם נה"י דעתיק, שהם מוחין דאו"א. עי' לש"ו הערה &.

¹²⁷ עי' תיקוני זהר מא ע"ב: מ"י ברא אלה מי ברא באלין תלת אינון שית סבין ומאן נינהו את השמים ואת הארץ הא אינון שבעה סבין ותלת גניזין עלייהו באלין שבעה סבין וכו'. תרגום: מ"י ברא אל"ה (&), מי ברא באלו השלש (והיא רביעית ושביעית, בראשית). הם ששה זקנים, ומי הם, "את השמים ואת הארץ" הרי אנו שבעה זקנים ושלושה גנוזים עליהם. בשבעת הזקנים הללו וכו'.

ועי' בהגר"א בספד"צ ה ע"א: וענין עתיקא דעתיקין ג"כ כנ"ל, לפי שאו"א נקראו זקנים כידוע (ת"ז מא ע"ב), והוא זקן לכל הזקנים, ואפי' חג"ת דז"א נקראו זקנים כידוע, וכמ"ש (יומא כח ע"ב) אברהם זקן כו' יצחק זקן כו' יעקב זקן כו', וכ"ש חב"ד דז"א, וכ"ש או"א, וכן בענין הזה טמירא דטמירין.

¹²⁸ פע"ח: אז יורש הבן מקום אמו לגמרי וגם מקום אביו שהוא חכמה ע"ד הנ"ל כי כבר ידעת כי היות יש"ם נגד תבונה חכמה עלאה נגד בינה עלאה כנודע ואז נקרא הז"א זקן ממש דוגמת חו"ב עלאין הנקראים זקנים שהם סוד תרין סבין עלאין כנודע וכו' וזה סוד משנה בפרקי אבות בן ה' שנים למקרא בן י' למשנה וכו'.

¹²⁹ היה כתוב ע"ס וצ"ע אם פיתוח הראשי תיבות הוא עד סוף*##

¹³⁰ עי' שער מאמרי רז"ל טו ע"ג עד טז ע"א.

¹³¹ שישסו"ת הם נה"י דאו"א (ש"ש).

שעה"כ

דישסו"ת מן החזה שלהם ולמעלה, ב' מקיפין שהם בחי' הג'ת וחב"ד¹³² שלהם, והם ל"מ דצל"ם. ואח"כ גדלות ראשון הוא פנימיות המוחין דנה"י דישסו"ת מן החזה שלהם ולמטה. ב' המקיפים שלהם הוא פנימיות ישסו"ת מן החזה שלהם ולמעלה הג'ת וחב"ד, וכעד"ז הוא פעם ב', קטנות וגדלות השני בפרצוף חו"ב עילאין, וזכור זה היטב.

והנה הקטנות הראשון התחתון שהוא מנה"י דאימא¹³³, שהוא בחינת התבונה כנז', לכן הוא נקרא בשם אלקים, כי שם זה מורה על בחי' הדין. האמנם הלבוש דנצח הוא אלקים במילוי יודי"ן, כי קו הימין סודו יודי"ן, כי הוא קו החכמה הנקרא יו"ד. ולבוש ההוד הוא אלקים דמילוי ההי"ן, כי קו שמאל הוא קו הבינה הנקרא ה'. ולבוש היסוד הוא אלקים דמילוי אלפי"ן כי קו האמצעי הוא קו הדעת הנקרא אלף¹³⁴. וסימנם יה"א, יודי"ן ההי"ן אלפי"ן¹³⁵. והקטנות השני העליון שהוא מן הג'ת דאימא שהוא בחי' בינה, אין הדינים מתגלין שם כמו בתבונה ולכן הוא נקרא בשם אכדט"ם¹³⁶, שהוא חילוף אלקים באבג"ד כנודע, והוא מתחלף באותיות שלפניו. ואמנם אות אל"ף אין אות לפניה, ולכן אינה יכולה להתחלף. אבל אות למ"ד מתחלפת באות כ' שלפניה, ואות ה' באות ד' שלפניה, ואות יו"ד באות ט' שלפניה, ואות מ"ם סתומה באות מ' פתוחה שלפניה. האמנם לפי שעתה היא בסוף התיבה אי אפשר להשאר פתוחה, ולכן נכתבת סתומה. והנה שם הזה הוא יותר רחמים ופנימי משם אלקים, כי הרי הוא בחי' האותיות הקודמות לאותיות אלקים, ואלו היה מתחלף באותיות המאוחרות לשם אלקים והוא שם במוכ"ן ודאי שהוא יותר דין ויותר חיצון משם אלקים, וב' תמורות אלו נזכרו בס"ה בפרשת פקודי (רסא ע"א¹³⁷). עוד סיבה ב', כי כיון ששם אלקים הוא דין, א"כ תמורתו יהיה רחמים יותר ממנו. משא"כ בשם ההויה שהוא רחמים, כי בהתחלפו מורה על הדין, שהוא תמורת הרחמים¹³⁸. ולבחי' שם זה של

- מאיר הכוונה -

¹³² נדצל"ל כחב"ד עי' לעיל הערה 122, ושער פרקי הצלם פרק ה.

¹³³ אלו המוחין דקטנות ראשון וכן דקטנות שני האמור בפרק הזה ר"ל על המוחין דיניקה דראשון ודשני כי הקטנות דימי הפסח הוא הקטנות דיניקה וכמ"ש בפע"ח פרק א' בדף הקודם ע"ג בד"ה ודע כי בקטנות כו' ולכן הם אותיות אלהים אבל המוחין דעיבור הם רק האותיות א'ל'ם' לבד (וכמ"ש בשער פרקי הצלם פ"ב ובעיבורים פ"ה ועי' מוחין דקטנות פרק א' ב') מאלו הבחינות דאלהים וגם אין ניכרים רק הב' א'ל'ם' דחור"ב לבד ולא הא'ל'ם' דהדעת ועי' במ"ח במסכת עיבור זר"ן פרק ב' במשנה ג' ד' ה' ובביאור טעם ע' שם מ"ה ד"ה וקרומין אחר זמן מצאתי שכן כתב רמ"פ בשער הכוונות ד' פז ע"ב וע"ש עוד מ"ש ג"כ ד' פג ע"ב (גליונות הלש"ו על הפע"ח).

¹³⁴ עי' ע"ח שער אר"א פרק ח אות ד' הפוך שה' אחר הא'.

עי' ע"ח שער טז פרק ג: ג' אה"ה הם באו"א: א', למעלה במילוי יודי"ן בג"ר. וא', בג' אמצעיות במילוי אלפי"ן. וא', בג'ת במילוי ההי"ן.

¹³⁵ עי' שער יג פרק ד: הו"ת הנשמה במילוי יודי"ן שהוא ע"ב, והו"ת הרוח במילוי ס"ג, והו"ת הנפש במילוי אלפי"ן.

¹³⁶ עי' שער מ"ד ומ"ן פרק יב.

¹³⁷ ז"ל: ולבתר בסטר שמאלא ברזא דא אתה גבור והאי איהו חבורא אתה וגבור תרין דינין וכיון דאתמשכאן ברכאן אתכליל ברחמי ואשתכח בהווא סטרא כלא כחדא ודא הוא מחיה מתים סומך נופלים ורופא חולים וכולי ודא איהו ברזא דשמא קדישא דאקרי אכדט"ם רזא איהו באתון דשמא דאקרי אלה"ם בגין דאלין אתון סלקין לאתעטרא לעילא (ואפיקו להו אלין לאתקרי בהון וסלקין לאתעטרא לעילא) אלהים חיים וגרע באתון לאחדא בגרעו ומהכא אתפשט לתתא לנטלא מגו אלין אתון אחרנין ולסלקא מאלין אתון לשמא דאלהים

תרגום: ואחר כך בצד השמאל בסוד זה אתה גבור וזהו חבור של אתה וגבור שני דינים וכיון שנמשכות הברכות נכלל ברחמים ונמצא באותו הצד הכל כאחד וזהו מחיה מתים סומך נופלים ורופא חולים וכו'.

וזהו בסוד השם הקדוש שנקרא אכדט"ם סוד הוא באותיות השם שנקרא אלה"ם משום שהאותיות הללו עולות להתעטר למעלה ומוציאות אותן אלו להקרא בהם ועולות להתעטר למעלה אלהים חיים וגורע באותיות לאחד בגרעיות ומכאן להתפשט למטה ליטול מתוך האותיות האחרות האלו ולעלות מהאותיות הללו לשם של אלהים.

¹³⁸ שם טדה"ד מוזכר בשבועות פרק א'.

שעה"כ

אכדט"ם נקראת הבינה אלקים חיים¹³⁹. ובכל מקום שנוכר שם אלקים חיים רומז אל שם אכדט"ם, כי הוא יותר רחמים ויותר פנימי ויותר עליון משם אלקים סתם. ואמנם הלבושין דנה"י דגדלות (פא ע"א) ראשון או דחג"ת דגדלות שני, הם בחינת שמות של אהיה כנ"ל בתחילת הדרוש, והם אהיה דיודין בנצח, ודאלפין בהוד, ודההין ביסוד. וסימנם יא"ה, כמבואר בדרוש הצללים כליל הושענא רבה (דרושי יום הכיפורים דרוש ה), אבל לא קבלתי חלוקיהם ושנוייהם מה בין נה"י דגדלות ראשון לחג"ת דגדלות שני, כי כבר נתבאר כי בקטנות ראשון הנה"י הם אלקים ובקטנות שני דחג"ת הם אכדט"ם¹⁴⁰. ואמנם זה הוא בבחינת לבושי הגדלות, אבל בבחינת המוחין הפנימיים עצמם המתלבשים בתוכם כולם הם בחי' הויות ואין בהם שינוי. ומעם הדבר הוא כמש"ל, כי בזמן הקטנות בין קטנות הראשון ובין בקטנות השני, אין לו לז"א מוחין אחרים זולת אלו הלבושים בלבד דחיצוניות דנה"י דאימא, או דחג"ת דאימא¹⁴¹. ואלו הלבושין עצמן לבדם הם הם המוחין דז"א בקטנותו הראשון או השני, ולכן יש חילוק בשמות לבושין דנה"י אל שמות לבושין דחג"ת, כי אלו אלקים ואלו אכדט"ם. אבל בגדלות דז"א בין בגדלות הראשון בין בגדלות השני, אינן בחינת פנימיות עצמן דנה"י דאימא או דחג"ת דאימא, אמנם הם טיפות מוחין ממש הנמשכים ממוחין דאבא ואימא ממש בעת הזווג, ואין ביניהם שינוי בין גדלות ראשון לשני, וכולם הן בחינות הויות. אבל אה"נ שגם הם באים מלבושין תוך נה"י או דחג"ת דאימא מבחינת פנימיות כנודע, אבל כיון שיש מוחין עצמן בתוכם אינם נקראים אלא על שם המוחין עצמם שהם הויות, ולא ע"ש הלבושין, ע"כ לשון הקדמה שיעדנו לך לבארה.

דרושי הפסח דרוש ג

יבאר בו ענין יציאת מצרים וענין פסח. הנה בהיות שבגלות מצרים היו החיצונים נאחזים בתכלית בקדושה, עד שחזר ז"א למדרגה היותר גרועה, שהוא היותו בבחינת ג' כלילין בני¹⁴². לכן עלה ברצון המאציל העליון להוציא את ז"א בסוד לידה ממעי אמו, ולהגדילו בתכלית הגדלות שאפשר להיות לו¹⁴³, ועי"כ תתבטל אחיזת החיצונים ממנו מפני רוב הארותיו של עתה, ולא הספיק במה שיתגדל גדלות הראשון בלבד, אשר הוא בחי' שאר ימים טובים, כמבואר אצלנו לעיל בענין הימים טובים (דרוש בית מועד עו ע"א)¹⁴⁴ שאין עליית ז"ן אז רק בנה"י דתבונה¹⁴⁵ לבד כנודע, כי שם אהיה במילוי יודי"ן הוא

- מאיר הכוונה -

¹³⁹ עי' זהר ח"ב רנז ע"א: והכא אתרשים שמא קדישא דאקרי אלה"ם בגין דאית אלהים חיים דאיהו לעילא לעילא סתים מכלא ואית אלהים דאיהו בי דינא דלעילא ואלהים דאיהו בי דינא דלתתא הדא הוא דכתיב (תהלים נח יב) אך יש אלהים שופטים בארץ אלהים עלאה רזא דאלהים חיים כליל לאלין דלתתא וכלא איהו חד.

תרגום: וכאן נרשם השם הקדוש שנקרא אלהים משום שיש אלהים חיים שהוא למעלה למעלה נסתר מהכל ויש אלהים שהוא בית דין שלמעלה ואלהים שהוא בית דין שלמטה זהו שכתוב אך יש אלהים שפטים בארץ אלהים עליון סוד של אלהים חיים כולל את אלה שלמטה והכל הוא אחד.

משם משמע שאלקים חיים היא בינה, וצ"ע אם זה כוונתו כאן.

¹⁴⁰ פת"ח: קטנות שני והוא אכדט"ם בנצח (נ"ל חיים שצ"ל בחסד¹⁴⁰) פ"ו שתכוין בו בסוד ה' אותיות שלו לבד שהוא חילוף ה' אותיות אלהים אח"כ בהוד (נל"ח שצ"ל בגבורה) הוא שם אכדט"ם ג"כ רק שתכוין בו כוונה אחרת והוא שתחלקהו לב' חלקים שהם א"ם ג"ל עי' לקמן פ"ו בד"ה מגיד (דף קיט ע"א) שכאשר נכללים בין הותבונה יחד אז הוי שם חג"ת דבינה וכאש רנחלקים אז הוי שם נה"י דבינה (גליונות הלשו"ו על הפע"ח).

¹⁴¹ עי' לעיל הערה 113.

¹⁴² עי' לעיל הערה 59.

¹⁴³ היינו בחי' נס עי' לעיל הערה 107.

¹⁴⁴ עי' ש"ש שאין בסדר הכוונות לכוין כך בשאר יו"ט, ועי' דבריו בר"ח אות ט &.

¹⁴⁵ נראה שכוונתו לנה"י שהיא בתבונה, וצ"ע עיי"ש, ועי' לעיל פ ע"ג בסוף שאו"א מכוונים חג"ת וישסו"ת נה"י.

שעה"כ

בבינה, והויה דס"ג היא בתבונה¹⁴⁶, ולכן יום טוב הוא בנימ' ע"ג כמנין הויה דס"ג עם עשר אותיות, הם ע"ג כמנין יום טוב.

אבל דע כי אין זה אלא מה שנעשה מאליו¹⁴⁷, אבל אח"כ ע"י תפילותינו, ודאי שעולים עד חו"ב עילאין כמבואר שם (עו ע"א) בפ' (ויקרא כג ד) אלה מועדי ה' מקראי קודש כו'¹⁴⁸. אבל עתה בליל פסח, גדל הז"א אפי' גדלות השני, שהוא בבחי' חו"ב עילאין¹⁴⁹. ולא עוד אלא שליל פסח גדולה מליל שבת, כי בליל שבת אין אל ז"א זולתי גדלות הראשון לבד¹⁵⁰ והל' של בחי' מקיפין דצלם, ואפי' המקיף דאות מ' דצלם אין לו בליל

- מאיר הכוונה -

וז"ל הפע"ח: ודע כי אלו המקיפים ל"מ דצלם יש גם כן בנצח הוד יסוד וחג"ת כפי הזמן כי יש בחינת צלם שלם בנצח הוד יסוד וצלם שלם בחג"ת אמנם בצאת ישראל ממצרים להיות החיצונים כל כך אחוזים ורצה המאציל העליון להגדיל אל הזעיר אנפין כל בחי' הגדלות האלו שעל ידי זה יתבטלו החיצונים ולא הספיק בגדלות ראשון כמו בשאר הזמנים וזה סוד כל הימים טובים שאין עלייתן רק בנצח הוד יסוד דתבונה לבד כמבואר אצלינו כי שם אה"ה דיוד"ן בינה ושם ס"ג בתבונה לכן יום טוב גימטריא ס"ג עם י' אותיות הרי ע"ג אם לא על ידי תפילתנו שאנו מעלין עד אבא ואמא כמבואר בפסוק אלה מועדי ה' ולכן הפסח הוא גדול מכל המועדים בבחי' זו.

¹⁴⁶ עי' אח"כ ג, ד.

¹⁴⁷ בשאר יו"ט.

¹⁴⁸ עי' נהר שלום לד ע"ג: אמנם ב"ט מתעלים ויוצאים פרצופי האצילות מתוך ב"ע דקדושה וגם ב"ע דקדושה מתעלים ויוצאים מתוך ימי החול ר"ל דקלי' עד שיעור שנשארנו נה"י וחג"ת דעשיה מלובשים בימי החול וזהו מה שנעשה מאליו ואח"כ ע"י התפילות דיו"ט מתעלים העולמות ועולים עוד מדריגה א' עד שעולים גם החג"ת דעשיה מתוך ימי החול ולא נשאר רק נה"י דעשיה מלובשים תוך ימי החול ולפיכך הותר מלאכת אוכל נפש שהם הנה"י. וזהו אצלי מ"ש הרב ז"ל כי גדלות א' נכנסת מאליו והוא כי בעליית העולמות עלו ז"ן למקום שהו עומדין ישס"ת ואחר כך ע"י התפלות דיו"ט עולים עוד עד מקום או"א כל זה הוא סדר שיעור עליית העולמות אמנם המשכת המוחין לזו"ן צריך להמשיך להם גם מישס"ת ממקום שהם עומדים בו עתה ויובן עם מ"ש בהקדמה ע"ש היטב וזה ודאי בין בחיצוניות בין בפנימיות.

¹⁴⁹ עי' ע"ח שער פנ"ח פרק א: כל בחי' י"ס דקטנות נחלקות לג', והם עיבור יניקה ומוחין, שהם ג"ת דאלקים וג' אמצעים וג"ר, וכל זה נקראו חיצוניות. ואח"כ כל בחי' הגדלות יש בהם עיבור ויניקה ומוחין שהם ג"ת דהויר"ת וג' אמצעיות וג"ר, וכל זה נקרא פנימיות. ועי' לעיל דרוש ב' ונלע"ד חיים. ועי' שער מיעוט הירח פרק ב' ד"ה אח"כ בהגיע תורה

עי' נהר שלום לד ע"ג ע"ע"ד: והנה עתה בערבית דליל פסח יכוין להמשיך כל המוחין דקטנות וגדלות שני דאו"א בזו"ן כי גדלות א' כבר נמשך מאליו כי מה שנעשה על ידינו בחול נעשה מעצמו ב"ט אע"פ שערבית היא מדת לילה עכ"ז נמשכין כל המוחין דמדת לילה ויום כי זאת היא המעלה שיש לליל פסח על כל שאר ששבתות וימים טובים שבהם אין מוחין אלו נמשכין בזו"ן אלא לאט לאט בהמשך סדר התפילות בערבית שחרית מוסף ומנחה משא"כ בליל פסח כי מה שהיה ראוי להמשך בתפילות הנזכר נמשך הכל בתפלה א' דערבית והוא זיווג עילאה וכו' וזה לא בא מכחינו אלא מכח ורצון המאציל העליון שרצה ונתן כח בתפילה אחת דערבית להמשיך כל המוחין, וכו' כ"ז בפנימיות וכנגדו נמשכים כל המוחין בחיצוניות במעשה המצוה שבהגדה כנוצר בשער ב' משער חיצוניות ופנימיות כי כל מצות מעשיות הם וברכותיהם כגון ציצית ותפילין ושלוש סעודות דשבת ואכילת מצה ופסח וקידוש על היין וסוכה ולולב והיוצא הנה הם לתקן ולהמשיך מוחין לחיצוניות העולמות וכל מצות שהם בדיבור לבד כגון התפילות ועסק התורה וכיוצא הוא לתקן ולהמשיך המוחין לפנימיות העולמות.

אמנם עי' פע"ח: כי בפסח אין שום זיווג למעלה מסיטרא דילן פירוש כי בשאר זמנים כל זיווג עליון אינו נעשה רק על ידי תפילתנו אך עתה אין בנו כח להמשיך המוחין ההם שלא כדרך הטבע רק שהוא יתברך למען רחמיו הפליא לעשות הדבר הזה ולא ע"י תפילתנו ולכן הוא זיווג מסטרא דלעילא ולא מסטרא דילן דלתתא.

¹⁵⁰ עי' דע"ה ח"ב קט ע"ב: בעת הזווג אינו יוצא הוא עצמו אלא רק נהיר לנוק' דרך דופן וכנ"ל סי' ב', ועי"ז הנה זיווגם עתה רק לפרקים, כגון במוסף שבת, ובליל א' של פסח, ובשבעות, ושמיני עצרת, שאז הוא הזווג המעולה היותר עיקרי, שהוא ישראל ורחל פב"פ, משא"כ בשאר שום זמן. והוא משום כי אינם נשלמים בהמוחין דגדלות שני, שהוא המוחין דאו"א עלאין, שהם המוחין דחיה כהראוי, אשר על ידם הוא הזווג דפב"פ העיקרי דישאל ורחל, אלא רק באלו הזמנים לבד וכו' ונחשב כל הזווגים דכל שאר הזמנים כולם שהם בלתי המוחין דחיה, רק לבחי' זיווגים דאחור באחור כנודע משער העקודים (פרק ב ופ"ח). ועכ"פ הוא כי הזווג העיקרי דפב"פ המעולה הוא עתה רק לפרקים, והוא ע"י גניזת האור שנתעלם, ואינו מתגלה בפועל אלא שעומד ביסוד רק בכח לבד, ונוצר לסיבובים שונים להוציאו מן הכח אל הפועל, וגם זה רק במיעוט מאד כנז' וכנ"ל סי' ב'.

שעה"כ

שבת כנו' במקומו¹⁵¹. אבל בליל פסח יש לו אף גדלות שני דחו"ב עילאין כנו'. עוד יש בחי' מעלה אחרת בליל פסח יותר משאר י"ט ושבתות, והוא כי ביו"ט ובשבת אין ז"א עולה מדרגותיו בפעם אחד, אבל עולה מדרגה אחר מדרגה, ובכל תפלה ותפלה עולה מדרגה א' כנו' אצלנו בתפלת שחרית ומוסף ומנחה דשבת. אבל בליל פסח בפעם אחד עולה כל המדרגות שלא ע"י תפלות רבות¹⁵² זו אחר זו, אלא בפעם אחת עולה עד גדלות השני¹⁵³ כמ"ש בע"ה.

האמנם יש יתרון לשבת מליל פסח, כי בליל פסח עולה עד חכמה ובינה עילאין לבד, אבל ביום שבת במנחה עולה עד (פא ע"ב) דיקנא דאריך אנפין כמבואר שם במקומו, אבל בפסח אינו עולה בדיקנא דא"א עד חג השבועות כמ"ש להלן בעזרת ה' ית'. וכל הסיבה¹⁵⁴ היא כדי שיתבטלו החיצונים מלהתאחו בו בהיותו גדל בפעם אחת תכלית כל מדרגות ההגדלה והעליה כנו'¹⁵⁵. וענין זה נרמז בפסוק אחד שסדרוהו בעלי ההגדה דליל פסח לאמרו בתוך סדר ההגדה, והוא פסוק (יחזקאל טו ז) ותרבי ותגדלי ותבואי בעדי עדיים כו'¹⁵⁶. והוא עם מה שביארנו, כי עתה ביציאת מצרים רבה וגדל ז"א בתכלית מדרגות גדולתו בפעם א' עד שגדל עד חג"ת דא"א¹⁵⁷, שהם בחינת החו"ב עילאין כנו'. ושם בחג"ת הוא מקום הדדים והשדיים, וזמ"ש ותרבי ותגדלי כו' שדים נכונו כו'. ואמר "ותרבי" כנגד גדלות ראשון דנה"י, ואמר "ותגדלי" כנגד גדלות שני דחג"ת. וביאר הענין הגדלות זה הב' באיזה מקום הוא¹⁵⁸, ואמר ותבואי בעדי עדיים, והם שלשה שמות אכדט"ם שבחג"ת הנז' שכל אחד מהם הוא בנימ' ע"ד, וזהו בעדי עדיים, עדי א' עדיים ב', הרי ג' פעמים ע"ד. וביאר היכן הוא מקום שלשה שמות אלו של אכדט"ם ואמר

- מאיר הכוונה -

¹⁵¹ סד ע"א וע"ב עג ע"א וע"ב (לש"ו)

¹⁵² עי' לעיל הערה & ורש"ש שם ויש כאן דיוק שבתפילה אחת נעשה.

עי' הערה 250, ועי' דע"ה ח"ב קכג ע"ג: וזהו הענין ג"כ מ"ש הרב בכוונת פסח בתיקוני הכוסות והמצה, שהכוסות הוא בתיקוני המוחין דהאימא, והמצות הוא בתיקוני המוחין דאבא. הנה אמר הרב שם (דרוש (ח) [ה]) שכל התיקוני מוחין דהאבא אשר נעשים בהמצה הנה הם רק ברמז קטן לבד, ואינם מתקנים הם ממש ע"ש. והוא ג"כ מהטעם שאמרנו, כי אין בנו כח להמשיכם, ולא זכה לזה, ר"ל לתקנם כהראוי ולהמשיכם בזו"ן בקביעות שיהיו קבועים בהם לעולם, וע"ז הם ביחוד תדירי דפב"פ העיקרי, הנה לא זכה לזה שום אדם מעולם, ולכן אין בנו כח להשיגם כלל, ולהמשיך אותם ממש אלא רק הרשימו שבהם לבד. והגם כי בליל א' של פסח הנה נתקן אז באמת המוחין דגדלות שני ג"כ בשלימות וכנודע בכוונת פסח (דרוש ג), אך זהו רק מה שנעשה ממילא ומעצמו, אך תיקוני הכוסות והמצות שאנו עושין, הרי הוא רק כדי לכלול את עצמינו ג"כ באותן התיקונים ולהמשיך אותן האורות עלינו ג"כ, וכמו שאמרנו לעיל דרוש ד' ענף כ"ד סי' ח' ע"ש. הנה ע"ז אנו אומרים כי אין בנו כח להשיגם ולכלול בהם אלא ברמז קטן שהוא ברשימו שבהם לבד וכנו' ודי בזה והבן.

¹⁵³ וזה נעשה מאלינו גם עתה אחר שנתקדש היום בתפילת ערבית וכל התיקונים שאנו עושים בהכוסות ובהמצות ובהגדה הוא רק להמשיך את כל אותן האורות עלינו ג"כ ולכלול את עצמינו בהם אבל למעלה הנה נעשה כל אותן התיקונים מאלינו תיכף אחר שנתקדש היום בתפילת ערבית משא"כ בשבת ושאר כל הימים טובים הנה נעשה עתה גם כל התיקונים דכ"א אשר למעלה ג"כ רק על ידינו שהוא ע"י התפילות והמצות שבכ"א כן נראה לי עיקר ולא כמ"ש המפרשים בזה (לש"ו) וכן הוא בדע"ה ח"ב קד ע"ג, עי' לעיל הערה 107.

¹⁵⁴ כנ"ל & שהיא עולה כל כך במהרה.

¹⁵⁵ עי' פע"ח: אך עתה בפסח נכנס הכל ברגע אחת ובפעם אחד וזהו כי בחפזון יצאת וכדי לשבר כח הקליפה מה שאין כן בשום פעם אחרת.

¹⁵⁶ ז"ל ההגדה: ויהי שם לגוי מלמד שהיו ישראל מצינים שם גדול עצום כמה שנאמר ובני ישראל פרו ושרצו וירבו ויעצמו במאד ומאד ותמלא הארץ אתם

ורב כמה שנאמר רבבה כצמח השדה נתתיך ותרבי ותגדלי ותבאי בעדי עדיים שדים נכונו ושערך צמח ואת ערום ועריה (ואעבר אליך ואראך מתבוססת בדמיך ואמר לך בדמיך חיי ואמר לך בדמיך חיי).

משמע שזה היה בגידולם בתוך מצרים לא כפי גדלותם ביציאה.

¹⁵⁷ היינו עד א"א המכונים חג"ת.

¹⁵⁸ במקום באיזה מקום הוא איתא בפע"ח מה הפרש יש בו ובין גדלות א'

שעה"כ

שהם בחג"ת, אשר שם מקום הדדים והשדיים, וזמ"ש שדים נכונו¹⁵⁹. או אפשר לפרש "ותרבי" כנגד קטנות ראשון, כי בתחלה בסוד העיבור היה בבחי' ג' כלילן בג', ועתה בקטנות ראשון שהוא זמן היניקה נגלו בו כל הו"ק "ותגדלי" כנגד גדלות ראשון, "ותבואי בעדי עדיים" קטנות השני שהוא שם אכדט"ם, "שדים נכונו" כנגד חג"ת גדלות שני.

ובזה יתבאר טעם למצות סיפור יציאת מצרים בליל פסח גם תבין הבנת מלת פסח מה ענינה. והענין הוא יובן עם הגז', כי הנה התבונה היא נה"י דאימא, והבינה הוא חג"ת¹⁶⁰. ונמצא כי ראש התבונה הוא בסיוס נה"י דבינה, עם היות שבהיותם נכללים יחד בפרצוף אחד הנק' אימא, נק' הבינה חג"ת דאימא כנו'. ונמצא כי התחלת מקום הגדלות השני דז"א הניתוסף עתה בליל פסח, משא"כ בשאר לילי יו"ט ושבתות כנו', הנה שם הוא במקום הפה של התבונה שהוא בג"ר שבה. וזהו לשון פסח, פ"ה ס"ח¹⁶¹, כי שם הוא הפה

- מאיר הכוונה -

¹⁵⁹ עי' פע"ח: ונחזור לענין הראשון כי שם אכדט"ם הוא גימט' ע"ד וזה ותרבי ותגדלי כי ביציאת מצרים לא היה כשאר הזמנים שיש שם גדלות אחד לבדו אך בכאן הוא גדלות אחר גדלות וזהו ותרבי ותגדלי ותרבי נגד נה"י ותגדלי נגד חג"ת

וביאור הענין הגדלות הב' מה הפרש יש בו ובין גדלות א' אמר ותבואי בעדי עדיים פי' ג' השמות אכדט"ם שיש בג' מדות חג"ת דאר"א וכל א' הוא ע"ד והם ג"פ ע"ד וזהו ותגדלי בעדי א' עדיים ב' הרי ג"פ ע"ד וכנגד הגדלות אמר שדיים נכונו שהם חג"ת דאמא שהם מקום השדיים.
¹⁶⁰ עי' ע"ח שער המוחין פרק יב: או"א שרשם הם חג"ת נה"י לבד, כי חב"ד דאר"א לקחם עתיק והבן זה. נמצא, כי כל יש"ס ותבונה נקרא נה"י, וכל או"א נקרא חג"ת. ועי' טנתא סוף א' מה לקח או"א ממ"ה וב"ן. עי' לעיל הערה 125.

¹⁶¹ עי' ע"ח שער אנ"כ פרק ד: תבונה אינה מלבשת הבינה רק מהחזה ולמטה, ושם הם ג"ר דתבונה ומלבישין בטן דבינה, ובג"ר דתבונה, דהיינו בבינה אשר לתבונה, שם היה עיבור ז"א. ונמצא שהוא מכוון ומלביש בטן דאמא. והרי העיבור הוא בבינה דתבונה ובטן דבינה, שהוא יסוד בינה עלאה.

נ"ב א"מ כפ"ז נמצא שעליית ליל פסח אינו אלא עד ראש התבונה דהיינו חזה דבינה, וא"כ איך אמר בפרק זה שאין חסר לו רק עליית הדיקנא, והרי חסר לו כל חצאי פרצופים העליונים דאר"א. ואני זוכר כי ראיתי בכתבי רח"ו ז"ל מ"ש בדרוש ליל פסח גדלות א' נה"י, גדלות ב' חג"ת ר"ל דאר"א, כי ישס"ת כנגד נה"י ואר"א עילאה כנגד חג"ת. ונמצא כפ"ז לקח כל פרצופי או"א ואין חסר לו רק עליית הדיקנא וזה אמת גמור בעיני ואח"כ זכיתי ומצאתי למוהר"ו ז"ל בפ"ג משער או"א וז"ל או"א זה מחסד ולמטה וזה מגבורה ולמטה ונמצא חג"ת דבינה ונה"י דתבונה כנזכר בסדר ליל פסח אך ג"ר הם א"א עכ"ל ועי"ש (הגוב"י אות יב).

איך אמר - נ"ב עי"י לעיל דף עז ע"ב במ"ש שם שנקדים לך הקדמה כו' וכן הוא בשער המוחין פרק ה' ובכ"מ והרי נמצא כי עלייתן באר"א עלאין הכוונה הוא שמתפשטים המוחין דאר"א עלאין בהז"ן ע"י התלבשות הנה"י וחג"ת דהאר"א בהז"ן והרי הם אז בג"ר דתבונה בבחי' הכלים דאר"א ובאר"א עלאין בבחי' המוחין דהאר"א (לש"ו). צ"ע בדברי הלש"ו אם כוונתו לזה שבכל עליית זר"ן יש עלייה לפרצופים עליונים, קשה איך שייך לכאן, אמנם יש דיבורים שם במוחין ה: לפעמים לוקח כולם ע"י בינה הכללית שהם בחי' יש"ס ותבונה, ולפעמים עולה יותר ולוקח כולם ממקום החכמה הכללית שהם או"א עילאין, ולפעמים עולה יותר ולוקח כולם ממקום הכתר הכללית שהוא א"א ונוקבא. אמנם דע כי לעולם אי אפשר שיקחם אלא ע"י ישס"ת, כי הרי הם עליונים ממנו, עכ"ל. ולפי זה מובן שכאן מתגלה הג"ר דישס"ת ככלי, והמוחין מבפנים וצ"ע.

עי' פע"ח ז': והמוחין הם סוד חיי"ם בגימטר' ס"ח, עי' הערה 104.
עי' דע"ה ח"ב קד ע"ד: והוא מ"ש (הגש"פ) ובמורא גדול זו גילוי שכינה, שנתגלה השכינה הקדושה למטה בעת הגאולה, וכן היה למעלה למעלה עד גילוי אור המלכות דא"ס ית"ש, ונכללו או"א עלאין וישס"ת בחד, ונתלבשו בהז"ן, והוא ענין עלייתם בחג"ת שהוא סוד פסח, פה סח כנודע (פע"ח שער מקרא קודש פרק ד). ומתפשטים ומתלבשים בהז"ן תיכף אחר תפילת ערבית ברגע אחד הן מצד אימא והן מצד אבא, מתפשטים ומתלבשים בהז"ן תיכף אחר תפילת ערבית ברגע אחד מאליו ומעצמו ע"פ נס, ולכן אומרים הלל גמור תיכף אחר ערבית כמ"ש הטור בס' תע"ג והש"ע סי' תפ"ז, שכן היה מנהג קדמונים משום שאז נעשה תשלום כל התיקונים למעלה מאליו ומעצמו בדרך נס. אך כל התיקונים שאנו עושין בכל מצות הכוסות והמצה וכל הסדר כולו, הוא רק לכלול את עצמנו באותן התיקונים ג"כ, ולהמשיך אותם עלינו, אבל למעלה נעשה הכל מעצמו תיכף אחר תפילת ערבית, כן נראה לענ"ד ברור וה"י יכפר.

עי' לקמן ריש דרוש יא והערה 387. והיינו עד עכשיו הפה היתה סתום, ולא התגלה לא אורות המקיפים ואל הפנימים, וזה כולל הפנימיות של הפה שהוא ההוי"ת.

שעה"כ

של התבונה, ולכן צריך להרבות בספור שבח¹⁶² יציאת מצרים. עוד יש בענין זה פירושים אחרים בענין פסח ובענין סיפור י"מ, ולקמן יתבאר בע"ה¹⁶³.
ודע כי אלו המוחין הנ"ל שהם עד תכלית גדלות שני דו"א הנכנסים בתוכו בליל פסח¹⁶⁴, הנה לסיבה זו אנו אומרים הלל גמור בליל פסח¹⁶⁵, משא"כ בשאר לילי יו"ט¹⁶⁶. והם מתקיימים בו כל הלילה, וכל יום א' של פסח, ולכן אומרים הלל גמור ביום א' של פסח. ואח"כ מסתלקים לגמרי כמתחלה, ואחר כך חוזרים ליכנס בסדר המדרגות מדרגה אחר מדרגה, מן היום הב' של פסח עד תשלום נ' יום של ספירת העומר שהוא חג

- מאיר הכוונה -

¹⁶² לא מופיע בפע"ח.

¹⁶³ עי' נהר שלום לה ע"ג ד"ה יכוין לקיים מצות עשה.

¹⁶⁴ עי' הערה 250.

¹⁶⁵ עי' נהר שלום & : ואגב נדרשתי ללא שואל כי בתפלת ערבית דליל פסח צריך לכוין להמשיך כל המוחין דקטנות וגדלות שניים דא"א עילאין דמדת לילה ומדת יום כי (נ"ט ע"א) שיעור מה שנעשה בשבת ושאר י"ט ע"י כמה תפלות נעשה הכל עתה בתפלת ערבית וע"ז אנו אומרים אח"כ ההלל להודות לאל על הנס הזה שנתן בנו כח להמשיך הכל בתפלה אחת ועי' הערה 166.
¹⁶⁶ עי' זהר אמור כה ע"ב: ר' יהודה שאל לר' אבא הא כתיב (ס"א הא' דכתיב) שצעת ימים שאור לא ימלא צבתיכם וחדוותא הוא כל שצעה אמאי לא אשתלים הלל כל ז' יומין כמו בסכות לאשתכח ח' יומין הלילא בשלימו וחדוותא כל יומא ויומא א"ל שפיר קאמרת אבל ידיעא הוא דהא הכא לא אשתקרו ישראל כל כך בכלל כמה לאשתקרו לבתר בגין כך בהאי ליליא דזווגא אשתכח (בכל אינון דרגין עלאין) וחדוותא לכלל אשתכח וישראל אשתקרו בההוא חדותא עבידנא שלימו והלילא אשתלים (אבל באינון דרגין עלאין) לבתר אע"ג דכלהו משתכחי עד כען ישראל לא אשתקרו בהו ולא אשתקרו לאתגלייא קשימא קדישא ולא קבילו אורייתא ולא עאלו צמה לעאלו לבתר בגין כך בסכות שלימו לכלל אשתכח ביה וחדוותא לכלל יתיר אבל הכא עד כען לא זכו ולא אשתכח שלימו ביה כ"כ אע"ג לאשתכחו כל ז' לאו הוא באתגלייא וישראל עד לא אשתקרו בהו כדקא חזי וע"ד חדותא לכלל ושלימו דהלילא בהאי ליליא בגין ההוא חולקא לאשתקרו ביה מ"ט דכיון דבההוא ליליא זווגא אשתכח כל קשורא לכלל אשתכח בסטרא דזווגא ולא בסטרא דישראל דכד זווגא אשתכח בה משתכחי אלין תרין (ס"א תלת) דרגין דקיימין עלה וכד אלין משתכחי הא כל גופא אשתכח בהו וכדין שלימו לכלל וחדוותא מכלל והלילא אשתלים דהא כדין אשתכח סיהרא בכלל אבל לא לבתר דכל יומא ויומא אשתכחי וישראל עד לא זכו בהו הא לאו הלילא שלימא כמו בזמנין אחרנין א"ל ר' יהודה שפיר הוא והכי הוא ודאי והאי זמנא אחרא שמענא ליה בהאי גוונא ואנשינא מלי:

תרגום: רבי יהודה שאל את רבי אבא, הרי כתוב (זהו שכתוב) שצעת ימים שאור לא ימלא צבתיכם, ושמחה היא כל שצעה. למה לא נשלים הלל כל שצעת הימים כמו בסוכות שנמלא שמחה ימים הלל בשלמות של שמחה כל יום ויום. אמר לו יפה אמרת, אבל ידוע הוא שהרי כאן לא נקשרו ישראל כל כך בכלל כמו שנקשרו אחר כך, לכן בלילה הזה שזווג נמלא (בכל אותן דרגות עליונות) ושמחה הכל נמלא, וישראל נקשרו באותה שמחה, עושים שלמות וההלל נשלים (אבל באותן דרגות עליונות) אחר כך, אף על גב שכולם נמלאים עד כעת ישראל לא נקשרו בהם, ולא נפרעו לגלות את הרושם הקדוש, ולא קבלו תורה ולא נכנסו צמה שנכנסו אחר כך, לכן בסוכות שלמות הכל נמלא, בו, ושמחה של הכל יותר. אבל כאן עד עכשיו לא זכו ולא נמלא צו שלמות כל כך, אף על גב שנמלאים כל השצעה אינו בהתגלות, וישראל טרם שנקשרו בהם כראוי, ועל כן שמחת הכל ושלימות ההלל בלילה הזה, משום אותו החלק שנקשרו בו למה, שכיון שנמלא באותו הלילה זווג, כל הקשר של הכל נמלא בצד של הזווג ולא בצד של ישראל, שכאשר זווג נמלא בה נמלאות שתי (שלש) הדרגות הללו שעומדות עליה, וכשאלה נמלאות, הרי כל הגוף נמלא בהם, ואז שלמות הכל ושמחה מן הכל, וההלל נשלים, שהרי אז מתעטרת הלצנה בכל, אבל לא אחר כך, שכל יום ויום נמלאים, וישראל טרם שזכו בהם הרי אין ההלל שלם כמו בזמנים אחרים. אמר לו רבי יהודה יפה הוא וכך הוא ודאי, והרי פעם אחרת שמעתי אותו בצורה הזאת ושכחתי את הדברים.

שעה"כ

השבועות כמ"ש בע"ה בענין ספי' העומר¹⁶⁷. ולכן אין אומרים בשאר ימי הפסח הלל גמור אלא בדילוג, ומעם הדבר הוא כי לסבת אחיזת החיצונין בז"א בתכלית תוקף אחיזתם, לכן הוצרך להגדל בפעם אחת כל המדרגות של הגדלתו כדי שיתבטלו החיצונין, ואחר שנתבטל הוחזר הדבר לטבעו ליגדל בסדר הגדלתו מדרגה אחר מדרגה.

גם בזה תבין מ"ש בס"ה בפ' אמור (דף צה ע"ב¹⁶⁸) כי בליל פסח הוא זיווגא עילאה מסטרא דלעילא ולא מסטרא דילן. והענין הוא, כי בשאר הי"ט נכנסין המוחין בסדר

- מאיר הכוונה -

¹⁶⁷ ע"י ש"ש: לפיכך אין לכוון כוונת התפילות הנז' לעיל בסדר תפילת השחר וק"ש והעמידה מיום ב' של פסח עד שבועות אלא לומר תפילה פשוטה.

וע"י נהר שלום (לב ע"ב): לכאורה נראה שאין לכוין כלל בשום כוונה חוץ מכוונת המשכת המוחין שבסדר העומר ותו לא מפני פחד הקל"י שלא יתאחזו כנודע (ע"ו ע"א) כמ"ש האר"י ז"ל כי אחר עבר יום א' דפסח ונסתלקו המוחין חזרו החיצונים להתאחז אבל לא אחיזה גמורה כבתחילה כי כבר נתבטלה אחיזתם הגדולה וחזרו להתאחז בדמים ההם ואז נכנסין המוחין כסדר המדרגות וכפי סדר כניסתם כך הוא סדר ביטול אחיזתם לאט לאט בהמשך ימי ספירת העומר שהוא ענין שבעת ימי נקיים ואז נטהרת מטומאתה ונגמרת להטהר בחג השבועות ואז חוזרת להזדווג עמו ע"כ מדרוש ג' דדרושי הפסח ע"ש. וע"י לקמן הערה 175.

¹⁶⁸ ז"ל: ת"ח צארביסר (נ"א צחמיסר) ובשעתא דזווגא דסיהרא אשתכח בשלימו עם שמשא וכתרין תתאין לא משתכחין כל כך בעלמא דהא בחדתותי דסיהרא זינין זישין משתכחין ומתערי לאתפשטא בעלמא ובשעתא דזווגא דסיהרא אשתכח בנהירו דשמשא בשלימו מתכנשי כלהו לאתר חד וקדושי מלכא אתערו כדין כתיב ליל שמורים הוא ליי' דהא זווגא קדישא אשתכח והוא שמורים בכלא:

ר' אחא אמר בגין כך תקונא לכלא (נ"א דכלה) דהוא יומא ובליליא אשתכח ישובא דביתא ווי לאינון דלאו מבני ביתא נינהו כד אתאון לאזווגא אורייתא (ס"א אריותא) כחדא ווי לאינון דלא אשתמודען גבייהו בגין כך ישראל קדישין מתקנין לון ביתא כל הוא יומא ועל ידיהו עיילי מאן דעיילי ואינון חדאון וזמרון חדווייהו זכאין אינון ישראל בעלמא דין ובעלמא דאתי א"ר יוסי למה לן לאטרחא כולי האי קרא שלים הוא דהא דהאי ליליא זווגא עלאה קדישא אתער ואשתכח הה"ד הוא הלילה הזה ליי' שמורים מאי שמורים תרי זווגא דסיהרא בשמשא לכל בני ישראל לדורתם דהא מכאן ולהלאה נתאחדו ואתקשרו בקשרא דשמשא קדישא ונפקו מרשותא אחרא בגיני כך צארבעה עשר מתקני גרמייהו ומצערי חמץ מצינייהו ועיילי ברשותא קדישא וכדין מתעטרי חתן וכלה בעטרוי דאימא עלאה ובעי ז"נ לאחזאה גרמיה דאיהו בר חורין.

תרגום: זא וראה צארבעה (צחמשה) עשר, ובשעה שזווג הלבנה נמלא בשלמות עם השמש, והכתרים התחתונים לא נמלאים כל כך בעולם, שהרי בחדש הלבנה נמלאים מינים רעים ומתעוררים להתפשט בעולם, ובשעה שהזווג של הלבנה נמלא בצור השמש בשלמות, כולם מתכנסים למקום אחד, והקדושות של המלך מתעוררות אז כתוב ליל שימורים הוא לה', שהרי הזווג הקדוש נמלא והוא שימורים בכל.

רבי אחא אמר לכן תקון של הכל [של הכלה] הוא באותו יום, ובלילה נמלא הישוב של הבית, אוי לאותם שאינם מבני הבית, כשצאים להזדווג התורה [האריות] יחד, אוי לאותם שלא נודעים אלכל, לכן ישראל הקדושים מתקנים להם הבית כל אותו היום, ועל ידם נכנסים מי שנכנסים, והם שמחים ומזמרים שניהם, אשריהם ישראל בעולם הזה ובעולם הבא. אמר רבי יוסי, למה לנו להטריח כל זה מקרא שלם הוא, שהרי בלילה הזה הזווג העליון הקדוש מתעורר ונמלא, זהו שכתוב הוא הלילה הזה לה' שימורים, מה זה שימורים, שנים, הזווג של הלבנה עם השמש לכל בני ישראל לדורותם, שהרי מכאן והלאה נתאחדו ונקשרו בקשר של השם הקדוש, ויאלו מרשות אחרת, לכן צארבעה עשר מתקנים את עצמם ומצערים חמץ מצינייהם ונכנסים לרשות הקדושה, ואז מתעטרים חתן וכלה בעטרות האם העליונה, ונריך אדם להראות את עצמו בן חורין.

וז"ל השעה"פ (פנחס): ואמנם להיות כי שני מיני זווגים, אחד על ידינו ואחד ע"י זולתנו לכן לא כתיב ביה לא יעשה מאליו, ולא תעשו אותם. ואמנם בחג המנוח, ובראשי חדשים, נעשה הזווג העליון, אבל אינו על ידינו אלא. מאיליו, כי ז"ס מ"ש בזהר בפרשת אמור, דזווגא דפסחא לאו

שעה"כ

המדרגות בטבעם, ולכן נעשה הזווג העליון ע"י בתפלותינו ומעשינו. אבל בליל פסח הוגדל ז"א שלא כדרך טבע, כי לא היה יכולת בידינו ע"י תפלותינו להגדילו (פא ע"ג) ברגע אחד תכלית ההגדלה, ואין זה אלא ברחמי המאציל יתברך אשר הפליג חסדו ברחמיו לעשות גם הגדול שהוא שלא כדרך טבע, ולא נעשה על ידינו אלא מאלינו¹⁶⁹. ובזה תבין ענין איסור הזווג בליל פסח¹⁷⁰ משא"כ בשאר הי"ט שהותר הזווג אלינו, ואדרבה יש חיוב מצות עונה, יען כי ע"י התחתונים נעשה אז הזווג העליון, אבל בליל פסח שאין הזווג העליון נעשה על ידינו, נאסר לנו הזווג התחתון¹⁷¹. ודע, כי ראיתי אנשי מעשה נוהגים לעסוק בתורה כל ליל פסח עד הבוקר, וכמש"כ (הגש"כ 9) מעשה בר"א ור"א בן עזריא שהיו מספרים ביצ"מ כל אותו הלילה כו'.

גם בזה תבין מ"ש בס"ה בפ' אמור (צז ע"א) כי ענין ימי ספי' העומר הם בסוד ספירת ז' ימי נקיים כדי שתטהר האשה העליונה לבעלה בחג השבועות¹⁷². וקשיא טובא

- מאיר הכוונה -

איהו מסטרא דילן, ולכן נאמר בר"ח וצחג המרות, על עולת התמיד יעשה, כי יס זוג עליון ונעשה מאיליו:

¹⁶⁹ ע"י לעיל הערה 107 והערה 108.

¹⁷⁰ הובא לעיל הערה 166. וע"י פע"ח: אסור לשמש מטתו אם אינו מטבילת מצוה. ועי"ש בגליונות הלש"ו: ולכן אסור כדי שלא יתקנאו החיצונים וישלוטו הם בהזווג הזה ח"ו ע"י שאין בנו כח להמשיך אז המוחין דזווג מלמעלה (לש"ו).

¹⁷¹ כי תכלית ההגדלה שהיה אז הרי היה בהכרח משום תוקף אחיזת החיצונים והיה כ"ז מגרמת וסיבת התחתונים וכנודע הללו עובדי ע"ז והללו כו' ולכן נאסר הזווג למטה שלא יגרום קטרוג ע"ז משום שהרי גודל העלייה שהיה אז היה רק בנס ע"י הכרח סיבת החטא (לש"ו).

¹⁷² ז"ל: רבי אבא ורבי חייהו הוו אזלי באורחא א"ר חייהו כתיב וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הביאכם את עמר התנופה מאי קא מיירי א"ל הא אוקמוה חכרייא אבא ת"ח ישראל כל הוו במכריס הוו ברשותא אחרא והוו אחידן במסאבותא כאתת דא כל יאל יתבא זיומי למסאבותא בתר לתתגזרו עאלו בחולקא קדישא דאקרי ברית כיון דאתתגזרו ביה פסק מסאבותא מנייהו כדא אתתא כל פסקו מנה דמי מסאבותא בתר דאתפסקו מנה מה כתיב וספרה לה שבעת ימים אוף הכא כיון דעאלו בחולקא קדישא פסקא מסאבו מנייהו ואמר קב"ה מכאן ולהלאה חושבנא לכייתא:

וספרתם לכם ליום דייקא כד"א וספרה לה שבעת ימים לה לעלמה אוף הכא לכם לעלמא ולמה בגין לאתדכאה במיין עלאין קדישין ולבתר למיתי לאתחברא ביה במלכא ולקבלא אורייתיה התם וספרה לה שבעת ימים הכא שבע שבתות אמאי שבע שבתות בגין למזכי לאתדכאה במיין דההוא נהר דנגיד ונפיק ואקרי מים חיים וההוא נהר שבע שבתות נפקו מניה ועל דא שבע שבתות ודאי בגין למזכי ביה כמה דאתתא דכו לילה זליכא לאשתמשא בצעלה כך כתיב וברדת הטל על המחנה לילה על המחנה כתיב ולא כתיב וברדת הטל לילה אלא על המחנה בגין דיורד מההוא נקודה על אינון יומין דאתקריאו מחנה ומתחברת במלכא קדישא ואימתי נחת האי טלא כל קריבו ישראל לטורא דסיני כדין נחת ההוא טלא בשלימו ואדכי ואתפסקת זוהמתן מנייהו ואתחברו ביה במלכא וכ"י וקבילו אורייתא והא אוקימנא ובההוא זמנא ודאי כל הנחלים הולכים אל הים לאתדכאה ולאסתחאה וכלא אתקשרו (ס"א אתקדשו) ואתחברו ביה במלכא קדישא:

תרגום: רבי אבא ורבי חייהו היו הולכים דרך, אמר רבי חייהו כתוב וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הביאכם את עומר התנופה, כמה מדובר. אמר לו הרי פרשה החברים, אבל בא וראה כשהיו ישראל במכריס, היו ברשות אחרת והיו אוחזים בטומאה, כאשה הזו כשהיא יושבת בימי טומאה. אחר שנמולו נכנסו בחלק הקדוש שנקרא ברית, כיון

שנאחזו בו, פסקה מהם הטומאה, כאשה הזו שפוסקים ממנה דמי טומאה. אחר שפסקו ממנה מה כתוב, וספרה לה שבעת ימים, אף כאן כיון שנכנסו בחלק הקדוש, פסקה מהם טומאה, ואמר הקדוש ברוך הוא מכאן והלאה חשבון לטהרה.

וספרתם לכם, לכם דווקא, כמו שנאמר וספרה לה שבעת ימים, לה לעלמה. אף כאן לכם לעלמא, ולמה, כדי לטהר במים קדושים עליונים. ואחר כך להתחבר עם המלך ולקבל תורה פס. וספרה

שעה"כ

דכיון שהיה זוג עליון בליל פסח כמו שזכרנו בשם ס"ה בפ' אמור¹⁷³, א"כ הרי יצאת מחלאת טומאה של גלות מצרים ונטהרה לבעלה ונודווגה עמו, ואיך חוזרת אחר הזוג ההוא לספור ימי נקיים¹⁷⁴. אבל הענין יובן עם הנז', כי הנה ענין הטומאה הזאת היא נמשכת מאותם ה' דמים של טומאה שקבלה בזמן גלות מצרים מבחי' לבוש הגבורה, מתמצית הנשאר מסיגיה כנ"ל. ולכן היא צריכה להטהר מאותם הדמים הטמאים, כי אז היו החיצונין נאחזים בה ג"כ. ובליל פסח אשר הגדיל ז"א ברגע אחד כל ההגדלות ההם, נפסקו הדמים ההם ונתבטלה אחיזת החיצונין לא בז"א ולא בנוק' כלל ועיקר, ולכן נטהרה ולא הוצרכה למנות ז' נקיים בעבור כי נטהרה לפי שעה שלא כדרך טבע. אבל אחר עבור יום א' של פסח, ונסתלקו המוחין, חזרו החיצוניים להתאחו בדמים, אבל לא אחיזה גמורה כבתחלה, כי כבר נתבטלה אחיזתם הגדולה, וחזרו להתאחו בדמים ההם, ואז נכנסין

- מאיר הכוונה -

לה שבעת ימים, כאן שבע שבתות. למה שבע שבתות, כדי לזכות להטהר צמים של אותו נהר ששופע ויואל ונקרא מים חיים. ואותו הנהר שבע שבתות ילאו ממנו, ועל כן שבע שבתות ודאי, כדי לזכות בו, כמו שאשה טהרה כלילה לשמש עם בעלה, כך כתוב וזרדת הטל על המחנה לילה, על המחנה כתוב ולא כתוב וזרדת הטל לילה, אלא על המחנה, משום שירד מאותה נקודה על אותם הימים שנקראו מחנה, ומתחברת עם המלך הקדוש. ומתי יורד הטל הזה, כשקרבו ישראל להר סיני, אז ירד אותו הטל בשלמות ונטהרו ופסקה זוהמתם מהם, והתחברו עם המלך ועם כנסת ישראל, וקבלו תורה. והרי בארנו, ובאותו זמן ודאי כל הנחלים הולכים אל הים להטהר ולרחץ, והכל נקשרו (התקדשו) והתחברו עם המלך הקדוש.

ועיי"ש זרע"מ: וספרתם לכם ממחרת השבת וגו' פקודא דא לספור ספירת העמר הא אוקימנא רזא דא ישראל אע"ג דאתדכו למעבד פסחא ונפקו ממסאבו לא הוה שלמין דכיון דקרא חזי וע"ד לאו הלל גמור ציומי דפסח דעד כען לא אשתלימו דקרא יאות כאתתא דנפקא ממסאבו וכיון דנפקא מתמן ולהלאה וספרה לה אוף הכא ישראל כד נפקו ממלריס נפקו ממסאבו ועבדו פסח למיכל דפתורא דאזוהון מתמן ולהלאה יעבדון חשבנא למקרב אתתא לבעלה דאתחברא בדהיא ואינון נ' יומין דלכו לאעלא לרזא דעלמא דאתי ולקבלא אורייתא ולמקרב אתתא לבעלה ובגין דאלין יומין ימין דעלמא דוכרא לא אתמסר חושבנא דא אלא לגברי דלחודייהו וע"ד חושבנא דא בעמידה איהו ומלין דעלמא תתאה בישיבה ולא בעמידה ורזא דא כלוחתא דעמידה וכלוחתא מיושב ואלין חמשין מ"ט אינון כלל אנפי אורייתא דהא ציומא דנ' איהו רזא דאורייתא ממא ואלין אינון חמשין יומין דביה שמטה ויובלא ואי תימא חמשין מ"ט אינון חד טמירא איהו ועלמא אסתמין עליה ובהווא יומא דחמשין אתגליא טמירא ואתכסיא (נ"א ואשתכח) ביה כמלכא דאתי לבי שושבינה ואשתכח תמן אוף הכא יומא דחמשין והא אוקימנא רזא דא:

תרגום: וספרתם לכם ממחרת השבת וגו', מראה זו לספור ספירת העומר, הרי בארנו. וסוד זה ישראל אף על גב שנטהרו לעשות פסח וילאו מן הטומאה, לא היו שלמים וטהורים כראוי, ועל כן אין הלל גמור צימי הפסח, שעד עכשיו לא השתלמו כראוי, כמו אשה שיואלת מטומאה, וכיון שיאלת משם והלאה וספרה לה, כמו כן כאן ישראל כשילאו ממלריס ילאו מטומאה ועשו פסח לאכול בשלחן אביהם, ומשם והלאה יעשו חשבון לקרב אשה לבעלה להתחבר עמו. ואותם חמשים ימים של טהרה להיכנס לסוד העולם הבא ולקבל תורה, ולקרב אשה לבעלה, ומשום שהימים הללו ימים של עולם הזכר, לא נמסר חשבון זה אלא לגברים לבדם. ולכן חשבון זה הוא בעמידה, ודברי העולם התחתון בישיבה ולא בעמידה. וסוד זה תפלת העמידה, ותפלה של מיושב. והחמשין הללו הם ארבעים ותשע, כלל הפנים של התורה, שהרי ציום החמשים הוא סוד תורה ממא, ואלו הם חמשים ימים שבו שמיטה ויובל. ואם תאמר חמשים הרי הם ארבעים ותשע, אחד הוא טמיר והעולם נסמך עליו, ובאותו יום החמשים התגלה הטמיר והתכסה (ונמלא) בו, כמו מלך שצא לבית שושבינו ונמלא שם, אף כאן יום החמשים, והרי בארנו את הסוד הזה.

¹⁷³ הובא לעיל הערה 166.

¹⁷⁴ ז"ל הפע"ח: ונודע הוא שאין לה טומאה אחרת רק אותה ראשונה של מצרים.

שעה"כ

המוחין בהם בסדר המדרגות, וכפי סדר כניסתם כך הוא סדר ביטול אחיזתם לאט לאט בהמשך ימי ספירת העומר, שהוא ענין ספירת ז' נקיים, ואז נטהרה מטומאתה ונגמרה להטהר בחג השבועות¹⁷⁵, ואז חוזרת להזדווג עמו כמ"ש לקמן בע"ה ענין זה. לפי שכפי הנז' יש קושיא גדול שא"כ איך שאר ימי הפסח נק' יו"ט כיון שעדיין לא נטהרה מטומאתה עד חג השבועות, וגם שבתות ור"ח אשר בין פסח לעצרת, ולמטה בענין יום ז' של פסח ענין קריעת ים סוף יתבאר זה היטב בע"ה.

דרושי הפסח דרוש ד

יבאר ענין החמץ והשאור מה עניינם בפסח, אבל הדרוש הוא מלוקט¹⁷⁶.

הנה כתוב בתורה כמה שנויים ושמות מחולפים, כי כתיב (שמות יג ג) לא יאכל חמץ, וכתיב (שם יב ט) כל מחמצת לא תאכלו, וכתיב (שם יט) שאור לא ימצא בבתיכם, וכתיב (שם לד) משארותם צרורות בשמלותם כו'. והענין הוא זה, דע כי בז"א יש ב' בחי' מוחין, א' צלם דאימא, וא' צלם דאבא, ושניהם זה בתוך זה כנודע¹⁷⁷. אבל אני מסופק במה ששמעתי, אם שמעתי שהוא בבחינת מוחין דקטנות או דגדלות, ויש פנים לכאן ולכאן ואין בידי להכריע. ולכן אכתוב את כל הדרוש בבחי' מוחין סתם ולא אזכיר אם הם דקטנות או דגדלות.

והנה בחי' שם חמץ הוא במוחין דמצד אבא, ושם שאור הוא במוחין דמצד אימא. כי דינים דאימא הם יותר תקיפין על של אבא, כדמיון השאור שכחו חוק מן החמץ, כי השאור מחמיץ לאחרים, ולסיבה זו יותר אחיזה אל החיצונים בשאור שהם מוחין דאימא מדאבא שהוא חמץ. והנה שם שאור הוא חסר ו' כנודע, והנה הש' הוא כנגד המוח דחכמה דאימא שהוא שם אלקים דיודי"ן העולה בנימ' ש'. ואות הר' היא כנגד המוח דבינה מצד אימא, והוא אלקים פשוט בריבועו שהוא עולה ר', ולפי שמוח הבינה הוא יותר דין ממוח החכמה לכן הוא בסוד האחוריים דאלקים¹⁷⁸. ואות א' הוא מוח הדעת דמצד אימא שהוא שם אלקים במילוי אלפי"ן¹⁷⁹, ולכן א' זו רומזת על היות מילוי באלפי"ן, אבל לפי שמוח הזה הוא גרוע וקטן מב' המוחין האחורים, לכן אין ניכר בו חשבון מילוי רק הוראת מילוי שהוא באלפי"ן כנז'¹⁸⁰. ונמצא כי מלת שאר היא כללות ג' מוחין דז"א מצד אימא. והנה מזה נראה (פא ע"ד) כי אלו המוחין הן מן הקטנות¹⁸¹.

וחמץ הוא במוחין דמצד אבא. וכבר הודעתך (שעה"פ בראשית¹⁸²) ענין עץ הדעת טו"ר שהוא בחי' היסוד דאימא שבדעת דז"א, אשר נפסק בחזה, ושם הוא מתגלה, ואז יש

- מאיר הכוונה -

¹⁷⁵ עיי' פע"ח פסח ח: והנה כל שאר הימים עד שבועות כל הזיוגים הנעשים בימים ההם אפילו בשבתות ההם הם זיוג דקטנות דוגמת הזיוג הזה של יום ז' דפסח כפי בחי' המוחין שיש לו אז בזמן ההוא אמנם הם עד חג השבועות כנ"ל.

¹⁷⁶ פע"ח: והנה מציאת דרוש אחד אמר לנו מורי זלה"ה ואיני זוכרו רק שמץ מנהו רק מעט מזעיר כמלקט שבלים.

¹⁷⁷ פע"ח: יש לז"א מוחין בב' פנים א' מאבא וא' מאמא והנה כבר נתבאר זה בסוד עץ הדעת טוב ורע שהם סוד היסוד דאמא שבתוך ז"א שמשם יניקת החיצונים

¹⁷⁸ וריבוע הוא אחוריים עיי' &.

¹⁷⁹ עיי' לעיל סוד יה"א פ ע"ד ועיי"ש שזה קטנות.

¹⁸⁰ פע"ח: אינו ניכר בו רק כללות הארת הא'

¹⁸¹ פע"ח: ואמנם כל זה הם בהיותן עדיין תוך הז"א שגם משם יש קצת אחיזה להחיצונים דהיינו אל הדינים לכן אנו מבערין חמץ ושאור שלא ינקו החיצונים עתה ואין אנו חפצים בדין בפסח כמש"ל באריכות.

¹⁸² ז"ל: גם לסצה אחרת, כנודע כי אין אחיזת החיצונים אלא בז"ת דאלימות, אבל מן אימא ולמעלה, אין להם אחיזה. וכיון שאלו השני מוחין הם נתונים תוך הכלים של אימא, אין החיצונים שולטים שם, ולכן נקרא חיים. כי אין החיצונים הנקרא מוח, שולטים בהם כלל. והם אורחות טוב, ולא רע. חיים, ולא מוח. ולכן לא נכטווה אדה"ר על עץ חיים, אבל על עץ הדעת, שהוא בחי'

שעה"כ

מקום אחיזה אל החיצונין¹⁸³. והנה נמצא כי חמץ ושאר הם זכרים, כי הם מוחין דו"א מצד אבא ומצד אימא, ובהיותם עדיין בתוכו יש קצת אחיזה אל הדינין. ואמנם מחמצת ומשארית הם בחי' אלו בהיותם בסוד הנקבה.

והענין הוא, כי הנה לאה עומדת ממש באחורי המוחין דו"א ויונקת משם, ונעשים בה בחי' מוחין שבה¹⁸⁴. ובחינת הארה היוצאת ממוחין דאבא אל לאה נקראת מחמצת נוקבא¹⁸⁵, והארה היוצאת ממוחין דאימא אל לאה נק' משארית נוקבא¹⁸⁶. ומלת מחמצת נגזר מן חמץ, ומשארית מן שאור. והנה מחמצת הוא אותיות חמץ תם, וכן משארית הוא שאר תם. וזה יובן במה שהודעת¹⁸⁷ בפסוק (בראשית נה כז) ויעקב איש תם, ר"ל בעלה

- מאיר הכוונה -

המוח השלישי של הדעת, אשר על שמו נקרא ז"א עץ הדעת כנזכר. הנה יש בו שניים מתחין מוחין אחרים, בהיותו מתפשט מן החזה ולמטה, והוא, כי ראשיתו של הדעת הזה הוא טוב ולא רע, לפי שהוא נתון למעלה, בלמען ד' המוחין דז"א בראשון, וכבר ביארנו שכל בחי' ג"ר אין אחיזה בהם אל החיצונים. ועוד טעם שני, כי שם יש לו שתי כלים, שהם, כלי היסוד דאימא, וכלי הראש עמנו דז"א, ואינם יכולים להתאחז בדבר המכוסה תוך ד' כלים. ועוד טעם ג', כי החיצונים אינם שולטים במקום שיש כלי דאימא כנז"ל. האמנם, סופו של הדעת הזה, והוא כשמתפשט מן החזה ולמטה אז הוא טו"ר כי החיצונים נאחזים שם, כי נתבטלו ג' הטעמים הנזכרים כי אעפ"י שהדעת גם הוא נקרא מוח, הוא במקום המוחין למעלה. אבל כשמתפשט במקום הת"ת הנקרא גוף, אינו בחי' מוח, והחיצונים נאחזים. גם היסוד דאימא, נשלים ונגמר עד החזה בלבד, וכיון שאין כלי דאימא מלבד הדעת, נאחזים בו הקליפות. ובפרט שאין להם שם רק כלי אחד בלבד, שהוא כלי גופא דז"א, ולכן החיצונים יכולים לשלוט בהם, ולהתאחז באורות הדעת המתגלים מן החזה ולמטה:

ויען היות הדעת הזה נחלק לב' בחי', שהוא עד החזה, ולמטה מן החזה. לכן לא קאמר ומעץ הדעת סהם, רק ומעץ הדעת טוב ורע, ר"ל, מבחי' סופו, מן החזה ולמטה, אשר שם הוא טוב ורע, משם לא תאכל. כי מה שיונקת סטרא דקדושה מהם נקרא טוב, ומה שיוכל הארתו לחוץ מגופא דזעיר דרך הדפנות של הכלי, ויונקים ממנו החיצונים, נקרא רע:

והרי נמצא, כי עץ הדעת הוא בחי' אורות הדעת במקום התגלותם, שהוא בקו אמלעי מן החזה ולמטה, בכל מקום שהוא, בד' עולמות אבי"ע, בז"א שבהם. ולהיות כי הדעת מלוכס ביסוד דאימא, לכן אמרו בס"ה ובתקונין, כי עץ הדעת הוא באימא. ולהיות כי התחלת ראש רחל נוקביה דזעיר, מתחיל מאחורי זעיר, מכנגד החזה ולמטה, לכן גם היא נקראת עץ הדעת בספר התקונין, כי היא לוקחת מן אותם האורות המגולים, ונבנית מהם כנודע. והרי נתיישב, כל המאמרים הסותרים זה את זה. ובפרשת ויאל, בפסוק ותגנוב רחל את התרפים, נתבאר היטב ענין חטאו של אדם, וענין עץ הדעת וע"ש

עוד כריך שתדע, כי ענין אחיזת החלונים באורות המגולים האלו, שהם מבחי' הדעת דמלד אימא, אינו אלא בזמן שלא נכנסו המוחין המלוכסים בנה"י דאבא תוך זעיר. אבל כשנכנסים גם הם, אז אין אחיזה כלל אל החלונים, באורות עץ הדעת דמלד אימא, אפילו שהם מגולים כנזכר. לפי שאבא הוא עליון מאימא, ואין שום אחיזה כלל לחלונים, במקום שיש שם בחי' כלים והארות דאבא, כלל ועיקר, והוא דוחה את החלונים לגמרי, כנזכר אלכלינו בפרשת תזריע, בענין הברעת, בסוד (ויקרא י"ג ד') והבוא אל אהרן הכהן. וע"ש ותבין, ענין אחיזת החלונים בנה"ד מה ענינו, ואיך אחיזתם נקרא לרעת, שהם שאת או ספחת או בהרת. ולהיות, כי עתה עדיין לא נכנסו בז"א רק מוחין דאימא בלבד, לכן נלטווה ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו:

¹⁸³ עי' לעיל עט ע"ד יוסיף דעת יוסיף מכאוב.

¹⁸⁴ עי' שער מוחין דצלם פרק ד.

¹⁸⁵ נמחק בפע"ח.

¹⁸⁶ נמחק בפע"ח.

¹⁸⁷ צ"ע שלא מצאתי בכתבי אר"י לשון זו על יעקב אלא רק על משה רבינו. אולי עי' לקמן הערה 201.

שעה"כ

דמטרוניתא (זהר ז"א נא ע"ב). לאה הנק' תם בסוד (תהלים לט ה) ומדת ימי מה היא (ע"ז שער לו"ד פרק א)¹⁸⁸, מדת, ת"ם ד'¹⁸⁹, ור"ל המוחין של חמין המאירין בלאה הנק' ת"ם נק' מחמצת, והמוחין של שא"ר המאירין בלאה הנקראת ת"ם נק' משארת. והרי נתבאר ענין הלאוין שבתורה קצתם בדכורא, והם לא יאכל חמין, שאור לא ימצא בבתיכם, וקצתם בנוקבא כמו כל מחמצת לא תאכלו.

ונרחיב הענין בביאור יותר, הנה הודעתך בענין כל המהלך ד' אמות בארץ ישראל כו' (כתובות קיא ע"א), והוא בשער ג' בשער מאמרי רז"ל בדף ו'¹⁹⁰, וע"ש כי ד' בחי' הם וכולם נק' לאה: ב' מצד מוחין דאבא, וב' מצד מוחין דאימא. גם נתבאר בדרוש הי"ח נשים שהמלך מותר בהם (סנהדרין כא ע"א) וע"ש¹⁹¹, ושם נתבאר כי הב' דמצד אבא, הא'

- מאיר הכוונה -

¹⁸⁸ עי' לקמן הערה 201.

ועי' שער יעקב ולא ד: והנה נתבאר אצלינו בהרבה מקומות וגם בכוונת ק"ש בבשכמלו' (שעה"כ ק"ש דרוש ו), כי לאה נקרא מד"ת, בסוד (תהלים לט ה) ומד"ת ימי מה היא, לפי שלוקחת ד' אלפין שבד' שמות דאה"ה שבמוחין דז"א, ויש בה הארת ד' מוחין. והנה לאה בעצמה אין לה רק האחור של המלכות דאמא לבד, שהיא ספירה א' בלבד, אמנם כאשר עלה למעלה נגד הדעת דז"א, אז המלכות של אמא הפנימי אשר עומדת בפנים בדעת ז"א, נותנת בה כח הארתה, ג"ס תחתונות דאמא, שהם נה"י. ואע"פ שהאחוריים שלה לא עלו כנ"ל, ואז מתפשט לאה ונעשית פרצוף א' שלם מבחי' ד' ספי' שהם נה"ס דאמא בלבד. אבל רחל נוקבא דז"א, אע"פ שגם היא שיעור קומתה היא בד' ספי' תחתונות דז"א בלבד, עכ"ז יש בה כל ה"ס, אבל לאה אין בה רק ד'ס אלו בלבד וזכור זה.

והנה בהיות בה ד'ס אלו ונעשית פרצוף א' שלם, הנה נעשית בחינת אות ה' עליונה כנודע, כי לאה ורחל הם ב' הה"ן עילאה ותתאה. וכבר ידעת כי פרצוף הנקבה היא צורת ה', ושיש בה ג' קוין ימין ושמאל ואמצע, הכוללים כל פרצופה. וז"ש לעיל שלא נקרא מדת, גימטריא ד' אלפין שלוקחת מד' שמות אה"ה, כי הנה נודע שאמא נקרא אה"ה, וכל ספי' שלה נקרא אה"ה. ונמצא כי ד'ס תחתונות שבה שהם נה"ס הנכנסים בסוד מוחין תוך ז"א, הנה הם ד"פ אה"ה, ועיקרם הוא בז"א, וההארה שלהם בלבד היא בלאה, והם בחי' ד' אלפין הנ"ל. גם זהו ממש בחי' שם של לאה, כי א' של לאה היא בחינת המלכות שהיא שורש בחי' לאה כנ"ל, ול' של לאה הם בחי' ג"ס אחרונות נה"י דאמא, הרי הם ד'ס שלוקחת, ואז נעשית צורת ה', והיא ה' של לאה. ואז כל בחי' אלו יחד נקרא לאה. גם ז"ס (שמות טו א) אשירה לה' כי גאה גאה, כי פסוק זה נאמר על בחי' לאה שנתגאה ועלתה למעלה בדעת דז"א, למעלה מן ראש רחל כנ"ל במקום גבוה, ושם נעשית בחי' ג' אותיות גא"ה, כי ה"ג הם במקום נה"י דאמא, וא' היא מלכות דאמא, ונתחברו ארבעתן ונעשו פרצוף בצורת ה' כנ"ל. וחיבור ג' אותיות הוא גאה, והם חשבון לא"ה כי ג' ול' הם חשבון אחד במספר אי"ק בכ"ר גל"ש כו'.

¹⁸⁹ דהיינו של תפילין? עי' פע"ח שער התפילין פרק ה שגם מביא את הענין של י"ח נשים. פע"ח: מדת ימי מה היא וכנגד ד' אלפין של ד' אה"ה אלו הוא קשר של תפילין צורת ד' וטעם הדבר

¹⁹⁰ ז"ל: א"ר ירמיה בר אבא א"ר יוחנן כל המהלך ד' אמות בא"י מובטח לו שהוא בן עוה"ב כו', וכו' כוונה הב' שהיא בלאה באופן אחר, כי הנצח וההוד המהלכים בה הם תרין פירקין עילאין דנו"ה שיש באימא שבתוך חו"ב דז"א, משא"כ ברחל שהכוונה היתה בנו"ה עצמם דז"א. עוד יש שנוי אחר, כי שם היו שני מוחין בלבד דמצד אימא כנ"ל ונרמזו במלת הליכה, אבל בלאה הוא המשכת ד' מוחין וכולם מצד אבא כמו שנבאר. האמנם לפי שאינם מאירים בה ד' מוחין אלא באמצעות אימא המלבשת אותו כנודע, לכן צריך לכוין במלוי האחורים דהו"ה דס"ג דאימא שהם בגי' קס"ו, וכשתסיר מהם רבוע האותיות הפשוטות שהם בגי' ע"ב, ישאר המלוי בגי' צ"ו כמנין מהלך. וכו' משתי המלכיות דאו"א המתלבשות תוך רישא דז"א נעשה ד' בחינות הנק' לאה, אחת ביסוד דאבא, ושנים ביסוד דאימא, ואחת באחורי הדעת דז"א בסוד קשר תפילה של ראש. והשתים הם ההארות של מלכות דאבא, והשתים מלכות דאימא, וזה סדרם: אבא אימא אבא אימא, וההארות ד' מוחין דז"א הם מצד אבא נמשכות.

ועי' שער המצות וילך דף סא ע"ב: והאמנם היות שם א"י שדברו רז"ל בלאה הוא לפי שעיקר שם זה הוא בלאה לפי שז"א נקרא ישראל ולמעלה מן החזה יוצאת לאה לבדה מאחור ולכן נקרא ע"ש א"י אבל רחל יוצאת למטה מן החזה מאחוריו דז"א ולכן אין לה שם א"י בפרטות כמו בלאה.

ועי' לעיל הערה. **Error! Bookmark not defined.**

¹⁹¹ עי' ספר טעמי המלות - פרשת שופטים: מלות לא ירצה לו נקיים, ענין י"ח נקיים שהמלך רשאי ליקח ולא יותר כמשארז"ל על דה"מ ע"ה, ואם מעט ואוספי' לך כו'. ראווי לידע למה לא הותר לו אלא זה המספר ולא יותר, ולמה נשתנה המלך משאר בני אדם. ואמנם צענין זה תבין כמה בחינות

שעה"כ

- מאיר הכוונה -

נשים שנזכר בתורה כגון כפורה ותמנע ואסנת וכו' ואין להאריך בענין זה. והנה בתחלת ביאור ענין זה יבואר כמ"ש למעלה בענין ד' בחינות לאה שיוצאת ממ"ל (דעת) שיש בנה"י לאבא וממלכות שיש בנה"י לאמא והענין כי הלך כבר בארנו כי כמה בחינות יש במוחין דז"א כי הלך יש לו מוחין דקטנו' והם סוד מוחין לאלהים שיש לו בזמן יניקה אח"כ יש לו בחינה ב' והוא כשנכנסו בו מוחין דהוי' דגדלות ואמנם אלו נחלקים לב' בחינ' א' כשנכנסים המוחין דו"ק לבד וא' כשנכנסין בו כל המוחין כלם ואמנם הטעם שאנו מחלקין המוחין דגדלות לב' בחינ' הנזכר הוא כי בארנו שמוחין דקטנות דיניקה כשצאים מוחין דגדלות דוחין אותן למטה ואמנם כשעדיין לא באו כל המוחין רק בחינ' הו"ק דגדלות ואז אין המוחין נידחין ומתערבין ביחד מוחין דקטנות ומוחין דו"ק דגדלות, א"כ כשנגמדין כל המוחין דגדלות לכנסו אז דוחין אלהים דקטנות למטה נמצא כי ג' בחינ' הם בחינת מוחין דקטנות לבד שהוא זמן היניקה ב' בזמן שנכנסו ו"ק דגדלות אז הם מעורבין דקטנות וגדלות יחד ג' כשנכנסים כל המוחין דגדלות שאז עומדים לבדם כי ז"ס ק"ש ועמידה כי בק"ש עומדים יחד קטנות וגדלות כי עדיין לא נכנסו רק ו"ק לבד ובעמידה נכנסו כולם כמ"ש במקומו, ואמנם סוד הענין הוא בזמן שיתחברו יחד קטנות וגדלות בהיותם ביחד יאלו בחינ' חדשים שאינם לא בערך אלהים דקטנות לבד ולא בערך הוי' דגדלות לבד, והנה י"ח בחינ' של לאה יאלו בג' זמנים אלו וכלם בסוד מלכות דאו"א ונמצא שהם י"ח בחינ' של מלכות וכיון שלא יש למעלה אלא י"ח מלכות ראשי ליקח י"ח נשים כנגדם ולא יותר אך פחות יכול ליקח כי הם בחינ' נפרדות כנ"ל ולכן אינו מחויב ליקח כלם אבל יותר מהם אינו ראשי ליקח, ועתה נמנה אותן שבזמן היניקה שהוא הקטנות יוצאים ד' בחינות נשים ובגדלות דו"ק יוצאים י' נשים ובגדלות גמור ד' נשים הרי הכל ח"י נשים. ועת הנבאר אותן הד' דקטנות והם מלכות לאבא במקומו מלכו' דאמא במקומה מלכות לאבא במקום אמא מלכות דאמא מחוץ לז"א הרי ד' מ"ל דקטנות ואלו ד' מלכות דגדלות גמור הם ממנע ע"ד הנזכר כי אין שם רק מוחין דגדלות לבד ואז הם ד' מלכות לאבא במקומו מלכות דאמא במקומה מלכות לאבא במקום אמא מחוץ לז"א. ואלו הם מלכות דגדלות דו"ק ודשל הקטנות ממנע ע"ד הנזכר בזמן היניקה אך עתה הוסיפה אחרת והוא כי המלכות לאבא הוסיפה הארה ג' היורד מאחוריו לז"א נמצא כי מלכות לאבא הוסיפה ג' ומלכות דאמא ב' לבד וכן בענין הה' נשים אחרות הוסיפו המוחין דגדלות דו"ק ע"ד דקטנות הרי הם י' נשים. ואמנם הטעם למה כשהוא קטנות לבד או גדלות לבד אינם מוסיפין רק ד' ועתה מוסיפין ה' והוא כמ"ש כי עתה יש הארות רבות מוחין דגדלות ודקטנות ולכן יש עת היותר כח למלכו' לאבא להוסיף אחרת גם באחורי ז"א בין בבחינ' קטנו' בין בבחינ' גדלות. וא"ת למה ניתנה כח זה במלכות לאבא שחוייב ג' ולא במלכות דאמא שלא הוסיפה רק ב'. זו אינה שאלה אם היה מקום למלכות דבינה להוסיף אחרת היתה מוסיפה אבל אין לה מקום כי אחורי הז"א לא יש יותר היכן יכה אורה להוסיף אחרת. גם טעם איך אנו חוזרי' למנות הד' דקטנות ב"פ וגם הד' דגדלות ב"פ א' בהיותם לבד ב' בהיות מחוברי' וזו כבר תרצנוהו לעיל כי הד' דקטנות כשהם בסוד הו"ק דגדלו' הוא מעולה הרבה וניתוסף בהם הארה גדולה ואינם דוגמת בתחלה. גם הד' דגדלות דו"ק הם מעורבין עם הקטנות ואינם דוגמת ד' נשים שהיו בזמן הגדלות לבד וגם זה פשוט. ועתה נבאר ונחלוק פרטי כל אחד איך נקרא ומ"ט הוא. דע כי לאה היוצאת מאמא דגדלות גמור הוא סוד לאה אשת יעקב או ז"א כנודע וכנגדה מ"ל דאמא דקטנות גמור מחוץ לז"א והיא תמנע. והמלכות תאומה יתירה הפנימי דיסוד עצמו במקומה של הבינה [ומ"ל לאבא] בבחינ' דקטנות גמור היא אשה הכונית ואח"כ נבאר פי' אלו' הד' נשים בע"ה, והנה כשצאו אלו המוחין דגדלות גמור בארנו שהם דוחין את מוחין דקטנות למטה והם מקום ירידתם הוא יבסוד דז"א וכאשר יורדים המוחין דקטנות ג"כ עמם יורדים המ"ל שנזכר שם ביסוד ואמנם המ"ל של הקטנות למטה ביסוד אין שם רק ב' נשים הנז' לבד כי הלך שם לא יש הכאת מ"ל לאבא במ"ל דאמא כי כבר פסק יסוד אמא ואינו רק מ"ל לאבא היורדת ביסוד היא אסנת בת פוטיפרע אשת יוסף כי יוסף הוא היסוד דז"א ולוקח אותה הנוק' שירדה ולהיותה מסוד הקטנות לכן היתה בת פוטיפרע כהן און אך מ"ל דקטנות דמאלד אמא היא אשת אדני של

שעה"כ

- מאיר הכוונה -

יסוף ונ"ל ששמעתי כי ברדת אלו של קטנות למטה ביסוד לאין שם רק ב' נשים הגז' לבד כי הלך שם לא יס' בחי' הכחות מ"ל לאבא במ"ל לאמא כי כבר אין שם ב' מחיות של ב' יסודות כדי שיהיה שם הכחות אורות ואין שם רק יסוד לאבא לבד כי יסוד לאמא כבר הפסק ונגמר ולכן לא יס' כאן רק ב' נשים הגז' כנלע"ד ששמעתי ואיני זוכר. גם נלע"ד ששמעתי מהר"ר יונה ששמע כי אסנת היא אחוריים של לאה ואשת פוטיפר אחוריים של תמנע ונלע"ד שא"א להיות כן דא"א אין להם קשר עם י"ח נשים והם יתירים עליהם ואינם מכללם. ונבאר ענין הנשים הנזכר והוא כי הלך נודע משארז"ל כי יעקב נענש כשזאתה תמנע להתגייר להנשא לו ולא רצה ולכך היתה פילגש לאלפיז ויאל ממונה עמלק שהיגר לבניו תמיד וקשה טובא שהרי שבת הוא לו כי כן מלינו זינך ורבהק שאל היו רואים בדבר כמ"ש קחתי בחיי מפני בנות חת כו' וכן אברהם צוה לאליעזר שלא ליקח אשה לבנו כי אם אל ארצי וגו' והענין הוא כי תמנע כי אחת מבחי' קדושה כנזכר ולכן היתה רוצ' להתגייר והי' ראוי שגיירה יעקב לישראל כי כמו שלא הגלות החינוכה לקחה יעקב כן היה ראוי שיקח תמנע שהי' קטנות החינוכה דוגמת לאה כנ"ל ויכניסה בקדושה ולכן נענש וסברת יעקב שלא רצה בה היה להיות שהיא מלך הקטנות דינים גמורים וצפרט היתה חינוכה מכל הד' דקטנות ועד"ז נענש כי אדרב' להיות' חינו' היתה ראוי האליו דוקא דוגמת לאה. ואמנם תמנע"ג גי' קס"ת הסופר והם ה"ג מנלפ"ד כפולות של הצינה שהיא מלך אמא לוקחת כל הגבור' שלה כי היא דינים גמורים אבל לא שהיתה מלך הגלות עכ"ז להיותה חינוכה לא היה חפץ בה כמו צרחל דכתיב ויאבה יעקב את רחל ואינה בכלל ח"י נשי' כי היא העשירי' לאיליו' עקרת הבית כנודע ואינה הארה לבד כנשים הנזכר. והנה במשה מינו שנסא לכפורה אמנם ידעת מה שכתבתי לך צפ' ותדבר מרים כי דיברו על אותה כושיית שמלינו בספר הישר שמשה ישב מ' שנה מלך במדינת כוש ולקח הכושיית אשת המלך שמת ובקוידישן אך נעץ חרב בינו לבינה ולא נגע בה וראוי לידע למה קידש אותה ואם קידשה לה לא נגע בה ולמה כפורה לקח ונשאה לו לאשה אך סוד הדבר כמ"ל כי הכושיית ההיא היא מסוד תאומה יתירה של משה מבחי' קטנות וא"כ היתה ראוי אליו ולכן קידשה אמנם לא בא עליה לפי שהיא דינים גמורים מלך הקטנות ולכן נקרא כושיית כי כו"ש גימ' שכ"ה דינים הגודעים והנה הם דינים גמורים, ובזה תבין במ"ש ב"מ"א כי דינים של שכ"ה הם דכורים ומנלפ"ד נוקב' שהרי תמנע שהיא מנלפ"ד בזה מהארת מלכות לאמא אך כושיית היא ממלכו' לאבא והם השכ"ה דינים ולכן נאמר צפ' פקודי כי הש"ד דינים אחריו במחשבה שהוא אבא כי הם דינים דכורים, אבל לקח את כפורה שהיא תאומה יתיר' מבחינת הגלות וכבר נאמר לעיל שעליה נאמר תפלה "למשה איש האלהים ר"ת לאה והענין כי הנוק' הנקראת תפלה כנודע תתחבר למשה והיא לאה הגז' שהיא כפורה אשת משה] גם [תפלה מלשון] תפלה שהיא תפלה ומחוצרת למשה כי משה הוא יסוד אבא וכפורה תפלה ומחוצר' אליו שהיא תאומה יתיר', אמנם יוסף הוא בחני' יסוד דז"א ולקח לאסנת שהיא קטנו' היורד ביסוד מלך אבא והיא ממותקת יותר מאותה לאמא ולכן דחה יוסף לאשת אדוניו כי היא היתה אותה לאמא שירדה ביסוד וזה הטעם שהיתה רוצה אשת אדוניו להזדווג אליו כי לה היה אחיזה זו. ודע כי אחיזת החינוכים הוא בסוד מוחין דקטנות הנקרא אלדים וז"ס הנזכר בסבא כי שם אלדים מתפשט אפילו בקליפות הנקרא אלהים אחרים כי מכאן נמשכים ונחאזים ואמנם כי כל מה שבשם זה מתפשט הוא יותר נמשך לקליפות לכן אלו הנשים דקטנות כל מה שהם יולאים לחוץ הם יותר דינים קרובים לקליפות ולכן בחי' אמא היוצאת חוץ לז"א מבחינה דקטנות הם דינים גמורים והוא סוד תמנע ולכן לא לקחה יעקב כי היא קרובה לחינוכים, ואמנם כנגד אסנת שלקחה יוסף לקח דה"מ ע"ה את אביסג' כי כבר לקח י"ח נשים שמה למעלה במקום המוחין כנ"ל ומלינו שלקח יתיר' עליהן אך לא נזדווג עמה ומה ראה לעשות כן אלא הכונה כי אסנת היא למטה ביסוד והיא יתירה על י"ח נשים ולכן מלך דהע"ה היתר לקיחתה כי היא כבר היתה בארץ אמנם לא נזדווג עמה לפי שבשלאמא ליוסף הותרה לפי שהיתה בגבולו למטה ביסוד ז"א אבל דהע"ה שראו למעלה בלאה כי שם סוד משיח בן דוד כמבואר אללינו ולכן הנשים שבחינת לאה למעלה במקום המוחין הותרו אך זאת שהיא למטה הותרה לו.

שעה"כ

מהם נדבקת ביסוד דאבא שבתוך דעת ז"א¹⁹², והאחרת¹⁹³ היא נדבקת ביסוד דאימא שבתוך דעת דז"א¹⁹⁴. והב' דמצד אימא, הא' מהם נדבקת ביסוד דאימא¹⁹⁵, והאחרת עומדת בחוץ באחורי ז"א מן החוזה ולמעלה עד כנגד מוח הדעת דז"א¹⁹⁶. ונמצא כי הג' בחי' דלאה הם בפנים תוך ז"א, ובחי' הד' היא בחוץ לז"א, ולכן בזה הד' העומדת בחוץ אפשר שיתאחוז בה החיצוני, ולכן נק' זאת החיצונים "משארת", ר"ל שאר תם, כי היא לאה הנמשכת ממוחין דאימא הנק' שאר¹⁹⁷ כנוי. ויש בה דינים רבים לב' סבות: אם להיותה ממוחין דאימא, ואם להיותה בחוץ, ולכן יש פחד שלא יתאחוז בה חיצונים וצריכה שימור גדול מן החיצונים. ולכן יש ב' בחי': הא', היא נק' מצה שמורה¹⁹⁸. והא'', מצה שאינה שמורה. כי לאה ב'¹⁹⁹ של אבא העומדת בפנים תמיד היא שמורה מן החיצונים ואינה מחמצת, כי אין החיצונים יכולים ליגע בה, אבל לאה הב'²⁰⁰ של אימא העומדת חוץ לז"א נק' מצה שאינה שמורה מעצמה להיותה בחוץ, ולכן צריך לזהר בה שלא תחמיץ ויתאחוז בה החיצונים. ומה היתה נק' תם תחזור ח"ו להתהפך לאותיות מ"ת²⁰¹ המורות על אחיות החיצונים הנק' מות כנודע. וענין השימור הוא שתחזור הארותיה ליכנס בפנים תוך ז"א ולא תשאר בחוץ כל ז' ימי הפסח.

ובזה תבין מ"ש לעיל בדרוש הא' וגם בענין החרוסת כי כל כוונת ליל פסח הוא בבחי' רחל ולא בלאה²⁰², לפי שלאה מתבטלת בפסח ונכנסת בפנים כדי שלא ינקו החיצונים ממנה²⁰³. והנה כיון שנעשה השימור הזה בז' ימי הפסח ונתבטלה אחיות החיצונים בלאה, היא נשמרת מאליה מכאן ואילך כל ימות השנה ואין חשש בעמדה בחוץ כנודע, ולכן לא נצטוינו על אכילת חמץ או שאור אלא בז' ימי הפסח, וזו היא התשובה שהשיבו רשב"י לר"א בנו בס"ה בפ' אמור (תצוה קפג ע"א²⁰⁴) כשישאל לו למה לא נצטוינו כל ימות השנה על איסור חמץ והשאור יע"ש.

- מאיר הכוונה -

¹⁹² פע"ח: הגהה (ב) ס"א צ"ל בפומא והוא העטרה של יסוד אבא וכן באמא בעטרה שלה הוא באחורי ז"א.

¹⁹³ ר"ל אחד הוא מהיסוד דאבא עצמו והשני הוא מהיסוד דאבא אשר באימא והג' הוא מהיסוד דהאימא עצמה והד' הוא מה שיוצא ממנה לחוץ ועל' פע"ח פ"ד (לש"ו).

¹⁹⁴ פע"ח: א' ביסוד אבא (ב) במקומו וא' ביסוד אבא במקום יסוד אמא

¹⁹⁵ במקומה (נוסף בפע"ח).

¹⁹⁶ פע"ח: הב' של אבא הם א' ביסוד אבא במקומו וא' ביסוד אבא במקום יסוד אמא אך הב' דאמא הם א' ביסוד דאמא במקומה וא' ביסוד באחורי הז"א מבחוץ נמצא כי הג' הם בפנים בז"א וא' הוא בחוץ.

ועי"ש בהגה שצ"ל בפומא דאמה שזה בעט"י דאבא ואמא וצ"ע.

¹⁹⁷ שאר. @שוטנשטיין?

¹⁹⁸ עי' לקמן פב ע"ב דרוש ה.

¹⁹⁹ פע"ח: הב'. היינו זה שבתוך היסוד דאמא.

²⁰⁰ כנ"ל.

²⁰¹ עי' ע"ח שער לו"ר ח: דע כי גם זה לעומת זה עשה אלהים. והנה המוחין של לאה הם ד' אה"ה: ב' דיוד"ן, וא' דאלפ"ן, וא' דהה"ן. ולא נקרא מד"ת ע"ש ד' אלפ"ן, שהם בד' אה"ה הנ"ל. וזהו מדת ימי מה היא (תהלים לט ה) כנ"ל (שער לז פרק ד). ולעומת זה יש קליפה הנקרא מ"ת, כי שם סוד הקל"י כנודע. והענין, כי שורש ד' אלפ"ן עצמו אנו מסירין מן הקל"י, שהוא החיות שלהם, וכשתסלק ד' מן מדת אשר אחזו הקל"י ישאר מ"ת. אמנם בקדושה עצמה יש ב' בחי' אלו שהם מד"ת ות"ם, כי בקל"י מת ובקדושה ת"ם. ויעקב לא השיג בכל מדת רק בב' אותיות ת"ם, כי בשורש ד' אלפ"ן לא השיג, וזהו (בראשית כה כז) ויעקב איש תם.

²⁰² היינו לקמן פג ע"ג ד"ה מרור. ועי' לקמן סוף דרוש ה' שחרושת בלאה.

²⁰³ פע"ח: והנה ענין השימור ההוא שתחזור לכנוס הארתה בפנים ולא תשאר בחוץ ולכן כל כוונת ליל פסח הוא ברחל ולא בלאה כי לאה מתבטלת עתה כדי שלא ינקו ממנה החיצונים.

²⁰⁴ ז"ל: השתא אית לן לאסתכלא בפסח נפקו ישראל מנהמא דאתקרי חמץ כתיב (שמות יג ז) ולא יראה לך חמץ וכתיב (קס יב יט) כי כל אוכל מחרמל מאי טעמא בגין יקרא דהוא נהמא דאתקרי מכה השתא דזכו ישראל לנהמא עלאה יתיר לא יאות הוה לאתבטל חמץ ולא אתחזיא כלל ואמאי

שעה"כ

- מאיר הכוונה -

קרבתה לא חמץ הוא דכתיב סלת תהיינה חמץ תאפינה ותו דהשתא ציומא לא אתצטל יכר הרע ואורייתא דאתקרי חירו אשתכחת
אלא למלכא דהוה ליה בר יחידאי וחלץ יומא חד הוה תאיב למיכל אמרו ייכול בריה דמלכא (ס"א)
מיכלא דאסותא) אסותא לא ועד דייכול ליה לא ישתכח מיכלא ומזונא אחרא צביתא עבדו הכי
כיון דלכל ההוא אסותא אמר מכאן ולהלאה ייכול כל מה דאיהו תאיב ולא יכיל לנזקא ליה
כך כד נפקו ישראל ממצרים לא הוה ידעי עיקרא ורזא דמהימנותא אמר קודשא בריך הוא יטעמון
ישראל אסותא ועד דייכלון אסותא לא לא אתחזי להון מיכלא אחרא כיון דלכלו מנה דאיהו
אסותא למיעל ולמנדע ברזא דמהימנותא אמר קודשא בריך הוא מכאן ולהלאה אתחזי לון חמץ
וייכלון ליה דהא לא יכיל לנזקא לון וכל שכן דציומא דשבעות אזדמן נהמא עלאה דאיהו אסותא
בכלא ועל לא מקרבין חמץ לאתוקדא על מדבחה ומקרבין תרין נהמין אחרנין כחדא וחמץ אתוקדא
בנורא דמדבחה ולא יכיל לשלטה ולנזקא לון לישראל ובגיני כך ישראל קדישין אתדבכו ביה
בקודשא בריך הוא באסותא דאורייתא ציומא לא ואלמלי הוה נטרי ישראל תרין סטרין דנהמי אלין
לא הוה עיילין צדינא לעלמין.

תרגום: עתה יש לנו להתבונן בפסח ילאו ישראל מלחם שנקרא חמץ כחוב ולא יראה לך חמץ וכתוב
(ס"ב) כי כל אכל מחממת למה בשביל כבוד של הלחם ההוא הנקרא מנה ועכשיו שזכו ישראל
ללחם עליון יותר לא ראוי היה שיתצטל החמץ ולא יראה כלל ומדוע קרבן זה היה חמץ שכתוב
סלת תהיינה חמץ תאפינה ועוד שעתה ציוס זה מתצטל יכר הרע והתורה שנקראת חרות נמצאת.

אלא [משל] למלך שהיה לו בן יחידי ונחלה יום אחד היה מתאוה לאכול אמרו יאכל בן המלך (מאכל
של רפואה) רפואה זו ועד שיאכל אותה לא ימלא מאכל ומזון אחר צבית עשו כן כיון שאכל הרפואה
היא אמר מכאן והלאה יאכל כל מה שהוא מתאוה ולא יוכל להזיק לו.

כך כאשר ילאו ישראל ממצרים לא היו יודעים עקר וסוד של האמונה אמר הקדוש ברוך הוא יטעמו
ישראל רפואה ועד שיאכלו רפואה זו לא יראה להם מאכל אחר כיון שאכלו מנה שהיא רפואה
לעלות ולדעת בסוד האמונה אמר הקדוש ברוך הוא מכאן והלאה ראוי להם חמץ ויאכלו אותו
שהרי אינו יכול להזיק להם וכל שכן שביום השבעות שנמצא לחם עליון שהוא רפואה לכל.

ועל זה מקריבים חמץ להשרף על המזבח ומקריבים שתי לחם אחרים כחדא וחמץ נשרף באש
המזבח ולא יוכל לשלט ולהזיק להם לישראל ומשום זה ישראל קדושים נדבקים בו בהקדוש ברוך
הוא ברפואה של התורה ציוס זה ואם היו שומרים ישראל שני כדדים של לחם אלו לא היו עולים
בדין לעולם.

ועי' זהר בא מ ע"א: תנא לא נפקו ישראל ממצרים עד דאתצרו כלהו שלטונין דלעילא (משלשולהון)
משולטניהון ונפקו ישראל מרשותהון ואעלו לרשותא קדישא עלאה דקודשא בריך הוא ואתקטירו
ביה הדא הוא דכתיב (ויקרא כה נה) כי לי בני ישראל עבדים עבדי הם מאי טעמא עבדי הם אשר
הואלאתי אותם מארץ מצרים דאפקית להו מרשותא אחרא ועאלית לון ברשותי והיינו דאמר רבי
שמעון מאי דכתיב אך ציוס הראשון תשביתו שאור מצתיכם כי כל אוכל מחממת אלכ הכי אוקימנא
האי שאור והאי מחממת דרגא חד אינון וכלהו חד רשו אוחרי אינון שלטנין דממנן על שאר עמין
וקרינן להו יכר הרע רשותא אחרא אל נכר אלהים אחרים אוף הכי שאור ומחממת וחמץ וכלא חד
אמר קודשא בריך הוא כל הני שני קיימיתו ברשותא אחרא עבדין לעם אחרא מכאן ולהלאה דאתון
בני חורין אך ציוס הראשון תשביתו שאור מצתיכם כל מחממת לא תאכלו ולא יראה לך חמץ אמר
רבי יהודה אי הכי כל ימי שתא נמי אמאי שבעת יומין דכתיב שבעת ימים שאור לא ימלא צבתיכם
שבעת ימים ולא יתיר אמר ליה כל זמנא דאתחייב בר נש לאתחזאה גרמיה בן חורין הכי אכטריך
כל זמנא דלא אתחייב לא אכטריך למלכא דעבד לחד בר נש רופינוס כל אינון יומין דסליק להאי
דרגא חדי ולביש לבושי יקר לבתר לא אכטריך לשתא אחרא נטיר אינון יומין דסליק ליקירו לא
ולבש אינון לבושיין וכן בכל שתא ושתא כהאי גוונא ישראל כתיב שבעת ימים שאור לא ימלא דאינון
יומי חדותא יומין דסליקו ליקרא לא ונפקו משעבודא אחרא ובגין כך נטרין בכל שתא ושתא יומין

שעה"כ

ונבאר עתה מה נעשה מבחי' זו של לאה המתבטלת²⁰⁵ בז' ימי הפסח ונכנסין אלו המוחין שלה בפנים תוך ז"א. והנה בהכנסה בפנים אין להם מקום לעמוד שם למעלה והם יורדים דרך פנימיות תוך הגרון דז"א עד למטה בז"א בחוזה שלו, ושם יוצאות באחורי החוזה ונכנסין בראש רחל העומדות שם אב"א עם ז"א²⁰⁶.

75% ואח"כ נבאר מה נעשים ההארות האלו ברדתם בראש (פב ע"א) רחל²⁰⁷. ובתחלה צריך לתת טעם למה נזהרנו שלא יצאו אלו ההארות אל לאה מיוחד אחיות החיצוין, ואין אנו חוששים עתה בצאתם אל רחל. והטעם הוא לסבות רבות, כי אין החיצונים נאחזים ברחל כמו בלאה. והטעם הא' הוא, לפי שלאה אינה פרצוף בפני עצמה כשאר הפרצופים שבאצילות, אבל²⁰⁸ היא בחי' אחוריים דאימא שנפלו שם למטה בעת

- מאיר הכוונה -

דסליקו להאי יקר ונפקו מרשותא אחרת ועאלו ברשותא קדישא ועל דא כתיב שבעת ימים מלות תאכלו אמר רבי שמעון מלת כתיב כמה דלת אמר (ויחזקאל

תרגום: שנינו לא יאלו ישראל ממנרים עד שנסברו כל השליטים שלמעלה (מהשתלשלותם) משליטתם ויאלו ישראל מרשותם ונכנסו לרשות הקדושה העליונה של הקדוש ברוך הוא ונקשרו בו זהו שכתוב כי לי בני ישראל עבדים עבדי הם מה הטעם עבדי הם אשר הוצאתי אותם מארץ מצרים שהוצאתי אותם מרשות אחרת והכנסתים ברשותי. והיינו שאמר רבי שמעון מה זה שכתוב אך ביום הראשון תשביתו שאור מצתיכם כי כל אוכל מחמלת אלא כך בארנו שאור זה ומחמלת זו הן דרגה אחת וכולם אחד רשויות אחרות אותם שליטים הממונים על שאר עמים וקוראים להם יצר הרע רשות אחרת אל נכר אלהים אחרים אף כאן שאור ומחמלת וחמץ והכל אחד אמר הקדוש ברוך הוא כל השנים הללו עמידתם ברשות אחרת עבדים לעם אחר מכאן והלאה שאתם בני חורין אך ביום הראשון תשביתו שאור מצתיכם כל מחמלת לא תאכלו ולא יראה לך חמץ.

אמר רבי יהודה אם כן אז גם כל ימי השנה למה שבעת ימים שכתוב שבעת ימים שאר לא ימלא בבתיכם שבעת ימים ולא יותר אמר לו כל זמן שהתחייב אדם להראות את עצמו בן חורין כך לריך כל זמן שלא התחייב לא לריך. [משל] למלך שעשה לאדם אחד קליין²⁰⁹ כל אותם ימים שעלה לדרגה זו שמה ולבש בגדי כבוד אחר כך לא לריך לשנה אחרת שומר אותם ימים שעלה לכבוד זה ולבש אותם בגדים וכך בכל שנה ושנה כדוגמא זה ישראל כתוב שבעת ימים שאור לא ימלא שהם ימי שמחה ימים שעלו לכבוד זה ויאלו משעבוד אחר ולכן שומרים בכל שנה ושנה את הימים שעלו לכבוד הזה ויאלו מרשות אחרת ונכנסו ברשות הקדושה ועל זה כתוב שבעת ימים מלות תאכלו.

הנה דפרשת בא לא מדובר על השמירה כל כך כמו על העליה, ועי' פע"ח: והנה בדרתן למטה בראש רחל הנה המוחין של רחל הם נעשין טפלים [נכפלים – לש"ן] למוחין ללאה בודאי וז"ס ד' כוסות של פסח כדי שירדו אותן המוחין דרך הגרון למטה עד מקום ראש רחל והנה כשנעשה שמור הזה בימי פסח ממילא הם נשמרין בשאר ימות השנה אף אם יאכלו חמץ וזה שאלת ר"א לרשב"י וכו', ע"כ וכאן משמע שזה כמו הזהר בא

²⁰⁵ היינו היא במתבטלת מבחי' בפני עצמה, אלא נכנסת בראש רחל? עי' ש"ש, וצ"ע אם זה מעין לעתיד לבא ועי' הקדו"ש שער ז פרק ה. ולו"ר ט' וגם אם לאה הגילוי של מלכות דתבונה אם כן זה צריך להיות הגילוי הגדול בפסח? עי' פע"ח בהערה הקודמת. עי' ריש פיסקא הבאה שהארות יורדות, ולכן הש"ש למד שהארותיה נתבטלות (סוף דרוש ה).

²⁰⁶ "העומדות שם אב"א עם ז"א" קשה להבין ולא מופיע בפע"ח. ועי' נהר שלום לט ע"גוע"ד ז"ל: ולר"י שבפסח התחלת תיקון והמשכת מוחין דאב"א לזו"ן הכוללים בזו השנה ונסירה והמשכת מוחין דפב"פ לזו"ן דשנה שעברה וזיווגא עילאה לזו"ן דשנת אשתקד (מהש"ש).

²⁰⁷ פע"ח: ונחזור לענין כי כשיורדת למטה כשמגיעת אצל ראש רחל יוצאת שם ומאירין בה והנה זהו התוספת שיש לרחל עתה בליל פסח מה שאין לה בשום פעם כי עתה יש לה שלה ושל חברתה בבת אחת והנה כשיורד זה התוספת מלמעלה למטה בפוגעת במקום הפה [דד"א!!!] שם הוא מתבקע ויוצא ממנו אור לחוץ ונעשה שם בחי' א"מ אל רחל ג"כ והשאר נכנס ויורד בפנים וז"ס בפסח פ"ה ס"ח.

²⁰⁸ רק (פע"ח).

שעה"כ

ביטול מלכי אדום²⁰⁹. והטעם הב', הוא לבחי' המקומות, כי לאה עומדת במקום האורות המכוסים, ועי"כ יש יכולת לחיצונין להתאחו בה, אבל רחל יושבת תחת החזה אשר שם האורות הם מגולים ודומים לאור השמש היוצא מנרתקו²¹⁰ שאין העין רעה של החיצונין יכולה להסתכל שם²¹¹. הטעם הג', ובו נבאר ג"כ טעם למה רחל עם ז"א עומדים אב"א ולאה עם ז"א עומדים פנים דלאה נגד אחר דז"א²¹², אבל הענין הוא בכוונה גמורה, כי לאה להיותה עומדת במקום עליון למעלה מן רחל, אין החיצונין נאחזים בה הרבה, ואדרבא אנו רוצים לתת להם קצת אחיזה, דאם לא כן בלע המות לנצח (ישעיה נה ח), והקל"י צורך גבוה הם בעולמות, כמו שאמר הכתוב והנה טוב מאד (בראשית א ג) וארו"ל (ב"ר פ"ט ט"ו י) [טוב] זה מלאך החיים מאוד זה מלאך המות. ולכן פני לאה עומדת כנגד

- מאיר הכוונה -

²⁰⁹ עי' שער הפסוקים (פרשת ויאל) ונודע, כי לאה היא דינים גמורים, לפי שהנה שרשם נעשת מן המלכות דתבונה כנז"ל, והנה אימא עילאה עממה, נקראת גבורות, משום דדינים מתערין מינה, והתבונה הוא נה"י דאימא כנז"ל. והנה כל בחי' נה"י הם דינים, לשתי סיבות, כי הם לזכר מגופא. ועוד, כי הם סופי הקאות התחתונים, הנקראים גלים. ולכן התבונה היא דינים יתירים, וצפרט המלכות שבתבונה, שהיא האחרונה שבה. ולא עוד, אלא שלאה נעשת מן האחוריים של המלכות דתבונה. ולא עוד, אלא שעומדת אחורי זעיר בחוץ, כנגד האורות המכוסים כנודע, ואינם מאירים בה כראוי. ולכל אלו הסיבות, נקראת לאה דינא קשיא, ע"כ. ועי' הערה **Error! Bookmark not defined.** וז"ע אם יש מקום אחיזה חיצונים יותר.

ועי"ש שמות: והנה נתבאר לעיל, כי האורות דחו"ג דדעת דמאד אימא, יש בהם ב' בחי', כי מן החזה ולמעלה, הם אורות מכוסים, תוך יסוד דאימא. ומהחזה ולמטה, הם אורות מגולים, כי אין היסוד דאימא מתפשט שם, כנז"ל, ולכן אין האורות שם. וצאצאם לזכר האחור, נעשו שם שתי פרלופים, אחד למעלה מהחזה, והוא הנקרא לאה, ולהיותה אורות מכוסים, היא דינים. ואחד למטה מן החזה, והוא הנקרא רחל, עקרת הבית, עיקרה של בית, לשתי סיבות, האחת היא, לפי שהיא מן האורות המגולים, ולכן היא יותר ממוחקת מן לאה, כי הארותיה הם גמורות ומגולות. ועוד, כי רחל היא ספירה העשירית די"ס לאילנות, נוקביה ממש דזעיר, אבל לאה היא נבנת מאחוריים למלכות דאימא, כמבואר עניינה בארך, צמחות ולא ירבה לו נשים:

עי' ע"ה שער יעקב ולאה פרק א': ונבאר עתה ענין יעקב ולאה דרך כללות. הנה לעיל צארכו כי אלו הם בחי' אחוריים של או"א שנפלו בעת מיתת המלכים, ולא ירדו לעולם הצריחה, אלא נשארו באילנות במקום רחל, שהיא נוקבא דז"א, לכן אין מיתה נזכר בהם, רק נפילה וזיטול דעלמא, וכיון שכן לכן בעת התיקון של הזו"ן שהם ישראל ורחל, אחר שיתוקנו זו"ן, יתוקנו אלו האחוריים הנז"ל, ואין להם יכולת להתחקן כלל עד שיתוקנו זו"ן. וזע"פ שהם אחר דאו"א, שהם יותר גבוהים מזו"ן, והיה ראוי שיתוקנו מקודם, עכ"ז כיון שהם אחוריים גמורים, חיצונים שצאו"א שהם דינים, לכן כריך שיתוקנו תחלה זו"ן בבחי' הגלות, כי יש בהם בחי' פנים ג"כ, ואח"כ יתוקנו אחוריים של או"א. כי כיון שירדו במקום הנוקבא, א"כ בתיקונה יתוקנו גם הם כנז"ל, ע"כ. היינו עמם זה שלאה רק אחוריים הוא סיבת חסרונה.

²¹⁰ פע"ח: דמיון השמש המכה במי שמסתכל בו

²¹¹ עי' לעיל עט ע"ד יוסיף דעת יוסיף מכאוב משמע הפוך, וצ"ע. ואולי אפשר לתרץ שבנוק' התגלות הדעת היא לתיקון ולז"א זה להפיק וצ"ע, ועי' שעה"פ שמות בהערה ²⁰⁹. אמנם עי' שער הפסוקים (פרשת בלק) אח"כ מחיצת הכלי ראש רחל מצד הפנים, ואז יוצאים האורות ההם אל כתר דרחל, אשר מצד הפנים שלה, ובהכרח הוא שמתמעט ונחלש כח האורות ההם למאוד, ולכן נאחזים בהם החיצונים. ובפרט עם טעם אחר שנתבאר אצלינו בענין עץ הדעת, כי במקום שאורות דאימא נגלים מחוץ לנרתקם, שם נאחזים החיצונים. ולכן אותה ההארה המגיע אל הכתר עצמו דרחל, אשר בתוכו מובלעים ב' עקבים דלאה, יצא ממנה הארה לחוץ אל החיצונים, והוא מקום אחיזה בלעם, ע"ש הכתר דרחל הבולע עקבי לאה. ואמנם עיקרו של בלעם, הוא מאורות דאבא שנכנסו בלאה, ונתפשטו עד כתר דרחל כנזכר. הרי כי בלק הוא מאורות דאימא שבעקבי לאה, ובלעם הוא מאורות דאבא שבכתר דרחל.

²¹² עי' שער מוחין דצלם פרק ד.

שעה"כ

אחורי ז"א, ואחורי לאה נשארים בגילוי כדי לתת אחיזה אל החיצוני, שיקחו חלקם. ואין
אנו יראים שיתאחזו בהם מאד להיותם במקום עליון כנז'.

ואמנם רחל שהיא עקרת הבית (במ"ד פי"ד סי' ז), עיקרו של בית, כי היא פרצוף
ממש בפני עצמה ככל שאר הפרצופים והיא נוק' אמיתית דז"א, אין רוצים שיתאחזו בה
החיצוני. ובפרט כי היא עומדת למטה מלאה, ואם יתאחזו בהם תהיה אחיזתם יותר גדולה
מאד, ותתגבר הרשעה ותשחית העולם כולו ח"ו. ולסיבה זו עשה המאציל העליון שיעמדו
זו"ן אב"א, אחד באחד יגשו ורוח רעה לא תעבור ביניהם (איוב מא ז), כי אין להם מקום
להדבק בבחי' הפנים אלא באחוריים כנודע. והנה אחוריה דבוקים באחורי ז"א, ואין להם
מקום לכנס ולהתאחו שם. וכ"ז הוא בתחילת בנינה שעדיין הלבנה פנומה²¹³, אבל אחר
שתמלא הלבנה ויתמתקו הדינין שבה ותנסר בסוד הנסירה, ויושם²¹⁴ בשר תחתיה,
שהם בחי' החסד והרחמים, אז חוזרים היא וז"א פב"פ ומזדווגים, ואין פחד מן החיצוני כי
אין להם יכולת להתאחו באחוריים שלו ושלה אף אם הם בגילוי, כיון שכבר נתקנו
ונתמתקו הדינין שבהם.

ובזה יתבאר הטעם הנ' שזכרנו, והוא כי כיון שלאה אחוריה מגולים תמיד, כי פניה
פונים באחורי ז"א, לכן אנו יראים שמא יתאחו באחוריה הקלי' בז' ימי הפסח ותחמיץ
דיניה בסוד החמץ, ולכן היא מתבטלת באלו הימים בלבד וההארות שלה יורדות בראש
רחל העומדת אב"א עם ז"א²¹⁵, ואין החיצוני יכולים להתאחו באחוריה ומכ"ש בפניה. ואף
על פי שמקום החיצוני הוא כנגד פניה של רחל כנודע אינם יכולים להתאחו שם.

ונבאר מה שיעדנו למעלה, והוא מה נעשה באלו ההארות של לאה הנכנסות
בראש רחל. דע כי אלו ההארות של המוחין דלאה היורדין תוך פנימיות גרון דז"א נחלק
לב' בחי', כי בתחלה ברדתם בתחי' הגרון ושם הוא מקום צר מאד מתבקע המקום ההוא
ונעשה בחי' הפה דז"א, ויוצא משם בחי' הבל היוצא מהפה, ונעשה בחי' או"מ לרחל ג"כ,
ע"ד מה שכתבנו לקמן בענין ברכת ספירת העומר (דרוש ז), שכולה בבחי' אור המקיף
וע"ש. ושאר האורות נכנסים שם ויורדין בפנים עד החזה, ומשם יוצאים ונותנים²¹⁶ לרחל
ונכנסין ברישא דילה, וז"ם פסת, פ"ה ס"ח²¹⁷, שהוא אור המקיף הזה היוצא בסוד שיחה מן
הפה. וגם זה ע"ד מה שנת"ל בענין ספירת העומר וע"ש.

ואמנם הבחי' הב' היורדת עד החזה²¹⁸, ומשם נתונים בראש רחל, הנה אז בלי ספק
שנכפלין המוחין דרחל²¹⁹, וזהו סוד ג"כ ד' כוסות בליל א' של פסח, שהכונה הוא לשתות
אלו הארות של המוחין דלאה שירדו בפנים דרך הגרון עד מקום ראש רחל, ושם יכנסו
בראשה. ובוזה תבין ענין מ"ש בהגדת ליל פסח וז"ל, כנגד ד' בנים דברה תורה, אחד חכם,
וא' רשע, וא' תם, וא' שאינו יודע לשאול. והענין הוא כי ב"ן בנימ' הוא ב' היוו"ת
פשוטות²²⁰, ועתה יש לה ד' בנים שהם ד' מוחין כפולים, ד' שלה וד' של לאה, הם ח'

- מאיר הכוונה -

²¹³ עי' ע"ח שער מיעוט הירח פרק ב.

²¹⁴ נדצ"ל ויסגר.

²¹⁵ הוא בערב פסח עד הלילה מזמן ביעור חמץ עד עת התקדש ליל חג פסח שאז עומדים עדיין
אחור באחור ומתבטלת הארת לאה מעת זמן איסור חמץ דערב פסח וכן קאי דברי הרב גם על
שאר ו' ימי הפסח שהם אז ג"כ אב"א כמש' לקמן ריש דרוש ח' אבל כל יום הראשון של פסח הרי
פשוט הוא שהם פב"פ היותר עיקרי (לש"ו).

²¹⁶ נדצ"ל ונתונים.

²¹⁷ עי' לעיל הערה 161, והערה 104. כאן הוא פה דז"א ולעיל דרוש ג' זה פה דתבונה (ש"ש).

²¹⁸ עי' ע"ח ח"ב ה ע"ג שזה סיום הגרון.

²¹⁹ פע"ח: והנה ברדתן למטה בראש רחל הנה המוחין של רחל הם נעשין טפלים [נכפים – לש"ו]
למוחין דלאה בודאי

²²⁰ עי' שער רפ"ח ג שזה מערת המכפלה, ב' פעמים שם הוי"ה.

שעה"כ

הויות, שהם ד' בנים, כל מוח כלול מב' הויות שהוא ב"ן א'. ואלו ד' פעמים ב"ן הם בחינת הקדקדק של רחל, כי קדקדק בגימ' ד' פעמים ב"ן²²¹.
האמנם בסדרן אני מסופק איך שמעתי ממורי ז"ל, אם הוא באופן זה או זה, ולכן אכתוב שניהם. האופן הא' הוא, כי בהתחברות חכמה וחכמה נקרא בן חכם. והתחברות חסדים עם חסדים (פב ע"ב) נקרא תם. והתחברות גבורה²²² עם גבורה דינים בדינים נקרא בן רשע. והתחברות בינה עם בינה שהם גם כן דינים בדינים, אלא שאינם דינים תקיפין נק' בן שאינו יודע לשאול. האופן הב' וזהו יותר נכון אצלי, כי הכל הוא בבחי' הה"ג, כי בהתחברות גבורת דלאה עם גבורת החסד דרחל, נקרא בן חכם שהם ב' הויות מב' גבורות ששתיהן בחי' חסדים שבגבורה והם בגימ' ב"ן, אבל הוא חכם לסיבת הנז. והתחברות גבורת הגבורה דלאה עם גבורת הגבורה דרחל נקרא בן רשע. והתחברות גבורת הת"ת דרחל בגבורת הת"ת דלאה נקרא בן תם. והתחברות ב' גבורות האחרונות דנצח והוד דרחל אשר ב' הם בחי' א' כנודע²²³, עם גבורת נו"ה דלאה שגם הם בחי' א', וב' בחינות אלו נעשות בן שאינו יודע לשאול. והנה ב' בחי' אלו הנוספות ברחל עתה שהם סוד אור המקיף היוצאת מפה דו"א, וסוד שארית האור היורד דרך פנימיות עד ראש רחל, הנה זה הוא בחי' התוס' שיש עתה לרחל כליל פסח מה שאין לה בשום זמן מהזמנים אחרים, כי עתה לוקחת חלקה וחלק לאה חברתה בבת א'.

דרושי הפסח דרוש ה

בענין גלות מצרים וענין פרעה. כבר נתבאר אצלינו (דרוש א) כי בגלות מצרים חזר ז"א להיות בבחי' קטנות, ונסתלקו ממנו המוחין הגדלות, ואז לא היו מתפשטין בו רק ה' חסדים וה"ג מבחי' הקטנות²²⁴, והם סוד ה' דמים טהורים וה' דמים טמאים שבאשה, והם סוד מה שאמר הכתוב (יחזקאל טו ו) ואעבור עליך ואראך מתבוססת בדמיך כו'. והנה עשר הויות הם ה"ח וה"ג מצד אבא, ועשר אהי"ה הם בסוד אחוריים העולים דם, שהם עשר דמים הנז', ה' חסדים וה"ג מצד אימא.

ואז פרעה שהוא סוד העורף, ומצרים שהוא מצד הגרון²²⁵, היו יונקים משם בהיות החסדים והגבורות ההם בגרון²²⁶, וזמ"ש מתבוססת בדמיך, מ"ת בוססת, ר"ל כי הקלי' הנק' מת, שהוא אבי אבות הטומאה, דרגא דמותה, היתה בוססת²²⁷ ונאחזת בדמיך שבגרון, ר"ל ב' דמיך שהם דמים טהורים ודמים טמאים.

- מאיר הכוונה -

²²¹ עי' לעיל כז ע"ד: הקדקדק שלה נעשה מהגבורות ולכן יצחק שהוא נמשך מהגבורות נק' יצחק כי הוא בגי' ד' הויות ב"ן כמנין קדקדק ויובן זה עם מה שביארנו בהגדה כנגד ד' בנים דברה תורה גם ביארנוהו בדרוש הארבה שהוא ג"כ גי' יצחק ואמרנו כי הה"ג נעשים ארבעה בנים לפי ששלשה מהם בלבד מתמתקות ביסוד דז"א ע"י הג' חסדים אשר שם וכל אחד מן החסדים או מן הגבורות הוא הויה אחת ונמצא כי הג' הגבורות המתמתקות עם הג' חסדים שהם ו' הויות שעולים בגי' ג"פ ב"ן נשארו שני גבורות שלא נמתקו והנה הם שני הויות שהם בגי' ב"ן והרי הם ארבעה בנים.
²²² צ"ל גבורות, וכן לקמן.

²²³ עי' ע"ח שער השמות פרק ו: והנה סוד השוקיים בזכר עדיין שם הוא גוף הנוקבא, כי מן הירכים ולתתא הוא כנגד שוקי האשה וירכותיה כמ"ש בע"ה. נמצא כי מה שהוא בזכר ב' שוקיים נפרדים הם בחי' גוף א' של הנוקבא, ובזה תבין למה נו"ה נקרא תרי פלגי גופא, כי לפי שמצד פנים נקרא שוקי האיש והם נפרדות, ומצד אחור הם גוף א' של הנוקבא, ובזה תבין איך נו"ה דז"א בסוד האחוריים הם מחוברים ובסוד הפנים הם נפרדים. גם דע כי מסבת בחי' פנימיות של נצח דז"א שהוא שם יה"ה, מתקרב הת"ת בימי החול ועולה בנצח. ולטבה הפנימי' של הוד, שהוא אדנ"י, מתקרבת המלכות בחול ועולה בהוד כנזכר בתיקונים.

²²⁴ המכונה לבושים לעיל דרוש א.

²²⁵ צ"ע בדבריו כאן שמשמע בדרוש א' שכל אחיזת מצרים מצד הגרון היינו במאחוריו

²²⁶ עי' פנ"ח: ונסתלק אור ז"א למעלה בבחינת גדלות ואז לא היו מתפשטים בו רק ה' חסדים וה' גבורות של קטנות בסוד י' דמים, ועי' לקמן הערה 403##, ולכן צ"ע בסיוד שמכוונים להבלעם דמים, למה הרי זה היה בגוף ז"א ויתכן שצריכים לכוון לכלי יחד עם האור.
²²⁷ לשון רומס (ישעיה כב ה)

שעה"כ

ובצאת ישראל ממצרים, שהוא ממצר הגרון, ונתפשטו למטה בנוף, אז נפסקו הדמים ההם, ולא יוכלו פרעה ומצרים לינק מהם, ואז החסדים והגבורות שהיו בתחילה בגרון ירדו ונתפשטו למטה בגופא דז"א. ונמצא כי ענין ליל פסח הוא בסוד המוחין דקטנות²²⁸, והם שלשה פעמים אלקים, דיודי²²⁹ בחכמה, ודההיין בבניה, ודאלפיין בדעת. אבל האי' בציור יו"י הוא בחסדים, והאי' בציור יו"ד א' הוא בגבורות. והנה המצה הוא בסוד שתי מוחין הנק' הו"ב²³⁰, ואע"פ שהם של קטנות אין שום אחיזה אל הקליפה, ונקרא מצה שמורה²³¹, כי הוא שמורה מן המזיקין, וכמשו"ל (ר"ה יא ע"ב²³²) על פסוק (שמות יב מב) ליל שמורים הוא לה'. ולכן מצה היא בגימטריא ע"ב ס"ג,

- מאיר הכוונה -

²²⁸ ר"ל לתקן את המוחין דקטנות ג"כ כי גם הם היו צריכים תיקון גדול ע"י אחיזת פרעה ומצרים בהם והם מרומזים ג"כ בתיקוני הכוסות והמצה וכמו שמפרש והולך והוא תיקוני הכוסות והמצה (וכן ההגדה כנ"ל עמוד א' ד"ה ונבאר) הן לכל תיקוני הגדלות והן כלל תיקוני הקטנות ועי' לקמן ע"ד שורה כ"ב במ"ש שם והנה כוונתינו עתה וכו' (לש"ו).
הש"ש הבנין שזה התחלת התפשטותם, אבל זה קשה מאד. ועי' נהר שלום לד ע"ג ע"ע"ד: ולפי דרכנו למדנו שענין זה נעלם מקצת מקובלים שכתבו שאחר ערבית דליל פסח מסתלקין כל המוחין מזר"ן וחוזרים להמשך בסדר הגדה ע"כ שאין הענין כן אלא כמ"ש הרב זלה"ה שזה בפנימיות וזה בחיצוניות אלא שצריך להזהר שלא לכוין להמשיך מוחין ללאה. מקצת מקובלים – משנת חסדים פ, א מ"ב וכן בספר ח"י דף כח ע"ג (לש"ו).
עי' דע"ה ח"ב קד ע"ד: הנה יצאתי מן הענין אגב דאתי לידן משום שראיתי לאיזה קדושי עליון שכתבו בדרך אחר, כי יש מי שכתבו שנשלמו כל התיקונים ע"י תפילת ערבית, ואח"כ הם מסתלקים אלא שחוזרים ובאים ע"י כוונת הכוסות והמצה וכל הסדר, וכמ"ש בספר מ"ח ליל פסח פרק א' משנה ב', וכן בספר ח"י פ"ו דף כ"ח רע"ג. והוא קשה מאד לומר כן, שמסתלקים אחר ערבית, כי לא נמצא מזה רמז רמיזא בכל דברי האריז"ל. ויש מי שכתבו שבתפילת ערבית שהוא בדיבור נתקן ונשלם כל הפנימיות, ואח"כ בכל מעשה המצות שבהגדה נתקן ונעשה החיצוניות, כי הדיבור הוא בפנימיות וכל מעשה הוא בתיקון החיצוניות כנודע, וכמ"ש כ"ז מהר"ש שרעבי ז"ל בנה"ש (דף לד ע"ד) ע"ש בדפוס ווארשא תרנ"א. וגם בזה אני תמה מאד מהיכן שלקח כ"ז לומר כן, הלא הקידוש וכל ברכת הכוסות והמצה והמרור וההגדה וברכת הגאולה וההלל שבהגדה, הם ג"כ כולם בדיבור, וא"כ מאין לקח לחלק בין זה לזה. אך מה שנראה לי בזה אם יכשר בעיני הקב"ה, הוא כמו שכתבתי לעיל, כי העיקר הוא שבליל א' של פסח הנה נעשה גם עתה כל התיקונים למעלה רק מאליו ע"פ נס שלא על ידינו כלל וכמ"ש האריז"ל שם (שעה"כ דרושי פסח דרוש א בסופו וכן שם דרוש ג), ונעשה כ"ז אחר שנתקדש היום בתפילת ערבית, כי בתפילת ערבית עולה המלכות רק בנה"י לבד, ונתקנת לפרצוף גמור ממה שהיתה מקודם רק נקודה אחת תחת היסוד. ועי' תפילת ערבית נעשית לפרצוף גמור בכל אורך ורוחב נה"י דז"א, ואין לה אז עדיין מוחין ממש אלא רק הארתם לבד [וכמו שמבואר בכוונת ליל שבת (בדף סט ע"ד ובדף ע ע"ב ובדף עא ע"ג וע"ש עוד דף סז ע"ב ע"ד) ועד"ז הוא ג"כ בתפילת ערבית דיו"ט, אלא שביו"ט הוה כל המוחין עיקרם רק מסוד האימא לבד וכמו שמבואר שם (דף עח ע"ג ובכ"מ שם)]. והנה זהו מה שנעשה על ידינו גם בתפילת ערבית דליל א' של פסח, אלא שאז מאיר הכל בגילוי דאור החסד שבכל א' וכמ"ש שם (בדף עו סע"א ובדף עז רע"א), אבל עכ"פ הוא כי מה שנעשה על ידינו בתפילת ערבית דליל א' של פסח, הנה הוא רק עליית ותיקון המלכות בהנה"י דז"א. אמנם תיכף אחר שנתקדש היום בתפילת ערבית, הנה מתגלים ומאירים מלמעלה למעלה האורות העליונים מאליו ומעצמו, ר"ל שלא על ידינו כלל, אלא בגילוי אור המאציל א"ס ית"ש והוא נס גדול כמו שהיה אז בעת גאולת ישראל ממצרים.

²²⁹ הוא קטנות א' דאימא (לש"ו).

²³⁰ דאבא@

²³¹ עי' לעיל פא ע"ד.

²³² עי' לקמן הערה 304@אולי@

שעה"כ

שהם סוד חו"ב, שתי המוחין. ואמנם היו שלשה מצות, לפי שאות ה' יש בה ג' ציורים²³³, או ד"ן, או ד"י, או ו"ו כנודע²³⁴. ושלשה ציורים אלו הם בה' זו שבשם אלקים הנ"ל. והנה כנגד ציור ד"י אנו בוצעין המצה העליונה להמוציא שיעור כזית שהוא י' שלימה. וכזית מן המצה הפרוסה שהיא סוד ד' כמו שיתבאר. וכנגד ציור ד"ו אנו בוצעין מצה האמצעית לב', וצריך שהחלק הראשון²³⁵ יהיה יותר גדול כנגד הו', והחלק הב' יהיה יותר קטן כנגד ד'. וכנגד ציור ו"ו אנו עושים זכר למקדש כהלל כו' במצה שלישי, שהיא רמז אל שלשה ו"ו הנז'. וכן הוא מצה שלישי גם רמז שהיה כורך שלשה דברים ביחד, שהם בשר הפסח ומצה ומרור כנגד שלשה ווין.

ואמנם מזה הדעת החיצונים מתאחזים בחסדים וגבורות אשר בו, ולכן נאסרו בחמין והשאור, כי החמין הוא בחסדים והשאור אשר חימוצו יותר קשה הוא בגבורות²³⁶ כי שם מתאחזים יותר. והנה שאר הוא חסר ו', והוא אלקים של הגבורות דקטנות במילוי יודיין הוא ש' מן שא"ר, והאחוריים פשוטים שלו הם ר' מן שאר, וכללות השם עצמו שהוא אלקים כפשוטו, הוא א' מן שאר²³⁷.

ולחיות כי בימי הפסח הוא זמן היניקה²³⁸ של ז"א כנז"ל, אינו נגדל עד הג' השבועות, לכן נצטוינו שלא יראה בפסח לא חמין ולא שאור כדי שלא יינקו החיצונים מן החו"ג של הקטנות דז"א, וצריך לבער אותם מקודם הפסח כדי שלא יתאחו בהם החיצונים.

- מאיר הכוונה -

²³³ הוא קטנות א' דאבא עי' פע"ח פ"ב (לש"ו). לא נוגע לכאן, אלא עי' פע"ח פרק ג': אלהים דחכמה ה' צורתה ד"י ושל בינה ד"ו ושל דעת ו"ו והענין כי ו' שבתוך ה' היא קטנה בלתי ראש ולפעמים נקרא י' והוא כשהוא מצד חכמה נקרא י' וכשהוא מצד הבינה נקרא ו' כי הוא סוד הז"א הנקרא ו' בהיותה בסוד עיבור בתוכה אך מצד החכמה היא טיפת י' לבד ומצד דעת נעשה ג' ווין הנודעים כי היא אמא שמתפשטת בג' קוי הז"א שצורתו ו' והדעת הוא קו האמצעי שצורתו ו' ולכן כל ההין נעשה ווין.

²³⁴ עי' שער מאמרי רז"ל (מסכת אבות פ"ו מ"מ) & ג' ראשונות שבה [שבלאה] יכוין להמשיך בהם בחי' אות ה' וג' מלויים שלה והוא ה"י דיודיין בחכמה שבה וה"א דאלפין בבינה שבה וה"ה דהה"ן בדעת וג' אמצעיות שבה ימשיך אות ה' בג' ציורים שבה שהם ד"י ד"ו ו"ו כנז' בענין ג' מצות דליל פסח ד"י בחסד ו"ו בגבורה ד"ו בת"ת וג' אחרונות שבה ימשיך אות ה' בג' מיני הכאות שבה והם ה"י פעמים ה"י דיודין בנצח, ה"א פעמים ה"א דאלפין בהוד, ה"ה פעמים ה"ה דהה"ן ביסוד, וכל אלו ההארות תמשיכם בה מן היסוד דאבא. ועי' דרושי תוספת שבת ג' שג' ציורים בנה"י.

²³⁵ ראשונה.

²³⁶ עי' לעיל פא ע"ג.

²³⁷ פע"ח: ומן אלו אלהים שבדעת יוצאין ב' הפאות כי פא"ה ג' אלהים*##מוסיף? פע"ח: ולפי²³⁷ שהוא מוח ג' קטן שבכולם איני ניכר בו רק כללות הארת הא' [אינו ניכר בו חשבון מילוי שהוא באלפין (לש"ו)].

²³⁸ כן כתוב ג"כ לקמן ריש דרוש ז' ור"ל כי הקטנות שמכוונים בליל פסח כנ"ל בסמוך וכן לקמן דרוש ו' וכן כל הקטנות שמכוונים בכל ספירת העומר הוא הכל הקטנות דיניקה שהם שמות אלהים משא"כ הקטנות דעיבור הם רק אל"ם מאלה"ם וכמ"ש בפרקי הצלם פרק ב' וכן העיבורים פ"ה ואין לכוון בהם (וכמ"ש בשער המוחין פ"ד עי"ש) כי הם נכללים ממילא אך המוחין דיניקה שהיו נעלמים בגלות מצרים צריך לכוון עליהם בימי הפסח שיאירו גם הם לעולם (לש"ו), וז"ל הפע"ח: דע כי בקטנות דימי פסח שהוא היניקה בו כלול גם עיבור וכן מ"ש לעיל קטנות ב' הוא היניקה דקטנות ב' בו כלול גם עיבור ב' דקטנות שני נמצא יש עי"מ לתבונה ועי"מ לבינה ובכ"א יש צלם שלם כנודע, וז"ל הגליונות הלש"ו: וכן הוא לקמן פרק ג' (ק"ז ע"ב) בשורה יד שם, וכן לקמן קיח ע"ב סמוך לסוף פרק ה' וקבע ע"ג רפ"ד ועי' קכב ע"ד פ"א סמוך לסופו (לש"ו).

ועי' עוד פע"ח: הקטנות דליל פסח הוא היניקה ובו כלול גם העיבור וכן בקטנות ב' הוא יניקה וכולל גם קטנות דעיבור נמצא כי בהוליד ז"א נעשה לו צלם דתבונה ג' וביניקה צלם דתבונה ב' ובגדלות צלם דתבונה א' נמצא כי ג' כלים דתבונה הם עיבור יניקה ומוחין וכן בכל ג' כלים דבינה הם עיבור יניקה ומוחין ואחר כך עיבור ב' צלם דבינה ג' וביניקה צלם דבינה ב' ובגדלות צלם א'.

שעה"כ

והנה ענין הד' כוסות של ליל פסח הם כנגד ג' אלקים במילוייהם, כי כן כוס הוא בנימי' אלקים. והנה כוס הא' הוא כנגד אלקים דיודיין²³⁹ שבמוח החכמה, ולפי שהחכמה נקרא קדש כנודע²⁴⁰, לכן הקידוש של ליל פסח נאמר על הכוס הא'. והכוס הב' הוא כנגד אלקים דההיין שבמוח (פב ע"ג) בינה, ולכן בו נזכר ההגדה של סיפור יציאת מצרים²⁴¹, ונודע כי בכח ג' שערי בינה יצאו ישראל ממצרים²⁴², וגם כי הסיפור עצמו הוא בבינה²⁴³, כי היא סוד הגרון הנק' קול עילאה, דמינה נפקו קול ודיבור²⁴⁴. והכוס הג' והד' הם כנגד חסדים וגבורות, ושניהם הם אלקים במילוי אלפיין, אלא שהא' שבחסדים היא צורת יו"י, ושבגבורות היא צורת יו"ד. ולפי ששניהם כלולים יחד במוח הדעת, לכן בין ג' לד' לא ישתה (פסחים קז ע"א).

וענין המרור בנימי' מו"ת, והוא בחי' הדינים הקשים שצריך לטחנן וללעסן בשיניים כדי למתק המרירות שבהם, כנודע בסוד השחקים המוחנים מן לצדיקים לעת²⁴⁵ וז"ש

- מאיר הכוונה -

²³⁹ הם הקטנות הא' דאיאמ אך לקמן דורש ו' מבואר שעיקר הכוונה דהקטנות שצריך לכוון אותם ג"כ בהכוסות הוא רק בהקטנות הב' שהם אכדט"ם (לש"ו).

²⁴⁰ עי' לעיל הערה. **Error! Bookmark not defined.**

²⁴¹ עי' לעיל פא ע"ב, פ"ה ס"ח.

²⁴² עי' תיקר'ז טו ע"ב: כ"ה איהי שכינתא עלאה דבה נפקו ישראל ממצרים כמה דאת אמר כה אמר ה' כחצות הלילה וכו'.

תרגום: כ"ה היא השכינה העליונה, שבה יצאו ישראל ממצרים, כמו שנאמר (שמות יא ד) "כה אמר יהוה כחצות הלילה וכו'".

²⁴³ עי' ש"ש שזה תבונה.

²⁴⁴ עי' זהר (חלק ב דף רנ ע"ב): ובאלין חרכים, וחייס על כלא. וכדין כד ישראל תקעין בההוא שופר, ואתער מתתא ההוא קול דנפיק משופר, כליל מאשא ומיא ורוחא, ואתעביד מכולא ההוא קול, בגין לאתערא קול עילאה, דנפקא מגו ההוא שופר, דאיהו כגוונא דא כליל באשא ובמיא ורוחא, כדין כרוזא נפקא, ואכריז בכלהו רקיעין,

ועי' זהר חדש (&): וחילו פנימאה איהו חילו בלחישו, כמה דאמר ואחר האש קול דממה דקה. ודא איהו רזא, דדיוקנא דכליל כל דיוקנן בחילו דלעילא, קול עילאה, בלחישו דלעילא, דמניה נפקי כל דיוקנן. קול לתתא, כההוא קול עילאה דנקיט בגויה כל דיוקנן. ובגין דדא איהו בלחישו, כד נביאה מטי לגביה, נהיר ביה עיינין, ונהרין רעיונין:

ומש"כ קלא בלחישו, עי' זהר חלק א דף גב פטרא קמך א"ר שמעון, כגוונא דא אורייתא קאים בין תרי בתים כמה דכתיב (ישעיה ח יד) לשני בתי ישראל וגו', חד סתימא עלאה, וחד אתגליא יתיר (סתימא) עלאה (דא) קול גדול, דכתיב (דברים ה יט) קול גדול ולא יסף, והאי קול פנימאה איהו דלא אשתמע ולא אתגליא, ודא הוא כד נביע בי גרון אפיק (ביה) ה' בחשאי, ונביע תדיר ולא פסיק ואיהו דקה פנימאה

תרגום:

ועי' & שקול עליון היא בינה, וקול הוא ו, ק ודיבור היא מלכות.

²⁴⁵ עי' זהר (ח"ג רלו ע"א): שחקים דבהון ריחים דטוחנים מן לצדיקים לעתיד לבא ואינון אקרון שחקים ע"ש ושחקת ממנה הדק ואינון נצח והוד עלייהו אתמר ושחקים יזלו צדק דאיהי שכינתא תתאה.

תרגום:

ועי' לעיל עמידה דרוש ה: הוא כי שני יודין אלו עם הוא"ו שבאמצע הנחלקת לשתי ווין כנ"ל הם ה"ו שינים העליונים וי"ו שינים התחתונים וכאשר השפע והדינין יורדין מן או"א הנק' ע"ב וס"ג שבהן ז' יודין יורדין לז"א הם נטחנין תחילה ע"י השינים הנז' שבפה העליון שה"ס השחקי' הטוחני' את המן וכאשר הז' יודין נטחנין תוך הב' יודין שבשינים מתמתקין שם ונעשה הכל מן זמ"ש חז"ל למה נק' שמם שחקים ששחקים מן לצדיקים ואות ו' של ופי ה"ס ו' שבאות אלף הנז'. גם תכוין כי פי הוא הויה דס"ג ועם

ועי' לקמן דרושי ראש השנה דרוש ז: כי הקול היוצא הוא בחי' ב' הויות ע"ב ס"ג אשר בחיך ובגרון והנה יש בהם ז' יודין והם מתחברים עם ב' יודין שבאות א' של השינים ונכללין עמהם והרי הם ט' יודין והם ב' אותיות מ"ן מן מנצפ"ך שהם כוחות הדין ואותם ב' הוין שבאות אלף שוכבות זה ע"ג זה כזה \ והם רמז אל שני שורות השיניים ששוכבות זה ע"ג זה והם טוחנים ומהדקים כחות הדין ונקרא שחקים השוחקים מן לצדיקים וענין השחיקה והטחינ' הזו הוא כי בתחילה היו הדינין מתחברים יחד סוד היודין אשר בב' הויות ע"ב ס"ג וכדי למתקן צריך לפרוץ ולהפרידם כל יו"ד בפ"ע ואז הם מתחברין עם ב' יודין שבאות א' ונעשים ט' יודין שהם בגי' מ"ן דמנצפ"ך ובה נמתקו ונעשו מ"ן שהם ב' אותיות של מנצפ"ך

שעה"כ

מ"ש רז"ל (פסחים קטו ע"ב) בלע מרור לא יצא, כי צריך ללועסו ולטוחנו כדי למתק הדינים שבו.

וענין החרוסת הוא זכר לטיט, והוא בסוד לאה²⁴⁶, כי אנו צריכים למתק הדינים שבה ג"כ. והנה אות י' שבאמצע ב' הטיתית"ן עולה לכאן ולכאן ט"י י"ט, והוא סוד מילוי ההויה דאלפין שעולה י"ט, והוא בגימ' חו"ה, וב"פ י"ט הם לאה²⁴⁷ ורחל.

דרושי הפסח דרוש ו

נבאר בו באורך סדר ליל פסח²⁴⁸ והמצות וארבע כוסות והכרפס וגם החרוסת וכל עניני ליל פסח²⁴⁹. הנה נת"ל (דרוש ב ג) כי בליל פסח נכנסין בו"א מוחין דקטנות ראשון, וגדלות ראשון, וקטנות שני, וגדלות שני. וצריך שתדע כי יש מוחין מצד אבא ומוחין מצד אימא²⁵⁰, ובכל בחי' מהם²⁵¹ יש כל המדריגות של קטנות וגדלות הנו'. ונדע כי המוחין

- מאיר הכוונה -

²⁴⁶ עי' לעיל פא ע"ד שנתבטלה, ועי' ש"ש שזה לא שהיא נתבטלה אלא הארותיה, אבל היא צריכה מיתוק.

²⁴⁷ ללאה (פע"ח).

²⁴⁸ עי' נהר שלום סוף סג ע"א (לב ע"ד): הובא לעיל הערה 149 וכן שם לד ע"ד: הובא לעיל הערה 228.

²⁴⁹ עי' לעיל הערה 149.

²⁵⁰ עי' לע"ה ח"ב קד ע"ד: ומדי עסיקנא באתו ענין הנה אומר עוד במה שיש להעיר לכאורה בזה בדברי הרב שם (בשער הכוונות ריש דרוש ו דף פז ע"ג, וכן דף פז ע"ב ד"ה דע, ובפרט בפע"ח שם פרק ב) שמבואר שם כי ישנם קטנות וגדלות ראשון, וקטנות וגדלות שני בהזו"ן, הן בהמוחין למלך אימא והן בהמוחין למלך אבא שהן מאימא, והן מאבא ישנם כל הד' בחי'. והוא באמת דבר שאינו כלל, כי אין מאימא קטנות וגדלות שני כלל, ואין מאבא קטנות וגדלות ראשון כלל. כי המוחין למלך אבא הם עלמין הקטנות וגדלות שני, כי כאשר אין להזו"ן חלא המוחין מלך אימא לבד אז אין בהם רק הקטנות וגדלות ראשון. ואח"כ כאשר וקה ע"א) נמשך בהם המוחין למלך אבא ג"כ אז הרי יש בהם הקטנות והגדלות שני, כי הרי הם שני להמוחין הקודמים למלך אימא שבאו בהם בראשונה, שהם הקטנות והגדלות ראשון. ועכ"פ הוא כי כל המוחין למלך אבא הם עלמין הקטנות והגדלות שני, כי הם באו בשניה, וכל המוחין דקטנות וגדלות ראשון הם עלמין רק המוחין למלך אימא, כי הם באו בראשונה. וכ"ז הוא נודע ופשוט מרוב דרושי הרב, וע' בכוונת חג השבועות (דרוש א דף פא ע"ד) ובפסח (ריש דרוש ג דף פא ע"א) וכן בפע"ח (פרק א) בספי' העומר בסדר הכוונות לכל יום ויום (אמנם נשתבש שם הרבה ותיקנתיו בספר פע"ח אשר לי) ע"ש ותמצא.

אך הענין מ"ש הרב כאן כי הן באבא והן באימא הנה ישנם בכל א' קטנות וגדלות ראשון וקטנות וגדלות שני, הנה הוא ע"פ מה שנודע שיש"ם וכן אימא עלאה הנה הם מתחלפים, כי לפעמים נכלל יש"ם עם תבונה והם שניהם אימא הכללי²⁵⁰, אבא אימא עלאה היא נכללת עם אבא עלאה והם שניהם אבא הכללי, ולפעמים הנה נכלל יש"ם עם אבא עלאה והם שניהם אבא הכללי, ואימא עלאה היא נכללת עם תבונה והם שניהם אימא הכללי, והיינו כי כאשר נעשים אבא עלאה עם יש"ם לפרטוף אחד, וכן אימא עלאה עם תבונה לפרטוף אחד, וכמ"ש באו"א (פרק ח) ובכ"מ, אז הנה אבא עלאה עם יש"ם לאבא הכללי, ואימא עלאה עם תבונה לאימא הכללי. אבל כשעומדים אבא עלאה עם יש"ם לב' פרטופים, וכן אימא עלאה עם תבונה לב' פרטופים, אז הנה נחשב ונקרא יש"ם עם תבונה לאימא הכללי, ואימא עלאה עם אבא עלאה לאבא הכללי. והנה הקטנות וגדלות ראשון הוא באמת לעולם רק ב"סו"ת, והקטנות וגדלות שני הוא לעולם רק באו"א עלאין וכנ"ל. אמנם כאשר נכלל יש"ם עם אבא עלאה לפרטוף אחד, והם שניהם אז לאבא הכללי וכנ"ל, הרי ישנם אז בהזו"ן מאותו האבא הכללי הן המוחין דקטנות וגדלות ראשון, והן המוחין דקטנות וגדלות שני, כי הקטנות וגדלות ראשון הוא מי"ס, והקטנות וגדלות שני הוא מאבא עלאה. ועד"ז הוא באימא עלאה עם תבונה, כי כאשר נכללו הם שניהם לפרטוף אחד, והם שניהם אז לאימא הכללי, אז

שעה"כ

דאבא מתלבשין תוך המוחין דאימא. והנה בחי' המוחין דאבא נרמזים בסוד המצה, בסוד הלחם שהוא בחכמה²⁵². ובחי' מוחין דאימא נרמזים בסוד הד' כוסות של יין, כי כל יין המשמח²⁵³ הוא באימא עילאה²⁵⁴. וטרם שנבאר סדר ליל פסח נבאר בקצרה בחינת כל המוחין הנז' כדי שיובנו אחר כך הדברים בקיצור.

דע כי קטנות הראשון הנכנס בתחילה הוא אלקים דמילוי יודיין בנצח, ואלקים דההיין בהוד, ואלקים דאלפיין ביסוד, וסימנו יה"א²⁵⁵. אח"כ נכנס גדלות הראשון והוא הוי"ה דע"ב דיודיין בנצח, והוי"ה דס"ג בהוד, והוי"ה דמ"ה דאלפיין ביסוד. אבל צריך שתדע ענין אחר בבחי' היסוד שהוא מוח הדעת כנודע²⁵⁶, כי הנה ד' מוחין הם חכמה

- מאיר הכוונה -

ישנם לזו"ן מאותה האימא הכללית, הן המוחין לקטנות וגדלות ראשון, והן המוחין לקטנות וגדלות שני כי הקטנות וגדלות ראשון הוא מהתבונה, והקטנות וגדלות שני הוא מהאימא עלאה. והרי נמצא כי צעת שנקללים אצח עלאה עם יס"ס לחד, ואימא עלאה עם תבונה לחד, אז ישנם צהזו"ן כל הקטנות והגדלות ראשון וכל הקטנות וגדלות שני, הן מלד אצח הכללי והן מלד אימא הכללי.

ובאשר כי לצורך המשכת ולידת המוחין ליל א' של פסח, הנה נעשו אצח עלאה עם יס"ס לחד, ואימא עלאה עם תבונה לחד, וכמ"ס הרב הכלל צוה בשער ז"א (סוף פרק צ) ע"ס וצאו"א (פרק ח) וצדוקי האלם (דרוש ח), ולכן אמר הרב בכל דרושי פסח שהיה קטנות וגדלות ראשון וקטנות וגדלות שני, הן בהמוחין שמלד אצח והן בהמוחין שמלד אימא. משא"כ אחר יום א' של פסח, שאז חזרו זו"ן למדרגתם הראשונה, והיה נמשך תיקונם לאט לאט עד חג השבועות כנודע. וכן חזרו או"א עלאין עם יס"ס"ת אחר לידת המוחין ליל א' של פסח ונעשו לפרטופים מיוחדים, או"א עלאין לפרטופים צפנ"ע, ויס"ס"ת לפרטופים צפנ"ע, ר"ל שנעשו אצח עלאה עם יס"ס לב' פרטופים, וכן אימא עלאה ותבונה לב'. והרי עומדים מאז או"א עלאין לאצח הכללי ויס"ס"ת לאימא הכללי, לכן אמר הרב צוונת ספי' העומר צענין סדר הכוונה של כל יום ויום, שכל קטנות ראשון וגדלות ראשון הם רק ציטוטות, וכל קטנות שני וגדלות שני הוא רק צאו"א עלאין, כמבואר בפע"ח ס"ס ע"ש, וכן הוא ג"כ בצדוקי מ"ן ומ"ד (סוף דרוש יב).

עד כאן מה שהגיע דברינו כעת צענין השייך לדרושי פסח אגב לאחי לידן. ועכ"פ הרי נתבאר מה שנראה לי כעת, כי הזווג לפצ"פ העיקרי דהזו"ן הנעשה בליל א' של פסח ע"י המשכת המוחין דהגדלות שני בהם, הנה לא היה ע"י עלייתם צהיכלין דאו"א, אלא שנמשך ונחפזט המוחין דגדלות שני בהזו"ן במקום הזו"ן עצמן, והיה זה באמת ע"פ נס גדול, כי מדרגת הזו"ן היה אז בהקטנות היותר אפיקרי, והיתה המלכות בסוד בתולה, ואיך לא ידעה (צראשית כד טז), אלא וקה ע"צ) שבליל פסח נתקנה ונעשית לאשה יראת ה' (משלי לא ל), אשת חיל עטרה צעלה (שם יב ד), ונזדווגה אז ונתעברה מאותו הזווג המעולה הנז'. ואחר יום ראשון של פסח, חזרה לסוד בתולה, והיתה בסוד בתולה שנתעברה עד יום ז' של פסח, שאז היה הלידה. ומשום שהיתה בסוד בתולה ופתחה סתום, היה סאון ורעש גדול כי לא היה אפשר לה שתלד מפני פחד החיזונים. והנה היה הלידה אז ג"כ רק צנס גדול כמו שיתבאר בעה"י לקמן בצדוקי דהזו"ן.

²⁵¹ עי' דע"ה ח"ב דרוש ד' ענף כד סוף סי' ח' (לש"ו) הובא בהערה 250.

²⁵² עי' לקמן פז ע"ג שמוחין דאימא נכנסים ביין, ומוחין דאבא נרמזים במצה. עי' פע"ח שער העומר פ"א קכב ע"ב סמוך לסופו מבואר שאינו נכנסת בהמצות המוחין דאבא ממש אלא רק ברמז בעלמא ע"ש (גליונות הלש"ו על הפע"ח). ועי' דע"ה ח"ב קכג ע"ג הובא לעיל הערה 152.

²⁵³ עי' לעיל הערה. **Error! Bookmark not defined.**

²⁵⁴ עי' זהר ח"ג ק ע"א: ויבא לו יין דא יין דמנטרא יין דהוא חדו דלבא רזא דעלמא דאתי.

²⁵⁵ כנ"ל פ ע"ד.

²⁵⁶ עי' תיקו"ז קיד ע"ב: בראשית ב' תרין חכמה ותבונה (ובינה) תליתאה יראת ה' ראשית דעת ובהאי דעת אתמר (בראשית ד א) והאדם ידע את חוה אשתו דלית זווג אלא בדעת דאיהו עמודא דאמצעיתא יחודא דאבא ואימא הכי איהו לתתא צדיק יחודא דעמודא דאמצעיתא ושכינתא דלתתא וגוף וברית עלייהו אתמר כי א"ל דעות ה' וגו' ותריוויהו עדות דלית עדות פחות מתרין תרגום: בראשית ב' שנים חכמה ותבונה (ובינה) השלישית יראת יהו"ה ראשית דעת ובדעת הזו נאמר והאדם ידע את חוה אשתו שאין זווג אלא בדעת שהוא העמוד האמצעי היחוד של האב

שעה"כ

בנצח ובינה בהוד וחסדים וגבורות ביסוד, וב' בחי' החסדים והגבורות הם מוח א' הנקרא דעת, אלא שנחלק לב' עטרין אלו. ונמצא כי ביסוד דקטנות ראשון אשר ביארנו שהוא אלקים דאלפי"ן שבו, הנה יש בו ב' בחי', כי החסדים שם אלקים דאלפי"ן שבו, צריך לצייר אות א' של המילוי דאות ה"א דאלקים שתהיה בציור יו"י כזה א'. אבל הגבורות, שם האלקים שבהם צריך לצייר אות הא' דמילוי ה"א שבו בציור יו"ד כזה א', כמבואר אצלנו ענין ב' הציורים אלו בהרבה מקומות וכנ"ל בס"ה ובתיקונים. והטעם הוא כי י' התחתונה של צורת אלף, בהיותה צורת ה' היא זכר כנגד החסד, ובהיותה צורת ד' היא נקבה כנגד הגבורה, כגודע כי הד' רומזת למלכות²⁵⁷.

ואמנם ביסוד דגדלות הוא שינוי אחר, כי החסדים הם הוי"ה דמ"ה דאלפי"ן והגבורות הם הויה דב"ן דההי"ן.

ואח"כ נכנס קטנות שני והוא שם אכדט"ם בנה"י²⁵⁸, אבל השינוי שבהם הוא כי שם אכדט"ם שבנצח תכוין בו בבחי' ה' אותיות עצמם בלבד שהם חילוף ה' אותיות אלקים כנ"ל. ושם אכדט"ם שבהוד תכוין בו בבחי' היותו נחלק לב' חלקים, והם א"ם ג"ל, רצה לומר כי ב' אותיותיו, הראשונים והאחרונים, שהם אותיות א"ם אינם מתחלפות, כי כך הם עצמם בשם אלקים. ולמטה בענין ל"ג לעומר²⁵⁹ נתבאר טעם נכון כי זה מורה כי אותיות כד"ט נתחלפו לרחמים יותר מאותיות א"ם, וע"ש (דרוש יב). וג' אותיות אמצעיות שהם כד"ט העולים בגימ' ג"ל, הם מתחלפות באותיות לה"י דאלקים. ושם אכדט"ם שביסוד תכוין בו בבחי' מספר וחשבון אותיותיו שעולה מספרו ע"ד²⁶⁰, כמבואר אצלנו בדרוש רפ"ח ניצוצין (פרק ב) ענין המדריגות של אורות עליונים ומה הפרש יש בין האותיות בצורתם ובין האותיות במספרם ובחשבונם וע"ש.

ונלע"ד ששמעתי ממורי ז"ל כי גם בשם זה שביסוד יש בו שינוי בין החסדים ובין הגבורות כדמיון הקטנות הראשון והגדלות הראשון. וזה עניינו, כי בשם אכדט"ם (פב ע"ד) של החסד תכוין כי עם הכולל שלו הוא בגימ' ע"ה, והוא רומז אל ג' פעמים יב"ק שהם ג' יחודים וחיבורים של הוי"ה אלקים העולים יב"ק²⁶¹, וג' ההיות ההם וג' אלקים ההם כולם יהיו במילוי אלפי"ן, וכאשר תמנה במספר האותיות בהיותם במילוייהם הם ס"ט אותיות, ועם כללות הוי' שמות הרי ע"ה, כמנין אכדט"ם עם הכולל. ובשם אכדט"ם של הגבורות, תכוין בחשבון הפשוט בלבד שהוא בגימ' ע"ד, ולהיותם גבורות גרועות מן החסדים, אין אנו מוסיפין בהם הכללות להיותו בגימ' ע"ה, על דרך מ"ש בחסדים כנ"ל ששמעתי.

אח"כ נכנס הגדלות הב' והוא ממש כדרך גדלות הראשון, והנה אם אלו המוחין היו נכנסין בסדר המדריגות כשאר הזמנים, ודאי שהיו נכנסין לסדר הנז', והיינו מכוונים בהם כל מדריגה ומדריגה בפ"ע. אמנם עתה אינם נכנסים אלא ביחד, פ"י הענין, כי קו הימין שהוא מוח החכמה דאימא²⁶² נכנס יחד בכל בחי' קטנות וגדלות ראשון וקטנות

- מאיר הכוונה -

והאם כך הוא למטה הצדיק היחוד של העמוד האמצעי עם השכינה שלמטה ועל הגוף והברית נאמר כי א"ל דעות יהו"ה וגו' ושניהם עדות שאין עדות פחות משנים
²⁵⁷ עי' דע"ה ח"א ד ע"ג ליקוט א.

²⁵⁸ עי' לעיל הערה 140.

²⁵⁹ עי' פ"ח שזה ל"ג בעומר.

²⁶⁰ פ"ח: ביסוד (נל"ח שצ"ל בת"ת) תכוין לשם זה ג"כ רק שתכוין לס"ט אותיות דג' היות מ"ה וג' אלהים מילואים כזה יוד אלף הא למד ואו הא יוד מס ועם ו' כללותיהם הם ע"ה והוא מספר אכדט"ם ע"ה וכל זה צד חסדים דדעת ובצד הגבורות דדעת [תכוין (נוסף בלש"ו)] לשם אכדט"ם רק שתכוין בחושבנו ומספרו שעולה ע"ד כי יש כאן חילוק גדול בין כאשר אם נקח השמות באותיות אם בחושבנם ובמספרם וכ"ז נכנס בחב"ד דז"א בימי קטנות הב' אח"כ גדלות ב' דאימא הוא כמו גדלות הא' ואין שנוי ביניהם הרי נתבאר קטנות וגדלות דאימא

²⁶¹ הוי"ה אלקים בגימ' ק"ב, וזה נקרא יב"ק רמז ליחוד ברכה קדושה (תיקו"ז &).

²⁶² עי' לקמן חכמה דז"א מצד אמא.

שעה"כ

וגדלות שני, וקו השמאל נכנס יחד אח"כ בכל בחי', וקו האמצעי נכנס אח"כ ביחד בכל בחי'.

וזה ביאור של דברים. בכוס א' תכוין אל קו ימין שהוא מוח החכמה שבז"א מצד אימא בלבד כנ"ל, וקו זה הוא נכנס ראשון לכולם, ולכן כוס זה אומרים עליו קידוש, כי כל קדש הוא בחכמה כנודע²⁶³. ומן הראוי היה שיכנס תחילה הקטנות ראשון דמות זה דחכמה, ואחריו גדלות ראשון, ואחריו קטנות שני, ואחריו גדלות שני, כי בתחילה נכנסים נה"י האחרונים דאימא, ואחריו נכנסים חג"ת דאימא שהם קטנות שני וגדלות שני. אבל לפי שהקטנות ראשון הוא דין גמור ובו נאחזים החיצונים תכלית האחיזה, והנה כוותינו עתה בליל פסח להשבית החמץ שהוא אחיות החיצונים בקטנות דאלקים הנקרא חמץ ושאר כמ"ש ענינם בדרוש החמץ והשאור (דדוש ד), כי לולי היות הרחמים מתגברים בלילה הזו בתכלית, לא היו נגאלים כלל כנ"ל, ולכן אינן נכנסים הקטנות הראשון בתחילה. אמנם בתחילה נכנסים גדלות הראשון, ואח"כ קטנות השני, ואחריו גדלות השני, ואז כבר נתבטלה אחיות החיצונים מחמת גדלות הראשון והב' שהם רחמים גמורים, ואפי' הקטנות השני איננו בבחי' דין כמו הקטנות הראשון כמבואר לעיל, ששם אכדט"ם הוא רחמים ונק' אלקים חיים²⁶⁴, יען כי אין החיצונים נאחזים שם הנק' דרגא דמותא, ואלהים אחרים²⁶⁵. ואז נכנס הקטנות הראשון באחרונה²⁶⁶, כי אז אין חשש, כי לא יוכלו החיצונים לחזור עתה להאחו בהם מחמת האור הגדול של גדלות ראשון וב' שנכנסו כבר. ונמצא כי בכוס א' נכנס גדלות ראשון וקטנות שני וגדלות שני דמות חכמה מצד אימא. האמנם גדלות הא' דרכו ליכנס תמיד מאליה כשאר לילי יו"ט ושבת²⁶⁷, ואין צורך לכוין בו על הכוס, ולכן מה שצריך לכוין בכוננת כוס א' הוא קטנות שני וגדלות שני, ותכוין כי מכל שכן שכבר נכנס בתחילה גדלות הא'²⁶⁸.

וזה סדר כוננת כוס א', תכוין בתחילה אל קטנות השני, והוא ענין הכוס בעצמו והיד האוחזת בו²⁶⁹ שהוא בחי' מעשה²⁷⁰. ותכוין²⁷¹ כי ה' אצבעות יד ימינך אשר עליהם יושב הכוס הזה²⁷² הם בחי' 273 הקטנות השני שהוא הכלים והלבושים של חג"ת דאימא²⁷⁴

- מאיר הכוונה -

²⁶³ עי' לעיל הערה. **Error! Bookmark not defined.** זהר ח"ג רצ"ע א, ועי' תיקו"ז כח ע"א: בהאי זמנא כל חיוון יתערוך בקלא ועופין מצפצפין בשיר לקבלא ברתא בחדוה בנגונא לקבלא קדושין מהחתן דאינון קדוש קדוש וכו' ולית קדושה פחות מעשרה וקדושין אינון מסטרא דחכמה דאיהו י' קדש ישראל לה' ראשית תבואתה ראשית ודאי ומתברכין בשבע ברכאן מסטרא דאימא עלאה דאיהי ברכה ועלה אתמר להניח ברכה אל ביתך תרגום: בזמן הזה כל החיות יתעוררו בקול, והעופות מצפצפים בשיר לקבל את הבת בשמחה בניגון, לקבל קדושין מהחתן שהם "קדוש קדוש קדוש וכו'" (ישעיה ו ג), ואין קדושה פחות מעשרה, והקדושין הם מצד של החכמה שהיא י', "קדש ישראל ליה"ה ראשית תבואתה" (&), ראשית ודאי. ומתברכים בשבע ברכות מצד האם העליונה, שהיא ברכה, ועליה נאמר "להניח ברכה אל ביתך" (&).

²⁶⁴ עי' לעיל הערה 139.

²⁶⁵ עי' הערות 77 83.

²⁶⁶ עי' ש"ש שכוונתו לומר שנתפשטו מוחין דגדלות בגוף ז"א וקטנות נשאר בראשו עד כרפס.

²⁶⁷ עי' לעיל הערה 148.

²⁶⁸ פע"ח: מה שאין רומזים אותו הוא לפי שגדלות א' דרכו ליכנס תמיד אך הב' הוא הפלא והנס שנעשה בכאן ביציאת מצרים ולכן מבחי' ב' אנו מתחילין לרמזו והשאר מה שלמטה ממנו נכללו בו.

²⁶⁹ לשון פע"ח: ה' אצבעותיך הימנים האוחזין בכוס.

²⁷⁰ שזה חיצוניות וכלים ולכן במעשה.

²⁷¹ זה לא כוונה אלא רק רמז (הרא"ש).

²⁷² עי' אר"ח קפג סעיף ד: נוטלו בימינו, בא"ה@@?@?מי זה? – ויעמיד הכוס על כף ימינו והאמצעות יהיו זקופים סביב הכוס וכו', ובספר נגיד ומצוה כתב שיהא הכוס עומד על ה' אצבעות על גביהם ממש, ועי' מג"א סק"ו – ובשל"ה כתוב בשם המקובלים שיעמיד הכוס על כף ימינו והאצבעות יהיו זקופים סביב הכוס וכו' מ' בזוהר בראשית ומ"מ אינו מוכח כ"כ די"ל שיקיפם באצבעותיו כדרך אחיזה.

²⁷³ נדצ"ל בחי' הכלים והלבושים.

שעה"כ

הנכנסין עתה בז"א, ותכוין כי מכל שכן שכבר נכנס גדלות ראשון כנז'275. ותכוין כי הכוס עצמו הוא בגימט' אלקים שהוא הקטנות השני, אמנם הוא בבחי' תמורתו, שהוא שם אכדט"ם כנ"ל. והה' אצבעות יד ימינך הם סוד ה' אותיות אכדט"ם276.

ונלע"ד ששמעתי ממורי ז"ל כי ה' אצבעות הם קטנות הראשון, והכוס הוא קטנות השני, אבל אין לסמוך ע"ז אלא על מה שכתבתי, כי מצאתי כתוב בקונט' מן העת ששמעתי מפי מורי ז"ל.

ואמנם פשוט הוא כי אף במוחין דקטנות יש בהם עצמות וכלים, שהם האורות שבתוכם הנק' מוחין ממש277, והכלים שהם הלבושים שלהם. והנה הכלי הוא הכוס כנז'278, והמוחין הם היין שבתוך הכוס, והוא ג"כ שם אכדט"ם, כי הנה היין בגימט' ע', ואם תחברוהו עם המשה אצבעות האוחזין בו הרי ע"ה, כמנין אכדט"ם עם הכולל279.

וגדלות השני נכנס על ידי הדיבור ועל ידי הכוונה של ברכת הקידוש וברכת היין280, ולכן תכוין בהויות שבברכות אלו שהם הויה דע"ב דמילוי יודיין, כי {פג ע"א} מילוי יודיין הוא במוח החכמה כנודע281. והרי ביארנו מילת קדש.

- מאיר הכוונה -

274 עי' לעיל פב ע"ד.

275 מכוונים את השם.

276 צ"ע למה זה לא מופיע בסידור היר"א, אבל כן באהבת שלום.

277 לאפוקי נה"י דאימא שהם כלים והם מוחין דז"א בקטנות.

278 היינו יחד עם ה' אצבעות היד.

279 עי' דרוש ב' שאין חילוק בין כלים למוחין בקטנות (מהרב שולץ).

280 עי' ע"ח שער מ פרק ב: וכללות הענין דע כי כל בחי' מצות מעשיות וברכותיהם, כמו ציצית ותפלין ואכילת מצה וסוכה ולולב וכיוצא בזה, כולן הם בחיצוניות העולמות, אע"פ שיש בהם בחי' מוחין, הם בחיצוניות. וכל מצוה שהוא בדיבור לבד, כמו תפלה, הכל הוא בפנימיות. וכו' כל המעשה הוא וברכותיה הכל הוא בחיצוניות280, אר"פ כנגד המעשה, ואר"מ כנגד הברכה. [עי' זהר ויקהל רי ע"ב (הגהות הלש"ו על הע"ח)]. אכן כל דבר התלוי בפה לבדו כגון התפלה ועסק התורה, הכל תלוי בפנימיות. ואמנם הכוונה במחשבה הוא הנשמה בין בחיצוניות, כמו כוונת עשיית המצות (שהוא בחיצוניות וכן הוא) נשמה לפנימיות כגון כוונת התפלות כו', כי החיצוניות והפנימיות הכל הוא בבחינת הכלים.

עי' זהר ויקהל רי סע"א: מאן דזכי להני לבושי דקאמרן דמתלבשן בהו צדיקיא בגנתא דעדן (לתתא) אלין מעובדין טבין דעביד בר נש בהאי עלמא בפקודי אורייתא ובהון קיימא נשמתא בגנתא דעדן לתתא ואתלבשת בהני לבושיין יקירין כד סלקא נשמתא בההוא פתחא דרקייעא לעילא אזדמנן לה לבושיין אחרנין יקירין עלאין דאינון מרעותא וכוונה דלבא באורייתא ובצלותא דכד סלקא ההוא רעותא לעילא מתעטר בה מאן דמתעטרא ואשתאר חולקא לההוא בר נש ואתעבד מניה לבושיין דנהורא לאתלבשא בהו נשמתא לסלקא לעילא ואף על גב דאוקמוה דאינון לבושיין בעובדין תליין אלין לא תליין אלא ברעותא דרוחא כמה דאתמר לקיימא גו מלאכין רוחין קדישין ודא איהו ברירו דמלה ובוצינא קדישא אולף הכי מאליהו לבושיין דלתתא בגנתא דארעא בעובדין לבושיין דלעילא (ס"א ברוחא ורעותא וכוונה דלבא) ברעותא וכוונה דרוחא בלבא

תרגום: מי שזוכה ללבושים הללו שאמרנו שמתלבשים בהם הצדיקים בגן עדן (שלמטה) אלה ממעשים טובים שעשה אדם בעולם הזה במצוות התורה ובהם עומדת הנשמה בגן עדן שלמטה ומתלבשת בלבושים הנכבדים הללו.

כשעולה הנשמה באותו פתח הרקיע למעלה מזדמנים לה לבושים אחרים נכבדים עליונים שהם מרצון וכוונת הלב בתורה ובתפלה שכשעולה אותו רצון למעלה מתעטר בה מי שמתעטר ונשאר חלק לאותו אדם ונעשה ממנו לבושים של אור להלביש בהם הנשמה לעלות למעלה ואף על גב שבארוה שאותם לבושים תלויים במעשים אלה לא תלויים אלא ברצון הרוח כמו שנתבאר לעמד בתוך מלאכים ורוחות קדושות וזהו ברור הדבר והמנורה הקדושה למד כן מאליהו הלבושים שלמטה בגן שבארץ במעשים והלבושים שלמעלה (ברוח ורצון וכוונת הלב) ברצון וכוונת הרוח בלב. ועי' ש"ש בשעה"כ קי ע"ב אות טז שדיבור ללא כוונה הוא בבריאה ועי' לקמן שער מ"ז סוף פרק ב שיחד עם מחשבה הוא באצילות. וז"ל בשער מ"ז: ואמנם כבר ידעת כי "ס דאצילות נתחלקו לה' בחינות שהם א"א אר"א זר"ן, וכולם כללות אדם א'. וכל אלו הם מתנענעים ע"י מחשבה אחד כדרך כל איברי האדם שמתנענעים280 ע"י מחשבתו, וא"צ שום אבר מאיברי האדם שיצוה לו ולדבר לו שיעשה אותו מעשה הנוגע לו. המשל בזה280, כשירצה אדם לילך לאיזה מקום שידבר הוא לרגליו שילכו, כי בעלות הדבר במחשבתו הולכין הרגלים עצמן, וכן בשאר פעולת איברים. גם נדקדק הענין בדקות יותר280, כי הלא המחשבה עם הפעולה באים ביחד, כי כשאדם אוכל א"צ שתחלה יחשוב איך ילעוס המאכל בשיניו או איך יגביה רגליו לילך ואח"כ יאכל וילך, כי המחשבה מתפשט

שעה"כ

אח"כ ורחץ, והוא ענין הרחיצה הא'. והנה הכוונת של הרחיצה היא בשם של י"ה במילואו, כי שם י"ה הוא סוד המוחין כנודע²⁸². ותכוין בי"ה במילוי ע"ב דיודי"ן כזה, יו"ד הי". וזהו כוונת הרחיצה זו של אחר הקידוש²⁸³.

אח"כ ענין הכרפס, והענין הוא כי אחר שנכנסו הגדלות הא' והקטנות השני והגדלות הב' דמות חכמה דמצד אימא בכוס יין הקידוש כנו', הנה כבר החיצונים נסתלקו אחיותם, וכבר יכול לכנס הקטנות הראשון²⁸⁴ אע"פ שהוא דין קשה²⁸⁵. והנה מילת כרפס הוא בגימ' ש"ס, והוא שם אלקים במילוי יודי"ן שהוא ש', וכשתמלאנה במילואה שי"ן יהיה בגימ' כרפס, והוא הקטנות ראשון דמות חכמה שבנצח דאימא כנ"ל²⁸⁶. ותכוין שגם כל שאר הקטנות ראשון דמות בינה ודעת דמצד אימא גם הם נכנסין יחד עם קטנות דמות החכמה²⁸⁷. ונמצא כי אין שינוי רק במוח החכמה שנכנס קטנות הראשון אחר גדולתו²⁸⁸

- מאיר הכוונה -

באיברים עצמן, ואז באים המחשבה והמעשה ביחד וזהו פשוט. ולכן עולם אצילות נקרא מחשבה, לפי שא"ס הוא וגרמוהי וחיוהי חד בהון (תיקו"ז ד ע"ב), כי המחשבה מתפשט תוך האצילות ממש, ואז המעשה והמחשבה שבאצילות הכל דבר א' ברגע א' בלתי שיקדים זה לזה, וזהו איהו וגרמוי חד בהון, כי הוא עמהון ביחד ואין הוא הנקרא מחשבה מקדים למעשה, כי הכל בא כאחד.

אבל הבריאה אינו כמו האדם עם מחשבתו עצמו, רק כב' אנשים וכמלך עם עבדיו, שכאשר ירצה המלך שיעשו עבדיו פעולותיו שהוא רוצה, לא יספיק במה שיתפשט מחשבתו תוך עבדיו, רק צריך שידבר הוא עצמו. ודבור זה הוא סוד הכאת הארת האצילות במסך דבריאה, ובתוך הכאת הכלים דאצילות שם הוא סוד הפה. גם העצמות הא"ס יוצא דרך שם בסוד הקול, והדבור היוצא מן ההבל הפה ע"י הכאת השפה אל שפה ושיניים אל שיניים וכיוצא בזה. וכבר ידעת כי מסך זה נעשה ע"י הבינה דאצילות כנ"ל, והבינה נקרא פה, שממנה יוצא הקול והבל, ולכן בי"ס דבריאה לאו איהו וגרמוי חד בהון, ולא²⁸⁰ הא"ס חד בהון כמו האצילות. והרי יש בבריאה ג' בחי' שהם: הארת הכלים, והעצמות, והבינה של האצילות בבריאה. ועי' בזהר (פ' פקודי דף רס"ב ע"ב) במ"ש שם בענין מחשבה רעותא דלבא קלא ודבורא, שהם ד' עולמות אב"ע.

²⁸¹ פל"ח: כוס זה רמז בחכמה דאמא הנכנסת בז"א אמנם תכוון כי כל קו הימין הוא נכנס עתה ואינו כשאר זמנים שנכנסים כפי סדר פרקי הצלם פי' כי נכנס עתה הגדלות א' של מוח חכמה שהוא שם ע"ב דמלוי יודין וגם מוח חכמה דקטנות ב' שהוא אכדט"ם וגם הגדלות הב' שהוא ע"ב וכל זה הוא מצד אמא אמנם גם הקטנות הא' דחכמה היה ראוי לנכנס כי איך יכנסו הבחי' האחרונות אלו שהם גדלות א' וקטנות וגדלות ב' הנ"ל אם לא יכנסו תחלה קטנות א' כי אם לא יכנסו נה"י דאמא איך יכנסו חג"ת אמנם הטעם הוא כי קטנות א' הם דינין גמורין כי לכך הוא שם אלהים כמ"ש לכן הואיל וכוונתנו הוא עתה שיחזור הכל רחמים פשוטים ויכנסו המוחין דגדלות כל ב' בחי' יחד כדי שלא יתאחזו בהם החיצונים שאם לא כן לא היה אפשר ליגאל אז כנ"ל לכן הוכרח שלא יכנסו הקטנות א' שהם דינין שלא יתאחזו בהם החיצונים רק עד גמר כניסת כל המוחין ואפילו של גדלות ב' אמנם משם ולהלאה שהוא גדלות א' וקטנות ב' שאינו דין רק אלהים חיים כנ"ל והגדלות ב' נכנסו תחלה כסדרן ואחר כך יכנסו קטנות א' וכמ"ש בע"ה בסוד כרפס נמצא עתה כוונת א' שנכנס גדלות א' וקטנות ב' וגדלות ב' של מוח החכמה מצד אמא וכן גדלות הא' דמות חכמה נכנס בכוס א' וכן מוח חכמה דקטנות ב' דאבא נכנס בכוס זה.

²⁸² עי' לעיל ב ע"א סוף פיסקא ד"ה ואמנם יד ימין שנטילה קשור לבחי' המוחין.

²⁸³ עי' לקמן פז ע"ב לגבי הכאה שב"ורחץ".

וז"ל: ורחץ יכוין הב' ידיו ב' הוי"ת פשוטין ומלאין מ"ה וב"ן עם כולל גימטריא רחץ עי' ע"ח שער כח פרק ה: המוחין האלו נקרא אלקים, והם ג' אלקים בג' מוחין, שהוא סוד מלא י"ה, שיתמלאו המוחין הנקרא י"ה, והוא צירוף מלא י"ה.

וצ"ע אם זה מוחין דיניקה*##

ועי' שער לד פרק ד: והענין כי שם הוי"ה דיניקה אשר בז"א לבדו ב' אותיות י"ה הראשונים הם מוחין דז"א והו' כוללת כל הו"ק שבו אבל עיקר הו' הוא בת"ת שהוא קו אמצעי שבו ושם באחור ו' זו שהוא בת"ת שם היא עומדת ה' תתאה שהיא הנוקבא.

²⁸⁴ דחכמה דאמא עי' גלינות לש"ו על פע"ח קיח ע"ד.

²⁸⁵ עי' לעיל הערה 238 וכן הוא בגלינות הלש"ו פע"ח קיח ע"ב.

²⁸⁶ פל"ח: יכוין אלהים דיודין שהוא חצונית נצח דאימא שבה מוח חכמה דקטנות א' שעתה נכנס בחכמת ז"א ויכוין ג"כ אלהים דהה"ן מוח בינה שבהוד אימא שג"כ נכנס עתה בינה דז"א וכן ב' אלהים דקטנות שביסוד אימא נכנס בדעת ז"א דחסדים הא' בציור יר"י דמילוי ה"א ודגבורות הא' בציור יוד דמלוי ה"א ויכוין אותם בפנימית וחצונית כמ"ש גבי כוס א' כי מוח בינה ודעת דאימא יכולין לנכנס אחר מוח חכמה דקטנות לכן יכוין אותן הקטנות דג' מוחין דאימא בלקיחת הכרפס.

²⁸⁷ עי' סידור שמכוונים חו"ב חו"ג כמ"ש כ בפע"ח לקמן הערה 290.

²⁸⁸ גדלות (לש"ו).

שעה"כ

הב', אבל במוח הבינה ודעת נכנס קטנות ראשון שלהם מרם יכנסו הגדלות הראשון שלהם, והם נכנסים כסדרן ממש, ואין השינוי אלא במוח החכמה כנו'.

וז"ס משו"ל (פסחים קיד ע"ב²⁸⁹) בענין הכרפס שמביאים אותו כדי שישאלו התינוקות, ויאמרו עדיין לא אכלנו לחם ואנו אוכלים עתה ירקות בתחילת הסעודה. וסוד הענין הוא כי התינוקות רמו לזמן הקטנות הראשון, ולכן הם עצמם תמהים איך נכנס הקטנות הראשון שהוא אכילת הכרפס שלא כסדרן אחר שכבר נכנס גדלות ראשון וקטנות שני וגדלות שני בכוס של הקידוש²⁹⁰. וגם עד"ז יתבאר שאלת מה נשתנה הלילה הזה כו', שבכל הלילות אין אנו מטבילין כו'²⁹¹. ותירוץ שאלה, והיא באמרנו עבדים היינו לפרעה כו'. ולכן כדי שלא ישלמו החיצונים הוצרך להקדים כניסת הגדלות אל הקטנות הראשון ע"ד הנ"ל. ובזה תבין כי לקיחת הכרפס בליל פסח אינה בהזדמן, כמ"ש הפוסקים שלוקח ירק אחר במקומו אם ירצה, ואין הענין כך, כי דברי חכמים ומנהגם תורה היא, וצריך לדייק ולהזהר לאכול דוקא הכרפס ולא ירק אחר.

כוס הב' הוא בחי' מוח בינה דמצד אימא, ובכל פרטי כוונותיו הם שוים אל כוונת כוס הא', רק שהכוס הא' הוא מוח חכמה דאימא, וזה הכוס הב' הוא מוח בינה דאימא, וזה ההפרש שיש ביניהם. הנה תחילה תכוין כי הקטנות הראשון דמוח הבינה דאימא כבר נכנס בענין כרפס כנ"ל, ועכ"ז תכוין עתה בו שהוא אלקים דמילוי ההי"ן²⁹². ואח"כ תכוין דגדלות ראשון הוא הויה במילוי ס"ג, ואח"כ תכוין אל קטנות השני שהוא בחינת הכלי. והלבוש של המוח דבינה הנה הוא שם אכרמ"ם, אלא שהוא בבחי' התחלקותו לב' חלקים א"ם ג"ל כנ"ל (פ"ג ע"ג). ובכל שאר הפרטים תכוין ע"ד מ"ש בכוס הא', ואח"כ תכוין אל גדלות השני וגם הוא הויה במילוי ס"ג^{293, 294}.

ענין מגיד וסיפור יציאת מצרים²⁹⁵. כבר נתבאר למעלה בענין שם פסח שהוא פ"ה ס"ח. גם בע"ה לקמן בכלל הדרוש יתבאר כמה טעמים וכמה כוונות אחרות, וגם יתבארו מקצת מפסוקי ההגדה.

- מאיר הכוונה -

²⁸⁹ צ"ע ששם מדובר בטיבול.

²⁹⁰ עי' פע"ח: והנה כרפס גי' ש"ן במלוי נגד מוח חכמה דקטנות אימא שהוא אלהים בודין העולה ש' וי"ן דמלוי ש"ן שהוא ס' הוא נגד הז"א שבו ר"ק כ"א כלול מי' הרי ש"ן מלאה כמנין כרפס לכן לוקחים כרפס שעולה שין מלאה ובלקחו אותו יכוין אלהים דיודין שהוא חצונית נצח דאימא שבה מוח חכמה דקטנות א' שעתה נכנס בחכמת ז"א ויכוין ג"כ אלהים דהה"ן מוח בינה שבהוד אימא שג"כ נכנס עתה בבינה דז"א וכן ב' אלהים דקטנות שביסוד אימא נכנס בדעת ז"א דחסדים הא' בצירור יר"י דמילוי ה"א ודגבורות הא' בצירור יוד דמלוי ה"א ויכוין אותם בפנימית וחצונית כמ"ש גבי כוס א' כי מוח בינה ודעת דאימא יכולין לכנוס אחר מוח חכמה דקטנות לכן יכוין אותן הקטנות דג' מוחין דאימא בלקיחת הכרפס.

²⁹¹ סדר מה נשתנה ושאר הסדר עי' נספח מפע"ח קיט ע"ג בסוף הספר.

²⁹² עי' ש"ש שזה לא לעיכובא דמה שהיה כבר היה אלא כוונתו להודיע לסדר המשכת המוחין אין הם.

²⁹³ פע"ח: והנה אחר שנכנסו ב' כוסות אלו שהם ב' מוחין דאמא עתה נכנסים ב' מוחין דאבא של גדלות הב' כי אותן של גדלות הא' אפילו המוחין של אבא כבר נכנסו עם הכוסות והזהר שלא תטעה בזה כי האמת הוא שאין נשאר מלכנוס עתה רק מוחין דחב"ד דאמא האחרונים פי' אותן הנקראים גדלות ב' והנה אלו נכנסים עתה בסוד ג' מצות.

מש"כ חב"ד דאמא, עי' גליונות הלש"ו: צ"ל דאבא דגדלות ב' דאמא משמע דנכנס בכוונת ברכת היין כמו שכתב לעיל סוף פרק ב' במוח חכמה דגדלות ב' דאימא כן הוא כאן בבינה דגדלות ב' דאימא ולא נכנס בכוונת המצות אלא הגדלות ב' דאבא לבד דאל"כ יקשה דאבא ואמא יהיו שניהן שוין בכל דגדלות א' וקטנות ב' של שניהם נכנסו בכוונת הכוסות ואם שגדלות הב' דשניהם יכנס בכוונת המצות א"כ במה נשתנו אלו מאלו ולעיל רפ"ב אמר דשל אימא נכנס בכוונת הכוס ושל אבא בכוונת המצות ועי' במ"ח בפ"ג ממשנה ג' עד ז' ובפ"ב ממשנה ה' ע דח ובפרק יג ממשנה ב' עד ז' ובפרק יד משנה ו וכן במאור לקמן בסמוך מסי' יחץ ע"כ נראה ברור שט,ס כאן במשכ, דחב"ד דיאמ וצ"ל דאבא, וכן מצאתי בכת"י (לש"ו).

²⁹⁴ סדר הקערה עי' נספח מפע"ח קיח ע"ג בסוף הספר.

²⁹⁵ עי' אריכות בנהר שלום לה ע"ג.

שעה"כ

רחצה. והיא רחיצה הב' גם היא בסוד י"ה ע"ד הנז' ברחיצה הא', אלא ששם י"ה הוזה תכוין אל י"ה של הוי"ה דס"ג.

מוציא מצה. ענין המצה הנה נת"ל כי המוחין דמצד אימא נכנסין ע"י ד' כוסות היין, לפי שהיין המשמח הוא באימא, וגם ענין הכוס הוא בגימ' אלקים, וזה להורות על אימא דמינה מתעריץ הדינין (זחר ח"ג י ע"ב). אבל המוחין דאבא נרמזים באכילת מצה הנקרא לחם²⁹⁶, כי לחם הוא בגימ' ג' הוי"ת. ונודע כי שם ההויה הוא באבא, (פג ע"ב) ושם אלקים הוא באימא. ודע כי ב' המוחין דמצד אבא מבהינת גדלות הראשון, כבר נכנסו מאליהן²⁹⁷ בענין ב' הכוסות הראשונות. ואמנם הקטנות הראשון דאבא לא נכנס לסיבה הנ"ל, כי אינו יכול לכנס בראשונה לפי שהוא דינין גמורים, עד שיכנס גדלות השני²⁹⁸, כי כן קטנות הראשון דאימא לא נכנס עד שנכנס גדלות שני דאימא. ונמצא כי עתה באכילת מצה צריך לכוין בקטנות הראשון דמצד אבא ובגדלות הב' דמצד אבא. ואמנם קטנות השני דמצד אבא, גם הוא נכנס עתה, אבל לא קבלתי ממורי ז"ל זולתי כוונות קטנות ראשון וגדלות שני, וזה ביאורו, תכוין כי מצה היא בגימ' הוי"ה דע"ב דיודי"ן והויה דס"ג²⁹⁹, והם ב' מוחין הו"ב דמצד אבא דגדלות שני הנכנס קודם הקטנות הראשון לטעם הנ"ל. ואלו הן ב' המצות העליונה והאמצעית, והמצה התחתונה היא מוח הדעת דמצד אבא דגדלות שני, והרי נרמזו גדלות השני.

אח"כ תכוין בקטנות הראשון³⁰⁰ וזה עניינו, כי המצה העליונה היא אלקים דיודי"ן, חכמה דקטנות ראשון דאבא, והאמצעית אלקים דההי"ן בינה, והמצה התחתונה אלקים דאלפי"ן דעת. אבל בענין הגדלות כבר רמזנו הכוונה שלהם בענין חשבון אותיות מצה שהוא ע"ב וס"ג כנוז'. ובענין הקטנות אנו צריכים לכוין איך נרמזים ג' אלקים אלו בג' המצות האלו. ואמנם ענין כוונתם היא מחולקת כפי בחינת ציור אותיותיהם, ר"ל כי הנה כאשר יש כמה שמות וכולם שוים, ואין ביניהם חילוק ושינוי רק באות אחת מהם, אין צריך לכוין רק באותה אות לבדה אשר נפל בה השינוי³⁰¹. והנה ג' אלקים הנז' כולם שוים ואין ביניהם שנוי אלא באות ה' בלבד, כי אות ה' זה של אלקים בהיותה בחכמה היא במילוי יו"ד³⁰² כזה ה"י, ובהיותם בבינה מילוייה ה"ה כזה, ובהיותה בדעת מילוייה בא' כזה ה"א. ועד"ג ג"כ אנו מכונים עתה בשנוי ג' שמות אלו של שם אלקים בג' מיני ציורים³⁰³ שיש באות הה"א, ולפי שאלו האלקים הם בחי' קטנות ראשון³⁰⁴, וגם שהם מבחי' מוחין

- מאיר הכוונה -

²⁹⁶ ע"י לעיל הערה 252.

²⁹⁷ נדצ"ל מאליהן כנזכר אצלנו.

²⁹⁸ דאבא.

²⁹⁹ ביחד.

³⁰⁰ שלא היה בכרפס.

³⁰¹ ע"י ש"ש שודאי צריך לצייר בדעתו כל השם עצמו וכו' אך כדי להבחין שנוייהם צריך ליתן בדעתו בסדר הכוונה לכוין בבחי' ההי"ן שבהם.

³⁰² הוא הקטנות הא' דהאימא (לש"ו).

³⁰³ שהם הקטנות א' דהאבא והם מרומזים בהמצה (לש"ו).

³⁰⁴ והנה לקמן בכוונת יחץ משמע שהם רק המוחין דקטנות הא' דעיבור אשר מצד אבא אבל במ"ח יניקה פ"ב אמר שם שהם מוחין דיניקה דמצד אבא ועיי' מבר"ש ש"ה ח"ב פ"ז (מט ע"א - הובא בהערות סופיות) ע"ש הטיב (גליונות הלש"ו).

שעה"כ

דאבא, לכן אין אנו מכוונים בהם השינוי המילויין שבהם רק בשינוי ציורי אות הה"א הפשוטה עצמה שבשם אלקים, ובבחי' ציורה יוכר ההפרש שיש בין אלקים דחכמה לאלקים דבינה או דדעת. כי הנה יש זמן שאלו האלקים אינם ממולאים אלא פשוטים, ואי אפשר להכיר איזהו בחכמה ואיזהו דדעת אלא ע"י שינוי ציורים האלו כמו

- מאיר הכוונה -

היות בהם א"ם מאהים כג"ל פ"ו. אמנם ביניקה ה"ה בהם הדגלו אחיות והם כי תחילה היו מוחין בבחי' שמות אהים פשוטים ומן א"ם נעשו אהים ומלאך כי מוחין דא"ם הם דעיבור ומוחין ד"ה שכתוב א"ם הם מוחין דניקה (ג) שהם בפנימיותם והבן זה היטב. אמנם בהיותם עדיין שמות של אלהים פשוטים אין היכר בין מוח זה למוח זה וזהו בבחי' הציור של אות ה' של אהים ונלמד' הטעם כמ"ש פ"ו כי מוח הבינה לברה נתקנה ביניקה לנמרי והנה היא רמוזה בה' דאהים ולכן בה נשתנה הציור וההיכר בין בינה דבינה ובין בינה דחכמה ובין בינה דדעת והבן זה היטב. והנה ה' דאהים דמוח החכמה לומר ה"ה. והטעם כי הנה נבחר לטעל פ"ד ח"א כי ו' שכתוב ה"ה מורה על ז"א שבבינה והנה בהיות ה"ה דחכמה עדיין ברוך מוח החכמה הוא כבוד עיפתי קטנה שביא עיפה ההורטה דמוין דטוריין. וה' דאהים דבינה לורה ד"ו כי כבר בחי' ז"א שכתוב מוח הבינה נגדל בסוד העיבור ונעשה לורה ו' א"ה שאין בה ראש והיא רמו ליהוה כבר כן ו'א א"ה שהוא בבחי' ג' כללית כנודע. גם ע"א ה' הנה ז"א'ן הם בעיבור הוך הבינה ונרמוז בה' אחיות ד"ו שמהם נעשה ^א ציור ה' דבינה כג"ל בח"א פ"ח ולכן ה' זו לורה ד"ו וה' דאהים דדעת לורה ה' ו"ו בני' קיים והוא בחי' ז"א שבוז זה כי כבר נולד ויא' ואז ה' דבינה דדעת מתפשטת בהויכס בסוד הלת קיים שהם כה"י שבה כנודע לעשות בו מוחין בז"א אשר שם דעשת. גם ע"א מטיבה הדעת בעלמו שדוריין ו' כג"ל ספ"ו גם סיבה אחרת לסיבת ה"ה בעלמו שגם הוא נק' ו' הרי כי ל' טיבוח שהם בבניה ובדעת ובז"א שגולם הם בחי' שמוח הדעת לכן נצטיירה ה' זו בציור ו"ו:

והנה אחר' נגדלים יותר מוחין א"י והוא שאלו השמות של אלהים הם המחמלים בסוד מילייתם. והנה היכר והחילוק יש בין זה לזה הוא כי אהים דחכמה מיליין בידריין ודבינה בההין ודדעת בשפיין (ג) וסיומם יה"א כמבואר אלגו בעונת אמין יהא שמה רבא כ"י ע"ש (ד) ומלאך כי גם במילייתם כל ההפרש וההיכר אינו ניכר לא בה' של אהים. ונלמד' חיים כי גם זה ע"ד הג"ל ציור דאהים א פשוטים כי הטעם קרא להורות כי מוח בינה לברה נתקנה. והנה חמ"פ שאמרנו ^א גליון פ"ו אין נשמתי שדריך בפ"ו שהדעת של זמן היניקה ^א זייר ה' דאהים כג' אינו רק דרך כללות וכן אין לורה שדעיני ניכר בני' ניכר בו רק הנבזרה ולא החסד רק ענמי שטעם גל' ניכר שטיוי עכ"ז והוא שגם הוא כולל חסדים במילייתם ניכר אלא במילוי אות ה' ונגזרות חמ"פ שאין החסדים היא נעטם ה"ה ג"כ כג"ל אחר ניכרים. ומלאך כי לדיך שהיו וסופו הוא:

שם ב' שמוח של אהים ושניהם הם במילוי אלפיין. אך החילוק שבניהם הוא כי אות ה' דאהים שכתב דדעת אותה האף שבמילייה ^א גזרה י"ו יאה לא שדעה ה' ג' אלה ה"ה/ שדעה שדעה שדעה שדעה שדעה כי המוחין והגזושים כולם נק' בשמות אהים על סדר הג"ל ממש כי גם נה" דהימא"ם אהים כנודע כי בינה נקרא אהים ובפרט שהוא בנ"ח שבה ובפרט בעלגים חילוניים שלה שהם דינים אמנם נה"י דגדלות הם שלג אהיה במילייתם ועיין היטב בש"ד בין דאכ"ב בין בחימתא. ועם אחרת שמעתי כי ג' אהים פשוטים המשתנים בציור שהם כג"ל הם במוחין דאכ"ב ו'ן שבוזת או נ'ן' בבוזת ליל פתח ע"ש (ז). ועם אחרת שמעתי כי השמות של אהים הם בקרומות של המוחין הבאים מן הגילגול אמנם המוחין עלמין אפילו של טיבור ועל יניקה הם היות ממש ובג"ל ח"א פרק י"ג ע"ש:

ופעם אחרת שמעתי כי השמות של אהים הנו' הם בענין המוחין בעלמין אך הנה"י שהם הלבושים הם בחופן אחר והם מחולקים הנה"י דאימת מנה"ה דאכ"ב. והוא כי הנה הנה"ה דאימת אותם שהם דגדלות הם שלגה שמות של אהיה במילייתם וההפרש שבניהם הוא כי הנתח הוא אהיה דמילוי ידון והבוד אהיה דמילוי אפיין והיסוד אהיה דמילוי ה"ה וסיומם יאה וממ"ש בח"ג (ז) אמנם הנה"י של היניקה הם ג' אהיה הנו' בבחי' המילייתם לברה כג"ל פשוטים והם מילוי דאהיה דידון בני' ק"מ והוא בנחת ודאפיין הוא בני' קב"ב והוא בבוד והה"ה בני' ק"ל והוא בוסוד ^א

- (3) ספר עץ חיים – סענר כט פרק ג מ"ב ואח"כ בימי היניקה נתפשט גם מוח בינה בז"א בסוד ל"ב אלהים ל"ב שיניים אשר שם יסוד דא"א
- (7) סענר מאמרי רש"י – פירוש האדרא זוטא קדישא (המשך) דייליה. ודע כי היסוד דא"א הוא נשמה אל ז"א ונוקביה ובימי היניקה מוח בינה דז"א אשר בתוכו יסוד דא"א נתפשט אל ל"ב אנהים שבבינה ונעשו בחינת ל"ב שיניים. ואח"כ עד תשלום תשעה שנים

שעה"כ

שנוכיר. וזה עניינה, הנה אות ה' דאלקים דחכמה ציורה וצורתה היא ד"י, ושל הבינה ד"ו, ושל הדעת ג' ווי"ץ³⁰⁷. והביאור הוא כי הנה צורת אות ה' היא ד' על ו', אבל זו הו' היא קמנה ואין בה ראש, ולכן לפעמים נציירה בצורת י' והוא בהיותה בצד החכמה, כי הנה זו הו' שבתוך הה' היא בהי' ז"א, ובהיותו תוך החכמה היא צורת י' שהוא טיפת מוח החכמה. ובהיותו בבינה אז נעשה ו', כי הוא מורה על זמן העיבור שהוא בתוכה שהוא ו' בסוד ו"ק. ובהיותו בדעת אז הוא הוראת התפשטות אימא בתוך הז"א הנקרא דעת בסוד מוחין שבו, ומתפשטת בג' קוים שבו, לכן צורת ה' זו היא ג' ווי"ץ כזה ה' שהוא הוראת ג' קוים כנז', והנה הדעת הוא קו אמצעי שצורתו צורת ו'.

ועתה נבאר ג' מיני ציורים אלו איך מצטיירים בשלשה המצות. הנה נתבאר בענין גדלות השני כי מצה הא' היא הויה דע"ב מוח חכמה, והב' היא הויה דס"ג והוא מוח בינה, ולסיבה זו המצה הא' אינה נחלקת ונפרסת לב' פרוסות, כי היא כנגד החכמה הנקרא אות י', והיא אות אחת שלימה. אבל המצה הב' נחלקת ונפרסת לב' פרוסות כגודע, חציה לאכילת מצה וחציה לאפיקומן, לפי שהבינה נק' אות ה' והיא (פג ע"ג) נחלקת לציור ב' אותיות ד' על ו', ולכן נפרסת לשתי פרוסות שהם סוד זו"ן בהיותם תוך הבינה, כי הבינה נק' ה' בכללותיה, ונוק' נרמות בציור אות ד' של ה', וז"א נרמו באות ו' של הה', ובהיותם בתוכה בסוד העיבור שניהם מתחברים ונעשים אות ה' אחת, ולכן נחלקת לב'. וחציה הראשונה שצורתה ו' מניחין לאפיקומן, וחציה השני שצורתה ד' שהיא כנגד נוקבא אנו מחברים אותה עם החכמה שהיא מצה הא' השלימה ומברכים עליהם המוציא ואכילת מצה. המוציא כנגד השלימה, ואכילת מצה כנגד הפרוסה, ועל זו הפרוסה הב' שהיא כנגד

- מאיר הכוונה -

³⁰⁶ פ"ח: ועתה נבאר קטנות וגדלות דצד אבא והוא קטנות א' דאבא הם אלהים פשוטים והשנוי שביניהם הוא בצורת ה', ה' הראוי לחכמה דזעיר אנפין היא צורת ד"י ולבינה דז"א צורתה ד"ו ולדעת דזעיר אנפין צורתה ג' ווי"ן וגדלות א' וקטנות ב' וגדלות ב' הוא שוה לאימא. פ"ח: ההפרש שיש בג' אלהים אלו הוא באות ה' לבדה לכן אנו רומזים לג' שנויים שיש בג' ההין אלו בסוד ציור ה' ולא בסוד מילויים רק בסוד פשוטים ולפי שבהיותה פשוטים אין הפרש ביניהם להכיר איזה של חכמה ואיזה בינה ואיזה של הדעת.

³⁰⁷ ע"י זיאוריס ח"ב ע"ב ע"ז: (פ"ח) צע"ר חג המלות (פרק ו ז) כוונת יחז' צענין לורת ה' לאלהי"ם, כי ה' צלורת ד"י הוא מורה על מוח החכמה, וה' צלורת ד"ו הוא מורה על מוח הבינה, וכן הוא ג"כ שם (פרק ז). אמנם שם כוונת הא' לחמא עניא אמר להיפך, כי ה' צלורת ד"י הוא מורה שהיא ללה ועניה ואינה מקבל אלל רק מיסוד לבד, ור"ל שהם רק בזווג דנה"י. אבל הה' צלורת ד"ו הוא מורה על קבלתה מת"ת שהוא זווג האמיתי זו"ן שהם אז בזווגא שלים. אך הענין הוא פשוט, כי החילוק הזה הוא בין ה' עלאה שהוא בינה לה' תתאה שהוא מלכות, כי הבינה הרי היא מקבל מהחכמה שהוא י' אבל הה' תתאה מלכות הרי היא מקבל מת"ת שהוא ו', ולכן הוא כי הה' עלאה כשהוא צלורת ד"י הוא מורה על העיבור למוחין שהוא מהחכמה, אבל כשהוא צלורת ד"ו הוא מורה על עיבור ראשון דו"ק. משא"כ הה' תתאה שהוא מלכות, אשר לפעמים היא עולה ככל קומת ז"א שהוא ו', ואז הוא הוראת הה' שלה צלורת ד"ו, משא"כ כשיורדת בנה"י אז הוא הוראת הה' שלה רק צלורת ד"י, כי מקבלת אז רק מיסוד לבד ומהעטרה שבו אשר הוא כתר להמלכות והוא י' זעירא כמ"ש צוה"ק פנחס (רע"ו ע"ב) ע"ש, והוא הוראת ד"י אשר ישנו צלורת ה' תתאה שהיא המלכות. והוא אוחו ה' אשר צלורת ד"י דהה' תתאה שהיא המלכות רק ע"ש ה' זעירא שהוא העטרה והוא חכמה זעירא כמ"ש צפ' אחרי (סא ע"א) ובאד"ז (רלו ע"א) והוא למטה במדרגה מהו'. משא"כ ה' אשר צלורת ד"י דהה' עלאה הנה הוא על החכמה עלאה שהוא מעלה במדרגה הרבה מהו', ושם מורה הו' על עיבור ז"א שבתוכה, והי' מורה שם על המוחין דגדלות שהוא מהחכמה להמשיכם לז"א. אבל זה' תתאה הנה מורה ה' על קבלתה מהנה"י שהוא בחי' קטנותה, (עט ע"א) והו' מורה על שהיא עולה ככל קומת ז"א כולו.

שעה"כ

אות ד' של ה'ה' אנו אומרים הא לחמא עניא, וכמאז"ל (פסחים קטז ע"א) מה דרכו של עני בפרוסה כו'³⁰⁸.

והענין הוא כי בתחלה צורתה ה', של הא לחמא עניא. ואחר כך נפרסת ונעשה לחמא עניא, שהוא הפרוסה כנו' כי אות ד' הוא לשון ד"ל ועני, כי מה שהיתה אות ה' נעשית לחמא עניא שהוא אות ד'. והנה בהתחברו עם המצה השלימה שהיא אות י', אז נעשו שתייהם ציור ד"י, הפרוסה היא אות הד' והשלימה היא י' שהיא שלימה בי' ספירותיה, ולפי שהיא פרוסה אנו צריכים לחברה עם השלימה, ואז השלימה נק' ד"י. והרי נתבאר הציור הב' שהוא דו במצה הב' טרם שנפרסה, והציור הראשון שהוא די נרמז בהתחברות השלימה עם הפרוסה. והציור הג' שהוא ג' ווי"ן נרמז במצה התחתונה הנז', כי עמה הם ג' מצות כמנין שלשה ווי"ן הנז'. והרי נכנסו כל המוחין דגדלות שני וקטנות ראשון דמצד אבא בבחי' שלשה המצות כנו'³⁰⁹.

עוד ירצה ביאור הא לחמא עניא כו', פי' ה' אחרונה שבשם, הנק' לחם עוני בחסרון הלבנה, כשאין היסוד העליון מקבל שפע, נק' עני³¹⁰, והיא נק' לחם עוני, כמד"א (בראשית לט ו) כי אם הלחם אשר הוא אוכל. והיא היתה בגלות מצרים עם אבותינו, ומשפעת להם כמד"א (תהלים צא טו) עמו אנכי בצרה. וזמ"ש (הגש"פ) די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים³¹¹.

והנה ה' יש לה שני ציורים אם סוד ד"ו ואם סוד ד"י, כי כאשר מקבל מהת"ת שהוא סוד ו' יצטייר בה סוד ד"ו, וכאשר תקבל מיסוד לבד בלי השפעה מהת"ת אז היא לחם עוני ויצטייר בה סוד ד"י³¹², וזמ"ש די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים.

ולפי שסוד יסוד הוא כל (זחד בראשית יז ע"א)³¹³, לכן אנו אומרים כל דכפין ייתי ויכול, כל דצריך ייתי ויפסח, לומר שהיסוד העליון שהיה עני ורעב ללחם ולא היה מקבל מת"ת ייתי עתה ויכול, ויזדווג עם מלכות בסוד טיפה היוורדת מן המוח דרך חוט השדרה שהוא ת"ת בסוד הדעת. וכאשר יתעורר ברית קדש לזווג יקדמו הזווגין בסוד הפה העליון

- מאיר הכוונה -

³⁰⁸ ע"י שער מאמרי רז"ל ח ע"א: וענין ב' נשים הם סוד הא לחמא עניא מה דרכו של עני בפרוסה היא סוד המלכות הנק' עוני ובהיותה בסוד העוני שהוא בפסח קודם נתינת התורה אז נק' עוני ואז היא פרוסה בסוד פריס פריסת מלכותך והוזכרו ב' מיני פרסות אחד מה שנחלקה המלכות ממנו ונטלה וניתנה לזולתו ועוד כי גם שם היא פרוסה

³⁰⁹ פע"ח: הרי נתבאר סוד המצה וזבה נשלם כל גדלות ב' דאבא כי נכנסו כולם ביחד. ³¹⁰ ע"י זהר חלק א דף לג ע"א: רבי ייסא אמר אל מקום אחד דא איהו אתר דכתיב ביה (ישעיה נד י) וברית שלומי לא תמוט דהא איהו נטיל כלא ושדי בימא וביה אתתקנת ארעא דכתיב ותראה היבשה דא הוא ארץ כמה דאת אמר ויקרא אלהים ליבשה ארץ אמאי אקרי יבשה אמר רבי יצחק היינו דכתיב (דברים טז ג) לחם עוני לחם עני כתיב ובגין דאיהו לחם עני אקרי יבשה ושאיב בגווה כל מימין דעלמא ואיהי יבשה הוי עד דאתר דא אמלי לה וכדין נגדין מיא אורח דאינון מקורות ולמקוה המים קרא ימים דא הוא בית כנישות מייך דלעילא דתמן מתכנשין כל מיא ומתמן נגדין ונפקין.

תרגום: רבי ייסא אמר, "אל מקום אחד", זהו מקום שכתוב בו "וברית שלומי לא תמוט", שהרי הוא לוקח הכל וזורק בים, ובו נתקנת הארץ, שכתוב "ותראה היבשה", זוהי ארץ, כמו שנאמר "ויקרא אלהים ליבשה ארץ". למה נקראת יבשה, אמר רבי יצחק, היינו הכתוב "לחם עוני". כתוב "לחם עני". ובגלל שהוא לחם עוני נקרא יבשה, ושואב בתוכה כל מימי העולם, והיא היתה יבשה עד שמקום זה ממלא אותה, ואז שופעים מים דרך אותם המקורות. "ולמקוה המים קרא ימים", זהו בית כינוס המים שלמעלה, ששם כל המים מתכנסים, ומשם שופעים ויוצאים.

³¹¹ פע"ח: שיהיה עני"א בגלות מצרים אלא שרחמי המקום גאלנו משם בשם ע"ב שבו ר"ו אותיות והוא מספר ה"א לחמ"א עני"א ³¹² ע"י הערה 307.

³¹³ פע"ח: כל דכפין ייתי ויכול הנה כי היסוד נקרא כל כי הוא כולל ה' חסדים וה' גבורות כמ"ש בזוהר כליל שית בקרטיפא חדא והנה ה' חסדים וה' גבורות מתפשטין מחסד עד הוד והם ה"ס כל א' כולל מ' הרי כל ואחר כך כולם מתקבצין ביסוד ובו נכללין וזהו כל דכפין כי כל השפע בא למלכות מצד היסוד וממנה לעולמות.

שעה"כ

בסוד פה ס"ח³¹⁴, וזהו ייתי ויפסח³¹⁵. והנה בחו"ל אין זווג כי אם בא"י³¹⁶, וזמ"ש השתא הכא, בלי זווג, לשנה הבאה בארעא דישראל, ויזדווג המלך עם ארץ ישראל העליונה, וזהו כנגד כל דכפין ייתי וייכול, שהוא סוד הזווג. ובא"י העליונה כאשר יהיה הזווג יהיו הנשיקין מצד הבינה שהוא מקום החירות, וזמ"ש אח"כ, השתא הכא עבדי לשנה הבאה בארעא דישראל בני חורין³¹⁷.

מרור כורך. ועתה נבאר ענין החרוסת, דע כי הזווג הנעשה בליל פסח הוא עם רחל, ואין זווג עם לאה כלל בליל זה כמו שיתבאר למטה³¹⁸. ועב"ז אנו צריכים להמתיק את הדינין שבה, אע"פ שאין הזווג עמה³¹⁹, וזה נעשה ע"י טיבול המרור בחרוסת, אשר מלת חרוסת הוא חיבור רו"ת ס"ח, פי' הענין הוא כי הנה נוק' דו"א בכללותה נק' שם אדנ"י, והנה נחלקת היא לב', והם לאה ורחל כאשר אינם נכללות יחד כנודע³²⁰. ולהיות כי לאה כולה דינין לפי שהיא אחוריים דאימא עילאה³²¹ כנודע (שער יעקב וזאה פרק א'³²²), לכן שם אדנ"י מתחלק בהם לב' בחי', כי שם אדנ"י בפשוטו הוא ברחל, ובמילואו הוא בלאה, לפי שמלוי הוא בנימ' אלקי"ם שהוא דין, ולכן ניתן ללאה. (פג ע"ד) והענין הוא כי אדנ"י במילואו הוא תרע"א, וכאשר תסיר פשוטו שהוא ס"ה מנין אדנ"י לרחל, ישאר מילוי ו שהוא בנימ' רו"ת אל לאה, וז"ס אותיות רו"ת שבחרוסת שהיא בחי' לאה³²³. וב' אותיות

- מאיר הכוונה -

³¹⁴ עי' לעיל

³¹⁵ פע"ח: כאשר יתעורר ברית קודש לזווג יקדימו הנשיקין בסוד הפה עליון בסוד פ"ה ס"ח וזהו כל הוא יסוד דצריך לנוקבא ייתי ויפסח ימשיך מוחין פה עליון והמוחין הם סוד חיי"ם בגימטר' ס"ח כנודע.

³¹⁶ פע"ח: ארץ ישראל הוא בלאה כי היא נקראת ארץ ועומדת אחורי ישראל פנים נגד אחורי ישראל כמ"ש לעיל לכן נקרא ארץ ישראל ושם סוד החירות כנודע לכן אמר תיכף השתא עבדי לשנה הבאה בני חורין כי יזדווג המלך עם ארץ ישראל העליונה סוד לאה וכאשר יהיה הזווג זה אז הוא מקום החירות והבן זה

עי' עולת תמיד א ע"ב: בהפרש שיש בין ארץ ישראל לחוצה לארץ בימי החול, הוא כי לעולם ימי החול הם ו' ענפים דמט"ט שאמרנו שנסתעפו מן השכינה וייחוד של ת"ת ומלכות הוא שם [והדרים] בארץ ישראל מזונותם מן השכינה על ידה אבל הדרים בחוצה לארץ מזונותם על ידו. עוד יש לומר כי כל זה הוא בזמן שבית מקדש חרב אבל בזמן שבית המקדש קיים אין שום ייחוד על ידו וזה דחוק.

עי' פע"ח ד ע"ג { זה הקדמה של הגר"נ שפירא, וצ"ע אם בכלל להביאו*## }

בג"ד ס"ח אל הבריאה והבריאה אל הלידה והלידה אל העשי' כי כל מה שמתקן ההשפעות יתגלו השמים ופעולות מחודשות כשרות עד כי השפיה אין פעולתו רק לכוף ולהעניש לרשעים וזהו בח"ל כי בא"י אין השפיה שולטת כלל והשילו מלאך הרוח וזוהי הארץ מלאך טוב רק שמחפש בדין והכזריות. ובזמן הגלו' בחו"ל אז נקטעין מתוך הלידה ונשכח ו' ע' מתכבד בברי' ואחר ההפסד הגמטה מתוך הנוף יושפע מאילנו. וההפסד שיש בין א"י ל"ה"ל בימי החול הוא כי לעול' ימי החול הם שית ענפי' דמעטרון שאמרנו שנסתעפו מן השכינה וייחוד' של ת"ת ומלכות הוא ס' וה' רים בא"י מזונותם מהשכינה על ידה אבל הדר' בח"ל מזונות' על ידו. ועוד י"ל כי כל זה הוא בזמן שבהתק' חרב אבל בזמן שבהתק' קיים אין שום ייחוד על ידו וזהו דחוק. ומליחות זה

³¹⁷ פע"ח: השתא הכא הנה אמרנו למעלה כי ה' יש לה ב' ציורים ופירשנו ה' צורת ד"י ועתה נבאר ה' צורת ד"ו והנה ד' זו מורה על המלכות שהיא דלה כנודע ו' הוא בחי' ז"א הרי ד"ו והוא זווג האמיתי ז"ו"ן וזה יהיה מעצמו לע"ל בע"ה בביאת משיח שאז יהי' זווג שלם דוד"י וזהו בארעא דישראל דהיינו ו' וזהו ד"ו ואנו בנימ' דז"נ אז נהיה בני חורין כי זווג שלו בזו"ן גורם זווג שלם דא"א ששם הוא החירות ואז בני ישראל חורין הם לחירות עכ"ל

³¹⁸ עי' לעיל פא ע"ד ד"ה ובזה תבין.

³¹⁹ עי' לעיל הערה 205.

³²⁰ עי' שער ז"א סוף פרק ב שכל זיווג גדלות הם מתחברי מיחד.

³²¹ פע"ח על פי הגהות הלש"ו: להיותה כולה מן האחוריים העליונים דא"א

³²² עי' הערה 209.

³²³ עי' שעה"ק נב ע"ד: אדני במלואו תרע"א ומלוי לבדו בגי' רו"ת והוא סוד כללות כל הדינים שהם שכ"ה דינים ופ"ר כמספר מנצפ"ך ס"ה רו"ת עם הכולל.

שעה"כ

ס"ח שבחרוסת הנשארים הם בחי' המוחין דו"א, שהם הנק' חיי המלך³²⁴, כמנין ס"ח כמבואר בענין התפלין (דרוש ב דף ח ע"ג) שהם שלשה שמות אהיה הויה אהיה. והכונה היא להמשיך החיים הנז' מן המוחין דו"א אל לאה הנק' רוח' כדי שיתמתקו דינים³²⁵. וזו"ס המרור שהיא בנימט' מו"ת³²⁶, שהם סוד דינים המרים שבה³²⁷, אשר בהם נאחזים הקלי' הנק' מו"ת, ולמתקה ע"י המשכת החיים הנז' שהם ס"ח. וזהו טעם שצריך שירגיש טעם מרירות, ואם בלעו לא יצא ידי חובתו (פסחים קטו ע"ב), עד שילעסנו בשיניו, כי ע"י טחינת השיניים מתמתקים ומתדקקים כחות הדין שבה כמבואר אצלנו בענין כוונת האכילה ע"י ל"ב שיניים, וע"ש בשער המצות (פ' עקב &). ולהיות כי אין זוג בלאה בליל פסח³²⁸ לכן לא הוזכרה רק דרך עראי במנין החרוסת שאינו אלא זכר בעלמא מדברי סופרים, ואינו מצוה כמו היין והמצה כו'.

אח"כ ענין הב' כוסות האחרות והם בחי' ב' מוחי' דמצד אבא³²⁹ הנקרא חסדים וגבורות הנקראים יחד מוח דעת, ולכן אלו הב' כוסות אין ראוי להפריד ביניהם לשתות כוס אחר של רשות, לפי ששניהם הם מוח א' הנק' דעת וצריך לחברם יחד, ולכלול אותם זב"ז כמ"ש. ולכן בין ג' לד' לא ישתה כנו' במשנה (פסחים קח ע"א), והוא כי החו"ג הם זכר ונקבה וצריך לחברם יחד.

והנה נבאר עתה כוונת כל כוס מאלו השנים בפני עצמם, ובעת כונתך תכוין לכלול ב' יחד כמ"ש. הנה כוס הא' הוא החסדים שבדעת, והנה הקטנות ראשון שלו הוא אלקים דמילוי אלפי"ן, אבל צורת האל"ף שבמילוי אות הה"א דאלקים היא בצורת יו"י כנ"ל, כזה א'. ונדלות הראשון הוא הוי"ה דמ"ה דאלפי"ן³³⁰, וקטנות השני הוא שם אכדט"ם בבחי' חשבונו שהוא בנימ' ע"ד³³¹, ונדלות השני הוא הוי"ה דמ"ה דאלפי"ן.

והכוס האחרון הוא כן, כי קטנות הראשון הוא אלקים דמילוי אלפי"ן, אלא שצורת הא' שבמילוי הה"א היא צורת יו"ד כזה א', ונדלות ראשון הוא הויה דב"ן דההי"ן, וקטנות השני הוא אכדט"ם בבחי' חשבונו שהוא ע"ד, והנדלות השני הוא הוי"ה דב"ן דההי"ן. אמנם אתה תחבר ב' הכונות יחד בכוס א'³³², ואח"כ תכוין שתיהם בכוס הב', והסיבה היא כנ"ל לכלול אותם יחד בסוד זכר ונקבה.

וכבר אמרנו לעיל שהנלע"ד ששמעתי שיש חילוק בקטנות השני בין החסדים לגבורות בשם אכדט"ם, כי זה חשבונו ע"ה בסוד ג"פ יב"ק, וזה חשבונו ע"ד, אבל לא מצאתי כתוב בקונטרס שכתבתי בו מה ששמעתי ממורי ז"ל.

דרושי הפסח דרוש ז'

³³³ והוא דרוש א' לענין ספירת העומר. דרוש זה כתב הרח"ו ז"ל ששמעו מזולתו³³⁴.
כבר נתבאר (סוף פב ע"ב) כי בפסח הוא זמן היניקה של ז"א³³⁵, ואין בו אלא מוחין דקטנות - מאיר הכוונה -

³²⁴ ע"י לעיל הערה. **Error! Bookmark not defined.**

³²⁵ פע"ח: ולהיות זה בלאה שאין כוונת ליל פסח בה רק דרך ארעי לכן אינו רק זכר בעלמא מדברי סופרים.

פע"ח קכא ע"א: מרור גי' ד' אלפי"ן מלאים דד' אה"ה ואם תסיר ד' אותיות השרשית ישאר מספר מ"ת כחשבון מר"ר והם דיני לאה ואם נמנה הו' שבדעת שלה יעלו מר"ר וצריך למתקם בחרוסת.

פע"ח שם: במרור נכנס גדלות שני דאבא דמוח דעת בדעת ז"א מ"ה וב"ן ומשם בכל קו אמצעי, וע"י לעיל פג ע"ב שזה נכנס במצה השלישית, ונראה מהסידור כדברי השעה"כ ולא פע"ח.

³²⁶ ע"י לעיל פא ע"ד, והערה שם & שהיפך ת"ם (בחי' לאה) היא מת.

³²⁷ שבלאה.

³²⁸ ע"י לעיל פא ע"ד ד"ה ובה תבין.

³²⁹ נדצ"ל אמא.

³³⁰ היינו מצד החסדים שבדעת, ופיסקא הבאה מצד הגבורות שבדעת.

³³¹ ע"י לקמן פיסקא וכבר אמרנו שיש צד לומר כאן ע"ה וכן הוא בסידור למסקנה.

³³² ע"י סידור יר"א שמביא כוונותם יחד, שאין חילוק בין כוונות כוס ג' לד'.

שעה"כ

שהם ד' אלקים: א' דיודין בחכמה, וא' דההין בבינה, וא' דאלפין בציור יו"י בחסדים שבדעת, וא' דאלפין בגבורות שבדעת בציור יו"ד א'. ודע כי במוחין דגדלות, מקדימין החסדים לצאת מן הדעת ולהתפשט בגופא דז"א ואח"כ יוצאות הגבורות, אבל במוחין דקטנות או הגבורות מתחילות להתפשט בגופא דז"א ואח"כ יוצאים החסדים³³⁶. והטעם הוא³³⁷ לפי שהמוחין דקטנות הם דינים קשים, וזהו ג"כ סוד היצה"ט והיצה"ר³³⁸, כי

- מאיר הכוונה -

³³³ 495-635 בסידור הירא.

³³⁴ לא מובא בסידור מאחר שזה מזולתו.

³³⁵ כי בגלות מצרים נתעלמו המוחין דיניקה אבל בפסח הם מתגלים ומאירים והנה הם מתקנים בליל ג' דספירה אחר הגדלות ראשון דישס"ת ובליל ה' דספירה אחר הגדלות שני דהאימא עלאה וכמבואר לקמן בדרושי הספירה בדף פד ע"ב ע"ש מ"ש גליון (הובא לעיל הערה 238) (לש"ו), ועי' ש"ש שזה מזולתו, וכן שם, ולכן אין לסמוך. ועי' סוף דורש ט' ונראה שכוונתו לאחר יום ראשון של פסח אלא עד שבועות שבשבעות זה גדלות.

³³⁶ עי' הערה. **Error! Bookmark not defined.**

³³⁷ עד"ז לקמן פט ע"ד (לש"ו).

³³⁸ עי' ע"ח שער קיצור אבי"ע פרק ג: ונבאר עתה ענין ב' המלאכים הנקרא יצ"ט ויצה"ר, כי הנה במ"א נראה כי יצ"ט ויצה"ר הם השומרים את אדם ומיעצים אותו לטובה, כנזכר פרשת וישלח (קסה ע"ב) ע"ש, ובמ"א אמר שהיצ"ט הוא מלאך והיצה"ר הוא שד. אך הענין, דע כי חטא האדם בעץ הדעת כאשר נתבאר אצלנו כי עץ הדעת הוא סוד הדעת הכולל חו"ג, אשר בקדושה שניהן טובים, וכשהחצונים יונקים אז יכול להיות טו"ר כמ"ש. והענין, כי תחלה היו החסדים קודמין להתפשט בגופא דז"א קודם הגבורות, אך ע"י חטא אדה"ר ירד הדעת למטה בין תרין כתפין, ובהיותו שם ירדו הגבורות תחילה כמבואר בדרוש חטא אדה"ר. וע"ש כי ביארנו שם איך הגבורות נמתקין ע"י החסדים, וכיון שהגבורות ירדו תחלה לא נמתקו ע"י החסדים, והרי פגם א'. וגם פגם ב', כי לכן הגבורות מתפשטות תחלה בגופא דז"א, ואין שם עדיין התפשטות חסדים והחצונים נאחזין בהם. גם פגם ג' בחסדים עצמן המגולין, שהחצונים נאחזין בהם, אמנם כל אחיזת החצונים אינן אלא בגבורות, כי הרי הם שמרי הגבורה, אך אחיזתן בחסדים הוא דבר מועט מאד. והנה כשחטא אדם בעץ הדעת, שהיא מוח ג' דז"א הכולל חו"ג, וגרם בו ג' פגמים הנ"ל, נתאחזו בהן החיצונים, ואותן קלי' דנוגה נתאחזו בהן החיצונים ולקחו אותן האורות, ואז קלי' נוגה נעשית עץ הדעת טו"ר, לפי שהחסדים לעולם נשארין טוב, ואין שם שדים אלא בחי' מלאכים ממש דממנין על צבא השמים כנזכר בתקונים ס"ו (דף קיב ע"ב), וכו'.

וכשאדם נולד, הנה אותו הנפש שלו צריכה לברר אותן הניצוצין המגיעין לחלקו שנפלו ממנה ע"י חטא אדה"ר בקלי' נגה, אשר זה כוונת לידת האדם בעולם הזה והבן זה. והנה ע"י המצות מבררת אותן החלקים שנפגמו ונפלו שם. וכו' העולה מזה כי יצר טוב ויצה"ר שניהן הם מלאכים, בחי' חו"ג של חלק אותו הנפש כנ"ל, כי המוחין הם כלים והנפש הוא עצמות, ולכן הנפש הוא מתלבשת באלו שני המלאכים שהם המוחין חו"ג. אך העצמות שהם הנפש דגדלות, אינה נכנסת כולה תכף בפ"א אלא כפי השנים והמצות. והנה אחר שנכנסו המוחין שהם הכלי יכולה הנפש ליכנס, כי א"א להכנס העצמות שהוא הנפש קודם הכלי. וז"ס בזוהר משפטים (צ"ח וק) דבהוא יומא דזכי לתליסר שנין נקרא בן לכ"י, לפי שהוא בחינת נפש. גם בזה תבין ענין האדם שאפשר שכל ימיו לא יזכה להשלים נפשו לפי שלא עשה מצות לברר הלבוש שהוא בנוגה, ואין הנפש יכולה ליכנס בו. ואפ"ר לומר כי בהכנס היצה"ר שהם הגבורות נכנס בחי' הנפש של הגבורות, וכשנכנס היצ"ט נכנס בחי' הנפש של החסדים ואז נשלם.

גם תבין למה נקרא זה יצ"ט וזה יצה"ר. והענין כי אותו קליפת נוגה מדעתה ומרצונה עושה אותן מלבושין לנפש כדי לצוד את הנפש לחלקה ליהנות ממנה וז"ס כתנות עור משכא דחויא והיא נהנית שמתלבש הנפש טהורה שם. ואמנם הנשמות הקדושות שכבר נטהרו, נעשה להם לבושין מכתנות אור, אך אותן הנשמות שלא נטהרו לגמרי, תכף בצאתן נעשה להם מלבוש גוף מכתנות עור, וגם מזווג זכר ונקבה שבקליפת נוגה כנזכר פרשת ויקהל (רי"ט ע"ב) ע"ש היטב בענין הפסוק (בראשית ד ז) לפתח חטאת רובץ, ושם תבין כי הלבוש והגוף ההוא נקרא יצה"ר שעליו נאמר לפתח חטאת רובץ. נמצא כי הלבוש הנעשה לנפש מצד הגבורות אשר בקלי' נוגה הם היצה"ר, כי עדיין לא נזדככו, והם עדיין מלאים קליפות וסיגים ונקרא שד, אך בבא היצ"ט שהוא לבוש החסדים, תכף בצאתן מקלי' נוגה הם נקרא יצ"ט, כי כבר נתרחקו מן הרע ואין הרע שולט בהם, כי הם חסדים. ואז דוגמת חסדים הממתקין הגבורות כנודע, יען הם זכר ונקבה, כן יצ"ט אחר הכנסו ממתיק את היצה"ר, ויכול לאחזרא ליה משד למלאך כנזכר פ' תצא (דף רעז ע"א), ואז שניהן נקראים מלאכים השומרים את האדם, כי אף הגבורה טהורה היא אלא שנעשית שד, ובהסיר ממנו הרע שבה חוזר למלאך טוב. והבן סוד זה היטב הרמוז פרשת וארא (דף כו ע"ב) על בכל לבבך דא יצ"ט ויצה"ר, דא ימינא ודא שמאלא כו', הרי מבואר כי הם החו"ג הנקרא ימינא ושמאלא. והרי מובן בביאור איך היצה"ר יכול להיות טוב גמור כמו יצ"ט ממש. גם תבין כי ז"ס קין והבל, יצ"ט

שעה"כ

החסדים הם יצה"ט שבאדם, והגבורות הם היצה"ר, ובימי הקטנות של האדם מתחיל היצה"ר להתפשט באדם קודם שיבא היצה"ט וזכור הקדמה זאת.

והנה ימי העומר הם זמן דינים כנודע³³⁹, ולכן הגבורות והדינים של הקטנות מתפשטים בגופא דז"א בז' שבועות, ואח"כ ביום {פד ע"א} חג השבועות שהוא יום מתן תורה, יוצאין גם החסדים של הקטנות שהיו עדיין בדעת של ז"א, מתפשטים בגופא של ז"א, ואז נ"כ נכנסין בז"א הד' מוחין כולם הגדלות כנודע.

והנה בשבוע א' מתפשטת ויורדת מן הדעת גבורה אחת ונכנסת בחסד דז"א³⁴⁰.
ובשבוע הב' יורדת גבורה א' מן הדעת ונכנסת בגבורה דז"א, וכן עד"ו עד שנמצא שירדה הגבורה הה' בהוד דז"א.

ובשבוע הו' מתקבצות כללות הה"ג ונכנסות ביסוד.
וכן בשבוע ז' כללות הה"ג נכנסות במלכות דז"א עד"ו הנז' בענין התפשטות הה' חסדים.

ואמנם להיות כל שבוע כלולה מז' ימים, הטעם הוא לפי שבכל בחי' מהם יש ז' בחי'. הא כיצד, שבוע א' נכנסה הגבורה הא' בחסד דז"א, ובספי' החסד עצמה יש ז' בחי' עצמן, שהם חסד שבחסד, וגבורה שבחסד כו', ומלכות שבחסד. והרי איך ז' בחי' בחסד כנגד ז' ימים שבשבוע א', וכעד"ו בשאר ז' שבועות.

ואמנם היות צריך האדם לספור ספי' העומר בפיו, הטעם הוא כי ע"י היות האדם סופר בפיו ומוציא הבל מתוך פיו לחוץ, גורם שיוציא הבל אור המקיף מפי האדם העליון שהוא ז"א³⁴¹, ומקיף לכל ז' תחתונות שבו בז' שבועות של ספירת העומר, וע"י כן מתמתקות הגבורה דקטנות, ומתפשטות תוך ז"א בסוד או"פ כנז', כי הם דינים קשים גמורים.

עוד בקונטרס אדם א' מצאתי באופן אחר בענין ספי' העומר. דע, כי הנה בצאת ישראל ממצרים יצאו החסדים והגבורות מן הדעת של הקטנות דז"א ונתפשטו למטה מגופו³⁴² כנז"ל בענין הפסח, ואמנם בעזר וסיוע ב' אורות מקיפים הם מורידים הה"ח מן היסוד דאימא המלוכש תוך שליש העליון המכוסה של הת"ת דז"א³⁴³, והם מתפשטין למטה בשאר הגוף. והנה הם ב' מקיפים³⁴⁴ וה' חסדים, הרי הם ז'. וכנגד זה צריך שיתפשטו

- מאיר הכוונה -

ויצה"ר, כנזכר בתקון ס"ט (דף קלה ע"א), כי קין הם הגבורות לכן נקרא יצה"ר, שכל זוהמת נחש בקין אתתקפה שהוא הגבורות, משא"כ בהבל שהוא החסדים. והוא סוד יעקב ועשו, וכל הגרים הבאים מעשו היו מהגבורות ארץ אדום, שכן עשו נקרא אדום, והבן זה.
³³⁹ עי' הערה 172.

³⁴⁰ האם הרב בטוח שלא מכוונים את זה?

עי' שער לד סוף פרק ז': והנה בסדר ירידתו אני מסופק בב' אופנים אלו איזה מהם {נ ע"ג} הוא, ונלע"ד ששמעתי ממורי זלה"ה שניהם אלא שאין בידי לישבן יחד, כמו שהקדמתי בהקדמת הספר שאיני רוצה להוסיף ולגרוע נקודה אחת מכל מה ששמעתי ממורי זלה"ה. א', כי בעת צאת הגבורות מן הדעת שלה יוצאות ב' גבורות ביחד, א' אל החסד שבה וא' בגבורה שבה, לכן אין החסד צריך אל הגבורה שבה ואין הגבורה צריך אל החסד שבה, וגם ת"ת א"צ לא לחסד ולא לגבורה, כי אור גבורה³⁴⁰ שלו מתפשט מן הדעת ויורד אליו דרך קו האמצעי. והנה נז"ל א"צ זה לזה, וגם אין צריך אל חו"ג אשר למעלה מהם. אמנם נז"ל הם צריכין אל הת"ת, כי ב' אורות הגבורות³⁴⁰ שלהם יוצאין מן הת"ת, ונחלקים זה לימין וזה לשמאל בנז"ל. אח"כ כולם הם מתקבצין הארתן ביסוד כנ"ל. ואופן אחר נ"ל ששמעתי בודאי כי החסדים של ז"א וגבורות של נוקבא יורדין מדרגה אחר מדרגה, מן החסד עד הוד, כי מתחלה כולן יורדין בחסד ביחד ואח"כ נשארה גבורה שלו שם, ויורדין הד' גבורות אל גבורה ונשארה גבורתה שם, ויורדין ג' גבורות בת"ת ונשארה שם גבורתו, ויורדין ב' גבורות בנצח שלה ונשארה שם גבורתו, ויורדת גבורה אחרונה בהוד, ואח"כ הארת כל אחד יורדין ביסוד, ואח"כ הארת הארתן במל' שבה. אלו הב' אופנים נלע"ד ששמעתי גם שניהם כנ"ל.

³⁴¹ עי' לעיל הערה. **Error! Bookmark not defined.**

³⁴² בגופו (ש"ש).

³⁴³ עי' לעיל עט ע"ד בענין יוסיף דעת.

³⁴⁴ הבל הפה והם קול ודיבור עי' דרוש ב' (שהוא דרוש ח' אצלנו) (ש"ש).

שעה"כ

ג"כ ה'ה' גבורות עם שני אורות מקיפים כדי שיוכלו להתפשט כנז', והרי הם שבעה אחרים הם י"ד בחינות בז"א הנקרא ישראל, וכנגדם י"ד בחינות אחרות בפרצוף הנקרא יעקב, כי גם בו יש ה' חסדים וה' גבורות הרי הם כ"ח, ושבעה בחי' אחרות ברחל, ושבעה בחי' בלאה, לפי שהנקבה אינה לוקחת רק גבורות בלבד, הרי הם מ"ב, ושבעה גבורות אחרות שמקבלת רחל למטה³⁴⁵, הרי כללותם הם מ"ט בחי' כנגד מ"ט ימי העומר שהם ז' שבועות.

דרושי הפסח דרוש ה'

והוא דרוש שני בענין ספירת העומר. הנה נתבאר לעיל כי גדלות הזה דז"א היה לפי שעה בליל ראשון של פסח כדי שיוכלו ישראל ליגאל, ואחר יום ראשון של פסח מסתלקין כל המוחין הנז' וחוזר לקדמותו, לבחי' ג' כלילין בג'³⁴⁶, וזהו הטעם שאין אומרים הלל גמור אלא ביום ראשון של פסח בלבד. ואח"כ מליל שני ואילך אנו חוזרים להמשיך המוחין הנז' שנכנסו בליל פסח ונסתלקו, ועתה חוזרים לכנס כפי סדר המדרגות, כל מדרגה ביום שלה ע"י מצות ספי' העומר בג' יום שבין פסח לעצרת. ונודע כי אין הכתר נמנה לעולם ואינו נכנס במספר רק מן החכמה ולמטה³⁴⁷. והנה כאשר נספור ונמנה שבעה ספירות שיש מן החכמה דז"א ולמטה והם חב"ד חג"ת³⁴⁸, ושם הוא מקום התחלת בנין הנקבה מלכות מאחורי הת"ת כנודע, ועמה הם ז' ספי'. וכנגדם אנו סופרים ז' שבועות אלו, לפי שאי אפשר שיזדווגו זו"ן עד היות ז"ס אלו בנוים ומתוקנים, ואז תהיה ראויה היא לזווג. ולהיות כי כל א' מאלו הז' היא כלולה מכולם, לכן לא הספיק ז' ימים אלא ז' שבועות, וכל שבוע כולל ז' ימים. ונמצא כי בכל שבוע מאלו הז' שבועות נתקנת ספי' הא' מז"ס הנז', באופן כי בשבוע הא' נתקן מוח החכמה בז' בחי' כו', ובשבוע הז' נתקנת המלכות³⁴⁹ בכל ז' בחינות.

והנלע"ד כי יש בזה ב' כוונות ושתיים אמיתיות. הא', היא כי בשבוע א' נגמר ליכנס מוח החכמה, ובו כלולים כל ז' בחי' הראויות למצוא תוך המוח הזה, כי הנה צריך שיהיה כולל בתוכו חב"ד חג"ת מלכות, וכולם נרשמים ונמצאים שם במוח החכמה, וכעד"ז בכל הז' ספירות הנז'. והב' הוא כי מוח החכמה מתפשט בכל ז' ספי' אלו, כיצד הנה בחכמה מתפשט חלק הראוי לה, וכן מתפשט מן החכמה בבינה חלק הראוי

- מאיר הכוונה -

³⁴⁵ דהיינו בעולם הבריאה?

³⁴⁶ והוא מוחין דעיבור כונ"ל דרוש א' ועכ"ז נשאר בו רושם גדול מהאורות דלילא של פסח ועי"ז הנה מאיר בו המוחין דיניקה ג"כ וזהו שאמר בכ"מ לעיל ריש דורש ז' וכן בדרוש ה' וכן הוא ג"כ בפע"ח פ"א ופ"ג כי בפסח הוא זמן היניקה אמנם הם אינם מאירים בו ממש אלא רק הארתם לבד ולכן אמר כאן שהוא רק בבחי' ג' כלילין בג' וזהו שאמרנו לעיל דף פב ע"א בגליון שם שכוונת כל הקטנות בימי הפסח וספה"ע צריך להיות על הקטנות דיניקה דוקא והוא כיד להתגלה אותם בו בכל עיקרם שיהיו מאירים בו הם ג"כ תמיד בכל אורם בשלימות לעולם משא"כ בגלות מצרים היו גם הם נעלמים בו והיו דוממין אבל באמת אינם מסתלקים המוחין דיניקה לעולם וכמ"ש במב"ש ש"ה ח"א פט"ו (לש"ו). ועי' הערה 26.

³⁴⁷ עי' זהר ח"א לא ע"ב: בראשית ב' ראשית (היא חכמה כמה דתרגם יונתן בראשית בחכמתא) בגין דאיהי תניינא לחושבנא ואקרי ראשית בגין דהאי כתרא עלאה טמירא היא קדמאה ועל דלא עייל בחושבנא תניינא הוי ראשית בגין דא ב' ראשית ועוד כמה דחכמה עלאה איהי ראשית חכמה תתאה ראשית נמי הויא ועל דא לית לאפרשא ב' מן ראשית.

תרגום: בראשית, ב' ראשית, (היא חכמה, כמו שתרגם יונתן "בראשית" בחכמה) בגלל שהיא שניה לחשבון, ונקראת ראשית, בגלל שכתר עליון זה טמיר הוא ראשון, ועל שלא נכנס בחשבון הראשית הוא שני, בגלל זה ב' ראשית. ועוד, כמו שחכמה עליונה היא ראשית, גם כך חכמה תחתונה גם היא ראשית, ולכן אין להפריד ב' מן ראשית.

³⁴⁸ חג"ת"ם (ש"ש), אמנם לפני מש"כ לקמן ד"ה ונבאר עתה סדר השבועות הדעת הוא ב' בחי' חו"ג, ואין המלכות נמנה שאין מכוונים אותה לבדה, וכן הוא לקמן ריש דרוש יב.

עי' דע"ה ח"ב קכד ע"ג: השלמת הזו"ן הוא ע"י התפשטות מוחין בחב"ד חג"ת מלכות.
³⁴⁹ סותר את עצמו לקמן.

שעה"כ

להתפשט בה, ועד"ז בכל הז' עד המלכות³⁵⁰. והנה ב' פי' אלו הם הפכיים זה מזה ואפשר ששניהם כא' טובים, ואמנם הפי' הא' הוא היותר אמיתי כפי מה שמצאתי כתוב בקונטרס מן העת ששמעתי הדרוש הזה {פד ע"ב} ממורי ז"ל.

ונבאר עתה סדר השבועות שבוע א' נתקן כל החכמה ולכן הוא בסוד הוי"ה דע"ב דיודין. שבוע הב' בבינה והוייתה בס"ג. שבוע הג' החסדים אשר בדעת, והיא הוייה דמ"ה דאלפין. שבוע הד' הגבורות שבדעת, והיא הוי"ה דב"ן דההי"ן. שבוע הה' חסד והיא הוי"ה דע"ב. שבוע הו' גבורה והיא הוי"ה דס"ג. שבוע הז' בת"ת ומלכות ששניהם יחד להיותם דבוקים אהור באהור יחד³⁵¹, ולכן הם בחי' שבוע א' בלבד, ואמנם לפי שהם ב' ספירות ראוי לכונן בב' הוי"ת, והם בהוייה דמ"ה כנגד ת"ת, והוייה דב"ן כנגד מלכות דכר ונוקבא.

עוד יש כוונה אחרת וגם היא אמיתית. והענין הוא כי הנה בכל מוח ומוח יש ז' בחי', וכן בכל מדה ומדה יש ז' בחי', וכנגדם הם ז' שבועות כמ"ש. ונתחיל לסדר בז' ימים שיש בכל שבוע ושבוע, ונתחיל משבוע א'.

שבוע א' נתבאר שהוא מוח החכמה, ואלו הם ז' בחי'. ודע כי אין סדרן עתה כמו בליל פסח, כי אז נכנסו ביחד בבת א', אבל עתה נכנסין א' לא', ממטה למעלה, ואין שינוי³⁵² רק שהקטנות הראשון נכנס אחר גדלות ראשון, אבל בליל פסח היה נכנס אחר גדלות שני. והטעם עצמו אשר ביארנו שם הוא כאן, אלא שעתה שכבר נכנסו בליל פסח אין צורך עתה רק שיכנס אחר גדלות הראשון, ואיננו צריך להתאחר אחר גדלות שני.

וזה סדרו: יום א' חכמה דגדלות ראשון דאבא³⁵³, והוא קודם לאימא, והיא הוי"ה דע"ב. יום ב', גדלות ראשון דאימא³⁵⁴, והיא הוי"ה דע"ב. יום ג', קטנות השני³⁵⁵, שם אכדט"ם בבחי' ה' אותיותיו בלבד כנז"ל בליל פסח (פ ע"ד). יום ד', גדלות שני דאימא³⁵⁶, והיא הוי"ה דע"ב. יום ה', קטנות הראשון³⁵⁷, והוא אלקים דיודי"ן. יום ו', רשימו דגדלות שני דאבא³⁵⁸, והיא הוייה דע"ב. יום שביעי, גדלות שני עצמו דאבא³⁵⁹ והיא הוי"ה דע"ב.

שבוע שני כולה בבינה, ולכן כולה בהוייה דס"ג. יום א', בינה דגדלות ראשון דאבא והיא הוייה דס"ג. יום ב', בינה דאימא דגדלות ראשון והיא הוייה דס"ג. יום ג', קטנות שני דמוח בינה, והוא אכדט"ם בבחי' היותו מתחלק לא"ם ג"ל כנז"ל בליל פסח (פב ע"ג). יום ד', בינה דאימא דגדלות שני והיא הוייה דס"ג. יום ה', קטנות ראשון דמוח בינה והוא שם אלקים דמילוי ההי"ן. יום ו', רשימו דבינה דגדלות שני דאבא והיא הוייה דס"ג. יום ז', גדלות שני עצמו דבינה אבא והיא הוייה של ס"ג.

שבוע ג' כולה בחסדים דדעת וכולה בהוי"ה דמ"ה. יום א', גדלות ראשון דחסדים דאבא והיא הוייה דמ"ה. יום ב', גדלות ראשון דחסדים דאימא והיא הוי"ה דמ"ה. יום ג', קטנות שני דחסדים, והוא אכדט"ם העולה ג"פ יב"ק והם ע"ה אותיות כנז"ל בכוס ג' דליל פסח (פב ע"ג). יום ד', גדלות שני דחסד דאימא והוא הוייה דמ"ה. יום ה', קטנות ראשון

- מאיר הכוונה -

³⁵⁰ עי' סידור שאין כוונות על המלכות, ולכן זה עד ולא עד בכלל

³⁵¹ קשה שלא מכוונים את הנוק' בסידור.

³⁵² מכאן הנוסח קשה, וז"ל הפע"ח: רק שהקטנות הראשון נכנס אחר גדלות ב' כמו בליל פסח שהוא נכנס אחר גדלות ב' והטעם כמו שבארנו בליל פסח גם כן שלפי שהם דינין אינם נכנסין עד אחר גדלות ב' (וכן הוא בש"ש).

³⁵³ ר"ל יש"ס (לש"ו), וכן הוא בש"ש.

³⁵⁴ ר"ל תבונה (לש"ו).

³⁵⁵ שהוא דא"ר"א עלאין (לש"ו), המכונה חג"ת דא"ר"א לעיל פ ע"ד, אבל כאן אין השם של קטנות שני של אבא*##.

³⁵⁶ עילאה (נוסף בלש"ו).

³⁵⁷ שהוא דיססו"ת (לש"ו).

³⁵⁸ עלאה (נוסף בלש"ו).

³⁵⁹ עלאה ועד"ז הוא בכל הז' שבועות (לש"ו).

שעה"כ

דחסד והוא אלקים דאלפי"ן, ואות א' דמילוי ה"א ציורה יו"י³⁶⁰. יום ו', רשימו של גדלות שני החסדים דאבא והוא הויה דמ"ה. יום ז', גדלות שני דחסד דאבא והוא הויה דמ"ה. שבוע ד' כולה בגבורות דדעת וכולה בהויה דב"ן. יום א', גדלות ראשון דגבורות דאבא והיא בהויה דב"ן. יום ב', גדלות ראשון דגבורות דאימא והיא הויה דב"ן. יום ג', קטנות שני דגבורה דאו"א והוא אכדט"ם בבחי' השבון ע"ד. יום ד', גדלות שני דגבורות דאימא והיא הויה דב"ן. יום ה', קטנות ראשון דגבורות והוא שם אלקים באלפי"ן, ואות א' במילוי ה"א ציורה יו"ד³⁶¹. יום ו', רשימו דגדלות שני דגבורות אבא והיא הויה דב"ן. יום ז', גדלות שני עצמו דגבורות אבא והיא הויה דב"ן.

שבוע ה' היא בספירת החסד, ולכן היא ממש כדוגמת שבוע א' שהיתה בספי' החכמה.

שבוע ו' היא בספירת הגבורה ולכן היא ממש כדוגמת השבוע הב' שהיתה בבינה. שבוע ז' צריך לכיזן בה ב' כוונות, שבוע ג' ושבוע ד' ביחד, כי עתה היא בסוד ת"ת כנגד החסדים, ובסוד מלכות כנגד הגבורות.

וצריך ליתן טעם אל קצת השינוים הנ"ל, והוא כי סיבת כניסת גדלות ראשון דאבא קודם דאימא, הוא לפי שכיון שבלייל פסח נכנסו כל המוחין, לכן עתה הספיק טעם ההוא שיכנס עתה גדלות ראשון דאבא בתחי', לפי שהוא אור יותר גדול, ובו נכלל מוח אימא. גם ענין כניסת קטנות הראשון אחר גדלות שני דאימא הוא לסיבה הנ"ל בלייל פסח, כי הוא דינים קשים ושלא יתאחו בו החיצונים, אינו נכנס עד שיכנס גדלות שני דאימא, אבל אין צורך שיתאחר עד כניסת גדלות שני דאבא ג"כ.

גם ענין הצטרפות ב' לילות, ליל ו' וליל ז', לגדלות שני דאבא. הטעם הוא, כי נפד ע"ג עיקר ליל פסח היתה בעיקר ד' כוסות שבהם נרמזו ד' מוחין דאימא, אבל גדלות שני דאבא לא נכנסו רק דרך רמז קטן בענין המצה אחר שנכנסו כל שאר המוחין³⁶², ולכן הוצרך עתה ב' לילות³⁶³, כי בלייל הא' נכנס תוך הגולגולת דו"א ומניח בו קצת רושם, ובלייל הב' נכנס הוא עצמו כנ"ל והם סוד ליל ששי וליל ז'.

ועתה צריך ליתן טעם למה כל השבוע א' נק' חול המועד וי"ט, כיון שאחר יום א' נסתלקו כל המוחין כנ"ל, וגם ענין יום ז' של פסח שהוא יו"ט גמור. אבל הענין הוא כי להיות שכבר כל המוחין נכנסו בלייל פסח הא', ובהכרח הוא כי שם הניחו רשימו שלהם וקצת ההארה ההיא, ובשבוע הא' חוזר³⁶⁴ מוח החכמה ליכנס לגמרי. והנה מוח זה גדול מכולם, כי כולם נרשמים ונכללים בו, בסוד (תהלים קד נד) כולם בחכמה עשית, והוא עיקר כולם, ולכן השבוע הא' היא מכלל חג המצות. אבל עכ"ז אינה רק קדושת חול המועד קלה בלבד, כיון שלא נגמר מוח החכמה לכנס לגמרי עד יום ו' של שבוע א', כי אז נשלם לכנס אפי' גדלות שני דאבא דמוח החכמה כנ"ל. והנה יום ו' לעומר הוא ביום ז' של פסח, ולכן הוא יו"ט גמור, ואע"פ שלא נכנס רק הרשימו מספיק לפי שכבר נשלם מוח החכמה, ולכן ליל ז' של פסח הותר זווג התחתון, כי כיון שנכנס מוח החכמה כבר יש בחינת הזווג³⁶⁵, כי הוא עיקר כל המוחין³⁶⁶. אבל יום ז' לעומר שהוא יום ח' של פסח, נקרא אסרו חג, לפי שאז

- מאיר הכוונה -

³⁶⁰ כנ"ל פג ע"ד.

³⁶¹ כנ"ל פג ע"ד.

³⁶² עיי' לעיל הערה 252.

³⁶³ ?

³⁶⁴ ממה שהיה בלייל יו"ט ראשון של פסח.

³⁶⁵ אמנם הוא רק זווג דקטנות כמ"ש לקמן דף פו ע"ב דרוש יב (לש"ו).

³⁶⁶ עיי' דע"ה ח"ב קכד ע"ג: וכשנשלם בשבוע ראשונה המוח הראשון, הנה נשלם מה שנוגע ממנו לכל הז' כולם. ונודע הוא כי מוח החכמה הנה הוא גדול מכולם והוא עיקר כולם, וכנודע בסוד כולם בחכמה עשית (תהלים קד נד), והוא כללות כולם עוד יותר מהשאר. ולכן כאשר נשלם הוא

שעה"כ

נכנס עצמות גדלות שני דאבא דמוח החכמה, אבל אינו יו"ט ממש כיון שכבר הרשימו נכנס בליל ז' של פסח, ואין נק' יו"ט אלא על שם חידוש הנעשה מחדש, אבל זה אינו חידוש כי כבר נכנס הרשימו ליל שלפניו.³⁶⁷

דרושי הפסח דרוש ט'

והוא דרוש ג' בענין ליל פסח ובענין ספירת העומר. הנה נתבאר בדרוש שקדם כי עיקר הגלות מצרים היה לסיבת הדעת דז"א, כי בו פגמו ישראל ושם נאחזו ח"ו החיצונים בלבושים שלו כנ"ל, כי זו היתה סיבת היות מספר שנות הגלות רד"ו שנה (עט ע"ד). והענין יותר מבואר הוא, כי הנה הדעת יש לו ב' בחי': הא', הוא בחינתו למעלה במקומו בראש הנק' מוח הדעת. והב', היא בבחי' התפשטותו למטה, כנודע כי הוא מתפשט מן החסד עד ההוד. ואח"כ כללות כולם נכנס ביסוד הנקרא כל³⁶⁸ לסיבה זו, ואח"כ כללותם נכנס במלכות. וכ"ז בגופא דז"א, ועד"ו הוא התפשטות הגבורות של הדעת בגופא דנוק' דז"א³⁶⁹. והנה בגלות מצרים, להיות כי אז היה הפגם נוגע בבחי' הדעת הנז', לכן בחי' התפשטות למטה בגופא בבחי' החסדים והגבורות, חזרה להסתלק ולהתעלות בשורשה שהוא הבחינה העליונה של הדעת העומר ברישא דז"א³⁷⁰, ומזה נמשך גלות מצרים. כי כבר הודעתך (עט ע"ב) כי הקליפות הנאחזות בגרון דז"א שהוא מקום צר יותר מכל שאר גופו, הנה היא נקרא מצרים. ונודע כי מקום יסוד דאימא הוא שם בגרון דז"א³⁷¹, והדעת שם היא מתלבש תוך היסוד דאימא. ובהיותם מתעלמים שם היו המצריים ופרעה מלכם נאחזין במקום העורף אשר באחורי הגרון, ולכן היו משעבדים לבני ישראל בגלות, כי לא היו החסדים מתפשטים בגופא דז"א הנקרא ישראל, ולא היו מאירים להם. ובהיות אלו החסדים בבחי' התפשטות נעלמים למעלה בשרשם, לא היו מאירים למטה זולתי אותם הלבושים של החסדים והגבורות, שהם עשר אחוריים דאימא דיסוד שלה, שהם עשרה שמות אהיה בריבועם, שהם סוד עשרה דמים כנ"ל בדרוש הא'.

ולסיבה זו היו המצריים שופכים דמים של בני ישראל כמו שאמר הכתוב (שמות א' טז) אם בן הוא והמיתן אותו. והענין הוא, כי הנה נודע כי ז"א הוא הויה דמילוי אלפין, ובחי' אות אלף שבמילוי אות וא"ו היא בחי' אימא עילאה כנז' בתיק³⁷² דאות א' מורה ע"ש

- מאיר הכוונה -

בשבוע ראשונה, כבר קנו הזר"ן על ידו קנין השלימות. ומה גם כי הרי נשאר רושם גדול בהזר"ן מהשלימות המעולה דליל א' של פסח וכמ"ש כ"ז בשעה"כ (דף פד ע"ג סוף דרוש ח ושם דף פו ע"ב בדרוש יב), ולכן בסיבת השלימות הנז' הנעשה בהנוק' ג"כ ע"י שנשלם המוח ראשון דהחכמה בז"א בליל ז' של פסח, הנה נעשה אז הלידה לכל האורות שנתעברה מהם בליל א' של פסח.³⁶⁷ עיי' דע"ה ח"ב ככג ע"ג: אך עומק הטעם בזה הוא, כי העצמות דמוח החכמה דאבא עלאה אין בנו כח להשיגו כלל, והוא ע"ד שאמר הרב בכוונת ציצית (תחילת דרוש ב) הטעם דאין קדושה בהטלית עצמו ועיקר המצוה הוא הציצית, משום שקדושת הטלית עצמו אין בנו כח להשיגו כלל, ולכן אין הקדושה חלה עליו ע"ש. וכן אמר הרב בשער הכוונות (דף יב ע"א) בסברת האומרים שאין מברכים על תפילין של ראש, כי ע"י הברכה דשל ראש הוא נתקן האור מקיף דהנשמה לנשמה, וזה אין בנו כח לעשותו כי הוא אינו נעשה על ידינו אלא שמעצמו הוא נעשה. וכן מטעם זה כתב הרמ"ז ז"ל באיגרות הרמ"ז סי' ה' שאין לברך על תפילין דרבינו תם, משום שהם מוחין דאבא כמ"ש בדרושי תפילין (דרוש ו), ואין בנו כח לתקן את הענין אשר הברכה מרמז עליו ע"ש. וכן הוא בענינינו כי ביום ז' לעומר, אשר אז נכנס העצמות דגדלות ב' דאבא עלאה, הנה משום שאין בנו כח להשיגו כלל, לכן הוא אינו יו"ט אלא רק אסרו חג, ואין בנו כח להשיג ממנו אלא רק הרשימו שלו לבד, ולכן נחלק המוחין דגדלות ב' דאבא עלאה לשני ימים, כי ביום ו' דכל שבוע נכנס הרשימו, וביום ז' דכל שבוע נכנס העצמות. וביום ו' לעומר שאז נכנס הרשימו דמוח החכמה שלו, שהוא המוח היותר גדול, הוא יו"ט שהוא היו"ט דיום ז' של פסח.

³⁶⁸ עיי' לעיל הערה. **Error! Bookmark not defined.**

³⁶⁹ אמנם יש ה"ג המתפשטים בגופו דז"א ליתן לנוק', אמנם כוונתו כאן לדעת ק"ל עיי' שער כה דרוש ב (ב) כללי חר"ג אות י.

³⁷⁰ היינו הויה"ת עיי' לעיל הערה 29.

³⁷¹ עיי' לעיל הערה 47.

³⁷² עיי' לעיל הערה 45.

שעה"כ

אחיה שהוא בבינה. ונמצא כי א' זו הוא שם אחיה היא אימא עילאה המתפשטת תוך ז"א להחיותו. ונודע כי כל בחי' עליונה ברדתה למטה להתלבש תוך בחי' תחתונה פנימיותה נשאר למעלה וחיצוניותה שהיא האחוריים שלה יורד ומתלבש למטה³⁷³. ונמצא שם אחי"ה הזה היורד ומתפשט תוך ז"א להחיותו, הנה הוא ריבועו העולה בגימ' מ"ד כמנין ד"ם. ובהתפשטותו בתוכו נעשה ממנו בחי' ד"ם האדם, שהוא ז"א, הויה דמ"ה כמנין אד"ם. ובתחילה היו המצריים שואבים ולוקחים הדם הזה לפי שלא היה מתפשט ויורד ונבלע תוך איברי ז"א, ונשאר ז"א הנקרא אדם בלתי דם, ולכן היו המצריים שופכין דם של ישראל. והנה כשנגאלו ישראל ממצרים ירדו אלו החסדים שבדעת (פד ע"ד) דז"א ונתפשטו בו"ק כנודע, ונבלע דמו בתוך הורדין שלו, ובה אין מקום אל החיצונים להתאחו בדם ההוא.

והנה התפשטות הוא בהמשך מ"ט ימים דספירת העומר, והוא כי הנה עשרה שמות הם של אחיה, וכולם בסוד דם כנ"ל בדרוש שקדם לזה. והנה בהיותם פשוטים יש בהם מ' אותיות, והעשרה שמות עצמן הם ה' יום. וזהו הפי' הנכון עוד יש לפרש פירוש ב', והוא כי הנה כל שם של אחוריים הנז' יש בו עשר אותיות כזה: א אה אחי"ה, ואם תחבר כללות עשרה אותיות אלו עם מ' אותיות שבי' שמות הנז' הם ה', ואלו הם מספר ה' יום שבין פסח לעצרת, ובכל יום נתקנה אות א' מן הנז'. ובהשלם תיקונם, אז הוא הג העצרת, ויש בו בחינת זווג עליון.

ונחזור לענין א', כי כמו שהם עשרה דמים, כן בז"א יש עשרה שמות מ"ה כנגד עשרה הדמים אשר בדעת³⁷⁴. גם טעם אחר כי ז"א הוא י"ס, וכל ספי' היא הויה"א דמ"ה, ונמצא כי העשר דמים הנז' שהם עשר שמות אחי"ה בריבועם הם מתלבשים ומתפשטים תוך עשר שמות מ"ה שהם כללות ז"א. ובתחילה שהיה ז"א בלתי הדם הנז', כי היה חסר ממנו אותה האלף שבמילוי וא"ו דמ"ה, וממ"ה נהפך ונעשה דם, ואז נתקיים דמים בדמים נגעו (הושע ד ב)³⁷⁵, כי בהיותם מרוחקים זה מזה הם דם למעלה ודם למטה, ובכך יש שפיכות דמים, כי הם נשפכים לחוץ ואינם מתחברים דם בדם. אבל בהתלבש דם העליון בתוך ז"א ומתפשט בתוכו ונבלע הדם בתוכו, אז נעשה אדם. וז"ס מ"ש במסכת חולין (מז ע"ב) על ר' נתן הבבלי שאמר לאותה האשה, המתניני למול את בניך עד שיבלע דמו בו. ואז נשלמים עשרה שמות דמ"ה שבז"א ונעשין בחי' מ"ה מ"ה, וז"ס (יחזקאל טו ו) ואומר לך בדמיך חיי, כי ממש ע"י דמיך הנז' תחיי. כי בעודם למעלה היה גלות הנמשל אל המות, ועתה בהתפשט דמיך למטה בגופך תחיי.

והנה נודע כי ג' זמנים הם זמן: עיבור א', ואז ז"א הוא בבחי' ג' כלילין בג'. זמן היניקה. זמן עיבור ב' של המוחין. והנה בגלות מצרים חזר ז"א לזמן עיבור א', והיה בבחי' ג' כלילין בג', לפי שלא היו החסדים מתפשטים בגופו, ולכן הוחזר ליכנס בסוד העיבור. ובגאולת מצרים נולד ז"א ויצא לחוץ למעי אימא עילאה, ואז היה זמן היניקה. ונודע כי אז

- מאיר הכוונה -

³⁷³ עי' לעיל עט ע"ג והערה 33.

³⁷⁴ עי' לעיל 29.

³⁷⁵ עי' פע"ח ספירה א: והנה גם בז"א יש יו"ד שמות מ"ה כנגד אותן י' דמים שבדעת וגם ט"א כי הז"א הוא י"ס והוא י' שמות מ"ה ולכן כוונתינו שיתפשטו ויכנסו אותן הדמים הם י' פעמים אחי"ה תוך י' שמות מ"ה שהוא ז"א ובתחלה היה שם מ"ה חסר אותו א' של מלוי וא"ו ולא היה רק דם בסוד דמים בדמים נגעו וכשהם מרוחקים זה מזה נעשה דמים למעלה ודמים למטה ולכן היה שפיכת דמים שנשפכין לחוץ והם נחלקין אך בהתפשטותן זה בזה נעשה אז אדם כנ"ל והוא שנבלע הדם תוך הז"א.

היינו שהדמים נוגעים בדמים ואל בהויר"ת?

ועי' שעה"מ נח: עולה ההויה"ה ההיא בגי' אדם ובהסתלקו משם שמתלקת אימא מעל הבנים אז זו הויה"ה דז"א נשארת בסוד דם כזה יו"ד ה"א ו"ו ה"א ונמצא כי אלף זו בהסתלקת למעלה היא דם וגם שם הויה"ה דאלפ"ן שבז"א תשאר דם וז"ס דמים בדמים נגעו, אבל בהתחברותם יחד יהיה אדם.

שעה"כ

הוא זמן הבלעת הדם בגופו של תינוק, כנודע כי הדם שבאשה מתהפך לחלב (בכורות ו ע"ב) וממנו יונק התינוק³⁷⁶, ואחר כך חוזר החלב ההוא לקדמותו ומתהפך בגוף התינוק לדם ונבלע בתוך הוורידין שבו. והענין הוא כי הנה תחלה היה דם, מותרות מעורב בסיגים, ובזמן הלידה יורדין הסיגים למטה ויוצאים בבחי' דם הלידה, ונשאר הדם המזוקק בתוך האשה, ואז יכול להתהפך לחלב. ואח"כ כשיונק אותו התינוק חוזר להיות דם טהור וזך כבתחלה, ואדרבה עתה הוא חיות התינוק. וכבר נתבאר אצלנו כי הדם המתהפך לחלב, הוא בירור מן זוהמת הדם שלא יכול להתברר במ' חדשי העיבור, ועתה הוברר ונזדכך כנו'. וע"ש וז"ס ספי' העומר במ"ט ימים אלו, שהם ז' שבועות כנגד ז' ימי נקיים³⁷⁷, וימי טוהר הדם ההוא מתברר ונהפך לחלב ונכנס בז"א היונק אותו.

דרושי הפסח דרוש י'

והוא דרוש ד' על הנז' ובענין ספי' העומר. דע כי הנה עתה בגאולת מצרים נתפשטו הה' חסדים וה"ג שנעלמו למעלה בשרשם בדעת בזמן הגלות, ועתה נתפשטו בגופ' דז"א. והנה בעת יציאת מצרים נעתקו ויצאו משם ואח"כ בשבעה שבועות של ספי' העומר, יורדין ומתפשטין למטה בגופא דז"א. ומעם היותם ז' שבועות הוא עם הנ"ל, כי החסדים מתפשטין מחסד ועד חוד, ואח"כ כללותם ביסוד הנק' כל³⁷⁸ שהוא כללות ה' חסדים, וכל חסד כלול מ', הם כ"ל בנימי. ואח"כ כללותם במלכות הנק' כלה³⁷⁹ לב' סבות הא', הוא

- מאיר הכוונה -

³⁷⁶ עי' ע"ח שער הולדת או"א וז"ן פרק ג: המ"ב הא' של הזכר ממנו נעשה החלב שהוא לובן דז"א, ומאה"ה דאמא נעשה הדם שהוא אודם, והנה דם וחלב הם כמספר ב"פ מ"ב, ולכן חלב ודם לעולם לגבוה סלקי. אמנם האה"ה הב' שהוא מ"ב הב', שהוא בג' אמצעיות במקום דדים של האשה, ושם אחר לידת הולד חוזר הדם העליון להיות חלב. עוזר? מובן?

³⁷⁷ עי' הערה 172.

³⁷⁸ עי' זר ח"א יז ע"א.

³⁷⁹ עי' זהר ח"ג רנה ע"א: אמר בוצינא קדישא קום רעיא מהימנא משנתך דאנת ואבהן ישני עפר אתקרון דעד כען הויתון משתדלין באורייתא באינון ישנים במשנה דאתמר בהון על הארץ תישן וביום הבכורים בהקריבכם מנחה חדשה ליהו"ה אתון אינון (בני) בכורים דשכינתא ובעובדין דלכון איהי אתחדשת בצלותין דאבהן בכל יומא דאוקמוה מארי מתניתין תפלות כנגד אבות תקנום ובק"ש דאמר רעיא מהימנא שמע ישראל ואוקמוה כל הקורא ק"ש בכל יום כאלו הוא מקיים והגית בו יומם ולילה ודאי בצלותין דלכון בקריאת שמע דלכון שכינתא איהי אתחדשת קמיה דקב"ה ובג"ד והקרבתם מנחה חדשה ליהו"ה בצלותין דאינון באתר דקרבתין באן קרבנין דצלותין איהי מתחדשת בשבועותיכם דהיינו שבועות דביה מתן תורה ואתקרי חמשים יום לעומר וביה שבעה שבועות מסטרא דההוא דאיתמר ביה שבע ביום הללתיך ואיהי מלכות כלה כלילא משבע ספירן כלילא בבינה דאיהי אתפשטת בה' ספיראן לחמשים יסוד כל כלול מאלין חמשים כל"ה כ"ל ה' כלילא מחמשים כלהו נבלעים בגו חמשים חכמה דאיהי י' עלאה מובלעת בגו חמשים ה' זמנין עשר ה' בינה י' חכמה עשר זמנין ה' היינו חמשים ובחושבן כ"ל ובחשבן י"ם ואיהו ים התורה מקורא דיליה כתר דלית ליה סוף שאר ספיראן אתקריאו על שמה שבעת ימים ומלכות ים סוף דכל ימים ובג"ד דאינון חמשים שבע שבועות מנחתם שלשה עשרונים ושני עשרונים חמש דאינון חמש זמנין עשר ה"ד ומנחתם סלת בלולה בשמן שלשה עשרונים לפר האחד ושני עשרונים לאיל האחד עשרון עשרון לכבש האחד לשבעת הכבשים ושבעת הכבשים לקבל שבע שבתות תמימות תהיינה כל חד עם שית יומין דיליה:

תרגום: אמר הנר הקדוש, קום רועה נאמן משנתך, שאתה והאבות נקראים ישני עפר, שעד כאן הייתם עוסקים בתורה, באותם ישנים במשנה, שנאמר בהם, על הארץ תישן, "וביום הבכורים בהקריבכם מנחה חדשה לה", אתם הם (בני) בכורים של השכינה, ובמעשים שלכם היא מתחדשת בתפלות של האבות בכל יום, שבארו בעלי המשנה תפלות כנגד אבות תקנום. ובקריאת שמע שאמר הרועה הנאמן "שמע ישראל", ופרשוה כל הקורא קריאת שמע בכל יום, כאלו הוא מקיים "והגית בו יומם ולילה". ודאי בתפלות שלהם, בקריאת שמע שלכם, השכינה היא מתחדשת לפני הקדוש ברוך הוא, ומשום זה נאמר "והקרבתם מנחה חדשה לה", בתפלות שהן במקום הקרבנות, ³⁷⁹ באילו קרבנות של התפלות היא מתחדשת. "בשבועותיכם", כלומר שבועות שבו מתן תורה, ונקרא חמשים יום לעומר, ובו שבעה שבועות מצד אותו שנאמר בו "שבע ביום הללתיך", והיא מלכות, כלה כלולה משבע ספירות, כלולה בבינה שהיא מתפשטת בחמש ספירות לחמשים. יסוד, כל, כלול מאלו החמשים. כל"ה, כ"ל ה' כלולה מחמשים, כולם נבלעים בתוך חמשים. חכמה שהיא

שעה"כ

לפי שהיא ה' אחרונה שבשם ההויה, ולוקחת כללות החסדים הנק' כ"ל, הרי כל"ה. והסיבה הב' היא כי "כל" הם כללות החסדים, וה"ה" היא ה' גבורות הרי כל"ה. עוד סיבה ג', כי כל הוא הה"ג כל א' כלולה מ"י, והה' היא המלכות עצמה כנ"ל.

ונחזור לעניינינו, כי ז' בחי' יש בהתפשטות החסדים, וכנגדם הם ז' שבועות. ואמנם היותם ז' שבועות ולא ז' ימים, הענין הוא כי כל בחי' מהם כלולה מן הז' עצמם, ר"ל כי החסד הא' המתפשט בזרוע ימין הנקרא חסד, צריך שיהיו בו ז' בחי': א' כנגד החסד, וא' כנגד הגבורה כו³⁸⁰, וא' כנגד מה שצריך לתת ממנו חלק אל היסוד הכולל כולם כנוז, ואחד כנגד מה שצריך לתת ממנו חלק אל המלכות הכוללת את כולם כנוז, כי אם אין בחסד הזה כל אלו (פה ע"א) הז' בחי' של שרשים, איך היסוד ומלכות יוכלו לקבל הארה ממנו, וגם הה' חסדים עצמם איך יתקשרו זה בזה אם לא ע"י כך. ונמצא כי בכל חסד וחסד מן בחי' החסדים המתפשטים בז"ת דו"א יש בו בכל א' מהם שורש לכל הז' בחי' הנז'.

ורצוני להרחיב הביאור בזה, דע כי בספ"י החסד דו"א מתפשט בו החסד הא' מן הה"ח המתפשטים, ויש בו בחי' חסד גבורה ת"ת נה"י ומלכות, ומתחלקות בז"ס תחתונות באופן זה: חסד שבחסד, וחסד שבגבו', וחסד שבת"ת, וחסד שבנצח, וחסד שבהוד, וחסד שביסוד, וחסד שבמל'. וכל ז' בחי' אלו הם כללות החסד הא' שבחסד המתפשט בז"א. אח"כ החסד הב' הנקרא גבורה שבחסד, הנה יש בו ז' חסדים מתחלקות בז' הספ"י, וכולם בחי' הגבורה שבהם. וכעד"ז בכל הז' חסדים המתפשטים בגופא דו"א. ונבאר הקדמה זו בסדר ז' שבועות העומר.

שבוע הא' כולה בחסד הא'. יום א' נכנסת בחינת מלכות שבחסד הא' בתוך החסד הנק' זרוע ימין³⁸¹. יום שני נדחית המלכות בגבורת ז"א, ונכנס בחינת היסוד שבחסד הא' בחסד דו"א. יום שלישי נדחית המלכות בת"ת, והיסוד בגבורה, ובחי' ההוד דחסד הא'

- מאיר הכוונה -

י' עליונה מובלעת בתוך חמשים, ה' פעמים עשר, ה' בינה, י' חכמה, עשר פעמים ה', כלומר חמשים, ובחשבון כ"ל, ובחשבון י"ם. והוא ים התורה, המקור שלו כתר, שאין לו סוף. שאר הספירות נקראות על שמה, שבעת ימים, והמלכות ים סוף, סוף כל הימים. ומשום זה שהם חמשים, שבעה שבועות. "מנחתם שלשה עשרונים" ו"שני עשרונים", חמש, שהם חמש פעמים עשר, זהו שכתוב "ומנחתם סולת בלולה בשמן שלשה עשרונים לפר האחד ושני עשרונים לאיל האחד עשרון עשרון לכבש האחד לשבעת הכבשים", ושבעת הכבשים כנגד שבע שבתות תמימות תהינה, כל אחד עם ששה הימים שלו.

עי' תיקו"ז י' ע"ב: ואתפשטותא דה' עלאה עד הוד באת י' איהו דאיהו קשר של תפלין דרישא דאיהו ה' עלאה סליקת לחמשין חמש זמנין עשר באת י' {יא ע"א} והיינו ה"י מן אלה"ם חמש זמנין ה' באת י' חמשין בחמש ספירן יסוד כ"ל נטיל לון כלהו וירית לון לכלה והיינו כ"ל כל"ה תרגום: והתפשטות של ה' העליונה עד הוד. באות י' היא, שהוא הקשר של תפלין של ראש, שהיא ה' עליונה, עולה לחמשים. חמש פעמים עשר באות י', והיינו ה"י מן אלה"ם, חמש פעמים ה' באות י', חמשים בחמש ספירות, יסוד כ"ל, נוטל אותם כולם ומוריש אותם לכלה, והיינו כ"ל כל"ה.

³⁸⁰ עי' עוד בענין בשער כה ב (ב) אות ח.

³⁸¹ עי' שער לד סוף פרק ז שמסתפק בזה וכאן אין כאף א' ז"ל: והנה בסדר ירידתן אני מסופק בב' אופנים אלו איזה מהם הוא, ונלע"ד ששמעתי ממורי זלה"ה שניהם אלא שאין בידי לישבן יחד, כמו שהקדמתי בהקדמת הספר שאיני רוצה להוסיף ולגרוע נקודה אחת מכל מה ששמעתי ממורי זלה"ה. א', כי בעת צאת הגבורות מן הדעת שלה יוצאות ב' גבורות ביחד, א' אל החסד שבה וא' בגבורה שבה, לכן אין החסד צריך אל הגבורה שבה ואין הגבורה צריך אל החסד שבה, וגם ת"ת א"צ לא לחסד ולא לגבורה, כי אור גבורה³⁸¹ שלו מתפשט מן הדעת ויורד אליו דרך קו האמצעי. והנה נר"ה א"צ זה לזה, וגם אין צריך אל חו"ג אשר למעלה מהם. אמנם נר"ה הם צריכין אל הת"ת, כי ב' אורות הגבורות³⁸¹ שלהם יוצאין מן הת"ת, ונחלקים זה לימין וזה לשמאל בנו"ה. אח"כ כולם הם מתקבצין הארתן ביסוד כנ"ל. ואופן אחר נ"ל ששמעתי בודאי כי החסדים של ז"א וגבורות של נוקבא יורדין מדרגה אחר מדרגה, מן החסד עד הוד, כי מתחלה כולן יורדין בחסד ביחד ואח"כ נשארה גבורה שלו שם, ויורדין הד' גבורות אל גבורה ונשארה גבורתה שם, ויורדין ג' גבורות בת"ת ונשארה שם גבורתו, ויורדין ב' גבורות בנצח שלה ונשארה שם גבורתו, ויורדת גבורה אחרונה בהוד, ואח"כ הארת כל אחד יורדין ביסוד, ואח"כ הארת הארתן במל' שבה. אלו הב' אופנים נלע"ד ששמעתי גם שניהם כנ"ל.

שעה"כ

נכנסת בחסד דז"א. יום ד' נדחית המלכות בנצח, והיסוד בת"ת, וההוד בגבורה, והנצח בחסד דז"א. יום ה' נדחית המלכות בהוד, והיסוד בנצח, וההוד בת"ת, והנצח בגבורה, והת"ת בחסד דז"א. יום ו' נדחית המלכות ביסוד, והיסוד בהוד, וההוד בנצח, והנצח בת"ת, והת"ת בגבורה, והגבורה נכנס בחסד דז"א. יום ז', כל אחד יורד במקומו, מלכות במלכות, יסוד ביסוד, הוד בהוד, נצח בנצח, ת"ת בת"ת, גבורה בגבורה, חסד בחסד. והרי כי בשבעה ימי השבוע הא' לא נתפשט רק החסד הא' בלבד, ונתפשט בשבעה הספירות כולם כנו'.

שבוע השני היא ממש ע"ד השבוע הא', אלא שכל בחינות הם בחסד השני מן החסדים המתפשטים, וכן כיוצא בזה בשאר הז' שבועות, עד שנמצא כי בשבוע הז' נכנס החסד הז' הנק' מלכות הנעשית מכללות כל הז' ספי'. והנה אע"פ שנתבאר כי בדעת דז"א יש ה"ח וה"ג, צריך שתדע כי הנה הדעת הוא הנשמה המתפשטת בכל הגוף, וא"כ מוכרח הוא שבדעת יהיו ז' בחי' החסדים המתפשטים בז"ת הנקרא גוף, וכנגדם הם ז' גבורות³⁸². ודע כי אלו הם סוד י"ב שבטים, י"ב בני יעקב ושני בני יוסף, מנשה ואפרים, שנאמר בהם (בראשית מז ה) כראובן ושמעון יהיו לי. וכבר נתבאר דרוש זה בענין י' הרוגי מלוכה והרוגי לוד (שעה"ג הקדמה כו דף כז³⁸⁴).

- מאיר הכוונה -

³⁸² בנוק' (ש"ש).

ע' ביאורים ח"א פג ע"א: והז' כפולות עם ת"ת בעצמו יהיה י"ד - והם סוד הי"ד שבטים שהיה עתיד להוולד מיעקב אבינו ע"ה אלולא שבלבל ראובן את יצועי אביו, ואח"כ השלימו מנשה ואפרים החשבון וכמ"ש בספר הליקוטים (פ' וישלח) ובלק"ת (פ' ויחי), והם מושרשים בהדעת אשר שם הוא ז' חסדים וז' גבורות, כמ"ש בפע"ח שער חג המצות (פרק ב), והם שורש הי"ד שבטים עם מנשה ואפרים, וכמ"ש בספר שער הגלגולים (דף ס"ז סע"א מדפוס ירושלים ע"ה). ואלו הי"ד בחי' שבדעת, הם עצמן הז' כפולות דענינינו, שהם י"ד, כי הדעת הוא פנימיות הת"ת³⁸², שהוא מדת יעקב כמ"ש בזוה"ק (פ' ויצא קנ"ז ע"ב בסתרי תורה שם) ויבא יעקב דא תפארת קדישא כו' וכנוודע.

³⁸³ י"ד (שער התפילה, וכן בפע"ח ספירה ב).

³⁸⁴ ה"ש"ק התקשה איך זה מסתדר עם דבריו כאן.

ז"ל: זווג הג': כפי סדר מעלת הזווגים, הוא יעקב עם לאה, אחר חרות לילה, כי אז אע"פ שלאה יק צה דינים, להיותה עתה מצחי' לאה, אחר חרות לילה נמתקים דינים שבה. ועוד, כי עתה אחר חרות לילה, היא ויעקב מתפשטים בכל ערך ז"א כלו, משא"כ בזווג הקודם לזה של יעקב ורחל. והנה ביסוד של הזווג הזה, ילאו ממנו עשר טפות, שהם, חמשה חסדים, וחמשה גבורות מן אבא. ולכן בשני הזווגים אלו, שהם הזווג השני של יעקב ורחל, וזווג הג' של יעקב וצלה דאחר חרות, אין בהם הריגה, לפי שהם מיסוד ליעקב, שהוא מלך מוחין דאבא, ואינם דאימא שהם דינים: ודע, כי בזה הזווג השלישי, נכלל בו עוד זווג אחר, אע"פ שלא כתבנוהו לעיל, והוא, כי נודע, דבקדושתא דלפרא, הוא יותר רחמים ממה שהוא בחרות לילה האחרונה, לפי שכבר אז כמעט נקרא יוס, ואז חוזרים יעקב ולאה הנז', להזווג שניה, כנזכר בזוהר צפרקת שמות דף י' ע"א. ומהזווג ההוא יולאים ב' טפות בלבד, האחת כוללת חמשה חסדים, והשנית כוללת חמשה גבורות, ואלו השתי טפות, הם מעולות יותר מכל העשרה הנז' שילאו מזווג שלאחר חרות לילה, והרי הם י"ב טפות:

ודע, כי הנה קודם חרות לילה, היו יעקב ולאה מהחזה ולמעלה של ז"א, כמו שיתבאר בזווג החמישי לקמן. ואחר חרות לילה, נתארכו ונתפשטו בכל קומת ז"א כנזכר, ולכן רושם הראשון של היסוד הא', שהיה ליעקב קודם חרות לילה, לא נתבטל, לפי שלא חזרו יעקב ולאה אחר חרות אחר בלאחור, כדי שנאמר שנתבטל בחינתם הראשונה. אמנם בהיותם עדיין פנים בפנים, נשארו במציאותם, אלא שנתארכ קומתם יותר, ונתפשטו עד למטה, ולכן מה שהיה להם בתחלה לא נתבטל. ונמצא, כי יש עוד עשר טפות אחרות שילאו מהיסוד, שהיה קודם חרות, אלא שלא ילאו רק אחר חרות לילה. וכן עד"ז יש עוד שנים אחרות היוולאים משם, מזמן קדושתא דלפרא, והם מעולים

שעה"כ

- מאיר הכוונה -

מן אלו העשרה. ואמנם אלו הי"ב השניים הם גרועים במעלה מן הי"ב הראשונים. ואפשר שאלו השנים השניים של קדושתא לפרא, יוכלו עם עשרה ראשונים, לפי שהם מעולים יותר מן העשרה שניים. והבט נא וראה, כי בזה הזווג השלישי, נכללו בו ארבעה זווגים, ומהם ארבעה ועשרים טיפות, וארבעתם נקראים זווג אחד, ולכלם יש יסוד אחד שממנו ילאו, לפי ששתי היסודות אחד של קודם חרות זה, ואחד שלאחר חרות, זה נכלל בזה, והכל יסוד אחד. ובסוף הדרוש הזה נבאר, מי הם אלו הארבעה ועשרים טפות, ומי הוא הרב שלהם:

זווג הד':

כפי מעלת סדר הזווגים, הוא זווג ישראל ולאה במנחה בימי החול. ולפי שהם עומדים מן החזה דז"א ולמעלה, אין שם מקום התפשטות אל החו"ג, ולכן החסדים מתקבלים בזרוע ימין, והגבורות בזרוע שמאל. ולכן אינם נקראים רק בשם שתי טפות בלבד. ולהיות הזווג הזה דמנחה עם לאה, שהם דינים קשים, לכן היו טפות אלו בחי' ב' אחים, פפוס ולוליאנוס, הנקראים הרוגי לוד כנודע, וגברה מעלתם להיותם מבחי' ישראל, ולא יש שם יסוד ניכר ממש, ולכן אין להם יסוד ורבי מיוחד:

זווג הה':

והוא האחרון שבכלם כפי סדר מעלתם, הוא יעקב ולאה קודם חרות לילה, ואלו הם דינים גמורים, ונקראים הרוגי ביתר. והיסוד והרבי שלהם, הוא ר' אלעזר המודעי, אשר נהרג שם בביתר כנודע. ודע, כי יש חלוק והפרש בין אלו החמשים טפות או יותר, הנכללים בחמש הזווגים הגז', ובין כל שאר הגשמות, ויש לאלו מעלה גדולה וערומה, על כל שאר הגשמות, והוא, כי כל שאר הגשמות, הם באים מן התערותא לנוקבא, שהיא מתעוררת אל הזווג בתחלה, ומתאוה אל הזכר, ואח"כ מתעורר הזכר גם הוא. והנה כיון שהזכר לא היה בו התעוררות מרצונו, אלא שיתעורר על ידה, לכן אותם הטפות של החו"ג הנמשכות בזווג ההוא, אינם נמשכות מן הדעת עצמו של הזכר, אשר משם נמשכת השוקתו, אמנם נמשכות מן החו"ג המתפשטים בו למטה בשש קאותיו כנודע, אחר שנתלבשו אותם הטפות, ונתעכבו שם בהיותם למטה דו"ק. אבל אלו החמשים טפות שבחמשה הזווגים הגז', מאתערותא דכורא אינון בלבד, כיון שהם טפות קרי, מורה על כי הזכר אותה נפש להזדווג בנוקביה, ולהשפיע בה טפות אלו, ולא מלאה, יען כי נוקביה היתה אז למטה בעולם הבריאה, או כיוצא בזה, ואז ילאו לבטלה. ובזה תבין היטב, סבה אל טפות הקרי, איך הם לבטלה. וגמלא כי כיון שטפות אלו נמשכים מאתערותא דכורא עצמו, כי מאליו נתעורר, והנה אין התעוררות הזווג אלא ממוח הדעת, ולכן ודאי כי טפות אלו נמשכו ממוח הדעת עצמו מן החו"ג אשר שם, וכשנמשכו דרך השש קאות שבו, לא נתעכבו ונתלבשו שם, רק עברו דרך מעבר לבד, ונשארו בזכותם הראשון, ולכן מעלתם גדולה וערומה, על כל שאר הגשמות עד אין קץ:

והנה כל זה שאמרנו, הוא בענין הלבזושים של הגשמות, אשר מהם נעשים רמ"ח איברים, והגשמה מתלבשת בתוכם. ודע, כי כל הלבזושים, אינם כי אם מהחסדים הראשונים, שבזמן אילנות זו"ן, ולא מן החסדים של אח"כ כנזכר. ולפי שגם בחי' הגשמות של כל אלו הלבזושים הגז"ל, כלם הם גם כן ע"ד הגז"ל, מבחי' מוח הדעת עצמו, ולא מהתפשטותו למטה, לכן נתנו להם אלו הלבזושים שהם הטפות הגז', אשר הם מן הדעת עצמו. האמנם אע"פ שביארנו כי יש קשר אמיץ בין כל אלו הטיפות הגז', עכ"ז כל זה הוא במליאות הטפות עצמם, שהם הלבזושים. אבל הגשמות עצמם המתלבשות בתוכם, כל נשמה מהם, היא מן השרש שלה, ואינם כלם מן שרש אחד. אמנם האל השוא שבהם כי כלם הם מבחי' מוח הדעת עצמו למעלה, אבל אינם קשורות יחד, כי אינם משרש אחד כלם:

גם דע, כי באלו הטפות שהם בחי' לבזושים, יש בהם פנימיות וחילוניות, כי יש טפות שנמשכות מן המוחין עצמם המלובזשים תוך נה"י דאבא או דאימא, ויש טפות נמשכות מן החילוניות, שהם הלבזושים של המוחין הגז', והם הכלים של נה"י דאו"א. ושתי בחי' אלו, שייכי בין דז"א בין ביעקב. ואמנם כל ב' בחי' אלו, כלם הם מן המוח של הדעת עצמו למעלה כנזכר:

שעה"כ

ובזה יתבאר טעם למה השבוע הא' אינה חול גמור אבל נקרא חול המועד. והטעם הוא כי כל הה"ה נכללים בחסד הא', כנודע כי שבעה ענני כבוד הם (תנחומא בשלח ג), וענן הראשון מכולם הוא הנקרא ענן של אהרן, והוא כנגד חסד הא', והוא כולל את כולם כנז' בס"ה בפרשת אמור (קג ע"א³⁸⁵). וז"ס מ"ש (תהלים מב ט) יומם יצוה ה' חסדו³⁸⁶, כי החסד א' - מאיר הכוונה -

ודע, כי כל אלו הטפות והלבושים הנז"ל, שהם בעשרה רהגי מלכות, ובעשרה תלמידי רשב"י, ובהרואי לוד וזיתר, כלם כנז"ל, הם מבחי' הפנימיות. ועוד כנגד טפות אהרים וכנגדס וכמספרם, והם מבחי' החלוניות. ואמנם לא ביאר לי מורי ז"ל עניינם, מי הם האדוקים אשר לקחו הלבושים האלה:

ודע, כי כל בחי' אלו הטפות והלבושים הנז"ל, הם הנקראים בדברי הנביאים, בלשון שארית. אלא שאותם שהם מבחי' ישראל, נקראים שארית ישראל, וכמ"ש שארית ישראל לא יעשו עולה וגו'. ואותם שהם מן בחי' יעקב, נקראים שארית יעקב. וכמ"ש, והיה שארית יעקב בגוים. ולפי שיש חמשה בחי' בחמשה הזווגים הנז"ל, לכן כנגדס נזכר בדברי הנביאים פעמים רבות שארית יעקב שארית ישראל. גם נזכר ב' פעמים שאר בפסוק, שאר ישוב, שאר יעקב, כנגד שארית ישראל, ושארית יעקב:

ונבאר עתה, מי הם הטפות של הזווג השלישי. דע, כי אע"פ שכפי סדר מעלת הזווגים האלו, הטפות של הזווג השלישי, הם גדולים משל הרביעי וחמישי. אמנם לענין תולדותם וביאתם בעה"ז, הם אחרונים שבכל החמשה זווגים, ואלו הם עתידים לבא בדור אחרון, קודם ביאת משיחנו בעה"ת. ולפי שהם עתידים לבא בגלות זה האחרון, לכן נרמז ביאתם בנבואת ישעיה הנביא ע"ה, בפסוק משא דומה אלי קורא משעיר וגו'. וכבר נתבאר בזוהר, כי נבואה זו, נאמרה על גלות זה האחרון. והענין הוא כמה שגודע מספר הזוהר בפרשת בא, כי ליל הוא קודם חרות, ולילה הוא לאחר חרות. והם ענין שתי הכחות הנז"ל בזווג השלישי, אשר כלם הם מן הזווג של אחר חרות לילה, אלא שהי"צ מהם הם מכללות החצי הראשון של הלילה, ועליהם נתנבא ישעיה ע"ה, שהשכינה נועקת מתוך גלותה בשעיר, שהיא גלות אדום, ואומרת לשי"ת, שומר מה מלילה, שהם הכת האחת של הי"צ טפות, שמן הזווג שאחר חרות לילה, הנקרא לילה. וכנגד הכת האחרת, שהם הי"צ טפות, שיצאו מזווג כללות חצי הראשונה של לילה, הנקרא ליל, אמר שומר מה מליל. והקצ"ה הנקרא שומר, משיב לה, כמ"ש אמר שומר אתא צוקר וגם לילה, כי אתא צוקר, הם אותם הנולדים מזווג קדחתא לפרא שהוא צוקר. וכנגד העשרים הנולדים מזווג שלאחר חרות, אמר וגם לילה. גם אמר אם תבעינו בעיו, פי', כי להיות ארבעה ועשרים טפות אלו, של השתי כתות הנז', באים בדרא בתראה, לכן כריכים שישתדלו להרבות בתשובה, ובשאלות ובתחנונים לפני הקב"ה, שיושיעם מן הגלות ויגאלם. ולכן בפסוק שאר ישוב שאר יעקב, נזכרו שתי פעמים שאר, כנגד ב' הכחות הנז' כאשר כתבתי לעיל וע"ש. (הגהה - אמר שמואל, ל"ע, שכפי הדרוש הזה היה לו הפסוק להקדים מלת ליל בתחלה, הי"ל שומר מה מליל שומר מה מלילה, וי"ע:

³⁸⁵ באר דא באר דיצחק. עננים אלין עננים דאהרן. א"ר יצחק מפני מה זכה אהרן לדא בגין דאיהו קשיר בעננים (נ"א רישא לעננים) והוא אקשיר כל יומא ויומא לכלהו כחדא דמתברכאן כלהו על ידוי. ת"ח על כל חסד דעבד קב"ה בישראל קשיר עמהון ז' ענני יקירן וקשיר להו בכנסת ישראל דהא עננא דילה אתקשר בשיתא אחרנין ובכלהו שבעה אזלו ישראל במדברא. תרגום:

ועי"ש קג ע"ב:

(14) זוהר חלק ג דף קג ע"ב

בסכות תשבו חסר ודא עננא חד דכלהו קשירין ביה דכתיב כי ענן יי' עליהם יומם. וכתיב ובעמוד ענן אתה הולך לפניהם יומם דא הוא עננא דאהרן דאקרי יומם דכתיב יומם יצוה יי' חסדו עננא חד נטיל עמיה חמש אחרנין ואינון שית. ועננא אחרא דכתיב ובעמוד אש לילה דא נהרא להו לישראל מנהירו דאינון שית:

תרגום:

³⁸⁶ עי' מאמרי רשב"י י"ח ע"א, אמנם במב"ש לב ע"א וע"ח שער הזווגים ה' משמע שזה דעת המתפשט בו"ק בפנימיותם, וצ"ע. וז"ל השער הזווגים: (35) ספר עץ חיים - שער טו פרק ה

שעה"כ

נקרא יומם, לפי שבו נכללים שאר החסדים הנקראים ימים, והגבורות נקראים לילות, אלו זכרים ואלו נקבות, וכל א' משבעה בחי' החסדים כנ"ל הם שבעה ימי השבוע, וכל א' נק' יום אחד. אבל החסד הא' נקרא יומם ולא יום, ופירושו יום הכולל ימים רבים, כי כל שאר החסדים אין להם שורש ומעבר אלא בו. וז"ס (שמות יד יט) ויסע עמוד הענן יומם, כי שבעה עננים היו, אבל הא' שבכולם נק' יומם, ולכן הוא לבדו נזכר, והשאר נכללין בו.

ובזה תבין פ' הנז' של יומם יצוה ה' חסדו, כי ע"י יומם והוא החסד הא' שבכולם, ע"י הוא מפקיד שאר החסדים בידו, שיהיה הוא פקיד עליהם והרשות בידו להוציאם ולהוריד ולפשט אותם למטה כפי רצונו. ואולי נוכל לומר כי חסדו, ר"ל חסד ו', ר"ל ששת החסדים האחרים כולם מצויים תחת ידו של החסד הא' הנק' יומם כנוז. אבל כלילה אז שירה עמי, ר"ל שיר ה', שהם ה"ג הנק' שיר. והשיר הזה הנה הוא עמי. ואלו הם דברי דוד המשורר ע"ה האומר דברים אלו ברוח הקדש, כאלו השכינה שהיא המלכות העליונה אומרת אותם, והוא כי הגבורות הם ממש עמה, אבל החסדים אינה רק בבחי' פקדון (וצווי) בלבד להורידה בה ביום בעת הזווג.

ונחזור לענין, לפי שבשבוע א' מתחיל לכנס ולהתפשט החסד הא', לכן הוא חול המועד מכלל חג המצות, אבל לפי שעדיין לא נשלם לכנס עד יום הז' לכן אינו יו"ט גמור רק חוה"מ. אבל בז' של פסח שאז נשלם להתפשט נק' יו"ט גמור, (פה ע"ב) ולכן יש זווג תחתון למטה כבשאר הי"ט, כי הנה כל הזווג אינו נמשך אלא מבחי' החסד, כי היא טיפת הזווג של מ"ד, ועתה שנשלם החסד הא', כבר יש זווג. אבל לפי שלא נכנס רק החסד הא' שלא נשלמו כל החסדים להתפשט, לכן אין אומרים הלל גמור, וגם אינו זווג גמור כמש"ל בע"ה. ואע"פ שאינו נגמר להתפשט אלא ביום אסרו חג, עכ"ז כיון שעיקר טפת החסד אינה אלא לצורך היסוד, מפה דכורא, ולכן בהכנס בחי' היסוד של החסד הא', מספיק לזווג, אבל ביום שלאחריו שנכנס אף בחי' המלכות של החסד הא', לכן יש בו קצת קדושת ונק' יום אסרו חג, והוא ע"ד מש"ל בדרוש הח', כי בהכנס רשימו דמוח החכמה הוא יו"ט גמור, וביום שלאחריו אע"פ שנכנס עצמותו אינו נק' אלא אסרו חג. עוד יש ענין אחר בענין ספירת העומר והוא נקשר עם הדרוש הנז' ושניהם הם בחי' אחת.

דרושי הפסח דרוש יא

והוא דרוש ה' בענין ספי' העומר הנה נודע כי כמו שיש בז"א מוחין דאורות פנימיים גם יש לו אורות מקיפין, וממנו הדעת שבו יורדים ומתפשטים בו אורות פנימיים ואורות מקיפין. והאור הפנימי מתפשט ויורד דרך הגרון ומתפשט בנופא דו"א, אבל האור המקיף הנה הוא יוצא מן הפה ולחוז' ומקיף את הזו"ת³⁸⁷, ע"ד האמור לעיל ממש בבחינת החסדים הפנימיים המתפשטים בז"ת. ועתה נבאר ענינים.

- מאיר הכוונה -

בינה ונגלית החכמה ובאות ה' נגלית הבינה ונעלמת החכמה. והענין כמ"ש בדרוש אחר כי ב' כתרים דאו"א הם בגרון א"א אשר שם הוא בחי' בינה דא"א גם בארנו בפ' יומם יצוה ה' חסדו כי יש ב' מיני חסד א' הוא חסד עליון אחר הבינה אשר מקום זה הוא ברישא דכתפין דא"א קודם התפשטות והתחלקות הב' זרועות ושם הוא מקום החסד העליון הנקרא יומא דכולהו בס"ה. וכבר ידעת כי לעולם חסד מצד הזכר והנה האור הנמשך מגרון העליון דא"א מתלבש (ירד ונתלבש) בחסד זה

³⁸⁷ ז"ל הע"ח ח"ב סוף דף ד ע"ד: ה"ח הם נכנסין תוך הגוף, והם או"פ. אמנם ה"ג הם פוגעות בדרדתן אל הגרון בפה ויוצאות משם לחוץ, ושם נעשין אור מקיף מבחוץ בז"ת, והם סוד ז' הבלים דקהלת, וכנגדן הם ה"ח מבפנים. והנה החסדים ודאי שהם גדולים ומעולים מן הגבורות, ואמנם להיות החסדים תוך הז"א והגבורות מקיפים חוצה לו, הם מאירות יותר, ויש להם בבחי' זו מעלה על החסדים. ע"י שער ז"א פרק ד' אות ב' וז"ל, מן הפה דז"א יצאו ז' הבלים דקהלת, והם מקיפין אל ז"ת דנוק' דז"א, דוגמת הבל הפה דא"א המאיר לז"א כנ"ל

שעה"כ

הנה אלו החסדים והגבורות שבתוך היסוד דאימא, הם אורות רבים וגדולים ועומדים במקום צר ודחוק, כנודע כי מוח החכמה והבינה גדולים מאד ממות הדעת, ובפרט במקום התפשטות יסוד דאימא תוך הגרון דז"א³⁸⁸, כי הוא מקום צר עד קצה אחרון, והם ב' מוחין דחסדים וגבורות, ואינם יכולים לידחק שם, ואז מחמת הדוחק הם בוקעים המקום ההוא, וז"ס בקיעת הפה הנבקע במקום הגרון, והבן טעם זה. ואז יוצאות קצת האורות ההם דרך הפה ולחיוץ וקצתם נשארים בפנים כנ"ל. ואמנם בחי הגבורות הם איש ובחי החסדים הם מים, ולכן הגבורות הם חזקות מאד, ומרוב חמימות אישם אינם יכולות להשאר בפנים, והם הבוקעות ויוצאות לחיוץ דרך הפה ונעשית בחי אור המקיף. אבל החסדים נשארים בפנים בסוד אור הפנימי. וכבר נתבאר אצלנו כי אור המקיף גדול מאור הפנימי³⁸⁹, אע"פ שהאור הפנימי הוא חסדים כנז' והאור המקיף הוא גבורות, עכ"ז

- מאיר הכוונה -

³⁸⁸ כנ"ל פסח דרוש א.

³⁸⁹ ע"י שער ב פרק ג: והנה כמ"ש שאו"מ גדול מאו"פ, כן חיצון הכלי יותר מעולה מפנימיות הכלי. ואע"פ שבחוש הראות אנו רואין שפנימיות הכלי הוא יותר זך ומעולה מחיצוניות הכלי הענין הוא באופן שנבאר עתה. דע כי הנה האור כולו שוה, וכאשר נכנס ונתלבש תוך הכלי אין הכלי יכול לסובלו כולו, אז בחי' אור שלא יוכל ליכנס [להישאר - שעה"ק] בפנים נשאר בחוץ בבחי' או"מ עליו, ואז ב' אורות אלו מאירים בכלי כי או"מ מאיר חצי עובי כותל מצד הפנימי, ואו"מ מאיר חצי עובי הכותל מצד החיצון, וע"י ב' אורות אלו מאיר ומזדכך הכותל של הכלי מבית ומחוץ. במבו"ש (שע"ג ח"א סוף פרק ג) אמר כי לעולם הוא שכל אור מקיף הוא נקבה בסוד (ירמיה לא כא) נקבה תסובב גבר, ושם (בשער ב ח"ג פ"ה) אמר כי המקיפים הם גבורות.

וע"י ביאורים ח"א כב ע"ג: אך עומק הענין בכ"ז הוא, כי סוד שורש השרשים דאור המקיף ואור הפנימי, הנה הוא מאור א"ס המקיף והמוקף, וכו' עיקר האדם שהוא הרוח שבו, וכן כל הנרנח"י העיקרים אשר בהם נשלם על שלימותו, הנה הם מסוד אור א"ס המוקף, שהוא סוד הקו דאור א"ס הנמשך ומתפשט בתוך הצמצום, כי ממנו נעשה צורת בנין כל העולמות כמו שהם כולם עתה לפנינו, וממנו הוא צורת בנין האדם בכל הנרנח"י שבו, כי הצמצום שהוא סוד היסודות והעגולים, שם הוא רק השורש. וכו' הנה מלבד זה הרי מתנהג גם עתה המציאות ג"כ בעוד הנהגה עליונה מזה הנמשך מאור המקיף את הקו מכל סביביו, שהוא אינו מצומצם בכלי כלל, והוא שולט על האור הפנימי להטותו לחפצו, והוא מנהיג את האור הפנימי ג"כ שיהא הולך ונמשך בכל הנהגתו רק ע"פ הכוונה התכליתית תמיד. אמנם הנהגה הזו היא בהעלם גדול, כי התכלית האחרון הנה נעלם השגתו מכל בריה, אבל עכ"פ הוא כי היא שולט בהעלם תמיד, ומשם הוא סוד כל הכבשי דרחמנא³⁸⁹, וסוד צדיק ורע לו רשע וטוב לו (ברכות ז ע"א), וכן כמה פליאות שאנו רואין בהנהגה תמיד, כי הוא מהנהגת אור המקיף המשלח הארתו באור הפנימי להנהיג את הכל תמיד רק ע"פ הכוונה התכליתית. והרי נמצא, כי באור המקיף הנה הוא פועל גבורות תמיד, כי בו הוא כל הנהגה אשר נגד החק והטבע. כי כל החק והטבע הוא רק ע"י אור הפנימי אשר הוא מצומצם בהגוף וכלי, אבל אור המקיף שהוא מבחוץ הנה ממנו הוא כל הנסים והנפלאות, ובו הוא פועל גבורות תמיד. וכו' והנה הוה אור המקיף בבחי' נוק', ובסוד נקבה תסובב גבר (ירמיה לא כא), שהיא לוקחת אליה אל חדר הורתה להעשות בה כל תכלית פעולת הזכר, כן הוא אור המקיף עם אור הפנימי, שכל הפעולות שנעשה בו הנה ממשיך האור המקיף את הכל אליו והם נשמרים בו, ונעשים בו להכוונה התכליתית שבהם. והרי עושה אור המקיף ב' מיני פעולות: כי בתחילה משלח הארתו באור הפנימי לשלוט עליו ולשמרו, שיהא כל הטייתו ופנייתו אליו וכו"ל. ואח"כ לוקח הוא כל מה שנעשה בו ויצא ממנו, וממשיך אותם בתוכו לשומרם ולהשלימם לכוונתו ולחפצו התכליתית, והם נשמרים בו לעת קץ הימין. וכ"ז הנה הוא פעולת נוק', ובסוד (משלי יב ד) אשת חיל עטרת בעלה, שבה יתעלה ויושלם כל פעולתו לתכליתם האחרון. והנה הוה אור המקיף הישר מסוד היחידה שבכל פרצוף ושכל עולם, שהוא הכתר המיוחד בא"ס כמ"ש ברע"מ (פ' בא דף מב ע"ב, ופ' פינחס דף רנח סע"א), כי כן הוא האור המקיף הראשון אשר להקו, הנה הוא מאור א"ס המקיף, אשר בו יחזר הכל ויתוקן הכל לסוד האחדות הנעלמה, שהוא תכלית כל התכליות שאין לו קץ ותכלית.

והנה נמשכין כל המקיפים רק מבינה, כי הכתר עצמו הוא נעלם, וכל גילוי הוא רק ע"י הבינה, ולכן נקרא הבינה ג"כ בשם אה"ה שהוא שם הכתר, כי בה הוא כל גילוי, וכמ"ש הגר"א בתיקונים (דף מו ע"ד). וכן הוא אור המקיף הראשון הכללי המקיף להקו, הנה הוא נמשך שם ג"כ מסוד שורש בחי' בינה שבמלכות דא"ס, כי על ידה נבחן הענין דאור א"ס המקיף, כי לולא הבינה לא היה הצמצום כלל, כמו שמתבאר בדברינו בהקדו"ש שער הפונה קדים פ"ה. ועומד הצמצום על עמדו רק ע"י הבינה, ונבחן ע"ז מאור א"ס המקיף, וכל גילוי הוא בה, וכן נמשך על ידה ג"כ האור המקיף להקו.

שעה"כ

הטעם הוא נרמז כמו שאמר הכתוב (משלי כז ה) טובה תוכחת מגולה מאהבה מסותרת, פי' כי הגבורות הם כוחות הדין הנק' תוכחת, שמהם באים התוכחות והיסורין לעולם, הנה הם יותר טובים ויותר מאירים להיותם מגולים בבחי' אור המקיף יותר מן החסדים הנק' אהבת חסד להיותם מסותרים בבחי' אור הפנימי, אורם מסותר ואינו נגלה ומאיר עם היות כי בבחי' עצמם החסדים הם מעולין יותר מן הגבורות.

ובזה תבין מ"ש בתיקו"ז תיקון ע' (קס ע"א) בענין ה' מוצאות הפה הנק' פתוחי חותם, דא אימא עילאה כו'³⁹⁰. והענין הוא כי כיון שפתיחת הפה נבקעת מחמת ה' גבורות מנצפ"ך כנ"ל, הנה הם עצמן ה' מוצאות הפה, והם סוד הכ"ב אותיות, אחע"ה בומ"ף כו' כנודע (ס"י פ"ב מ"ג). כי האותיות נפקא מבינה כנו' בהקדמת ספר התיקו"ז (**#), גם שם נתבאר כי האותיות נק' נפש, והטעם הוא כי להיותם מבחי' הגבורות שהם עטרא דמלכות הנק' נפש, לכן גם הם נקראים נפש. ובה יתיישבו ב' מאמרים הנז' בס"ה, שהמאמר הא יראה כי אותיות הם יוצאים מן הפה, וממאמר אחר הב' יראה כי הם יוצאים מן חותם אימא עילאה, ושניהם הם אמיתיים. כי הנה האותיות הם בחינת הגבורות הנתונים תוך היסוד דאימא עילאה ומתלבשת בז"א, ואלו הגבורות הם הנק' חותם דאימא עילאה כמבואר אצלנו בהרבה מקומות, אם בענין הצלם דהושענא רבא הנקרא ליל החותם (סוכות דרוש ה), ואם בענין משו"ל (ע"ז לט ע"א) באותם הד' דברים הנק' חב"ת שצריכים חותם בתוך חותם, והם יסוד ומלכות שבה, שהם ב' החותמות הנז'. והנה היסוד דאימא מלוכש בפומא דז"א, ושם נבקע ויוצא ממנו אלו הכ"ב אותיות שהם בחי' הה"ג כנ"ל. ונמצא כל דבריהם אמת.

גם בזה תבין מ"ש בפ' משפטים (קכג ע"א) כי דעת נניז בפומא דמלכא³⁹¹, פי' כי הדעת הוא בחי' עטרא דגבורות והחסדים, והוא מלוכש ביסוד דאימא ונבקע ויוצא עטרא דגבורה דרך הפה ולחוץ. וכשהוא רוצה לדבר מוציאן לחוץ בסוד קול ודיבור, שהוא בחי' אור המקיף כמבואר אצלנו, כי כל הבל הפה הוא אור המקיף³⁹², ולפעמים נשארים בפנים ואינם יוצאים, ואז ופה ע"ג) כתיב (תהלים לט ג) נאלמתי דומיה כו'. והנה ה' אותיות מנצפ"ך הם שורש הה"ג (זהר ח"א קא ע"א), ולכן הם אותיות סתומות כנודע³⁹³, כי הם בציר מקום פתיחת הפה סתומה ועגולה, ולכן נקרא בס"ה בשם פתוחי חותם³⁹⁴, כי הוא מקום הנפתח

- מאיר הכוונה -

³⁹⁰ עי' לקמן הערה 394.

³⁹¹ ז"ל:

תרגום:

³⁹² עי' לעיל הערה 387.

³⁹³ עי' שעה"ק סח ע"ג: הפתוחות הם ה' חסדים ולכן הם פתוחות להשפיע והסתומות הם הגבורות כי הם דינים ונסתמו מלהשפיע.

לשון אותיות סתומות ישנם בטנת"א ג', ולא מצאתי בספר הזהר חוץ מהספד"צ כט ע"ב, ושם הגר"א מתייחס לחכמה, ומלכות, ואין סתירה כל כך אבל שם הוא כ"ב אותיות סתומות, וכ"ב אותיות מגולות, וצ"ע, וכן הוא באד"ז רפט ע"א אבל לא מצאתי קשור למנצפ"ך. ונראה שכוונתו למ' סתומה, ופ' סתומה. עי' גליונות הלש"ו ע"ח שער כה פרק ב (ב) שהפתוחות הם הסופיות [קשה מאד נגד הגמ' במגילה ג ע"א שפתוחות הם באמצע].

אין כוונתו לצורתם של המנצפ"ך אלא לכך שהם סתומות ועגולות משורשם וכן בתכונתם, והוא במה שכולם הם רק בסופי תיבות, ולכן נקראו "סתומות" שכן בהם מסתיימת ונסתמת התיבה. וכמו כן שורש מציאות היות המנצפ"ך אותיות סופיות הוא מבחינתן שבשרשן, שם הם סתומות מצד עצמן שאין להן גילוי למטה וכן הן סתומות את גילוי האור הגנוז. ולכן נקראו ג"כ "עגולות", כי כן הוא תכונת העיגול שהוא הולך וחוזר מעצמו אל עצמו ואינו נותן מקום להתפשט ולהתחבר עם זולתו, ועי"ז הוא נבדל מזולתו. וכן הוא תכונת כל המנצפ"ך שהם יוצרים וגומרים את התיבות שכן על ידם נפסקת כל תיבה מחברתה. זהו מבחי' ה' הגבורות, ואין להם צורה של סיתום ועיגול, שכן המנצפ"ך אינם כי אם כללות המנצפ"ך הכפולים. והמנצפ"ך, הרי הם הגבורות העגולים והסתומים, לא נתגלו אלינו כלל, שכן הם נותרו למעלה (והם בכלל האור הגנוז). והמנצפ"ך שבסוף כ"ב האותיות נקראו "סתומות" ע"ש שרשם (ביאורים ח"א נד ע"ד). וכן עי' דרוש ש"ך פ"ר ורפ"ח שנדפס בסוף ספר הדע"ה.

³⁹⁴ עי' תיקו"ז ה ע"א: לקבל ה' קדמאה כלילא מחמש אור דאיהו אַאָאָאָ פְתוּחֵי חוּתָם.

שעה"כ

ומגולה עתה, והוא נמשך מן אימא עילאה הנק' חותם כנודע (תיקו"ז צ ע"ב), כי עמרא דגבורה גניז באימא. והרי נתבאר בחי' אור המקיף מה ענינו ואיך הוא בחי' עמרא דגבורה, ואיך הוא מן אימא עילאה, כי הגבורה מן אימא עילאה אינון, וכמ"ש כמה פעמים כי כל אור המקיף הוא מבינה³⁹⁵ הנק' שם אהיה³⁹⁶ וזכור הקדמה זו.

ונחזור לענין ספירת העומר, כי עתה אנו צריכים להמשיך ב' בחי', אורות פנימיים ואורות מקיפים. והנה כדוגמת מה שנת"ל בענין המשכת האור הפנימי במ"ט ימי ספירת העומר, כך ממש היא המשכת אור המקיף, ולכן צריך שנרחיב הביאור בזה, ובו נבאר ענין עומר השעורים שהיה קרב בלילה הא' של ימי הספירה מה ענינו.

דע כי בזמן שבהמ"ק קיים על ידי קרבן מנחת השעורים בלילה הזה היו יורדין בחי' החסדים והגבורות אל הדעת, ומשם נתפשטו עד הגרון. אבל עתה אין בנו כח להמשיך אור הפנימי, כי אור הפנימי לא היה נמשך אלא על ידי קרבן השעורים כנז'. ואמנם עתה אנחנו צריכים שיתפשטו אלו החסדים והגבורות כגופא דז"א, ובכל לילה ממ"ט ימי ספירת העומר אנחנו מורידים בחינת החסדים והגבורות למטה, כל מדריגה ובחינה ביומו, עד מלאת ימי העומר. והנה כל כוננתנו עתה אינו אלא בבחי' אור המקיף להמשיכו ולהוציאו דרך מוצאות הפה, ואחר צאתו נעשה אור מקיף כנ"ל, וזו היא סוד הברכה של על ספירת העומר, כי בבחי' דיבור והבל היוצא דרך הפה, והוא בחי' אור המקיף, כי אור הפנימי היה נמשך בזמן שבהמ"ק קיים ע"י קרבן העומר, והנה עתה שנחרב בעודה"ר ואין בנו כח להמשיכו, לכן אנו אומרים אחר ברכת העומר שהוא בחי' אור המקיף, הרחמן הוא יחזיר לנו עבודת בית המקדש למקומה ב"ב, וע"י כך נתקן איזה תיקון בבחינת אור הפנימי.

ונמצא עיקר כל הכונה היא באור המקיף, כי עדיין לא יצא כלל, אבל האור הפנימי כבר נכנס ואינו צריך רק התפשטות למטה בלבד, ולכן כאשר תכוין בבחי' אור המקיף תכוין ג"כ להמשיך אור הפנימי. אבל עיקר הכונה תהיה באור המקיף כנז', ובוה תבין טעם למה מצות ספי' העומר תלויה באנשים ולא בנשים, והטעם הוא לפי שאין בחי' זו נעשית³⁹⁷ אלא כפי הזכר ז"א כנודע³⁹⁸. גם בזה תבין למה חג המצות נק' פסח, והענין

- מאיר הכוונה -

תרגום: כנגד ה' ראשונה, כלולה מחמשה אור, שהוא אָאָאָאָאָ, "פתוחי חותם.
ז"ל קס ע"א: אליו נקודין עלייהו אתמר פתוחי חותם פתוחי דאימא עלאה דאיהי חותם.
תרגום: אלה הנקודות, עליהם נאמר פתוחי חותם, פתוחי של אמא עליונה שהיא חותם.
ועי' ע"ח שער כה פרק ב (ב) כל מוצא כלול באות א' של מנצפ"ך. @clear kis he xhis is chei hosam and mazspachאוועו פיקשער be
³⁹⁵ עי' טנת"א ג: כל המקיפין נמשכין מבינה³⁹⁵, כי היא נקראת (סד"צ לג ע"א) פום ממלל רברבן, ע"כ. והנה באמת הם נמשכים מהכתר, אמנם מאחר שהכתר נעלם וכל גילוי הוא על ידי הבינה, לכן נאמר שהוא נמשך מהבינה (ביאורים ח"א כג ע"א). הטעם שהיא נקראת "פום ממלל רברבן", הוא מכיוון שיוצאים מפיה אורות מקיפים לזו"ן והם גדולים בהרבה מהאורות הפנימיים. אמנם עיקר מה שנקרא "פום ממלל רברבן" הוא א"א [עי' בבהגר"א על ספד"צ סוף יד ע"ד]. אמנם אין אורות א"א יוצאים לז"א אלא על ידי אר"א, לכן גם אמא נקראת פומא ממלל רברבן (ביאורים ח"א נה ע"ב).

ועי' ע"ח שער רטו פרק א: בחי' אמא רביעא על בנין (זהר ח"ב קכז ע"א³⁹⁵) והוא כאשר אמא, הנה"י שלה, מתלבשין המוחין דז"א בתוכם, ע"כ. כלומר שנה"י לבוש של המוחין, ועי' שעה"ק עא ע"ג שזה מקיפים###, ומשמע מהתיקו"ז כג ע"א שהם אותו דבר. ועי' לעיל דרוש א ז"ל: והנה ז"א אחר שנולד ויצא מבטן אימא עילאה יש לו זמן קטנות וזמן גדלות, ומוכרח הוא שבכל זמן מאלו הג' יהיו לו בחי' מוחין. גם נודע שא"א לו לקבל המוחין אם לא עד שיתלבשו תחילה תוך נה"י דאימא, ואח"כ יתלבשו בתוכו. עי' לקמן מוחין דצלם פרק ח' שחיצוניות הכתר מאמא ופנימיות מז"א עצמו.

³⁹⁶ עי' הערה 389. מקור###.

³⁹⁷ אור מקיף שיוצא מפי ז"א.

³⁹⁸ עי' זהר ח"ג צז ע"ד: אינון נ' יומין דדכיו לאעלא לרזא דעלמא דאתי ולקבלא אורייתא ולמקרב אתתא לבעלה ובגין דאלין יומין ימין דעלמא דדוכרא לא אתמסר חושבנא דא אלא לגברי

שעה"כ

הוא פ"ה ס"ח, כי בחג הזה יוצא אור המקיף בסוד דיבור ושיחה מן הפה ולהוץ ע"י ספי' העומר הנספר במוצא הפה. ובוה תבין טעם מצוה לספר ביציאת מצרים בליל פסח, כי פסח, ר"ל פ"ה ס"ח שהם בחי' אור המקיף היוצא מן הפה בבחינת שיחה ודיבור, לכן צריך לספר ביציאת מצרים, כי יצי"מ הוא יציאת החסד מן הגרון הנק' מצרים, מקום צר, ולמטה בגופא דז"א, לכן אנו מספרים אותו כדי לכונן להמשיך לאותו י"מ³⁹⁹ הנז' שג"כ תצא דרך הפה הסמוך לגרון בבחי' הגבורות שהם אור המקיף כנז'. ואמנם ענין מנחת שעורים עצמה ענינה הוא, כי המלכות בתחלה לוקחת עטרא דילה, שהם הה"ג, שהם ה' אותיות הנקראות אותיות כפולות⁴⁰⁰, ואם תכפלם ב' פעמים יהיו עולים בגימ' כמנין שעורה, שהם ב"פ פ"ר פ"ר, הרי תק"ם ועם כללות הה"ג הם תקס"ה כמנין שעורה⁴⁰¹.

ובחג השבועות שהוא הזווג או ניתן בה בחי' החסד בסוד טפת הזווג, ולכן אז היו מקריבים שתי הלחם דחטים כמ"ש לקמן בע"ה.

והנה עתה אנו צריכים לבאר ברכת ספי' העומר ע"ד הכוונות כולם שביארנו למעלה בא"י⁴⁰². הנה בשם ההויה הזאת תכוין אל הויה דמ"ה דמילוי אלפין, לפי שכל ענין ברכה זו וספי' זו תלויה בז"א כנ"ל, ותכוין כי בוז ההויה כלולות עשר הויות דמ"ה דאלפין. והכוונה היא כמ"ש"ל, כי בזמן גלות מצרים לא היו מאירים בז"א אלא בבחינת עשר הלבושים דאחוריים דיסוד דאימא בסוד עשרה דמים כנ"ל⁴⁰³, אשר לכן היו החיצונים נאחזים בהם. ועתה בגאולת מצרים אנו ממשיכין החסדים והגבורות עצמן, שהם עשרה תוך ז"א, ואנו ממשיכים אותם העשר דמים של הלבושים שיהיו נבלעים תוך גופא דז"א, ע"ד מ"ש למעלה (דפ ע"ד), כי ז"ס בחי' אות א' שבמלוי ואו של הויה דמ"ה דאלפין, והיא בחי' שם אהי"ה בריבוע העולה ד"ם כנ"ל, וע"ש היטיב, ולכן אנו מכוונים עתה בעשר הויות (פה ע"ד) דמ"ה דז"א שהם סוד ה' חסדים וה' גבורות שבו, שיבלעו בתוכה אלו ה' דמים תוך עשר הויות דמ"ה ממש, ע"ד מש"ל (עט ע"ד) בסוד (בראשית ט ו) שופך דם האדם באדם כו'.

- מאיר הכוונה -

בלחודייהו וע"ד חושבנא דא בעמידה איהו ומלין דעלמא תתאה בישיבה ולא בעמידה ורזא דא צלוחתא דעמידה וצלוחתא מיושב.

תרגום: אותם חמשים ימים של טהרה להיכנס לסוד העולם הבא ולקבל תורה, ולקרב אשה לבעלה, ומשום שהימים הללו ימים של עולם הזכר, לא נמסר חשבון זה אלא לגברים לבדם. ולכן חשבון זה הוא בעמידה, ודברי העולם התחתון בישיבה ולא בעמידה. וסוד זה תפלת העמידה, ותפלה של מיושב.

³⁹⁹ יציאה מהמקום צר? ##

⁴⁰⁰ מנצפ"ך.

⁴⁰¹ ומעתה נבוא לענייננו, כי הנה מצות העומר אשר הוא ממחרת דיום ראשון של פסח, הנה נודע הוא מדברי האריז"ל (בכוונת ליל ז' של פסח, ע' שער הכוונות פו ע"ג פט ע"ב) כי הוא להמשיך בהנוק' העטרה דגבורה לצורך בניינה, כי ממחרת יום א' של פסח עד חג השבועות נמשך ונעשה בנין הזו"ן ושלמותם, ובנין הנוק' הרי הוא מהגבורות, וזה נמשך בה ע"י העומר שהוא מן השעורים. כי הגבורות הנה הם מה' אותיות מנצפ"ך הכפולות, וב' פעמים מנצפ"ך הרי הם תק"ס, ועם העשר אותיות הוא תק"ע, ועם ה' אותיות השרשיות הוא תקע"ה כמנין שער"ה חסר ו' (כי כן הוא בתורה ס"פ וארא ט לא) כי השערה אביב, אשר משם הוא הלימוד על העומר שהוא מן השערה, כמ"ש בתר"כ ויקרא ב' י"ד הובא במנחות סח ע"ב). ולא היה העומר רק עשרון אחד שהוא כנגד הנוק' אשר עיקר בניינה הוא מהגבורות. משא"כ שתי הלחם אשר בחג השבועות שהם להמשיך את החסדים, הנה הם באו מן החיטים, כי חטה הוא גימ' כ"ב שהם הכ"ב אותיות החסדים. ולכן הם שני עשרונים, והם שתי לחם, כי הם כנגד הזו"ן להמשיך ולהשלים החסדים בשניהם, [וע' עוד ברע"מ פ' אמור צח רע"א] כי בשבועות נשלמים שניהם בהמוחין דגדלות, ומתמתקים אז ע"ז הגבורות ג"כ. ולכן הם נאפות חמץ, כי הם באים לתקן את הגבורות ג"כ, ולתקן שניהם שהוא הן לז"א והן להנוק', משא"כ העומר תיקונו הוא רק להנוק' לבד, ולכן הוא עשרון אחד ולהמשכת הגבורות לבד ולכן היא מן השעורים (דע"ה ח"א פ ע"א).

⁴⁰² ##?

⁴⁰³ עי' פע"ח הערה 226.

שעה"כ

"על ספי" העומר", תכוין כי ר"ת הוא ס"ה כמספר שם אדנ"י. והענין הוא כי כמו שאנו ממישיכים האורות אל ז"א, כן אנו צריכים להמשיך ולתקן בנין הנוק. וכמ"ש במלת העומר, והוא כי העמר תכוין חסר כמש"ל (**#), כי הם עשרה אחוריים דאה"יה הנק' עשרה דמים. ואמנם עתה בהתמשכם תוך ז"א ונבלעים בו נעשים בבחי' פנימיים, ואינם בבחי' ד"ם אלא ביושר, ונעשין עשר שמות של אהיה, אשר כ"א הוא בגימ' כ"א, וכשתמלאהו יהיו בו עשר אותיות, הרי הוא בגימ' א"ל. והנה עשר שמות אל הם בגימ' עמ"ר. ותכוין להמשיך משם א"ל הנז' היוצא משם אהיה הנז' בחשבוננו הפשוט⁴⁰⁴ ובחשבון עשר אותיותיו אל שם אדנ"י, הנרמז בר"ת ספירת העומר כנז'. ואז תהיה בה בחי' אל אדנ"י כנודע⁴⁰⁵.

ובאמרך "היום כך וכך לעומר", תכוין כי יום הוא בגימ' א"ל יהוה, והכונה היא כי כמו שכונת להמשיך אל באדנ"י, כן תכוין להמשיך שם אל בז"א הנקר' הויה. ובאמרך המספר "היום כו"כ לעומר", אז תכוין בס' 406 כל הכונות הנ"ל בס' 407 המדרגות כל יום ויום. והמשל בזה, כי כליל א' תאמר היום יום א' לעומר, ותכוין להמשיך בז"א גדלות ראשון דאבא של מוח החכמה של ז"א, והיא הויה א' דע"ב דיוודין. גם תכוין אל אות א' שבשם אהיה הא' שבעשרה אהיה הנקר' עשרה דמים. גם תכוין להמשיך או"מ ואו"פ מן בחי' המל' שבחסד הא' מן הה' חסדים, ונכנס בחסד שהוא זרוע ימין. ועד"ז תכוין בשאר הימים.

ודע כי יראה לי שאלו י"פ אל הנרמזים במלת העומר כנז' הם עשרה מקיפים, כי כן שם אל במילוי הוא אלף למד והוא בגימ' הק"ף, והדבר אצלי הוא בספק.⁴⁰⁸ עוד יש כוונה אחרת בענין ספירת העומר, וצריך לכוין בה. הנה ימי העומר הם בחי' דינין וגבורות, והם ענין הש"ך דינין הנודעים, והם בגימטריא העומר. והנה שורש כל הדברים הם אלו הש"ך דינין, ולכן אנו צריכים למתקם ולבסמם. והנה ענין אלו הש"ך דינין הם בחכמה וגם בבינה⁴⁰⁹, כי הנה בחכמה יש בו ל"ב נתיבות כל נתיב כלול מ"ים, הם בגימ' ש"ך ניצוצין, ואלו נרמזו ב' פעמים בספר הזהר בפ' פקודי⁴¹⁰ ואמרו שם דבוצינא דקרדינותא במש במחשבה עילאה וניצוצין זריק לשכ"ה עיבר כו', והם סוד הל"ב נתיבות חכמה, כי במחשבה הובררו אלו הש"ך ניצוצין, זהו ענין ל"ב אלקים דמעשה בראשית, שהם ל"ב נתיבות חכמה וכולם דין משם אלקים. ואחר שנמשכים מן החכמה אל הבינה,

- מאיר הכוונה -

⁴⁰⁴ עי' זהר פנחס רכ ע"ב: כל גימטריאות ותקופין ועבורין דעלמא בסיהרא הויא, ועי' מבו"ש לג ע"א שכל גימטריאות הם בחי' נוק'.

⁴⁰⁵ עי' אד"ר קלב ע"א ג' עלמין דנפקין מדיקנא וא"ל אדנ"י היא מוח הדעת שיוצא לעולם העשיה. אמנם נראה יותר שזה אל (חסד) לנוק' (אדנ"י), עי' פיסקא הבאה.

⁴⁰⁶

⁴⁰⁷

⁴⁰⁸ יש את זה בסידור

⁴⁰⁹ עי' דע"ה ח"ב קמא ע"א: הש"ך ופ"ר ורפ"ח שהם מחב"ד כנז', הנה הם זה לפנים מזה ומתגלים זה ע"י זה, כי הש"ך דהחכמה שהם מל"ב נתיבות חכמה הם מתלבשים בהבינה ונעשים בה הל"ב אלהים, והם נפתחים ומתגלים בהה' גבורות שבה, אשר כל א' הוא כלול מ', והם נ' שהוא הנ' שערים שבה, ומתגלה בה הש"ך דהחכמה לנ' שערים, והם הנ' פעמים ש"ך שאמר הרב בדרושי ספירת העומר (דרוש יא). אך הבינה מצד עצמה הנה היא רק הפ"ר דמנצפ"ך הכפולים, ועומדים בה הש"ך בפנימיותה ובהעלם, כי הם מחכמה המתלבש בה, והפ"ר בחיצוניותה ובגילוי, כי הם מעצמותה גופה. אמנם הוא, הנה נודע שהחכמה ובינה הנה הם כלולים זב"ז בסוד הנאמר בספר יצירה (פ"א מ"ד) הבן בחכמה וחכם בבינה, ועי"ז הנה ישנם באמת בחי' הפ"ר בחכמה ג"כ, אך הם בו רק בכח לבד. ונמצא כי בחכמה הוה הש"ך בגלוי והפ"ר בהעלם, כי הם בחכמה רק מכח הבינה הכלול בו, אבל עצמותו גופה הוא הש"ך.

⁴¹⁰ בפרשת תזריע דף מח ע"ב, ז"ל: תנא, מן בוצינא דקרדינותא, נפקין תלת מאה ועשרין וחמש ניצוצי, מתגלפין ומתאחדן כחדא מסטרא דגבורה, דאקרון גבורות, (ס"א ומתלכדן כחדא) ואתעביד חד (גופא), וכד עיילין אלין בגופא, אקרי איש.

שעה"כ

נעשים שם נ' שערים, הם בחי' ה' גבורות כל א' כלולה מי'. והנה כל שער ושער כלול מכולם, ונמצא כי י' מיני ש"ך נצוצין הם, כל שער ושער חלוק ומשונה מחבירו, והם בבחי' צרופים או גימטראות, כ"א משונה מחברתה⁴¹¹. ומאלו הן' שערים שהם ה"ג נמשכות נשמות בני אדם כל א' וא' נמשך משער פרטי, ולא קבלתי ממורי ז"ל פרטן זולתי ה' או ו' שערים מהם, ואלו הן שער א' הוא. כי הנה בינה היא הויה דס"ג, גם הוא ה' ראשונה שבשם הויה, ולכן כנגדה הם נ' שערים. ונמצא כי כל חלק מה' חלקי הבינה היא כלולה מי' שהם נ' שערים. ונמצא כי ה' חלקי הבינה הם ה' שמות דהויה דס"ג, וה"פ ס"ג הם בגימ' שט"ו, ועם הה' עצמה של בינה שהם ה"ג מנצפ"ך יהיו ש"ך ניצוצין. ואמר לי מורי ז"ל כי מזה השער נמשך שורש נשמת, ולכן צריך אני לכוין בשער הזה ולא באחרים.

ושער הב' הוא כי כשתקח ג' אותיות דין של אדני, ותמנה ה"פ דין כמספר ה' עילאה שהוא הבינה יהיו בגימ' ש"ך, כנודע כי הה' אלפין שבה' שמות של שם אדנות הם בחי' המיתוק והביסוס של ג' אותיות דין כמבואר אצלנו (##*), ואז נעשים כמנין שכ"ה. השער הג' תמנה ז' הויות דמ"ה דמילוי אלפין, שכל הויה היא בגימ' אד"ם, והם סוד ז' מלכים שמלכו בארץ אדום, וכל א' מהם נקרא אד"ם. וז"פ אדם עם ה' עילאה שהיא בינה הם ש"ך.

השער הד' הוא ל"ב אלקים שהם הל"ב נתיבות הנ"ל כל א' כלול מי"ם, הם ש"ך כנ"ל.

השע' הה' שם שד"י, אם תחבר עמו חשבון ו' צירופים שיש בו כנודע, והם שד"י ש"ך דש"י די"ש יש"ך יד"ש, יהיו ש"ך.

השער הו'⁴¹² שם א"ל אהי"ה, כי יש בהם ו' אותיות וכנגדם תמנה ו"פ א"ל אהי"ה יהיו בגימ' ש"י"ב, ועם ו' אותיות הרי (פו ע"א) ש"י"ה, ועם כללות הב' שמות הם ש"ך. ודע כי אלו הו' שערים אינם כסדר ואינם אלו הו' שערים הראשונים שבן' שערי בינה, אבל הם ו' שערים מפורדים אחד מכאן ואחד מכאן.

ועתה נבאר סדר הכונה בספירת העומר.

הנה מי ששורש נשמתו בשער הא' מאלו הו' שערים הגז' צריך שיכוין בכונת השער הזה למתק אלו הש"ך דינים ולחלקם בז' חלקים כנגד שבעה שבועות. כי הלא הם בחי' ז"פ אדם כנ"ל, שהם בחי' מלכי אדום כנ"ל, וזה סדרן. הנה באמרך "על ספירת העומר", תכוין כי מלת העומר היא בגימ' ש"ך, אשר כונתנו היא למתקם ולבסמם כנז'. ותכוין כי אלו הש"ך הם ה' הויות דס"ג, שהם שט"ו ועם ה' שבבינה הרי ש"ך. וצריך לחלקם לשבעה חלקים, ולכוין בהם חלק אחד בכל לילה מן השבוע באופן זה: ליל ראשון תכוין להמתיק החלק הא' שהם מ"ה ניצוצות, וז"פ מ"ה הם ה"פ ס"ג, ואלו הם יו"ד ה"י ו"א,

- מאיר הכוונה -

⁴¹¹ עי' שער ההקדמות (דף צה ע"ד) ואח"כ נותנם החכמה אל הבינה, ואז נעשים שם, בבחי' נ' שערים, כי הנה שרשם הם ה' גבורות, וכ"א כלולה מי', הרי נ' שערי בינה. ואז בכל שער מאלו הנ' שערים, נכללים בו, הש"ך נצוצין, ומאלו הש"ך נצוצין שבכל שער ושער מהנ', משם נמשכות הנשמות כל א' וא' משער שלו. ואמנם הם בבחי' צרופים וגימטריאות, כ"א משונה מחבירו. ונמצא, שהם ג' מיני ש"ך, ואלו נזכרים בליל פסח, ע"ש כי שם מקומם:

והנה נתבאר כי הנ' שערי בינה, הם ה' גבורות שבה, גם יש בה נ' שערים, מה' חסדים ג"כ, כ"א כלולה מי', הם נ'. ואלו הה' חסדים, שהם נ' שערים נכללים מז"א, ומתפשטים בו כנודע. והנה משליש החסד שבת"ת, המתחלק חציו לכתר דנוק', וחציו לכתר שבו, ואז ע"י עליית זה החסד, יורד ת"ת של אימא, להעשות כתר בראש ז"א כנודע. ונמצא, כי אותו החסד, גורם כניסת הכתר. וכן נאמר בתקונין, כי הכתר נקרא שער החמשים, יען אינו נגמר ליכנס, עד עלות החסד ההוא, והוא נקרא שער החמשים, של הה' חסדים, הנחלקים לחמשים כנזכר. לפי שאין חסד זה עולה שם, אלא אחר שנגמרו כל הנ' שערים של ה' חסדים להתפשט בז"א, וזה בא באחרונה, ונק' שער החמשים לסבה זו:

⁴¹² עי' מדרש תלפיות בסופו שהביא כל החמישים שערים ומהם אלו החמשה שערים שהביא רבינו כאן (הגוב"י). מדף קצח ע"ג עד דף רסה ע"ג (לש"ו).

שעה"כ

ועוד הציה של וא"ו אחרונה שהם שלשה ניצוצין, והרי נמתקו מ"ה ניצוצין בליל א' שהוא אד"ם א'.

ליל שני תכוין להמתיק ג' ניצוצין שנשארו מאות ואו האחרונה, ותוסיף עליהם ב' אותיות ה"י של תשלום הוי"ה א' ויהיו ח"י ניצוצין. ועוד תוסיף ותקח מהויה הב' דס"ג אותיות יוד ה' וב' ניצוצות של אות יוד המילוי ה"י, והרי אדם ב' בליל ב'. וכעד"ז תשלם לכוין בז' לילי השבוע הא', להשלים ז' חלקים שבה' שמות ס"ג כנז'.

ועד"ז תכוין בכל שבוע מז' שבועות הספ"י. והענין הוא כי ז' אדם הם שהם שבעה מלכי אדום, וכל אדם מהם הוא כלול מכל הז', ולכן בשבוע א' אנו מכונים באדם הא' שהוא כלול מכל הז', וכן בשבוע הב' באדם הב' כלול מכל הז', וכעד"ז בכל הז' שבועות. ונמצא כי בכל שבוע ושבוע תכוין להשלים ה' הויות דס"ג שהם כנגד הבינה שהיא ה' ראשונה שבשם, ועוד ה' ניצוצות אחרות להשלים מנין הש"ך. ואלו הה' היתירים הם כנגד הבינה המתפשטת בתוך ז"א כנודע, והיא נק' עילאה, וכשנכנסת ומתפשטת בו היא בבחי' אות ה' שהיא הוי"ה דס"ג ג"כ, כנודע כי אות ה' ראשונה בה נרמז שם ס"ג.

ועד"ז בשאר הן' שערים כל איש ואיש היודע שורש נשמתו באיזה שער מהם הוא יכוין בכונת השער ההוא לחלקו אל ז' חלקי' בז' כל ימי שבוע ושבוע משבעה שבועות ספירת העומר כנגד ז"פ אדם כנ"ל, אשר אלו הם עיקר הש"ך דינין.

עוד יש כוונה אחרת בענין ס"ה, צריך שתכוין להשפיע מן המ"ט יומין דכורין אל מ"ט יומין נוקבין⁴¹³, וכיון שהכוונה היא להשפיע במל', א"כ צריך להשפיע ממעלה למטה מחסד עד מלכות, ולהוריד השפע מעילא מדכורא לתתא אל נוקבא. ולכן בשבוע הא' יכוין להשפיע מחסד שבזכר אל חסד נוקבא, עד שבוע הז' יכוין להשפיע מן בחי' המל' שבזכר שהיא הבחי' שנשארה מן הנקבה מושרשת בזכר, בסוד (שיה"ש ח ו) שימני כחותם⁴¹⁴. וממלכות זו שבו ישפיע אל המלכות שבנוקבא גם יכוין דרך פרט בז' ימי השבוע, כי בשבוע א' שהיא כנגד החסד יכוין בליל ראשון להשפיע מחסד שבחסד הזכר אל חסד שבחסד הנוקבא. בליל שני מגבורת החסד שבזכר אל גבורת שבחסד הנוקבא, וכן עד ליל ז' יכוין להשפיע ממלכות דחסד של הזכר אל מלכות דחסד דנוק'. ועד"ז בשבוע השני בשבעת הימים שבה, כולם הם מבחי' הגבור' שבזכר לגבו' שבנקבה, וגם גבור' זו נחלקת לז' בחינות לז' ימי השבוע ע"ד מ"ש בז' ימי השבוע הא', הנחלקים בז' בחינות החסד. ועד"ז בכל הז' שבועות.

- מאיר הכוונה -

⁴¹³ עי' לעיל הערה 398.

⁴¹⁴ עי' ע"ח עקודים ו: לעולם אפילו כשמסתלקין אינם מסתלקין לגמרי בכל בחינותיהן עצמן ועולין, אמנם מניחין מכחן ומבחי' עצמן קצת הארה למטה במקום אשר עמדו שם בראשונה, וזה הארה אינה נעקרת משם לעולם ועד אף גם בעת עלותן למעלה, הארה הזאת נקרא רשימו בסוד (שיה"ש ח ו) שמני כחותם על לבך הנזכר סוף פ' משפטים בסבא (דף קיד ע"א). והטעם הוא כי האורות העליונים הם לאורות התחתונים בבחי' האב על הבנים אשר חשקו תמיד להשפיע בהם, כמבואר אצלינו בכבוד אב ואם כי ניצוץ א' מהאב נמשך אל הבן ואינו זז ממנו לעולם. וז"ל הזהר משפטים: פתח רבי חייא ואמר (שיר ח ה) שימני כחותם על לבך כחותם על זרועך וגו' שימני כחותם בשעתא דאתדבקא כנסת ישראל בבעלה איהי אמרת שימני כחותם ארחא דחותם כיון דאתדבק בההוא אתר דאתדבק שביק ביה כל דיוקניה אף על גב דההוא חותם אזיל הכא והכא ולא קיימא תמן והא אתעבר מניה כל דיוקניה שביק תמן ותמן קיימא אוף הכי אמרת כנסת ישראל כיון דאתדבקא בך כל דיוקני ליהוי חקיק בך דאף על גב דאיזיל הכא או הכא תשכח דיוקני חקיק בך ותדכר לי

תרגום: פתח רבי חייא ואמר שימני כחותם על לבך כחותם על זרועך וגו' שימני כחותם בשעה שנדבקה כנסת ישראל בבעלה היא אמרה שימני כחותם על לבך דרך החותם כיון שנדבק באותו מקום שנדבק משאיר בו את כל דיוקנו אף על גב שאותו חותם הולך כאן וכאן ולא עומד שם ונעבר ממנו כל דיוקנו משאיר שם ושם עומד אף כך אמרה כנסת ישראל כיון שנדבקתי בך כל דיוקני יהיה חקוק בך שאף על גב שאלך לכאן ולכאן תמצא את דיוקני חקוק בך ותזכר אותי. עי' שער לד פרק ב כלל ט

שעה"כ

גם יכוין כוונה אחרת, והיא בשם בן מ"ב הרמוז בר"ת תפלת אנא בכח גדולת כו', והוא אבגית"ן, וחבריו שהם ז' שמות, ובכל שם ו' אותיות בשבוע הא' תכוין לשם הא' שהוא אבגית"ן ותחלקהו בז' ימי השבוע ההיא בזה האופן, אות א' בליל א', אות ב' בליל ב', אות ג' בליל ג', אות ד' בליל ד', אות ת' בליל ה', אות צ' בליל ו', וכל הו' אותיות עצמם בליל ז'. ועד"ז בכל שבוע בשם של חלקו.

גם יכוין כוונה אחרת ג' בסוד ההויה, בשבוע א' יכוין אל הו"ה א' שבספי' החסד כולה מנוקדת בסגול⁴¹⁵, ובשבוע שני בנקוד שבא שהיא הויה גבורה, ובשבוע הג' בהויה הת"ת והיא כולה בנקודת בחולם, ובשבוע הד' בהויה הנצח וכולה מנוקדת בחיריק, ובשבוע הה' בהויה ההוד כולה מנוקדת בקיבוץ, ובשבוע הו' בהויה יסוד כולה מנוקדת בשורק ו', ובשבוע הז' בהויה המלכות (פו ע"ב) בניקוד צבאות שבא וקמץ וחולם.

ויחלק כל שבוע לפרטות ז' ימים שבה, כיצד: ליל א' משבוע א' יכוין בהויה בניקוד סגול עם הרוחניות שבתוכה⁴¹⁶ שהיא נשמה אליה, והיא הויה אחרת גם היא כולה בסגול. בליל ב', בהויה בניקוד שבא עם רוחניותה שהיא הויה בסגול. וכן בשבוע ב', יום א' יכוין בהויה בניקוד סגול עם רוחניותה שהיא הויה בניקוד שבא. ועד"ז בכל שאר הלילות עד ליל ז', שאז יכוין בהויה בניקוד צבאות עם רוחניותה, שהיא הויה בשבא. ועל ד"ז בכל שבוע מז' שבועות.

גם טוב לאדם לכוין במ"ט ימים אלו לתקן כל אשר הטא בכל הז' ספירות. והמשל בזה, בהיותו בשבוע א' יכוין לתקן את אשר הטא ופגם בספירת החסד. ובשבוע הב' יכוין לתקן את אשר הטא ופגם בספירת הגבורה. וכעד"ז בז' השבועות.

גם ראיתי למורי ז"ל מקפיד וזהיר מאד לומר אחר ספירת העומר מזמור (תהלים יז) אלקים יחננו כו' כולו מעומד, ולכוין בכל יום ויום מן המ"ט ימים בתיקון א' ממ"ט תיבות⁴¹⁷ שיש בזה המזמור. גם יכוין באות א' ממ"ט אותיות שיש בפסוק (תהלים יז) ישמחו וירננו כו'. וזה מספר אותיות המ"ט של הפ' ישמחו כו', כדי שלא תטעה בהם תיבת לאמים חסר ו' תשפוט מלא ו', תיבת משור מלא ו', ע"כ הניעו לידי דרושי ספירת העומר.

דרושי הפסח דרוש יב

מדבר בענין יום שביעי של פסח ובו יתבאר ענין קריעת ים סוף שנקרע ביום הזה. הנה למעלה בדרוש הא'⁴¹⁸ ובדרוש הב' ביארנו טעם אל היות היום הזה נק' יו"ט, ושם ביארנו כי להיות שבשבוע א' נכנס מוח החכמה אשר בו נכללין כל המוחין, כמו שאמר הכתוב (תהלים קד כד) כולם בחכמה עשית, ולכן כשנשלמה בניסתו כי אז בלילה ההוא נכנס רשימו גדלות שני דאבא מוח החכמה, לכן אז הוא יו"ט גמור⁴¹⁹. וביום שלאחריו, אע"פ שבו נכנס עצמות גדלות שני, אין זה חידוש כיון שכבר נכנס בליל ז' של פסח והניח בו רשימו, ולכן אינו אלא אסרו חג בלבד, כי בסבת שאין בו חידוש לכן איננו יו"ט ממשי⁴²⁰. ולהיות כי בו נכנס עיקר גדלות שני דאבא לכן הוא אסרו חג ואינו חול גמור.

- מאיר הכוונה -

⁴¹⁵ עי' תיקו"ז קנא&.

⁴¹⁶ הרב ש"ש התקשה בלשון כאן.

⁴¹⁷ מחוץ ל"למנצח בנגינת מזמור שיר".

⁴¹⁸ לעיל פד ע"ג סוף דרוש ח' (לש"ו).

⁴¹⁹ עי' דע"ה ח"ב קכד ע"ג: כאשר נשלם הוא בשבוע ראשונה, כבר קנו הזו"ן על ידו קנין השלימות. ומה גם כי הרי נשאר רושם גדול בהזו"ן מהשלימות המעולה דליל א' של פסח וכמ"ש כ"ז בשעה"כ (דף פד ע"ג סוף דרוש ח ושם דף פו ע"ב בדרוש יב), ולכן בסיבת השלימות הנז' הנעשה בהנוק' ג"כ ע"י שנשלם המוח ראשון דהחכמה בז"א בליל ז' של פסח, הנה נעשה אז הלידה לכל האורות שנתעברה מהם בליל א' של פסח.

⁴²⁰ עי' לעיל הערה 367 ופה ע"ב.

שעה"כ

והנה לכן ביום ז' של פסח יש חיוב זווג, לפי שכבר עתה יכול ז"א להזדווג עם המלכות. ומעם הדבר יובן במש"ל (&) כי המוחין מתפשטים בז' בחי', הלא הם חכמה ובינה ועטרא דחסדים ועטרא דגבורות שבדעת וחסד וגבורה ות"ת. ואמנם בבחי' הז' שהיא הת"ת צריך לכוין בה ב' בחי' יחד, והם בת"ת ומלכות העומדת באחוריו כנודע. וכל בחי' מאלו הז' כלולה מכולם, ולכן הם ז' שבועות, וכל שבוע ז' ימים. ועתה ביום ז' של פסח שהוא יום ו' של שבוע א' דספירת העומר, נתקן בחי' הת"ת⁴²¹. ולכן הרי הוא כאלו נתקנה גם המלכות שהוא באחוריו, ולכן הוא יו"ט וראוי לזווג. האמנם כיון שלא נתקנו כל המוחין, לכן אינו זווג גמור מעולה, אמנם נקרא זווג דקטנות, כיון שעדיין לא נגדל ז"א. ובזה יתבאר לך לשון מאמר א' מספר הזהר בפ' בשלח (דף נב ע"ב) בענין קריעת י"ם בפסוק (שמות יד טו) מה תצעק אלי, ואמר שם רשב"י ע"ה, בהאי מלה לא תשאל ולא תנסה את ה'⁴²². ובודאי שביאור המאמר הזה עמוק מאד כיון שמצינו לרשב"י ע"ה

- מאיר הכוונה -

⁴²¹ עי' פע"ח: והענין כי הנה ביארנו איך המוחין הם נכנסים ומתפשטים בז' בחי' שהם חב"ד ודעת נחלק לב' חו"ג הרי ד' ואח"כ חג"ת הרי ז' בחי' נגד ז' שבועות אמנם בחי' הו' [הז' – לש"ו] שהוא ת"ת צריך לכוין בה ב' כוונות והם ת"ת ומלכות שהוא מאחוריו כנודע אמנם כל מוח ומוח מאלו הז' מוחין ובחי' הנ"ל כלול מכל הז' כמבואר אמנם עתה ביום ו' של עומר עדיין לא נתקנה בחי' ז' שהוא סוד המלכות ועכ"ז כיון שנתקן בחי' הו' שהוא ת"ת הרי הוא כאלו נתקנה גם המלכות כי היא מאחור ת"ת ולכן ביום ו' לעומר הוא יו"ט ויש בו זווג אמנם זווג זה אינו זווג גמור כיון שלא נשלמה כל המוחין ונקרא זווג זה זווג דקטנות.

⁴²² ז"ל: ביה שעתא חמו ישראל עאקו מכל סטרין ימא בגלוהי דזקפן קמייהו בתרייהו כל אינון אכלוסין כל אינון משיריין דמצרים לעילא עלייהו כמה קטיגורין שריאו צווחין לקודשא בריך הוא כדין כתיב ויאמר יהו"ה אל משה מה תצעק אלי ותאנא בספרא דצניעותא אלי דייקא בעתיקא תליא כלא ביה שעתא אתגלי עתיקא קדישא ואשתכח רעוא בכלהו עלמין עלאין כדין נהירו דכלא אתנהיר אמר רבי יצחק כדין כד אתנהיר כלא כחדא ועבד ימא נימוסין עלאין ואתמסרו בידוי עלאין ותתאין ובגיני כך קשיא קמי קודשא בריך הוא כלא כקריעת ים סוף וכלא הכי אוקמוה מאי טעמא בגין דקריעת ים סוף בעתיקא תלייא.

אמר רבי שמעון חד איילתא אית בארעא וקודשא בריך הוא עביד סגיא בגינה בשעתא דהיא צווחת קודשא בריך הוא שמע עאקו דילה וקביל קלה וכד אצטרך עלמא לרחמי למיית היא יהבת קלין וקודשא בריך הוא שמע קלה וכדין חייס על עלמא הדא הוא דכתיב (תהלים מב ב) כאיל תערוג על אפיקי מים וכד בעיא לאולדא היא סתימא מכל סטרין כדין אתייתא ושויאת רישה בין ברכהא וצווחת ורמת קלין וקודשא בריך הוא חייס עלה וזמין לקבלה חד נחש ונשיך בערייתא דילה ופתח לה וקרע לה ההוא אתר ואולידת מיד אמר רבי שמעון בהאי מלה לא תשאל ולא תנסה את יהו"ה והכי דייקא.

תרגום: באותה השעה ראו ישראל צרות מכל הצדדים הים בגליו שעולים לפניהם מאחוריהם כל אותם אוכלוסים כל אותם מחנות מצרים למעלה מעליהם כמה קטגוריים התחילו צווחים לקדוש ברוך הוא. אז כתוב ויאמר ה' אל משה מה תצעק אלי ושנינו בספרא דצניעותא אלי דווקא הכל תלוי בעתיק באותה השעה נגלה העתיק הקדוש ונמצא רצון בכל העולמות העליונים ואז האור של הכל האיר. אמר רבי יצחק אז כשהכל מאיר כאחד ועשה הים מנהגים עליונים ונמסרו בידו עליונים ותחתונים ולכן קשה לפני הקדוש ברוך הוא הכל כמו קריעת ים סוף והכל כך פרשוה מה הטעם משום שקריעת ים סוף תלויה בעתיק.

אמר רבי שמעון יש אילת אחת בארץ והקדוש ברוך הוא עושה הרבה בשבילה בשעה שהיא צווחת הקדוש ברוך הוא שומע את הצרה שלה ומקבל קולה וכשהעולם צריך לרחמים היא נותנת קולות למים⁴²² והקדוש ברוך הוא שומע את קולה ואז חס על העולם זהו שכתוב כאיל תערוג על אפיקי מים. וכשרוצה להוליד היא נסתרת מכל הצדדים אז באה ושמה ראשה בין ברכיה וצווחת ומרימה קולות והקדוש ברוך הוא חס עליה וזמין כנגדה נחש אחד ונושך בערותה ופותח אותה וקורע לה אותו מקום ומולידה מיד אמר רבי שמעון בדבר הזה אל תשאל ואל תנסה את ה' וכך דוקא.

ועי' דע"ה ח"ב קכ ע"ד שמציין עוד ל: משפטים (ק"ט ע"ב), ויקהל (רי"ט ע"ב), אחרי מות (ס"ז ע"ב), פינחס (דף רמט בארוכה), וע' בהגר"א בספר יהא אור (פ' פקודי דף ל"ד).

וזה תמצית דברי הדע"ה שם: אמנם כאשר נמשכת עת התגברות הדינין זמן רב, ונצרך העולם לרחמים, אז נאמר כאיל תערוג על אפיקי מים, שכן באותו הזמן שהוא זמן תגברות הדינים (הרי הוא זמן הגלות) מכונה השכינה הקדושה בשם אילת השחר, על שם שהיא אילת אהבים ויעלת חן, שכן תרעין דילה סתימין, משום שפתחה סתום ורחמה צר.

שעה"כ

שהפליג בהסתרת סודו ואמר בהאי מלה לא תשאל. וביום שמורי ז"ל ביאר לנו המאמר הזה, היינו יושבים בשדה תחת האילנות, ועבר עליו עורב אחד צועק וקורא כדרכו, ומורי ז"ל ענה ואמר אחריו ברוך דיין האמת. שאלתי את פיו, ואמר לי כי אמר לו העורב ההוא, כי לפי שגילה הסוד הזה לכל בני האדם בפרהסיא לכן נענש בעת ההיא בב"ד של מעלה, וגזרו עליו שימות בנו הקמץ. ותיכף הלך לביתו ובנו היה מטייל בחצר, ובאותה הלילה חלה את חליו ומת אחר ג' ימים רחמנא ליצלן. ולכן ראוי לכל בעל נפש הרואה⁴²³ הדברים האלו להסתירם בתכלית ההסתרה, זולת הכלל הנודע בכל החכמה הזו, כי כבוד אלקים הסתר דבר (משלי כה ב)⁴²⁴. ואין מקום להאריך בזה כי הדברים נודעים, וכל מה שישתיר האדם הסודות מלגלותם למי שאינו ראוי, הוא משובח ומכובד בפמליא של מעלה. והעושה היפך מזה מכניס עצמו בסכנה עצומה בעוה"ז במיתת עצמו בהכרת ח"ו ובמיתת

- מאיר הכוונה -

בעת שאין זכות ומעשים בתחתונים לגרום זיווג לז"ן, והעולם מתמוטט ע"י תוקף הדינים קשים, מתעוררים הרחמים, ועולים הז"ן למעלה להיכלין עילאין דא"א ומלבישים על א"א ומזדווגים שם פב"פ.

והוא על הדרך שמצאנו דוגמתו למטה ג"כ, שכאשר אנו נצרכים לרחמים ואין אנו ראויים מצד מעשינו, אזי אנו באים לפניו ית"ש מצד זכות אבות וברית אבות, וכן מצד שמו הגדול ית"ש. ועי"כ שאנו מזכירים ומעוררים את הדברים הנ"ל, אנו גורמים עי"ז שיעלו ז"ן בהיכלין דא"א, ויתייחדו שם פב"פ.

אמנם בשעה שנעשה ענין כזה אפילו אחר שעלו ז"ן למעלה וקבלו שם אור וברכה ככל הראוי להם, עכ"ז מאחר שאין התחתונים כדאים לזה, ממילא כאשר יורדים הז"ן למקומם ע"מ להשפיע למטה, יש עיכובים גדולים בדבר, שכן במקומם הוה אז מדרגת הז"ן רק אחור באחור, ולא נשתנו עדיין במקומן ממדרגתם כלל, והם בבחי' הקטנות.

423? ##

⁴²⁴ עי' זהר ח"ג כח ע"א: אמר חד תנא בודאי בגין דא אתמר בך (ישעיה סג יב) מוליך לימין משה בגין כלה דילך דלא יהא לך שלימו אלא בה דכד אנת תהא שלימא בה אתמר בך (במדבר יב ח) פה אל פה אדבר בו ומראה ולא בחידות במראה כגוונא דכלה דאתפשטת מלבושה ומתייחדת עם בעלה בקירוב בשר ברמ"ח אברים דילה ולא כסיאת אבר חד מינה והאי איהו במרא"ה רמ"ח בחושבן אמר בוצינא קדישא בקדמיתא אתחזי לך האי חיזו דאתמר בה במראה דאיהו לך המראה הגדול בסנה דאדכר ביה חמש זמנין הסנה וכען אתגלייא לך חיזו דא ברמ"ח פקודין דאינון בחמשה חומשי תורה ולא בחידות דאינון לבושיין דילה דבהון חזו כל נביאי דלית ארח לאתגלאה כלה בקירוב בשר אלא לחתן דילה בההוא זמנא יתקיים בהו (בראשית ב כה) ויהיו שניהם ערומים האדם ואשתו ולא יתבוששו כגון אדם ואשתו דכבר אתעבר ערבוביא בישא ערב רב קושיא בישא מעלמא דאינון עריין דקודשא בריך הוא ושכינתיה עריין דישראל כל שכן עריין דילך רעיא מהימנא ומהלכה דילך דבגינייהו צריך לכסאה רזין דאורייתא כמה דאוקמוה (משלי כה ב) כבוד אלה"ם הסתר דבר עד דמתעברין מעלמא ולית מלכים אלא ישראל כמה דאוקמוה כל ישראל בני מלכים הם בההוא זמנא וכבוד מלכים חקור דבר אמר רעיא מהימנא בריך אנת לעתיק יומין דמתמן אנת כענפא דאתפשט מאילנא הכי נשמתך ענפא מניה:

תרגום: אמר תנא אחד ודאי שבגלל כך נאמר בך מוליך לימין משה, משום הכלה שלך שלא תהיה לך שלמות אלא עמה, שכאשר אתה תהיה שלם עמה נאמר בך פה אל פה אדבר בו, ומראה ולא בחידות. במראה, כדוגמת כלה שפושטת מלבושה ומתייחדת עם בעלה בקירוב בשר ברמ"ח איברים שלה, ולא מכסה אבר אחד ממנה, וזהו במראה, רמ"ח בחשבון. אמר הנר הקדוש, בראשונה נראה לך המראה הזה שנאמר בו במראה, שהוא לך המראה הגדול בסנה, שנזכר בו חמש פעמים הסנה, וכעת התגלה לך המראה הזה ברמ"ח מצוות, שהם בחמשה חומשי תורה. ולא בחידות, שאותם לבושים שלה, שבהם ראו כל הנביאים, שאין דרך שתתגלה כלה בקירוב בשר אלא לחתן שלה, באותו זמן יתקיים בהם (בראשית ב) ויהיו שניהם ערומים האדם ואשתו ולא יתבוששו, כמו אדם ואשתו שכבר העביר הערבוב הרע של ערב רב, קושיה רעה מן העולם, שהם העריות של הקדוש ברוך הוא ושכינתו, העריות של ישראל. כל שכן העריות שלך, רועה הנאמן, ומהלכה שלך, שבשבילם צריך לכסות את סודות התורה כמו שבארוה, (משלי כה) כבוד אלהים הסתר דבר, עד שעוברים מן העולם, ואין מלכים אלא ישראל. כמו שבארוה, כל ישראל בני מלכים הם, באותו זמן וכבוד מלכים חקור דבר. אמר הרועה הנאמן ברוך אתה לעתיק הימים, שמשם אתה כענף שמתפשט מן האילן, כך הנשמות ענף ממנו.

שעה"כ

בניו הקטנים, נוסף על עונש נשמתו בנהינם שאין קץ לעונשו, וכמו שהזכיר רשב"י ע"ה בסוף אדר"ז (רצד ע"ב*##), וע"ש⁴²⁵.

והטעם שנענש מורי ז"ל בביאור מאמר זה וכמו שהזכיר רשב"י ע"ה עצמו שאמר בהאי מלה לא תשאל, הענין הוא כי הנה נודע שאין החיצונים (פו ע"ג) נאחזין אלא במוחין של קטנות כי הם דינין תקיפין. ובהיות האדם מתעסק בסודות התורה, אם יהיה בענין זמן הגדלות העליון או בשאר דרוש חכמת האמת שהם ענינים למעלה, אין לאדם כל כך סכנה כמו בזמן שעוסק בסודות זמן הקטנות, כי בהתעסקו בהם הנה החיצונים מתעוררים בהם ומתאחזין שם, ומזכירים עונותיו של האדם המתעסק בהם⁴²⁶.

וזה"ש משה רבינו ע"ה רבן של נביאים שנאמר בו (שמות ד ג) וינס משה מפניו, והטעם הוא לפי שענין המטה אשר נהפך לנחש הוא בחי' קטנות דז"א הנקרא נחש כמ"ש בע"ה (&). ובהיותו מתעסק בדרוש ההוא נתיירא וינס מפניו, ולכן הסוד הזה צריך להעלימו אם מפאת עצמו, ואם מפני שאין אנו יודעים אמיתתו אפי' טפת גרגיר של חרדל מן הדרוש ההוא⁴²⁷.

ונחזור לענין לבאר אותו⁴²⁸ המאמר בענין האילה ההיא שרחמה צר וחביבה על בעלה, ובעת לידתה מזדמן לה נחש א' ונושך בערייתא ויולדת כו'⁴²⁹. דע כי האילה הזו היא נוקבא דז"א החביבה מאד על בעלה ז"א⁴³⁰, והנה בליל א' של פסח נזדווגו יחד, ואז היה זיווג מעולה גמור, לפי שהז"א נגדל בתכלית הגדלות, וגם בחי' היסוד שנזדווג אז עמה הוא יסוד הגדלות. ולהיות זיווג ההוא זיווג עליון ולא נעשה על ידינו, נאסר בזיווג תחתון כנ"ל. והנה הנוק' מעוברת מן הזיווג ההוא כל ימי הפסח, וביום הז' של פסח יולדת אותו.

- מאיר הכוונה -

⁴²⁵ ז"ל: זכאה חולקיהון דצדיקייא דעליהו כתיב ונאמן רוח מכסה דבר (משלי יא) נאמן רוח ודאי דהא רוחא דלהון מאתר עלאה קדישא אשתליף ובג"כ נאמן רוח אקרון וסימן דא אוקימנא כל ההוא דמגלה רזין בידוע דנשמתא לאו איהו מגופא דמלכא קדישא ובג"כ לית ביה רזא ולא מאתר דרזא הוא וכד תיפוק נשמתיה לא אתדבקא בגופא דמלכא דהא לא אתריה הוא ווי להווא בר נש ווי ליה ווי לנשמתיה זכאה חולקיהון דצדיקייא דמכסין רזין כל שכן רזין עלאין דקודשא בריך הוא (רזין עלאין דמלכא קדישא) עליהו כתיב (ישעיה ס) ועמך כלם צדיקים לעולם יירשו ארץ תרגום: אשרי חלקם של הצדיקים שעליהם נאמר "ונאמן רוח מכסה דבר". "נאמן רוח" ודאי, כי הרוח שלהם נשלף מהמקום העליון הקדוש, ומשום זה נקראים "נאמן רוח". והעמדנו סימן זה: מי שמגלה סודות, ידוע שנשמתו אינה מגוף המלך הקדוש, ומשום זה אין בו סוד, ואינו ממקום הסוד. וכשנשמתו יוצאת אינה מידבקת בגוף המלך, כי אינו מקומה. אוי לאותו האדם אוי לו אוי לנשמתו, אשרי חלקם של הצדיקים המכסים את הסודות. כל שכן הסודות העליונים של הקב"ה (של המלך הקדוש), עליהם נאמר "ועמך כולם צדיקים לעולם יירשו ארץ".

⁴²⁶ וכ"ש מי שמתעסק בקל"י.
פע"ח: לכן בעת שהאדם עוסק בהם אז החיצונים מתעוררים ומזכירין עונותיו של אדם ולכן בכל פעם שמורי ז"ל היה עוסק בשום דרש מן הקטנות היה נענש וא"צ להאריך ע"ז.

⁴²⁷ פע"ח: והנה היסוד המזדווג עמה עתה אין לו רק בחי' קטנות כי עדיין לא נכנסו בו המוחין והנה בחי' היסוד דקטנות נקרא נחש עלאה והענין כי היסוד נקרא שדי ובהיותו בסוד קטנות אין לו רק מן האחורים של הדעת [רק מן האחורים של הדעת נמחק, בלש"ו בומקומו איתא מן הדעת רק אחוריים של אה"ה ועי' במ"ח בש"פ פ"ב] אה"ה ברבוע שהוא גימט' מ"ד והוא סוד הד"ם שבארנו לעיל והנה שד"י עם ד"ם גי' נחש והענין כי הלא אינו ממשך הטיפה זו רק מן אחוריים של היסוד דאמא שבתוך הז"א והנה ידעת כי אמא הוא אה"ה דין ואחוריים של אה"ה הוא תקמ"ד והנה המלוי של תקמ"ד גי' ת"ק כמו מלוי של שדי ולכן תסיר מן תקמ"ד מלוי שלו שהוא ממש מלוי שם שדי ישאר מ"ד ויהיה שד"י ומ"ד גימטריא נחש וזהו חיבור יסוד זעיר אנפין ביסוד אמא כי אז משם יניקת הטפה לתת לנוקבא

⁴²⁸ עי' דע"ה ח"ב קד ע"ב: אמנם זה היה רק ביום ראשון של פסח, אמנם תיכף לאחמ"כ חזרו לקטנות, ועכ"ז נשאר בהם רשימו הגדול מאורות ליל א' של פסח, ונתבטל תוקף אחיזת החיצונים מהם. שכן נתחלפה הנוק' ממה שהיתה בתחילה, מסוד בתולה שעיברה המלאה דינין לסוד בתולה שעיברה המלאה רחמים, והיתה בסוד בתולה שעיברה עד יום ז' של פסח, שאז היתה הלידה.

⁴²⁹ עי' ב"ב טז ע"ב: חולל אילות תשמור אילה זו רחמה צר בשעה שכורעת ללדת אני מזמין לה דרקון שמכישה בבית הרחם ומתרפה ממולדה ואלמלי מקדים רגע אחד או מאחר רגע אחד מיד מתה. ועי' ליעל הערה 422.

⁴³⁰ עי' שער המוחין פרק ג.

שעה"כ

ועיין בדרוש יום אסרו חג של סוכות (&), כי שם נתבאר באופן אחר⁴³¹. והנה נתבאר כי תיכף אחר יום א' של פסח חוזר ז"א לבחי' קמנות הראשון וצריך להיות נתקן והולך מאז ואילך, ואם הוא בימי קמנות, מכ"ש נוק' שאינה נבנית אלא על ידו שהיא עדיין קמנה, ולכן נק' עתה בשם האילת אשר רחמה צר⁴³², כי הנה אין ברחמה רק הה' גבורות דמנצפ"ך, שהם בחי' עומר מנחת שעורים שנקרב ביום א' לעומר. כמבואר לעיל (&) כי מנצפ"ך כפול הוא בגימ' שער⁴³³, כי ב"פ מנצפ"ך הם תק"ם, ועשרה אותיות שלהם הרי

- מאיר הכוונה -

⁴³¹ עיין סוד הענין בכ"ז בספר הדע"ה ח"ב דרוש ה' ענף ב' סימן יא (לש"ו).
⁴³² עי' הערה 429, ועי' עירובין דף נד ע"ב, אמר רבי שמואל בר נחמני מאי דכתיב אילת אהבים ויעלת חן וגו' למה נמשלו דברי תורה לאילת לומר לך מה אילה רחמה צר וחביבה על בועלה כל שעה ושעה כשעה ראשונה אף דברי תורה חביבין על לומדיהן כל שעה ושעה כשעה ראשונה ויעלת חן שמעלת חן על לומדיה. אבל לא נ"ל שזה שייך לכאן אלא רק ב"ב.

פע"ח: ולפי שעתה אינה נתקנת לגמרי כי אם הז"א עצמו הוא בסוד קטנות מכ"ש היא לכן עתה נקראת איילה ורחמה צר [גלינות הלש"ו: והוא כל האורות והמוחין אשר זכו כל ישראל ביום ז' של פסח בעת קריעת ים סוף, וכמ"ש ראתה שפחה ביס מה שלא ראו ישעיה ויחזקאל. אמנם ע"י שינקו החיצונים הדינים דהקטנות כנ"ל אות ו' ז' היה בהם כח להיות למסך מבדיל לפני אותן האורות, ולכן לא זכו ישראל אז להזדככות הגוף, כי הגוף הוא מצד הס"א כמ"ש בזהר שלח ק"ע ע"א ונשאר גופם כמקדם וע"ז נסתלק מהם אח"כ האורות ג"כ כמ"ש בפרשת בשלח ס סוף ע"א, א"ר שמעון כו' [אמר רבי שמעון עד דהוו אזלי במדברא אתגלי עלייהו רשותא אחרא דשאר עמין ההוא דשליט במדברא ואערעו בהו תמן חמו ישראל דלא הוה ההוא זיוא יקרא דמלכיהון הדא הוא דכתיב ויבאו מרתה ולא יכלו לשתות מים ממרה מאי טעמא כי מרים הם לא אתבסס נפשייהו כקדמיתא ולא עוד אלא דאתי לקטרגא עלייהו. תרגום: אמר רבי אלעזר הם יצאו למדבר להסתכל והקדוש ברוך הוא נטל זיו כבודו משם והם הלכו להסתכל (לקדוש ברוך הוא) בו ולא מצאו אותו ולמדנו שהקדוש ברוך הוא נקרא תורה ואין מים אלא תורה ואין תורה אלא הקדוש ברוך הוא. אמר רבי שמעון עד שהיו הולכים במדבר התגלה עליהם רשות אחרת של שאר העמים אותו ששולט במדבר ופגש בהם שם ראו ישראל שזה לא היה אותו זיו כבוד מלכם זהו שכתוב ויבאו מרתה ולא יכלו לשתות מים ממרה מה הטעם כי מרים הם לא התבשמה נפשם כבתחלה ולא עוד אלא שבא לקטרג עליהם.] ולא ניתן להם בשלימות לקנין עצמי שהוא בהזדככות הגוף ג"כ רק במתן התורה כמ"ש בס"פ יתרו. ועל"ז ע"י אותה היניקה דהקטנות הנז' היה כח להס"א ע"ז להשלים אח"כ במעשה העגל, וכ"ז הוא הכל משום שעיקר יציאתם ממצרים היה בלא זכות, ולכן היה כל הקטנות הנז' ויניקת החיצונים הנז', ולכן גרם ע"ז כל מה שגרם עד שירחם הקב"ה עלינו למען שמו ית'. ועומק סוד הענין הזה הוא בפ' פנחס רמט ע"א וע"ב ובפ' ויקהל ריט ע"ב ובאחרי מות סז ע"ב וסח ע"א ברע"מ שם ובפ' משפטים קיט ע"ב ובספר יהל אור להגרא"א בפ' פקודי דף לד וה"י יאיר עיניו בתוה"ק למען שמו ית'.

⁴³³ עי' דע"ה ח"א פ ע"א: ומעתה נבוא לענינינו, כי הנה מצות העומר אשר הוא ממחרת דיום ראשון של פסח, הנה נודע הוא מדברי האריז"ל (בכוונת ליל ז' של פסח, ע' שער הכוונות פו ע"ג פט ע"ב) כי הוא להמשיך בהנוק' העטרה דגבורה לצורך בניינה, כי ממחרת יום א' של פסח עד חג השבועות נמשך ונעשה בנין הזר"ן ושלימותם, ובנין הנוק' הרי הוא מהגבורות, וזה נמשך בה ע"י העומר שהוא מן השעורים. כי הגבורות הנה הם מה' אותיות מנצפ"ך הכפולות, וב' פעמים מנצפ"ך הרי הם תק"ס, ועם העשר אותיות הוא תק"ע, ועם ה' אותיות השרשיות הוא תקע"ה כמנין שער"ה חסר ו' (כי כן הוא בתורה ס"פ וארא ט לא) כי השערה אביב, אשר משם הוא הלימוד על העומר שהוא מן השערה, כמ"ש בתנ"כ ויקרא ב' י"ד הובא במנחות סח ע"ב). ולא היה העומר רק עשרון אחד שהוא כנגד הנוק' אשר עיקר בניינה הוא מהגבורות. משא"כ שתי הלחם אשר בחג השבועות שהם להמשיך את החסדים, הנה הם באו מן החיטים, כי חטה הוא גימ' כ"ב שהם הכ"ב אותיות החסדים. ולכן הם שני עשרונים, והם שתי לחם, כי הם כנגד הזר"ן להמשיך ולהשלים החסדים בשניהם, [וע' עוד ברע"מ פ' אמור צח רע"א] כי בשבועות נשלמים שניהם בהמוחין דגדלות, ומתמתקים אז ע"ז הגבורות ג"כ. ולכן הם נאפות חמץ, כי הם באים לתקן את הגבורות ג"כ, ולתיקון שניהם שהוא הן לז"א והן להנוק', משא"כ העומר תיקונו הוא רק להנוק' לבד, ולכן הוא עשרון אחד ולהמשכת הגבורות לבד ולכן היא מן השעורים.

והנה כ"ז הוא יסוד ושורש לתיקון העתיד, וכמ"ש ר' יהושע (ראש השנה יא ע"א) בניסן נגאלו בניסן עתידין ליגאל. כי התחלת הגאולה יהיה בניסן, ויתחיל אז תיקון הזר"ן ושלימותם ויומשך עד חג השבועות, שאז יושלם כל שלימות הזר"ן, וכן יהיה {פ ע"ב} אז סוף הגאולה בשבועות, כמ"ש הגרא"א בתיקונים (דף ס"ב עמוד ג' ד"ה ובסוכות) ע"ש כל הענין בתיקונים בארוכה. והנה על זה הוא כל מצות הקרבת העומר וספירת העומר ושתי הלחם, לתקן את בנין הזר"ן ושלימותם לעת תיקון העתיד, ונעשה כ"ז עתה לאט לאט בכל שנה ושנה, עד שיושלם בזמן ביאת המשיח. והוא ע"פ מה שאמרנו בכמה מקומות מדברינו, כי כל הדורות כולם הם קומת פרצוף אחד כללי, הנמשך

שעה"כ

תק"ע, ועם ה' אותיות השרשיות שהוא ענין הכללותם חמש בחמש הרי תקע"ה כמנין שער"ה⁴³⁴, ולכן רחמה צר מאד כי לא נתנו בה ה' חסדים⁴³⁵, ולכן אינה יכולה לילד לפי שאם תלד יתאחזו בה החיצונים באותם הנשמות דוונג⁴³⁶ גמור דליל פסח הא' אשר אז בתוכה בסוד העיבור. ובצאתם מפתח רחמה יתאחזו בהם בסוד לפתח הטאת רובין (בראשית ד ז), לפי שהיא עתה בזמן הקטנות⁴³⁷. והתיקון לזה הוא שיחזור ז"א שהוא עתה בסוד הקטנות להזדווג עמה עתה בליל ז' של פסח בבחי' היסוד שבו שהוא בבחי' קטנות⁴³⁸, ועי"ז נפתח רחמה ויולדת, ואז החיצונים יונקים הסיגים והזוהמא והפסולת הנשאר מן הדין ההוא של זוונג הקטנות, ואינם נאחזים בנשמות הנולדות מן הזוונג הגדלות דיום א' של פסח. ולפי שהזוונג הזה הוא מבחי' היסוד דקטנות הנקרא נח"ש כמ"ש בע"ה, כי הוא דינין תקיפין, לכן הזוונג ההוא מכונה בשם נשיכה כמ"ש (ב"ב טז ע"ב) ונשיך בערייתה כו'. ואמנם היסוד הזה בהיותו בבחי' קטנות נקרא בשם נח"ש, והטעם הוא כי היסוד נקרא שד"י כנודע (זהר ח"ב קעז ע"א תיקור"ז קמב ע"ב), ובזמן הקטנות אין לו אלא חיות מן האחוריים של הדעת דז"א שהוא בחי' שם אהי"ה בריבועו העולה ד"ם כנ"ל, ובהתחבר דם עם שדי יהיה בנימ' נח"ש.

והענין הוא כי עתה אין היסוד הזה ממשיך טפת הזרע אלא מן האחוריים של היסוד דאימא שבתוך דעת דז"א, שהם הלבוישין של המוחין דחוי"ג כנ"ל (עט ע"ג). והנה אימא נקראת אהיה ביודין, והאחוריים שלה הוא ריבועו שהוא עולה בנימ' תקמ"ד. ואמנם ריבועו הפשוט של אהי"ה היא גימ' ד"ם, ואותיות מילויי הם בנימ' ת"ק כמו המילוי של שם שד"י שהוא ת"ק כנודע. ולכן תסיר מן תקמ"ד מילויי שהוא ת"ק וישאר ד"ם, גם תסיר

- מאיר הכוונה -

ונשלם בביאת המשיח, ובסוד מה שאמרו (יבמות ס"ב סע"א) אין בן דוד בא עד שיכלו כל נשמות שבגוף, וכל דור ודור הוא פרט אחד מהקומה הכללי, והוא נעשה ונתקן במשך זמנו ע"י התורה והמצוה והמאורעות שבכל עת עד שיושלם כולו בעת קץ הימין.

⁴³⁴ פע"ח: כי שער ה' גימ' תקע"ה שהם סוד ב"פ מנצפ"ך כפולות שהם גי' פ"ר ועם ה' אותיות גימטריא פ"ה ועוד ב"פ פ"ר עם ה' אותיות הרי ב' פעמים פ"ה וגימ' תקע"ה וכשכוללן ה' בה' תקע"ה כמנין שער

⁴³⁵ כי הגבורות מדרך לצמצם ואינם מניחים את החסדים להתפשט כי הרי לכן נקראו דינין שאינם מניחים ליתן אלא רק בדין ובמשפט ולפי המעשים דוקא והוא מעומק כוונתו ית"ש כדי שלא יתאחזו החיצונים באור העליון ח"ו כמשר"ה (לש"ו בפע"ח).

⁴³⁶ הבאים מזווג (פע"ח).

⁴³⁷ אשר לא היה אז לפי המעשים כלל אלא רק בדרך נס כנ"ל פ"א (לש"ו על פע"ח) כי באמת לא היו עדיין כדאי לזה וכמ"ש ואת ערום ועריה (לש"ו על פע"ח).

⁴³⁸ פע"ח: ולכן נחש עילאה נושך ערייתה הוא בסוד היסוד דבחי' קטנות מזדווג עמה זוונג ההוא נקרא בלשון נשיכה לפי [משום שאין בכח להיסוד דקטנות לכנוס ולהגיע בפנימיותה כלל אלא רק בהחיצוניות לבד וכל פעולתו הוא רק שקורע ובוקע את המסך הסותם לכן נקרא בשם נשיכה (לש"ו)] שהוא בסוד הקטנות דין ואז [ואינו מעורר בהמוחין הפנימית מאומה לא בו ולא בה וכנודע שבקטנות אין להם מוחין פנימיות כלל (לש"ו)]. על ידי הזיווג ההוא רחמה הצר נפתח ואז החיצונים יונקים הזוהמא והדין [כי בגבורות דקטנות יש בהם איזה בחי' שפע השייך לחיצונים והוא אשר נקראת בשם זוהמא (לש"ו)] ונשאר הקדושה [כי ע"כ שיונקים גם מהגבורות הטהורים ג"כ וכידוע שיניקתם הוא מהגבורות כי זהו חיותם כנודע והוא אשר נקראת בשם דין כי הגבורות הם דינים כנ"ל הערה 435 ומה גם כי ע"י יניקתם וחיותם נעשו הם שלוחי הדין לענוש ולחבל רח"ל (לש"ו)]. שאין נוגעים בה רק מבחי' הנחש ולא מבחינת הגדלות [שאינם יונקים רק מאותה השפע אשר נעשה מהזווג דקטנות כי הרי יש גם בהם בחי' מ"ד ומ"ן ושפעת הזווג אלא שהוא רק מהמוחין דחיצוניות ואותה הזווג דקטנות הוא נקרא בשם נחש שהוא היסוד דקטנות (לש"ו)]. ואין להאריך בזה [כי בעת אשר הם מטרידים את עצמם ועוסקים ביניקת שפעת הגבורות דהקטנות אז ביני לביני נולדו ויצאו האורות והנשמות דחסדים וניצולו מהם שנשארו נקיים והוא משום כי הגבורות הם שרשם דהחיצוניים כנודע וגם הם באים מתחילה שהוא מעת ההתחלת הזווג דקטנות ולכן נמשכים החיצונים מתחלה אחר יניקת השפע דגבורות כי כל דבר משתוקק אחר שרשו ועי"ז ניצולול החסדים מהם כי כל אפשרות יניקתם מהם לא היה רק בעת לידתו ויצאתו מהיסוד כי שם הם אורבים כנודע אבל אחר שנולדו ויצאו ונעשו אורות ונשמתו שלימות וקדושות הם בורחים משם כי נשרפו ונתבטלו ע"י קדושתם (לש"ו)]. כנ"ל.

שעה"כ

מן שד"י אותיות מילואו שהוא ג"כ בנימ' ת"ק וישאר שד"י פשוט, ואז תחבר שדי פשוט עם ריבוע שם אה"ה פשוט שהוא דם ויהיה הכל בנימ' נח"ש.

והענין יותר בביאור הוא, כי ריבוע אה"ה הנז' העולה דם הוא בחי' היסוד דאימא, אשר ממנו נמשכת הטיפה ביסוד ז"א הנק' שד"י, ניתנת בבחי' זווג אל הנקבה. והתחברות יסוד דאימא עם יסוד דז"א הרי נחש, כי כל אלו הם בבחינת דינין קשים, וז"ס הנחש העליון שבקדושה הנושך רחם האילה, ולכן בלילה אז יש זווג תחתון ואנו מותרים בתשמיש המטה, אבל אין זה נקרא זווג גמור לפי שעדיין הוא מבחי' זמן הקטנות.

ובזה תבין ענין קריעת ים סוף שנקרע ביום זה, שהוא קריעת רחם האילה, שהוא היסוד שבה, סוף לכל דרגין שבה, ע"י זווג נשיבת נחש העליון דקטנות. וזה ביאור מאמר פ' בשלח הנ"ל (פו ע"ד) וז"ל: ובספרא דצניעותא מה תצעק אלי אלי דייקא בעתיקא תליא מלתא. ר"ל כי להיות אז ז"א בבחי' קטנות לא היה יכול להודווג עם נוק' בסוד נשיבת הנחש כדי לקרוע קריעת ים סוף, אם לא ע"י הארה הנמשכת לו מעתיקא קדישא הוא א"א כנודע (ע"ח שער עתיק א). כי נה"י דא"א מתלבשת בז"א, ועי"כ מתעורר א"א להאיר בז"א, ועי"כ מזדווג ז"א בנוק' בסוד נשיכה הנז'. אבל שאר ההארות הנמשכות לו עתה מאו"א אין בהם כח לעוררו אל הזווג הזה, ולכן בעתיקא תליא מילתא.

ובזה תבין ענין משה שכתוב בו (שמות ד ג) וינס משה מפניו כו' כנ"ל, כי הנה נתבאר אצלינו כי בכל הדברים יש קטנות וגדלות, וגם יש בחי' משה של זמן הקטנות, והוא סוד ב' שמות א"ל שד"י שהם בנימ' משה. וכשתוסף עליהם ט' אותיות שיש במילוי שם שד"י, יהיו בנימ' שנ"ד, ואם תוסף ה' אותיות שיש במילוי א"ל או ה' אותיות של א"ל שד"י בפשוטם, יהיה הכל בנימ' שנ"ט, שהוא בנימ' נח"ש ע"ה. וז"ס (שמות כח טו) ועשית חשן משפט, כי החשן הוא אותיות נחש, ובו משפט ודינין תקיפין. וזהו ג"כ מ"ש בסוף פרשת ויקהל (דף ריט ע"ב) וז"ל חיה חדא אית בעלמא ואיהי שלטא על אלף מפתחן כו'⁴³⁹, שהוא סוד שני שמות א"ל שד"י כנז' אשר במילואם הם עולים בנימ' אלף, וז"ס אלף מפתחן הנז' והבן זה.

- מאיר הכוונה -

⁴³⁹ ז"ל: פתח רבי שמעון ואמר (תהלים מב ב) כאיל תערג על אפיקי מים האי קרא אוקמוה אבל חיה חדא אית בעלמא ואיהי שלטא בשולטנא על אלף מפתחן בכל יומא ואיהי נוקבא ותיאובתה (דילה) תדיר על אפיקי מים למשתי ולא תרוואה מצחותא דכתיב כאיל תערוג וגו' הכא אית לאסתכלא בקדמיתא כתיב כאיל ולא כתיב כאילת ולבתר תערוג ולא כתיב יערוג אבל רזא דא דכר ונוקבא תרוויהו כחדא והאי נוקבא תערוג על אפיקי מים ואיהי מתעברא מן דכורא וקשי עלה דהא על דינא קיימא וכד אולידת קודשא בריך הוא זמין לה חד חויה עלאה רברבא ואתי ונשיך לגבי ההוא אתר ואולידת ורזא דא הרבה ארבה עצבונך והרונך בגין דאיהי מתחלחלא בכל יומא ובעציבו על עובדין דעלמא בעצב תלדי בנים בעצב דא רזא דחויא דעציב אנפיהון דעלמא ואל אישך תשוקתך כמה דאת אמר תערוג על אפיקי מים והוא ימשל בך הא אוקימנא רזא דאיהו שליט עלה וכל דא למה בגין דאמרה סיהרא כמה דתנינן ובגיני כך אזעירת נהוראה ואזעירת שלטנהא ולית לה רשו מגרמה בר כד יהבין לה חילא בעצב תלדי בנים כמה דאוקימנא ואי תימא אמאי אצטריך חויה לדא אלא דא פתח ארחא לנחתא כל אינון נשמתין דעלמא דאלמלא לא פתח אורחין לנחתא לתתא לא ישרי בגויה דבר נש מה כתיב (שם ד ז) לפתח חטאת רובץ מאי לפתח לההוא פתח דאתעתדא לאולדא לאפקא נשמתין לעלמא איהו קאים לגבי ההוא פתח וכל אינון נשמתין דאצטריכו לנחתא בגופין קדישין לא קאים איהו לההוא פתח ולית ליה רשו בהאי נשמתא ואי לאו הא חויה נשיך ואסתאב ההוא אתר ולא איהי נשמתא דאתדכיא והכא איהו רזא עלאה בעצב תלדי בנים רזא דא נחש דהא

תרגום: פתח רבי שמעון ואמר כאיל תערג על אפיקי מים וגו' פסוק זה פרשוהו אבל חיה אחת יש בעולם והיא שולטת בשלטון על אלף מפתחות בכל יום והיא נקבה ותשוקתה תמיד על אפיקי מים לשתות ולהתרוות מצמאונה שכתוב כאיל תערג על אפיקי מים.

כאן יש להתבונן בראשונה כתוב כאיל ולא כתוב כאילת ואחר תערג ולא כתוב יערג אבל סוד זה זכר ונקבה שניהם כאחד שאין להפרידם ואחד הוא שלא צריך להעלות אותם זה מזה אלא שניהם כאחד והנקבה הזו תערג על אפיקי מים והיא מתעברת מן הזכר וקשה עליה שהרי על דין עומדת.

שעה"כ

ענין כל⁴⁴⁰ המ"ט ימים של ספירת העומר דע כי הזווג אשר באותם השבתות ויום ר"ח אייר⁴⁴¹ אשר הותר לנו הזווג ההוא, עכ"ז איננו זווג גמור של גדלות, כי עדיין ז"א בסוד הקטנות כנ"ל בענין זווג ליל ז' של פסח, וכל הזווגים שבימים האלו הם ע"ד מ"ש בזווג ליל שביעי של פסח (&), אלא שיש בהם שינוי קצת כפי בחינת מדריגות המוחין שנכנסו בו בזמן ההוא כנ"ל, כי אינם נשלמים לכנס כולם עד חג השבועות ואז הוא זווג גמור דגדלות כמ"ש בע"ה.

ענין הגילוח במ"ט ימים אלו. לא היה מורי ז"ל מגלח ראשו אלא בערב פסח ובערב חג השבועות, ולא היה מגלח לא ביום ר"ח אייר ולא ביום ל"ג לעומר בשום אופן. ענין ל"ג לעומר שאסור בהספד ותענית ובנפילת אפים. דע כי הנה מ"ט ימי העומר הם ימי הדין, כנ"ל שהם סוד הש"ך דינים המתמתקים בימים האלו בענין העומר (&). והטעם הוא לפי שעדיין ז"א הוא כל מ"ט ימים אלו בבחי' קטנות עד חג השבועות, ובהם יתבאר טעם ענין מיתת כ"ד אלף תלמידי ר"ע בימים האלו, והטעם למה פסקו למות בל"ג לעומר. דע כי ר"ע ע"ה שורש נשמתו היתה מן הה' גבורות בהיותם בשרשם למעלה בדעת דו"א, ולא בבחי' התפשטותם למטה לגופא. והנה הוא בסוד הדעת בין בסוד הגדלות בין בזמן הקטנות כמ"ש בענין מרע"ה שנאמר בו וינס משה מפניו (שמות ד ג), וע"ש בענין קריעת י"ם (&).

והנה נודע כי הדעת דקטנות גם הוא כלול מהו"ג, וב' עטרין אלו הם שם אלקים דמילוי אלפין, אלא שהאלקים דחסד האלף דמילוי הה"א שבו הוא בציור יו"י, ושל הגבורות בציור יו"ד א' כנ"ל בדרוש א' (&), בענין ב' כוסות דליל פסח הג' והד' וע"ש. ולכן נקרא עקיבא, כי ג' אותיות עקב הם בנימ' ב' שמות אלקים דחו"ג, וב' אותיות י"א מן עקיבא⁴⁴² הוא בחי' שני ציורי האלפין כנוז', כי של חסד הם ציור יו"י שהוא צורה אות א', ושל הגבורה הוא בציור יו"ד דעקיבא במילואה. ונמצא כי ב' אותיות י"א של עקיבא הם ב'

- מאיר הכוונה -

וכשמולידה הקדוש ברוך הוא מזמין לה נחש אחד עליון גדול ובא ונושך באותו מקום ומולידה וסוד זה הרבה ארבה עצבונך והרנך משום שהיא מתחלחלת בכל יום ובעצב על מעשי העולם בעצב תלדי בנים בעצב זה סוד הנחש שמעציב פניהם של העולם.

ואל אישך תשוקתך כמו שנאמר תערג על אפיקי מים והוא ימשל בך הרי בארנו הסוד שהוא שולט עליה וכל זה למה משום שאמרה הלבנה כמו ששינוי ולכן הקטינה אורה והקטינה שלטונה ואין לה רשות מעצמה פרט לכאשר נותנים לה כח.

בעצב תלדי בנים כמו שבארנו ואם תאמר למה צריך נחש לזה אלא זה פתח דרך להוריד כל (בכל) אותן נשמות של העולם שאלמלא לא פתח דרכים למטה לא ישרה בגוף האדם מה כתוב לפתח חטאת רבץ מה זה לפתח לאותו פתח שנועד להוליד ולהוציא נשמות לעולם הוא עומד לאותו פתח.

וכל אותן נשמות שהצטרכו לרדת בגופים קדושים הוא אינו עומד לאותו פתח ואין לו רשות בנשמה היא ואם לא הרי הנחש נושך ונטמא אותו נהר (מקום) ואינה נשמה שנטהרה וכאן הוא סוד עליון בעצב תלדי בנים סוד זה זה נחש.

⁴⁴⁰ עי' דע"ה ח"ב קכד ע"ד: והאמת הוא כי בודאי יותר טוב ויותר ראוי היה שיהיה הלידה רק בליל מ"ט לעומר, שהוא אחר גמר השלמת כל הז' מדות כולם ממש, ואחר שנשלמו בכל המוחין כולם ממש, כי אז הרי נתקנו הזו"ן שניהם בגדלות גמור, שהוא גם בהגדלות שני. אבל עד יום מ"ט לעומר, הרי היו שניהם רק בקטנות עכ"פ וכמ"ש בשעה"כ (דף פו ע"ד ד"ה ענין כל המ"ט ימים) וכנודע. אך באם שהיה הלידה אחר שנתקנו בהגדלות גמור, הנה אז היה מתבטל הרשעה כולה בביטול גמור מכל וכל, והרי לא היה עוד מציאות היצה"ר בהעולם כלל ולא היה מקום לבחירה, והיה מתבטל הסיבה המכוונת הנ"ל סימן ב' וכנ"ל בכל דברינו. ובאשר שהיה כל הגאולה וכל שפעת האורות שלא בזכות, לכן נעשה הלידה בעת היותן עדיין בהקטנות דוקא, כדי ליתן מקום להדינן וכמו שיתבאר.

⁴⁴¹ סיון לא מוזכר וזה ל"ד (ש"ש).

⁴⁴² עי' רמב"ם כלים פרק ב משנה ג וכן הקדמת האור זרוע שעקיבה נכתב בה' ולא בא'. ועי' בבלי שיש 1429 מקומות שמוזכר עקיבא באלף, ובירושלמי 88, ועם ה' מוזכר בירושלמי 551 פעמים ולא בבבלי. ועי' ספר הליקוטים תהלים צז (וכן בליקו"ת שם ופע"ח פורים): אור זר"ע לצד"ק ולישרי ל"ב שמח"ה. ס"ת עקיב"ה, לרמוז שצריך לכתוב עקיבה בה', ולא בא'. ועי' מגלה עמוקות אופן עא בענין.

שעה"כ

ציורי אלפין של ב' אלקים הרמוזים בג' אותיות עק"ב מן עקיבא. והנה רבי עקיבא⁴⁴³ הוא היה אב ורבי לכל הנשמות הנמשכות מאלו הגבורות המתפשטים בגופא דז"א, לפי שהוא כללות הדעת העליון למעלה בשרשו ובמקומו.

אבל תלמידיו הם בחי' הגבורות המתפשטות ממנו ומתפשטים בגופא דז"א, ולפי שהקטנות קודם אל זמן הגדלות, לכן הקדימו בתחילה אותם הכ"ד אלף תלמידים שהיו לו בבחורותו מגבת ועד אנטיפרס כמ"ש רז"ל. וטעם היות מספרם כ"ד אלף לפי שהדעת של הקטנות הוא שם אלקים כנוז, והוא מצטרף לק"ך צירופים כנודע, כי כל תיבה בת ה' אותיות בונה ק"ך בתים (ס"י פ"ד מט"ז). ונמצא כי יש בהם כ"ד צירופים מתחיל באות אלף, וכ"ד מתחיל באות למד כו', ואלו הכ"ד אלף תלמידים כולם היו מבחי' כ"ד צירופים. הא' של אלקים, הא' שבעטרא דגבורות המתפשט בגופא דז"א. וכולם מתחילים באות אלף, כי אלף ואלף הכל א'. גם זולת זה נודע כי שם אלקים במילוי ההין בריבועו עולה בגימט' אלף. והרי ב' טעמים למה היה מספרם כ"ד אלף.

ולסיבת היותם ממוחין דקטנות לכן היו מבחינת הדינין הקשין, והיו קנטרנין ושונאין זה (פז ע"א) את זה, כמשז"ל (יבמות סב ע"ב) שלא היו נוהגין כבוד זל"ז. וכאשר באו ימי העומר שבין פסח לעצרת שאז הוא זמן קטנות ז"א והם ימי הדין כנ"ל, ואז הוא זמן יניקת החיצונים, לכן פנעה בהם אז מדה"ד של הקטנות על שלא נהגו כבוד זל"ז ומתו בימים ההם בהיותם קטנים, ולא הגיעו להגדיל ולהאריך ימים לסיבה הנז'.

ובבוא יום ל"ג לעומר, אז נתגלה קטנות שני של אימא שהוא שם אכדט"ם אשר באימא, והנה הוא חילוף שם אלקים אשר הוא בחי' רחמים בסוד אלקים היים⁴⁴⁴ כנ"ל בדרוש הא' של פסח (פ ע"ד). והנה ה' אותיות אכדט"ם הם סוד ה' גבורות דגדלות, וע"ז אמר הכתוב (ישעיה כו ד) בטחו בה' עדי עד, כי הוא באימא עילאה והוא רחמים⁴⁴⁵, ולכן בו תלוי הבטחון וכבר נת"ל כי נדרש בס"ה בפר' וארא (כב ע"א)⁴⁴⁶ על בינה עילאה שהוא שם אכדט"ם והוא רחמים.

והנה כבר נת"ל בדרוש הא' של פסח (פב ע"ג) בענין ד' כוסות כי שם אכדט"ם נתחלק לב' בחי': ג' אותיות אמצעיות והם כד"ט הם בגימ' ג"ל, והם מתחלפים בג' אותיות לה"י דאלקים. וב' אותיות א"ם אינם מתחלפות. ונמצא כי נחלק לב' תיבות א"ם ג"ל, כי

- מאיר הכוונה -

⁴⁴³ עי' לקמן הערה 449.

⁴⁴⁴ עי' לעיל הערה 139.

⁴⁴⁵ עי' לעיל תפילין ו דף יא ע"א שזה באבא.

⁴⁴⁶ ז"ל: וידבר אלה"ם אל משה ויאמר אליו ביהו"ה עדי עד, כי ב"ה יהו"ה צור עולמים, בטחו ביהו"ה, כל בני עלמא בעיין לאתתקפא ביה בקודשא בריך הוא, ולמהוי רחצנו דלהון ביה, אי הכי מהו עדי עד, אלא בגין דיהא תוקפא דבר נש באתר דאיהו קיומא וקשורא דכלא, ואקרי עד, והא אוקמוה, כמה דאת אמר (בראשית מט כז) בבקר יאכל עד. והאי עד אתר דאחיד לכל סטרין, לסטרא דא ולסטרא דא, לאתקיימא ולאקשרא קשרא די לא תעדי, והאי עד תיאובתא דכלא ביה, כמה דאת אמר (שם כו) עד תאות גבעות עולם, מאן אינון גבעות עולם, אלין אינון תרין אמהן, נוקבי, יובל ושמטה, דאקרון גבעות עולם, כמה דאת אמר (תהלים קו מח) מן העולם ועד העולם (יובל ושמטה כל חד מנהון אקרי עולם, ואלין אקרון גבעות עולם). ותיאובתא דילהון בהאי עד, דאיהו קיומא דכל סטרין, תיאובתא דיובלא לגבי דעד לאעטרא ליה, ולנגדא עליה ברכאן, ולאקרא עליה מבוועין מתיקין, הדא הוא דכתיב (שיר ג יא) צאינה וראינה בנות ציון במלך שלמה בעטרה שעטרה לו אמו, תיאובתא דשמטה לאתברכא מניה, ולאנתנהרא מניה, ודאי האי עד תאות גבעות עולם איהו. בגין כך בטחו ביהו"ה עדי עד, דהא מתמן ולעילא אתר טמיר (הוא) וגניז איהו, דלא יכיל לאתדבקא, אתר הוא דמניה נפקו ואצטיירו עלמין, הדא הוא דכתיב כי ב"ה יהו"ה צור עולמים, והוא אתר גניז וסתים, ועל דא בטחו ביהו"ה עדי עד, עד הכא אית רשו לכל בר נש לאסתכלא ביה, מכאן ולהלאה לית ליה רשו לבר נש לאסתכלא ביה, דהא איהו גניז מכלא, ומאן איהו, י"ה יהו"ה, דמתמן אצטיירו עלמין כלהו, ולית מאן דקאים על ההוא אתר. אמר רבי יהודה, קרא אוכח עליה, דכתיב (דברים ד לב) כי שאל נא לימים תרגום:

שעה"כ

אותיות ג"ל כיון שהם מתחלפות נעשים רחמים, כי אותיות לה"י שהם דין דאלקים נתחלפו ונעשו רחמים, משא"כ בב' אותיות א"ם. וז"ס מ"ש יעקב אע"ה (בראשית לא נב) ע"ד הג"ל הזה, רמז אל השם הנז' שהוא בנימ' ע"ד, ואמנם האותיות המתחלפות בו הם בנימ' גל. והנה בהגלות נגלות השם הנז' ביום ל"ג לעומר, שהוא סוד אותיות המתחלפות שהוא יותר רחמים כנו', אז פסקו מלמות.

והנה אחר זמן הקטנות בא זמן הגדלות ואז מתבטלים דיני הקטנות ומתקיימים בחי' הגדלות, ולכן סמך אח"כ ר"ע את חמשה תלמידיו הגדולים⁴⁴⁷ מבחינת ה' גבורות דגדלות, שהם כנגד חמשה אותיות אכד"ט"ם שהם רחמים, ואלו נתקיימו בעולם והרביצו תורה ברבים, והם ר' מאיר ור' יהודא ור' אלעזר בן שמוע ור"ש ור' נחמיה.

ואמנם ר' עקיבא איננו כל בחי' ה' גבורות שבדעת, רק בחי' גבורה הנקרא הוד האחרונה שבהם כמבואר אצלנו במקומו⁴⁴⁸ (&)⁴⁴⁹. אבל תלמידיו הם הה' גבורות

- מאיר הכוונה -

⁴⁴⁷ עי' יבמות סב ע"ב: והיה העולם שמם עד שבא ר"ע אצל רבותינו שבדרום ושנאה להם ר"מ ור' יהודה ור' יוסי ורבי שמעון ורבי אלעזר בן שמוע והם הם העמידו תורה אותה שעה. ועי' ב"ר (סא ג) י"ב אלף תלמידים היו לר"ע מעכו ועד אנטופרס וכולם בפרק אחד מתו למה שהיתה עיניהם צרה אלו באלו ובסוף העמיד שבעה רבי מאיר ורבי יהודה רבי יוסי ור' שמעון ורבי אלעזר בן שמוע ורבי יוחנן הסנדלר ור' אליעזר בן יעקב ואית דאמרי ר' יהודה ור' נחמיה ורבי מאיר רבי יוסי ורשב"י ור' חנינא בן חכנאי ורבי יוחנן הסנדלר א"ל בניי הראשונים לא מתו אלא שהיתה עיניהם צרה אלו לאלו תנו דעתכם שלא תעשו כמעשיהם עמדו ומלאו כל ארץ ישראל תורה.

⁴⁴⁸ עי' שער הגלגולים הק' כו: היסוד דאבא המתלבש תוך ז"א, הנה הוא מגיע ומתפשט עם סיום היסוד דז"א ממש, והנה העשר גבורות, שהם, חמשה דאבא, וחמשה דאימא, הם בחי' עשרה הרוגי מלכות, אשר נשמותיהם נתלבשו באלו הטיפות. והחמשה גבורות דאבא, הם. ר' עקיבא, רשב"ג, ר' ישבב הסופר, ר' ישמעאל בן אלישע כ"ג, ור' יהודה בן בבא. ונלע"ד, כי סדרם כך ממש, כי ר' עקיבא הוא חסד שבגבורות. ורשב"ג גבורה שבגבורות וכו'.

(3) שער הגלגולים - הקדמה לח

שבפרצוף של שרש נפשי. ויונתן בן הרכינס, הוא מן הגבורה של הגבורה שבחמש גבורות שבדעת. ור' עקיבא הוא מן גבורת הוד שבדעת. ואני מן גבורות הוד שבדעת לאה חיצונה. ויחזקאל הנביא, הוא מטפת אדה"ר, קודם שנולד קין. דוגמת מה שהודעתך בענין מיכה המורשת, ונחום האלקושי. ור'

(1) שער הגלגולים - הקדמה לו

גם א"ל מורי ז"ל פעם אחרת, כי ר' יוסי הגלילי, הוא מן פאה שמאלית שבראש, מבחי' שם א"ל שדי", אשר בפרצוף כתף השמאלי שבפרצוף של שרש קין הנזכר, כי יוסף בגי' פאה. ויונתן בן הרכינס, הוא מן הגבורה הנקראת גבורה שבחמשה גבורות שבדעת של ז"א. ור' עקיבא בן יוסף, הוא מן הגבורה הנקראת הוד, שבחמשה גבורות שבדעת הנזכר. ולהיות כי יונתן בגבורה, ור' עקיבא בהוד, לכן היה יונתן יותר חריף ומפולפל ממנו, כנזכר במסכת יבמות דתלמוד בבלי ותלמוד ירושלמי בענין צרת הבת. ור' חוצפית התורגמן הוא מן גבורת הוד שבדעת מצד אבא, והאור של גבורה זו, בוקע ועובר דרך גבורת הוד שבדעת דמצד אימא, כי אבא גניז גו אימא כנודע, ומשם בוקע ויוצא עד הדעת של ולעיל תפילין דרוש ו

⁴⁴⁹ עי' דע"ה ח"ב קז ע"א: אמנם ר' עקיבא הנה ע"י גדולת תורתו וקדושתו, שהיה כל ימיו עובד מאהבה, וכמ"ש (ברכות סא ע"ב) כל ימי הייתי מצטער על פסוק זה בכל נפשך כו', וכן בזוה"ק בהיכלות פקודי (רנד ע"א) נשמתין עלאין דמתערי תיאובתא דרחימו דלעילא ותתא כחדא אינון נשמתין עלאין כגון ר' עקיבא וחברוי כו', הנה נתעלה ע"י מעשיו עד מוח הדעת עצמו ובהחסדים שבדעת, [ע' שער המוחין (סוף פרק ט) ובמפרשים שם מה שהעירו בזה, וע' פל"ח (שער ספירת העומר פ"ז) וכן בשער הכוונות (שם דף פו ע"ד ופז ע"א), וע' שם ושם שאמר כי ע"י המעשים טובים נתגדלו ועלו למעלה למעלה ע"ש. וכן היה בר' עקיבא במכל שכן, כי נתגדל ועלה עד מוח הדעת עצמו ובהחסדים שבו, ונעשה שרשו בהחסדים כמ"ש בהיכלות פקודי (רנד ע"ב) ע"ש. ולכן אמר האריז"ל (בלק"ת בראשית ובספר הליקוטים פקודי ובמאמרי רשב"י חגיגה) היה תיקונו בהחסדים שבדעת והבן כ"ז.]. והנה היה כל הילוכו מתתא לעילא הכל בימין, ע"ד שנאמר באברהם אבינו ע"ה (בראשית יב ט) הלך ונסוע הנגבה וכמ"ש בפרשה לך לך (פ ע"א פג ע"א), כי בצד ימין אין אחיזה כ"כ לס"א אפי' למטה, ושם מתגבר הקדושה ביותר לעולם. והיה הילוכו דרך

שעה"כ

המתפשטות בגופא. ולהיות כי הוא בחי' עליונה, גבורת ההוד שבדעת עצמו, היה רבי לכולם, אעפ"י שהם כוללים כל הה' גבורות, לפי שהם התחתונים המתפשטות בגוף. וכבר ביארנו (&) כי ר"ע הוא גבורת ההוד שבדעת דקמנות וגם הגדלות. ודע כי אעפ"י שביארנו שה' החכמים האלו ר"מ וחבריו הם ה' גבורות האלו המתפשטות, הנה זה הוא השורש של נשמתם בעת לידתם, ואחר שגדלו במעשיהם עלו והגדילו יותר כל א' כפי מציאותו ובחינתו.

ענין מנהג שנהגו ישראל ללכת ביום ל"ג לעומר על קברי רשב"י⁴⁵⁰ ור"א בנו אשר קבורים בעיר מירון כנודע, ואוכלים ושותים ושמים שם. אני ראיתי למורי ז"ל שהלך לשם פעם אחת ביום ל"ג לעומר⁴⁵¹, הוא וכל אנשי ביתו, וישב שם שלשה ימים ראשונים של השבוע ההוד, וזה היה פעם הא' שבא ממצרים. אבל אין אני יודע אם אז היה בקי ויודע בחכמה הזו הנפלאה שהשיג אח"כ. והה"ר יונתן שאני"ש העיד לי שבשנה הא' קודם שהלכתי אני אצלו ללמוד עם מורי ז"ל, (פז ע"ב) שהוליך את בנו הקטן שם עם כל אנשי ביתו, ושם גילחו את ראשו כמנהג הידוע, ועשה שם יום משתה ושמחה.

גם העיד הה"ר אברהם הלוי כי בשנה הנז' הלך גם הוא שם, והיה נוהג לומר בכל יום בברכת תשכון נחם ה' אלהינו את אבלי ציון כו', וגם בהיותו שם אמר נחם כו'. ואחר שגמר העמידה, א"ל מורי ז"ל, כי ראה בהקיץ את רשב"י ע"ה עומד על קברו ואמר לו, אמור אל האיש הזה אברהם הלוי כי למה אומר נחם ביום שמחתינו. והנה לכן הוא יהיה בנחמה בקרוב, ולא יצא חדש ימים עד שמת לו בן א', וקבל עליו תנחומין. וכתבתי כל זה להורות כי יש שרש במנהג הזה הנז', ובפרט כי רשב"י ע"ה הוא מחמשה תלמידיו הגדולים של ר"ע, ולכן זמן שמחתו ביום ל"ג לעומר⁴⁵² כפי מה שביאר לעיל ביום ל"ג לעומר.

דע כי בליל פסח⁴⁵³ נכנסין בז"א מוחין דקמנות ראשון וגדלות ראשון וקמנות שני וגדלות שני. עוד צריך שתדע, כי יש מוחין מצד אבא ומוחין מצד אימא, ובכל בחינה מהם יש כל בחי' המוחין דאבא נרמזים בסוד המצה בסוד הלחם שהוא בחכמה, ובחי' מוחין דאימא הם נרמזים בסוד הד' כוסות של יין⁴⁵⁴, כי כל יין המשמה הוא דאימא עילאה⁴⁵⁵. ואינם נכנסים כסדרן אלא בתחי' נכנס גדלות הראשון, ואחריו קמנות השני, ואחריו

- מאיר הכוונה -

ימין, שהוא דרך יסוד המים מהד' יסודות ארמ"ע, ומצד דרום העולם שבד' רוחות העולם, אשר משם הוא הנהר פרת מהד' נהרות, דביה פריה ורביה וכמ"ש בפ' בראשית (כו ע"ב) וכן בגמרא בכורות (נה ע"ב) למה נקרא שמו פרת שמימיו פרים ורבים, כי הוא בימינא דעלמא העולה עד מוח החכמה, (ע' בהגר"א בספר יהל אור פ' פקודי כט ע"ב), אשר בו מתלבש אור א"ס כמ"ש בסוף שער השמות (פרק ז) וכנודע. ולכן הוא בנביעו תדיר, ומימיו פרים ורבים, כי הוא בימינא דעלמא, מצד הימין של השכינה, ושם עומד מיכאל ומשמש, שהוא הראש והראשון מהד' מחנות המקיפין לשכינה, כמ"ש בבבלייתא דפרקי מרכבה (פרק ו) ובזוהר חדש (בראשית דף ב ע"ב בסתרי אותיות שם ב ע"א) וע' פדר"א (פרק ד) ובזוהר במדבר (ק"ח ע"ב), ובימין הנה שם הוא הגילוי דאור הגנוז, והוא בחלק הסוד מהד' חלקי פרד"ס, כי בחלק הסוד מתגלה האור הגנוז הנמשך גילוי מצד החסד דאצילות הנמשך מעטרה דהחסדים שבדעת העולה עד החכמה מהגילוי דאור א"ס שבו כנז'.⁴⁵⁰ פע"ח: והטעם שמת רשב"י ביום ל"ג בעומר כי הוא מתלמידי רבי עקיבא הנ"ל שמתו בספירת העומר הנ"ל.

⁴⁵¹ לשון פע"ח: אני ראיתי למורי ז"ל זה שמונה שנים שהלך עם אשתו ועם ביתו והיה שם ג' ימים ההם.

⁴⁵² פע"ח: והטעם שמת רשב"י ביום ל"ג בעומר כי הוא מתלמידי רבי עקיבא

⁴⁵³ לעיל ריש דרוש ו פב ע"ג (לש"ו).

⁴⁵⁴ עי' לעיל הערה 252.

⁴⁵⁵ עי' לעיל הערה. **Error! Bookmark not defined.**

שעה"כ

גדלות השני, ואחריו קטנות הראשון באחרונה, והטעם נתבאר בדרושים הקודמים וזה סדרן.

קדש. ותכוין⁴⁵⁶ כי הכוס בעצמו הוא בגימ' אלקים, שהוא הקטנות השני, אמנם הוא בבחי' תמורתו שהוא שם אכדט"ם. והה' אצבעות יד ימינך הם סוד ה' אותיות אכדט"ם, והיין הוא בגימ' ע', וה' אצבעות האוחזים בו הרי ע"ה כמנין אכדט"ם עם הכולל. וגדלות השני נכנס ע"י הדיבור וע"י הכוונה של ברכת הקידוש וברכת היין, ולכן תכוין בהיות שבברכות אלו שהם הויה דע"ב דמילוי יודין, ותכוין אל קו הימין שהוא מוח החכמה שבז"א מצד אימא בלבד. וקו זה הוא נכנס א' לכולם, ולכן כוס זה אומר עליו קידוש, כי כל קדש הוא בחכמה. ונמצא כי בכוס א' נכנס גדלות ראשון וקטנות שני וגדלות שני דמות חכמה דמצד אימא. האמנם גדלות הא' שבו דרכו ליכנס תמיד מאליו כשאר לילי יו"ט ושבת ואין צורך לכוין בו על הכוס⁴⁵⁷.

ורחץ. עתה נכנס אור החכמה דאימא, וכוונת הרחיצה הזו היא בשם י"ה, וזהו רחיצה, רחץ י"ה, ר"ל תכה יו"ד בה"י ויהי בגימ' רחץ עם ב' אותיות י"ה, והוא משורש י"ה דמילוי ע"ב⁴⁵⁸.

כרפס. הענין הוא, כי אחר שנכנסו הגדלות הראשון כמנהגו והקטנות הב' והגדלות הב' דמות חכמה דמצד אימא בכוס יין הקידוש כנו', הנה כבר החיצונים נסתלקו אחיותם, ואז נכנס קטנות הראשון. והנה מלת כרפס היא בגימ' שי"ן, והוא שם אלקים במילוי יודין שהוא ש', וכשתמלאנה במילואה יהיה שי"ן כמנין כרפס, והוא הקטנות הראשון דמות חכמה שבנצח דאימא, ותכוין שגם כל שאר הקטנות ראשון דמות בינה ודעת דמצד אימא גם הם נכנסים יחד עם קטנות דמות החכמה. (פז ע"ג)

כוס הב'. הוא בחי' מוח בינה דמצד אימא, ותכוין בו שהוא אלקים דמילוי ההין, ותכוין בגדלות הראשון הוא הויה במילוי ס"ג, וקטנות השני הוא שם אכדט"ם בבחי' התחלקותו לבי' א"ם ג"ל, וגדלות השני גם הוא הויה במילוי ס"ג.

יחץ. יתבאר לקמן בענין מוציא מצה. מגיד. כבר נתבאר ענין כוס הב', עוד יכוין למצות סיפור יצ"מ, ונתבאר בענין פסח פ"ה ס"ח.

רחיצה. והיא רחיצה הב', גם היא בסוד י"ה ע"ד הגז' ברחיצה הא', אלא ששם י"ה הויה תכוין אל שם י"ה היוצא מהויה דס"ג, וגם הוא בהכאה יו"ד פעמים ה"י כנ"ל, ונכנס גדלות שני בינה שבגבורה.

מוציא מצה. כבר נתבאר כי המוחין דמצד אימא נכנסין ע"י ד' כוסות היין, אבל המוחין דאבא נרמזים באכילת מצה הנק' לחם, ולחם הוא ג' הויות⁴⁵⁹. ונדוע כי שם ההויה הוא באבא ושם אלקים באימא (&). ועתה באכילת המצה צריך לכוין בקטנות הראשון דמצד אבא ובגדלות השני דמצד אבא, וגם בקטנות השני דמצד אבא. האמנם לא קבלתי כוונתו. וגדלות ראשון דמצד אבא כבר נכנסו מאליהם בענין ב' כוסות הא' כנ"ל, וזה ביאורם: תכוין כי מצה בגימ' הוא⁴⁶⁰ הויה דע"ב והויה דס"ג, והם ב' מוחין חו"ב דמצד אבא דגדלות שני הנכנס קודם הקטנות ראשון, ואלו הם ב' המצות העליונה ואמצעי, והמצה התחתונה הג' היא מוח הדעת דמצד אבא דגדלות שני, והרי נרמזו גדלות שני.

- מאיר הכוונה -

⁴⁵⁶ עי' כ"ז לעיל פב ע"ד.

⁴⁵⁷ עי' לעיל הערה 148.

⁴⁵⁸ פע"ח קיח ע"ד: נכנס שם י"ה במילוי יודין בגוף ז"א וברדתו מכה אותיות זה בזה והם יו"ד פעם ה"י שמספרם ש' וב' אותיות השרשים נשארים למעלה בחכמה דז"א ששם נכנסו כנ"ל [על ידי הדיבור של קידוש כנ"ל ספ"ב ועי' מ"ח פרק ג' מ"ו וריש פ"ד - לש"ן] ונשאר מספר רחץ מתפשט בגופו כנ"ל

⁴⁵⁹ עי' לעיל הערה 252.

⁴⁶⁰ נדצ"ל הוא בגימ' ##*.

שעה"כ

אח"כ תכוין בקטנות הראשון וזה עניינו, כי המצה העליונה הוא אלקים דיודין, חכמה דקטנות ראשון דאבא, והמצה האמצעית אלקים דההין דבינה, והמצה הג' אלקים דאלפין דעת. עוד תכוין כי אות ה' דאלקים דחכמה דיודין ציורה ד"י, ושל הבינה ד"ו, ושל הדעת ג' ויין, ולכן המצה הא' שהיא י' אינה נפרסת, וגם הג' שהיא ו' אינה נפרסת, האמנם האמצעי שהיא כנגד ה' היא נפרסת, כי ציורה היא דו, ולכן חציה הא' שהוא ו' מנחין אותה לאפיקומן, וחציה הב' שהיא ד' שהיא כנגד נוק', אנו מחברים אותה עם החכמה שהיא המצה הא' השלימה ומברכים עליה המוציא ואכילת מצה, המוציא כנגד השלימה ואכילת מצה כנגד הפרוסה, ועל זו הפרוסה הב' שהוא כנגד אות ד' של אות הה' אנו אומרים הא לחמא עניא, והכוונה היא כי מה שהיתה ה' שלימה נעשית לחמא עניא שהוא ד'.

מרור כורך, ויתבאר עמם ענין החרוסת. דע כי הזווג הנעשה בליל פסח הוא עם רחל ואין זווג עם לאה בליל זו⁴⁶¹. עוד מצאתי כתוב לזולתי וז"ל, וסוד החרוסת רמו לטיט סוד לאה, ואנו צריכין למתק דיניה. והנה טיט, היו"ד שבאמצע נדרש לפניו ולאחריו, ט"י י"ט, והוא מילוי מ"ה שהוא בנימ' י"ט, והוא בנימ' חו"ה, וב"פ י"ט הם לאה ורחל, ואין זווג עם לאה בליל זה ועכ"ז אנו צריכין להמתיק את הדינין שבה ג"כ, וזה נעשה ע"י מיבול המרור בחרוסת. ומלת חרוסת הוא חיבור רו"ת ס"ח, ורות הוא בחינת לאה, להיות כי שם אדנ"י במילואו תרע"א, וכשתסיר פשוטו שהוא ס"ה מנין אדני לרחל, ישאר מילוי שהוא רו"ת אל לאה. ושתי אותיות ס"ח הם המוחין של ז"א, והם ג' שמות אה"י יהו"ה אהיה העולים בנימ' ס"ח כמנין היים⁴⁶², הממתקין את דיני לאה הנק' רו"ת, וזהו חרוסת, רו"ת ס"ח.

וז"ס המרור שהוא בנימ' מות, ולכן צריך למתק את המרור ואת רו"ת הנז' באותיות ס"ח שהם חיים הנז', שהם מוחין של ז"א. ובכורך נכנס פנימיות ת"ת דאבא שהוא מ"ה ב"ן בדעת דז"א גדלות שני, והוא ה' בציור ג' ווי"ן. שולחן עורך. צריך לכוין כוונת האכילה הכתוב אצלנו במקומו.

צפון. והוא האפיקומן, יכוין כי עתה נכנסה הו' שנשארה מאות הדו. הל' נרצה. אח"כ יכוין בכ' כוסות האחרים הנק' מוח דעת, והם חסדים וגבורות, ולכן בין ג' לד' לא ישתה (פסחים קח ע"א), כדי שלא להפריד ביניהם. והנה כוס הא' הוא חסדים שבדעת, והנה הקטנות הראשון שלו הוא אלקים במילוי אלפין, אבל צורת הא' שבמילוי אות ה"א היא צורת יו"י, וגדלות הראשון הוא הויה דמ"ה דאלפין, והקטנות השני הוא שם אכדט"ם בבחי' השבונו שהוא בנימ' ע"ד. וגדלות השני הוא הויה דמ"ה דאלפין. והכוס האחרון קטנות ראשון דאלקים דמילוי אלפין, אלא שצורת האלף שבמילוי ה"א היא צורתה יו"ד א', וגדלות הראשון (פז ע"ד) הוא הויה דב"ן דההין, וקטנות השני הוא אכדט"ם בבחי' השבונו שהוא ע"ד, והגדלות השני הוא הויה דב"ן דההין, ואמנם אתה תחבר ב' הכונות יחד בכוס א'. ואח"כ תכוין ב' בכוס הב', והסיבה היא לכלול אותם יחד בסוד זכר ונקבה. וכבר כתבתי בדרושים הקודמים ששמעתי שיש חילוק בקטנות השני בין החסד לגבורה בשם אכדט"ם, כי זה השבונו ע"ה בסוד ג"פ יב"ק כמנין אותיותיהם (&), וזה השבונו ע"ד, וזהו בטחו בה עדי עד (&) תם⁴⁶³.

הנה נתבאר כי הגדלות הזוה דז"א היה לפי שעה בליל א' של פסח, ואחר יום א' של פסח מסתלקין כל המוחין הנז' וחוזר לקדמותו. ואח"כ מליל ב' ואילך אז אנו חוזרין להמשיך המוחין הנז' כפי סדר המדריגות, כל מדריגה ביום שלה ע"י מצות ספירת העומר בן יום שבין פסח לעצרת. ונודע כי אין הכתר נמנה לעולם ואינו נכנס במספר, רק מן החכמה ולמטה. והנה כאשר נספור ונמנה שבעה ספיי שיש מן החכמה דז"א, והם חכמה

- מאיר הכוונה -

461 עי' לעיל הערה 246.

462 עי' הערה 104.

463 **##

שעה"כ

בינה דעת חסד גבו' ת"ת⁴⁶⁵⁴⁶⁴, ושם הוא מקום התחלת בנין הנקבה מלכות מאהורי הת"ת כנודע (&), ועמה הם ז"ם, וכנגדם אנו סופרים שבעה שבועות אלו. ונמצא כי בכל שבוע

- מאיר הכוונה -

⁴⁶⁴ כל המשכת המוחין גדלות שני שנמשכו לזו"ן, וכן הופעת אור הקדושה של מעלה וגילוי ית"ש אשר הופיע ונתגלה אז בישראל כליל א' של פסח, הגה היה כ"ז רק בצחי' הכנה כלכל. דהיינו שהמוחין גדלות שני אשר נמשך בזו"ן, היה אז בצחי' זיווג ועיבור, שכן עי"ז נזדווגו זו"ן בזיווג המעולה דפצ"פ, ונתעברה הנוק' על ידי האורות העליונים אשר בהם תלויה כל חמדת ישראל. אמנם הלידה, הרי הוא גמר יציאתם לחוץ, לא היתה עדיין באתו הלידה כלל, והיה הדבר רק כליל ז' של פסח. ובהיות שאחרי יום א' של פסח חזרו הזו"ן לקטנותן משום שהגאולה היתה שלא בזכות ממילא תיכף לאחר שנגאלו, חזרו למדרגתן הראשונה כדי שיחזור הכל להיות ניתקן מעתה בזכות מעשיהם כלכל. אמנם נשאר בהם רושם גדול מהאורות ליל א' של פסח, והוא אור הקדושה שנחשף ונשאר בהם לעולם, כדי שיהא אפשר להם ליתקן ולהתקדש מאז בקדושה של מעלה ע"י זכויות ומעשים טובים.

והנה סדר פרטי האורות והמוחין אשר מתחילת הקטנות עד גמר תשלום הגדלות שני, האורות שבהם תלויה שלימות הז"ת, בהתפשטות הדעת שבהם. והדעת הרי הוא ה"ח וה"ג, וכללותם ביסוד הוא ו', וכללות כללותם במלכות הוא ז', והחסדים נעשים לז"א והגבורות לנוק' שכל א' מהז' כולל מז', וזמן כניסתם בזו"ן הוא צמ"ט ימי העומר. אמנם אורות המוחין, הרי הם קטנות ראשון, גדלות ראשון, קטנות שני וגדלות שני, נחלקים לב', דהיינו של אור"א ושל יססו"ת וב' קטנות וב' גדלות בכל א'. הקטנות הראשונה והגדלות הראשונה מכונים נה"י, שכן אז עולים זו"ן צנה"י לכללות כלכל. וקטנות השניה והגדלות השניה מכונים חג"ת, שכן אז עולים זו"ן בחג"ת לכללות.

והנה המשכת אלו המוחין בזו"ן הוא ג"כ בז' השבועות דימי העומר וכן בכל שבוע נתקנת ספי' אחת מהז' הג"ל, שכן הם נמשכים ומתפשטים בז' הספירות של ז"א, הרי הם חב"ד חג"ת, והדעת כולל שנים דהיינו חו"ג. והגם שהמוחין הם רק בחב"ד, אמנם המשכתם בחג"ת הוא לצורך הנוק', שכן משם היא מתחילה.

והנה המוחין עצמם, הרי הם ח' צחי', דהיינו ד' וד' כנ"ל, כאשר ד' דיססו"ת נמשכים צנה"י דיססו"ת, והד' לאור"א עילאין נמשכים צנה"י שלהם, הנקראים בשם חג"ת כנ"ל. ור"ל כי כל א' מד' הגז' מתלבשים בזו"ן ע"י הנה"י הגז', שכן הקטנות הראשונה דיניקה מתלבשים ע"י הנה"י דיססו"ת, והקטנות השניה דיניקה ע"י הנה"י לאור"א עילאין. וכן עד"ז הוא ב' מיני הגדלות, הראשונה ע"י הנה"י דיססו"ת, והשניה ע"י הנה"י לאור"א עילאין.

ובז' השבועות מתלבשים כל א' מאלו הנה"י ב' פעמים: פעם אחת לצורך ז"א, והוא בחב"ד דז"א, והוא בד' השבועות הראשונים, מדה אחת בכל שבוע. ואח"כ מתלבשים אותן הנה"י גם בחג"ת דז"א לצורך הנוק', והוא בג' השבועות האחרונים, מדה אחת בכל שבוע.

והנה סדר התיקון של כל שבוע הוא כלהלן:

בשבוע הראשון – נלח בחכמה דז"א.

בשבוע השני – הוד צבינה דז"א.

בשבועות השלישי והרביעי – יסוד דעת דז"א, כי הדעת כריך לב' שבועות, אחד לכל החסדים שבו ואחד לכל הגבורות שבו.

בשבוע החמישי – נלח בחסד דז"א לצורך החכמה לנוק'.

בשבוע השישי – הוד בגבורה דז"א לצורך הצבינה לנוק'.

בשבוע השביעי – יסוד בת"ת דז"א לצורך הדעת לנוק', ואין כריך כאן ב' שבועות לחו"ג שזדעת, שכן עיקר הדבר המשמש את הנוק' הוא רק עטרה דגבורה.

והנה סדר התיקון של כל יום שבכל שבוע ושבוע הוא כלהלן:

ביום הראשון לכל שבוע נתקנת הגדלות הראשונה דיס"ם שבמידה של אותו השבוע,

ביום השני – הגדלות הראשונה תצוונה שבאותה המדה,

שעה"כ

מאלו הז' שבועות נתקנת ספירת א' מז' ספירות הנז'. ולהיות כי כל א' מאלו הז' היא כלולה מכולם, לכן לא הספיק ז' ימים אלא ז' שבועות, וכל שבוע כולל ז' ימים. גם יכוין להשפיע מז' שבתות שהם מ"ט יומין דכורין אל מ"ט יומין נוקבין, וכיון שהענין הוא להשפיע במלכות צריך להשפיע כסדר מחדש עד מלכות. גם צריך לכוין בז' שבועות הנז' לתקן מה שפגם בז"ס, ר"ל שבשבוע הא' יכוין לתקן כל מה שפגם בספירת החסד, ובשבוע הב' כל מה שפגם בספירת הגבורה, וכעד"ז בכל הז' שבועות.

סוד הברכה היא בסוד דיבור, ההבל היוצא מן הפה, שהוא סוד אור מקיף. בא"י יכוין בזו ההויה בשם מ"ה כזה יוד הא ואו הא, יען כי זאת הברכה היא כולה בז"א, ולכן תכוין לכלול בשם זה עשר שמות של מ"ה דאלפין, להבליע אותם עשר דמים של החו"ג בז"א עצמו, כי הלא הדעת שלו הוא עשרה מדות, ה' חסדים וה' גבורות.

על ספירת העומר, תכוין בר"ת ספירת העומר אל שם אדנ"י העולה בנימי ס"ה, והענין הוא, כי כמו שאנו ממשיכין שפע אל הז"א, כך אנו צריכין להמשיך ג"כ אל הנקבא. העומר הם עשרה אחוריים דאהי"ה הנקרא י' דמים, ואמנם עתה בהתמשכם תוך ז"א ונבלעים בו, נעשים בו בבחי' פנימיים, ואינם בבחי' ד"ם אלא ביושר⁴⁶⁶, ונעשים י' שמות של אהי"ה הוא בנימי כ"א, וכשתמלאו יהיו בו עשרב אותיות, והרי הוא בנימי א"ל. והנה עשרה שמות א"ל הם בנימי עמ"ר. ותכוין להמשיך משם א"ל הנז' היוצא משם אהי"ה כאמור אל שם אדנ"י הנרמז בר"ת ספירת העומר כנז', ואז תהיה בה א"ל אדנ"י כנודע (&).

ובאומרך היום כך וכך לעומר, תכוין כי יום הוא בנימי א"ל הויה, והכונה הוא כי כמו שכוונת להמשיך א"ל באדנ"י, כך תכוין להמשיך שם א"ל בז"א הנקרא יהו"ה.

ובאמרך המספר היום כך וכך לעומר, אז תכוין בסדר כל הכוונות שנבאר בע"ה. הרחמן הוא יחזיר עבודת בית המקדש למקומה במהרה בימינו, הוא תיקון האור הפנימי⁴⁶⁷. ונתחיל בשבוע א'. שבוע א' בחכמה, והויתו בע"ב. ליל א' נכנס מלכות דחסד

- מאיר הכוונה -

זיוס השלישי - הקטנות השניה דיניקה לאו"ל עילאין, שניהם יחד צאונה המדה,

זיוס הרביעי - הגדלות השניה לאימא עילאה צאונה המדה,

זיוס החמישי - הקטנות הראשונה דיניקה דיססו"ת, שניהם יחד צאונה המדה,

זיוס השישי - הרשימו גדלות השניה לאצא עילאה צאונה המדה,

זיוס השביעי - עצמות גדלות השניה לאצא עילאה אשר צאונה המדה.

וסדר זה, שתיקון הרשימו קודם לתיקון עצמות אצא הוא עומק הטעם שהיום השישי לעומר הוא יום ז' של פסח, שכן אז נכנס רק הרשימו גדלות השניה דמוח החכמה לאצא עילאה - הוא יו"ט גמור, ואילו יום ז' לעומר, אשר אז נכנסת העצמות גדלות השני דמוח החכמה לאצא עילאה הוא רק אסרו חג. שכן אין צנו הכח להשיגה, לכן הוא אינו יו"ט אלא רק אסרו חג.

והסיבה בזה הוא שהמשכת המוחין גדלות השניה היא שהיתה עיקר עניין ההשתדלות לאדם הראשון, וכאשר לא עלתה בידו, נכשל בחטא לעז' הדעת. וכן אח"כ נכנסו בזה כמה קדושי עליון עד הד' שנכנסו לפרדס, וגם הם לא הצליחו בזה, וכמ"ש לעיל צאריכות. למימרא שאין צנו כח להשיג אותם כלל, ולא יתוקן כראוי אלא לעתיד לבוא ע"י הקב"ה בעצמו.

וזהו ג"כ ענין ג"כ מ"ש הרב זכוונת פסח, שהכוסות הם תיקוני מוחין לאימא, והמנרות המה תיקוני מוחין לאצא, וכל תיקוני מוחין לאצא שנעשים במנחה הם רק רמז קטן בלבד, ואינם נתקנים ממש אלא התיקון שנעשה ממילא ע"ש. אמנם עניין תיקוני הכוסות והמנרות שאנו עושין, הוא רק כדי לכלול את עצמנו צאונם התיקונים, להמשיך גם את אותם האורות עלינו. ואין צנו כח להשיגם ולכלול עצמינו בהם אלא ברמז קטן שכן הוא רק ברשימו שבהם וכנז'.

⁴⁶⁵ עי' כ"ז בספר הדע"ה ח"ב דרוש ה' ענף ב' סימן ו' (לש"ו), ותמצית דבריו תמצא בהערות סופיות.

⁴⁶⁶

⁴⁶⁷ עי' לעיל &

שעה"כ

א', ומתפשט ממוחא בגופא דז"א בחסד של חסד שלו. וכן בנוקבא נכנס מלכות דגבורה א' בחסד דחסד שלה. ויכוין בזו הלילה היא חסד שבחסד, והיא הויה נקודתה בסגול יְהוָה, ופנימיות שלה ג"כ הויה בסגול, ובמוח ע"ב גדלות ראשון דחכמה דאבא. וגם נכנס אות א' דאהי"ה ראשונה, ויכוין אות א' של שם אבגית"ן, ויכוין במזמור⁴⁶⁸ מלת אלקים, ויכוין בפסוק של ישמחו (&) י' של ישמחו.

ליל ב' נכנס יסוד דחסד א' בחסד של חסד שלו, ומלכות בגבורה של חסד, וכן בנוקבא נכנס יסוד דגבורה בחסד דחסד ומלכות בגבורה שלה, והיא הויה"ה נקוד' בשבא כזה יְהוָה, ופנימיות שלה הויה בסגול כזה (פח ע"א) יְהוָה, ובמוח ע"ב גדלות ראשון דאימא, וגם נכנס אות ה' דאהי"ה ראשונה, ויכוין באות ב' של שם אבגית"ן, ובמזמור יחננו, ובפסוק⁴⁶⁹ ש' של ישמחו.

ליל ג' נכנס הוד דחסד א' בחסד דחסד שלו, ויסוד ומלכות בגבורה ות"ת, וכן בנוק' מגבורה א' בחסד גבורה ת"ת שלה, והיא הויה נקודה בחולם כזה יהוה ופנימיות שלה הויה נקודה בסגול כזה יְהוָה, ובמוח אכדט"ם קטנות שני דאו"א. וגם נכנס אות י' דאהי"ה א'. ויכוין באות ג' של אבגית"ן, ובמזמור ויברכנו, ובפסוק אות מ' של ישמחו.

ליל ד' נכנס נצה הוד יסוד מלכות בחסד גבורה ת"ת נצה כסדר האמור, וכן בנוקבא, והיא הויה נקודה בחירק כזה יְהוָה, ופנימיות הויה נקודה בסגול כזה יְהוָה, ובמוח ע"ב גדלות שני דאימא, וגם נכנס אות ה' דאהי"ה א', ויכוין באות י' של אבגית"ן, ובמזמור מלת יאר, ובפסוק אות ה' של ישמחו.

ליל ה' נכנסים תפארת נהי"ם בחסד גבורה ת"ת נצה הוד א' בא' וכן בנוקבא, והיא הויה ניקודה בקיבוץ כזה יְהוָה, ופנימיות הויה נקוד בסגול כזה יְהוָה, ובמוח אלקים ביודין קטנות ראשון דאבא ואימא, וגם נכנס אות אלף דאהי"ה הב', ויכוין באות ת' של אבגית"ן, ובמזמור מלת פניו, ובפסוק אות ו' של ישמחו.

ליל ו' נכנסים גבורה תנהי"ם בחסד גתנה"י א' בא' וכן בנוק', והיא הויה נקודה בשורק ויהוונה, ופנימיותה הויה נקוד' בסגול יְהוָה, ובמוחא ע"ב רשימו דגדלות שני דאבא, וגם נכנס אות ה' דאהי"ה הב', ויכוין באות צ' של אבגית"ן, ובמזמור מלת אתנו, ובפסוק אות ו' של וירננו.

ליל ז' נכנסים הג"ת נהי"ם בחסד ג"ת נהי"ם א' בא' וכן בנוק', והיא הויה נקודה בנקוד צבאות יְהוָה⁴⁷⁰, ופנימיותה הויה"ה נקודה בסגול יְהוָה, ובמוחא עצמות ע"ב גדלות שני דאבא, וגם נכנס אות י' דאהי"ה הב', ויכוין בשם אבגית"ן כולו, ובמזמור מלת סלה, ובפסוק אות י' של וירננו.

שבוע ב' בבינה והוייתה דס"ג.

ליל ח' ס"ג גדלות ראשון דאבא שהוא הוד לבינת ז"א זהו במוח, ובגופא מלכות דחסד ב' בחסד דגבורה ז"א, וכן בנוק' מלכות דגבורה ב' בחסד דגבורה שלה, והיא הויה נקודה בסגול יְהוָה, ופנימיות הויה נקוד בשבא יְהוָה, וגם נכנס אות ה' של אהיה ב', ויכוין באות ק' של קר"ע שט"ן, ובמזמור מלת לדעת, ובפסוק אות ר' של וירננו.

ליל ט' במוחא ס"ג גדלות ראשון דאימא שהוא הוד דאימא, ובגופא יסוד בחסד דגבורה ומלכות בגבורה דגבורה וכן בנוק', והיא הויה נקודה בשבא יְהוָה, ופנימיות הויה נקודה בשבא יְהוָה. וגם נכנס אות א' של אהיה ג', ויכוין באות ר' של קר"ע שט"ן, ובמזמור מלת בארץ, ובפסוק אות ג' של וירננו.

- מאיר הכוונה -

⁴⁶⁸ תהלים סז כנ"ל סוף דרוש יא

⁴⁶⁹ אות (נוסף).

⁴⁷⁰ ##*

שעה"כ

ליל י' במוחא א"ם ג"ל (ע"י לעיל פב ע"ג) קטנות שני דאו"א, ובגופא הי"ם בחג"ת וכן בנוק, והיא הויה נקודה בחולם יהוה, ופנימיותה הויה נקודה בשבא יְהוָה, וגם נכנס אות ה' של אהיה ג', ויכוין באות ע' של קר"ע שט"ן, ובמזמור מלת דרכך, ובפסוק אות ג' של וירננו. ליל י"א במוחא ס"ג גדלות שני דאימא שהוא פנימיות גבורה ובגופא נהי"מ בחג"ת וגם בנוק, והיא הויה נקודה בחירק יְהוָה ופנימיות נקודה בשבא יְהוָה, וגם נכנס אות י' של אהיה ג', ויכוין באות ש' של קר"ע שט"ן, ובמזמור מלת בכל, ובפסוק אות ו' של וירננו.

ליל י"ב במוחא אלקים דההין קטנות ראשון דאו"א יחד, ובגופא תנהי"ם בחג"ת נו"ה וכן בנוק, והיא הויה נקודה בקיבוץ יְהוָה, ופנימיות הויה נקודה בשבא יְהוָה, וגם נכנס אות ה' של אהיה ג', ויכוין באות ט' של קר"ע שט"ן, ובמזמור מלת גוים, ובפסוק אות ל' של לאומים.

ליל י"ג במוחא רשימו דגדלות שני דאבא שם ס"ג, ובגופא ג"ת נהי"מ בחג"ת נה"י וכן בנוק, והיא הויה נקודה בשורק יוהוויהו ופנימיות הויה נקודה בשבא יְהוָה, וגם נכנס אות א' דאהיה ד', ויכוין באות ז' של קר"ע שט"ן, ובמזמור מלת ישועתך, ובפסוק אות א' של לאומים.

ליל י"ד במוחא שם ס"ג שהוא עצמות גדלות שני דאבא שהיא גבורה דאבא, ובגופא חג"ת נהי"מ בחג"ת נהי"מ א' בא' וכן בנוק, שכבר נכנס חסד ב' דגבורה שבו, וכן גבורה בגבורה שבה, והיא הויה נקודה צבאות יְהוָה, ופנימיות הויה נקודה בשבא יְהוָה. וגם נכנס אות ה' של אהיה ד', ויכוין בשם קר"ע שט"ן כולו, ובמזמור מלת יודוך, ובפסוק מלת מ' של לאומים.

שבוע ג' החסד שבדעת והויתה מ"ה.

ליל ט"ו במוחא שם מ"ה גדלות ראשון דאבא חסדים שבדעת שהוא יסוד דאבא שנכנס בדעת דז"א, ובגופא מלכות דחסד ג' בחסד דת"ת דז"א וכן בנוק. גבורה ג' בחסד שלה, והיא הויה נקודה בסגול יְהוָה, ופנימיותה הויה נקודה בחולם יהוה, וגם נכנס אות י' של אהיה ד', ויכוין באות ג' של שם נג"ד יכ"ש, ובמזמור מלת עמים, ובפסוק אות י' של לאומים.

ליל י"ו. במוחא שם מ"ה גדלות ראשון דאימא, ובגופא יסוד ומלכות דחסד ג' בחג"ת דת"ת דז"א וכן בנוק, והיא הויה נקודה בשבא יְהוָה, ופנימיותה הויה נקודה בחולם יהוה. וגם נכנס אות ה' של אהיה ד', ויכוין באות ג' של נג"ד יכ"ש, ובמזמור מלת אלקים, ובפסוק אות ס' סתומה של לאומים.

ליל י"ז. במוחא⁴⁷¹ ע"ה קטנות שני דאו"א יחד, ובגופא הי"ם בחג"ת וכן בנוק, והיא הויה נקודה בחולם יהוה, ופנימיותה הויה נקודה בחולם יהוה, (פח ע"ב) וגם נכנס אות א' של אהיה ה', ויכוין באות ד' של נג"ד יכ"ש, ובמזמור מלת יודוך, ובפסוק אות כ' של כו.

ליל ח"י. במוחא שם מ"ה גדלות שני דאימא שהיא ת"ת, ובגופא נהי"מ בחג"ת וכן בנוק, והיא הויה נקודה בחירק יְהוָה, ופנימיותה הויה נקודה בחולם יהוה. וגם נכנס אות ה' של אהיה ה', ויכוין באות י' של נג"ד יכ"ש, ובמזמור מלת עמים, ובפסוק אות י' של כו.

ליל י"ט. במוחא אלקים דאלפין, וצורת האלף של מילוי הה"א יו"י, והוא קטנות ראשון דאבא ואימא, ובגופא תנהי"מ בחג"ת נו"ה וכן בנוק, והיא הויה נקודה בקיבוץ יְהוָה, ופנימיותה הויה נקודה בחולם יהוה, וגם נכנס אות י' של אהיה ה', ויכוין באות כ' של שם נג"ד יכ"ש, ובמזמור מלת, ובפסוק אות ת' של תשפוט.

שעה"כ

ליל ד'. במוחא שם מ"ה, והוא רשימו גדלות שני דאבא שהוא ת"ת שלו בחי' החסדים, ובגופא גבורה תנהי"מ בחג"ת נה"י וכן בנוקבא, והיא הויה נקודה בשורק יוהוזהו, ופנימיות הוי"ה נקודה בחולם יהוה, וגם נכנס אות ה' של אהיה ה', ויכוין באות ש' של נג"ד יכ"ש, ובמזמור מלת ישמחו, ובפסוק אות ש' של תשפוט.

ליל כ"א. במוחא שם מ"ה, והוא עצמות גדלות שני דאבא, ובגופא חג"ת נהי"ם בחג"ת נהי"מ א' בא' וכן בנוק', והיא הויה נקודה בנקוד צבאות יהוה, ופנימיות הויה נקודה בחולם יהוה, וגם נכנס אות א' של אהיה ו', ויכוין בשם נג"ד יכ"ש כולו, ובמזמור מלת וירננו, ובפסוק אות פ' של תשפוט.

שבוע ד' הנבו' שבדעת והוייתה ב"ן.

ליל כ"ב. במוחא שם ב"ן והוא גדלות ראשון דאבא גבורות שבדעת שלו, ובגופא מלכות של חסד ד' בחסד דנצח דו"א וכן בנוק' מלכות דגבורה ד' בחסד דנצח שלה, והוא הויה נקודה בסגול יהוה, ופנימיות הויה נקודה בחיריק יהוה. וגם נכנס אות ה' של אהיה ו', ויכוין באות ב' של שם בט"ר צת"ג, ובמזמור מלת לאומים, ובפסוק אות ו' של תשפוט.

ליל כ"ג. במוחא שם ב"ן והוא גדלות ראשון דאימא, ובגופא יסוד ומלכות בח"ג וכן בנוק', והיא הויה נקודה בשבא יהוה, ופנימיותה הויה נקודה בחירק יהוה. וגם נכנס אות י' של אהיה ו', ויכוין באות ט' של שם בט"ר צת"ג, ובמזמור מלת כי, ובפסוק אות ט' של תשפוט.

ליל כ"ד. במוחא ע"ד⁴⁷² והוא קטנות שני דאו"א יחד, ובגופא הי"ם בחג"ת וכן בנוק', והיא הויה נקודה בחולם יהוה, ופנימיותה הויה נקודה בחירק יהוה, וגם נכנס אות ה' של אהיה ו', ויכוין באות ר' של שם בט"ר צת"ג, ובמזמור מלת תשפוט, ובפסוק אות ע' של עמים.

ליל כ"ה. במוחא ב"ן והוא גדלות שני דאימא שהוא הגבורה שבת"ת שלה, ובגופא נהי"ם בחג"ת וכן בנוק', והיא הויה נקודה בחיריק יהוה, ופנימיותה הויה נקודה בחיריק יהוה, וגם נכנס אות א' של אהיה ז', ויכוין באות צ' של שם בט"ר צת"ג, ובמזמור מלת עמים, ובפסוק אות מ' של עמים.

ליל כ"ו. במוחא אלקים דאלפין שצורת האלף יו"ד א, והיא קטנות ראשון דאו"א יחד, ובגופא תנהי"ם בח"ג תנ"ה וכן בנוק', והיא הויה נקודה בקיבוץ יהוה, ופנימיותה הויה נקודה בחיריק יהוה. וגם נכנס אות ה' של אהיה ז', ויכוין באות ת' של שם בט"ר צת"ג, ובמזמור מלת מישור, ובפסוק אות י' של עמים.

ליל כ"ז. במוחא ב"ן, והוא רשימו גדלות שני דאבא בחי' גבורה שבת"ת שלו, ובגופא ג"ת נהי"ם בחג"ת נה"י וכן בנוק', והוא הויה נק' בשורק יוהוזהו, ופנימיותה הוי"ה נקודה בחיריק יהוה. וגם נכנס אות י' של אהיה ז', ויכוין באות ג' של שם בט"ר צת"ג, ובמזמור מלת ולאומים, ובפסוק אות מ' סתומה של עמים.

ליל כ"ח. במוחא ב"ן, והוא עצמות גדלות שני דגבורות דעת דאבא, ובגופא חג"ת נהי"ם בחג"ת נהי"ם א' בא' וכן בנוקבא, והיא הויה נקודה בנקוד צבאות יהוה, ופנימיותה היא הויה נקודה בחיריק יהוה. וגם נכנס אות ה' של אהיה ז', ויכוין בשם בט"ר צת"ג כולו, ובמזמור מלת בארץ, ובפסוק אות מ' של מישור.

שבוע ה' בחסד והיא הויה דע"ב.

ליל כ"ט במוחא ע"ב והוא גדלות ראשון דאבא, שבשבוע א' נכנס במוחא דחכמה דו"א, ועכשיו אנו ממשיכין אותו בחסד שבו ובגופא מלכות שבחסד ה' בחסד של הוד

שעה"כ

דו"א, וכן בנוק' מגבורה ה' בחסד דהוד שבת, והיא הויה נקודה בסגול יְהוָה, ופנימיותה הויה נקודה בקיבוץ כזה יְהוָה, וגם נכנס אות א' של אהי"ה ח', ויכוין באות ח' של שם חק"ב מנ"ע, ובמזמור מלת תנחם, ובפסוק אות י' של מישור.

ליל ל'. במוחא ע"ב מחכמה בחסד גדלות ראשון דאימא, ובגופא יסוד ומלכות דחסד ה' בחסד גבורה דהוד דו"א וכן בנוקבא. והיא הויה נקודה בשבא יְהוָה, ופנימיותה הויה נקודה בקיבוץ יְהוָה. וגם נכנס אות ה' דאהי"ה ח', ויכוין באות ק' של שם חק"ב מנ"ע, ובמזמור מלת סלה, ובפסוק אות ש' של מישור. (פח ע"ג)

ליל ל"א. במוחא אכדט"ם קטנות שני דאו"א יחד, ובגופא הי"ם בחג"ת וכן בנוקבא, והיא הויה נקודה בחולם יהוה, ופנימיותה הויה נקודה בקיבוץ יְהוָה. וגם נכנס אות י' דאהי"ה ח'. ויכוין באות ב' של שם חק"ב מנ"ע, ובמזמור מלת יודוך, ובפסוק אות ו' של מישור.

ליל ל"ב. במוחא ע"ב, והוא גדלות שני דאימא, ובגופא נהי"ם בחג"ת וכן בנוק', והיא הויה נקודה בחיריק יְהוָה, ופנימיותה הויה נקודה בקיבוץ יְהוָה. וגם נכנס אות ה' דאהי"ה ח', ויכוין באות ט' של שם חק"ב מנ"ע, ובמזמור מלת עמים, ובפסוק אות ר' של מישור.

ליל ל"ג. במוחא אלקים דיודין והוא קטנות ראשון של או"א, ובגופא תנהי"ם בחג"ת וכן בנוק', והיא הויה נקו' בקיבוץ יְהוָה, ופנימיותה הויה נקודה בקיבוץ יְהוָה. וגם נכנס אות א' דאהי"ה ט', ויכוין באות נ' של חק"ב מנ"ע, ובמזמור מלת אלקים, ובפסוק אות ו' של ולאמים.

ליל ל"ד. במוחא רשימו דע"ב גדלות שני דאבא בחסד, ובגופא גתנהי"ם בחג"ת נהי"י, וגם נכנס אות ה' דאהי"ה ט', ויכוין באות ע' של שם חק"ב מנ"ע, ובמזמור מלת יודוך, ובפסוק אות ל' של ולאמים.

ליל ל"ה. במוחא עצמות ע"ב גדלות שני דאבא, ובגופא חג"ת נהי"ם בחג"ת נהי"ם א' בא' וכן בנוק', והיא הויה נקודה בניקוד צבאות יְהוָה, ופנימיותה הויה נקודה בקיבוץ יְהוָה. וגם נכנס אות י' דאהי"ה ט', ויכוין בשם חק"ב מנ"ע כולו, ובמזמור מלת עמים, ובפסוק אות א' של ולאמים.

שבוע ו' בגבורות והיא הויה דס"ג.

ליל ל"ו. במוחא ס"ג מבינה לגבורות שבו, והוא גדלות ראשון דאבא, ובגופא מלכות דכללות ה"ח שביסוד בחסד דיסוד דו"א וכן בנוק'. והיא הויה נקודה בסגול יְהוָה, ופנימיותה הויה נקודה בשוריק יוהוהו. וגם נכנס אות ה' דאהי"ה ט', ויכוין באות י' של שם יג"ל פז"ק, ובמזמור מלת כולם, ובפסוק אות מ' של ולאמים.

ליל ל"ז. במוחא שם ס"ג גדלות ראשון מבינה שהיא בבינה, ויורד בגבורות שבו, ובגופא יסוד ומלכות בחו"ג וכן בנוק', והיא הויה נקודה בשבא יְהוָה, ופנימיותה הויה נקודה בשוריק יוהוהו. וגם נכנס אות א' דאהי"ה עשירי, ויכוין באות ג' של יג"ל פז"ק, ובמזמור מלת ארץ, ובפסוק אות י' של ולאמים.

ליל ל"ח. במוחא א"ם ג"ל מבינה שבו לגבורות שבו, והוא קטנות שני דאו"א, ובגופא הי"ם (פח ע"ד) בחג"ת וכן בנוק', והיא הויה נקודה בחולם יהוה, ופנימיותה הויה נקודה בשוריק יוהוהו. וגם נכנס אות ה' דאהי"ה עשירי, ויכוין באות ל' של שם יג"ל פז"ק, ובמזמור מלת נתנה, ובפסוק אות מ' אחרונה של ולאמים.

ליל ל"ט. במוחא שם ס"ג גדלות שני דאימא מבינה שבו לגבורות שבו, ובגופא נהי"ם בחג"ת וכן בנוק'. והיא הויה נקודה בחיריק יְהוָה, ופנימיותה הויה נקודה בשוריק יוהוהו. וגם נכנס אות י' דאהי"ה עשירי, ויכוין באות פ' של שם יג"ל פז"ק, ובמזמור מלת יכולה, ובפסוק אות ב' של בארץ.

שעה"כ

ליל מ'. במוחא אלקים דההין, והוא קטנות ראשון דאו"א מבינה שבו לגבורות שבו, ובגופא תנהי"ם בחג"ת נו"ה וכן בנוק, והיא הויה נקודה בקיבוץ יְהוָה, ופנימיותה הויה נקודה בשוריק יוהוואה. וגם נכנס אות ה' דאהיה עשירי, ויכוין באות ז' של יג"ל פוז"ק, ובמזמור מלת יברכנו, ובפסוק אות א' של בארץ.

ליל מ"א. במוחא רשימו דגדלות שני אבא דשם ס"ג, ובגופא ג"ת נהי"ם בחג"ת נהי"י וכן בנוק, והיא הויה נקודה בשוריק יוהוואה, ופנימיותה הויה נקודה בשוריק יוהוואה. וגם נכנס כללות דאהי"ה א', ויכוין באות ק' של שם יג"ל פוז"ק, ובמזמור מלת אלקים, ובפסוק אות ר' של בארץ.

ליל מ"ב. במוחא שם ס"ג עצמות גדלות שני דאבא מבינה לגבורות, ובגופא חג"ת נהי"ם בחג"ת נהי"ם א' בא' וכן בנוק. והיא הויה נקודה בנקוד צבאות יְהוָה, ופנימיותה הויה נקודה בשוריק יוהוואה. וגם נכנס כללות דאהי"ה ב', ויכוין בשם יג"ל פוז"ק כולו, ובמזמור מלת אלהינו, ובפ' אות י' של בארץ.

שבוע ז' בת"ת ומלכות והם הוי"ה דמ"ה וב"ן.

ליל מ"ג. במוחא שם מ"ה וב"ן מדעת שבו לת"ת שבו, גדלות ראשון דדעת אבא המ"ה שהם חסדים לז"א, והב"ן שהם גבורות לנוק. ובגופא מלכות דכללות ה'ה' חסדים שבמלכות בחד דמלכות שבו וכן בנוק. והיא הויה נקודה בסגול יְהוָה, ופנימיותה הויה נקודה בנקוד צבאות יְהוָה. וגם נכנס כללות דאהי"ה ג', ויכוין באות ש' של שם שקוצי"ת, ובמזמור מלת יברכנו, ובפסוק אות ת' של תנחם.

ליל מ"ד. במוחא מ"ה ב"ן מדעת לת"ת גדלות ראשון דאימא, ובגופא יסוד ומלכות בחו"ג וכן בנוק. והיא הויה נקודה בשבא יְהוָה, ופנימיותה הויה נקודה בנקוד צבאות יְהוָה. וגם נכנס כללות דאהיה ד', ויכוין באות ק' של שם שקוצי"ת, ובמזמור מלת אלקים, ובפסוק אות נ' של תנחם.

ליל מ"ה. במוחא ע"ה ע"ד מדעת לת"ת קטנות שני דאו"א, ע"ה לז"א וע"ד לנוק. ובגופא הי"ם בחג"ת וכן בנוק. והיא הויה נקודה בחולם, ופנימיותה הויה נקודה בנקוד צבאות יְהוָה. וגם נכנס כללות דאהי"ה ה', ויכוין באות ו' של שם שקוצי"ת, ובמזמור מלת ויראו, ובפסוק אות ח' של תנחם.

ליל מ"ו. במוחא מ"ה וב"ן מדעת לת"ת גדלות שני דאימא, ובגופא נהי"ם בחג"ת וכן בנוק. והיא הויה נקודה בחיריק יְהוָה, ופנימיותה הויה נקודה בנקוד צבאות יְהוָה. וגם נכנס כללות דאהי"ה ו', ויכוין באות צ' של שם שקוצי"ת, ובמזמור מלת ויראו, ובפסוק מ' של תנחם.

ליל מ"ז. במוחא אלקי"ם דאלפין צורת האלף של מילוי ה"א יו"י והא' ⁴⁷³, הב' צורת יו"ד מדעת לת"ת, והוא קטנות ראשון דאו"א, ובגופא תנהי"ם בחג"ת נו"ה וכן בנוק. והיא הויה נקודה בקיבוץ יְהוָה, ופנימיותה הויה נקודה בנקוד צבאות יְהוָה. וגם נכנס כללות דאהי"ה ז', ויכוין באות י' של שקוצי"ת, ובמזמור מלת כל, ובפסוק אות ס' של סלה.

ליל מ"ח. במוחא מ"ה ב"ן מדעת לת"ת רשימו דגדלות שני דאבא, ובגופא ג"ת נהי"ם בחג"ת נהי"י וכן בנוק. והיא הויה נקודה בשוריק יוהוואה, ופנימיותה הויה נקודה בנקוד צבאות יְהוָה. וגם נכנס כללות דאהי"ה ח', ויכוין באות ת' של שקוצי"ת, ובמזמור מלת אפסי, ובפסוק אות ל' של סלה.

ליל מ"ט. במוחא מ"ה ב"ן מדעת בת"ת עצמות גדלות שני דאבא ובגופא חג"ת נהי"ם בחג"ת נהי"ם א' בא' וכן בנוק. והיא הויה נקודה בנקוד צבאות יְהוָה, ופנימיותה

שעה"כ

הייה בנקוד צבאות יהוה, וגם נכנס כללות דאחי"ה מ', ויכוין בשם שקוצית כולו, ובמזמור מלת ארין, ובפסוק אות ה' של סלה. ויכוין בשבוע ז' זאת שהחסדים הם לז"א, והגבורות לנוק' להגדילם ולתקנם להיות מוכנים לזווג. ובליל נ' שהוא חג השבועות נשלם ז"א וגם נוק' כאשר נבאר בע"ה בדרושים שלהם.

דרושי חג השבועות דרוש א'

לחג השבועות צריך שתזכור כל הדרושים שנתבארו לעיל בענין הפסח ובענין ספירת העומר, ובזה תבין מה שנבאר עתה בדרך קצרה. הנה נת"ל כי בז' השבועות מתפשטים המוחין בז"א בז' בחי' שבו, שהם חו"ב וחו"ג שבדעת והחסד והגבורה והתפארת, וגם המלכות נכללת עם הת"ת, יען כי היא דבוקה יחד עמו אחר באחר. ועתה בחג השבועות נתפשטו גם בנצח והוד שבו⁴⁷⁴, והם סוד שתי לוחות האבנים שניתנו ביום שבועות, כנז' בזוהר (תיקו"ז יג ע"א) דתריין לוחין אינון נצח והוד⁴⁷⁵. וכיון שנתפשטו עד שם אז מזווג היסוד דו"א⁴⁷⁶ עם המלכות בבחינת זווג דגדלות גמור.

גם יש ענין אחר זולת זה, והוא כי הנה בז' שבועות של ספירת העומר הגדיל ז"א גדלות גמור אפי' בגדלות השני שהוא בחי' חו"ב עילאין שהם למעלה מישי"ם ותבונה הנקרא גדלות א', ונמצא כי כבר ז"א הגדיל עד שיעור קומת כל או"א ואין בו אלא בחי' גדלות מן חו"ב שבו ולמטה שהם מקום המוחין שלו⁴⁷⁷. אבל בחי' הכתר שבו עדיין חסר ממנו, כי הוא נעשה מן א"א עצמו כנודע, כי או"א הם בחי' חו"ב דא"א⁴⁷⁸, ולכן צריך שיעלה עתה ז"א בחג השבועות עד למעלה עד א"א, כי זהו תכלית גדלות ז"א, כי אז גדל ז"א ולוקח כל קומת א"א ונעשה כמוהו.

וכבר ביארנו זו למעלה בדרוש הא' דחג הפסח (פ ע"ד), בענין משנת פרקי אבות (אבות פ"ה מכ"א) הוא היה אומר בן ה' שנים למקרא כו', כי כמה מדרגות יש בענין גדלות ז"א ותכליתם הוא בעלותו עד א"א, כי אז עולה עד מקום הדיקנא קדישא דיליה⁴⁷⁹, וכמו שדיקנא דא"א היא לבנה דיקנא חוורא, כדכתיב ושער רישא כעמר נקא (דניאל ז ט), בן דיקנא דז"א בעלותו עד שם נהפכת גם היא ללבן, וגם הוא נקרא זקן, כי הגיע לימי הזקנה כבן ע' שנה או פ' שנה שמלבין זקנו.

ובזה תבין מ"ש רז"ל (פסיקתא רבתי פרשה כא, ומכילתא פרשת השירה פרשה ד) כי בים סוף נדמה הקב"ה לישראל כדמות בחור זקנו שחורה כאיש מלחמה, יעיר קנאה להלחם

- מאיר הכוונה -

⁴⁷⁴ כולל יסוד בהעלם (ש"ש).

⁴⁷⁵ ז"ל: וביומא תליתאה נחיתת לעמודא דאמצעייתא על ידי משה הדא הוא דכתיב ויהי ביום השלישי בהיות הבקר בתרי לוחי אבנין נצח והוד הדא הוא דכתיב כתובים משני עבריהם ואינון תריין נביאי קשוט

תרגום: וביום השלישי ירדה לעמוד האמצעי על ידי משה, זהו שכתוב "ויהי ביום השלישי בהיות הבוקר" (שמות יט טז), בשני לוחות אבנים, נצח והוד, זהו שכתוב "כתובים משני עבריהם" (שמות לב טו), והם שני נביאי אמת.

⁴⁷⁶ צ"ע אם זה ממילא.

⁴⁷⁷ פע"ח: נכנסו כל המוחין והגדיל ז"ן בכל קומת או"א עלאין [ומשם ירדו החסדים כולם בז' שבועות דימי עומר]##*האם יש לזה הבנה*## אמנם עדיין הז"א לא הגדיל רק מן החו"ב ולמטה שהם סוד המוחין.

⁴⁷⁸ פע"ח: ח"ג דעתיקא, ומש"כ חו"ב דא"א נמחק. עי' ש"ש, והיינו כללות האצילות, שכללות האצילות מתחיל מא"א.

⁴⁷⁹ עי' דע"ה ח"א ט ע"ג: והוא ג"כ מ"ש הרב בכ"מ שע"ב הוא כתר וטעמים, והכוונה הוא על המ"ס שהוא הכתר, כי הוא הא"א העיקרי כנ"ל. וכן ה"ג ת"ד הנה הם ג"כ רק בחי' הכתר, וכמ"ש בפע"ח (בכוונת חג השבועות), והם כולם ר"ל המ"ס עם ה"ג ת"ד הנה הם כולם השם ע"ב העיקרי, והוא הע"ב הכללי העיקרי, כי הב' רישין עלאין הרי הם לא נתגלו כלל כנז', והוה הע"ב הכללי רק המ"ס וה"ג ת"ד, אבל או"א אשר הם מהגרון ולמטה, הם רק הס"ג הכללי וכנ"ל מדברי הרב. אם כן נראה שכוונת הרב הוא שעולים עד מו"ס שאוירא ולמעלה הם בכלל אור הגנוז עי' &

שעה"כ

עם המצרים ולהטביעם בים סוף, ובמתן תורה בחג השבועות נדמה⁴⁸⁰ להם כזקן שזקנו לבנה כשלג. והענין הוא כי ביום ז' של פסח היה בזמן קטנותו כנ"ל, ולכן דיקנא דיליה שחורה, כי כך הוא דיקנא דז"א שחורה כעורב כנז' באדרא רבא (קלב ע"א). ובמתן תורה בחג השבועות עלה עד דיקנא דא"א ונהפכה זקנו ללבן, ולכן נדמה להם אז כזקן לובש לבנים, כמו שאמר הכתוב (דניאל ז ט) לבושין כתלג חיור, הנדרש בביאורנו על הדיקנא דיליה הנקרא בשם מלבוש (שער מאמרי רשב"י כב ע"ג)⁴⁸¹.

ואמנם זה הכתר הניתן לז"א עתה הנה הוא מתחיל ליכנס בו בתחלת ליל שבועות, ואינו נגמר ליכנס עד אישמורת הבוקר, ואח"כ בתפלת שחרית ומוסף של יום שבועות אז מזדווג עם נוק' רחל כבשאר השבתות וי"ט, שאז הוא זמן זוגים. אלא שעתה עלה עד א"א מבאשמורת הבוקר, משא"כ בשבתות וי"ט, וזהו ענין מעלת חג השבועות. ולכן (פט ע"א) הזווג התחתון נאסר בליל שבועות, כי גם למעלה לא יש זווג עד היום כנז'. ולא עוד אלא שצריך האדם שלא לישן בלילה הזאת כלל, ולהיות כל הלילה נעורים ועוסקים בתורה כנז' באורך בהק' ספר הזוהר בפ' בראשית (ח ע"א⁴⁸²) ובפ' אמור (צז ע"ב⁴⁸³). ודע כי כל מי שלא

- מאיר הכוונה -

⁴⁸⁰ היינו ז"א.

⁴⁸¹ עי' ספד"צ ג ע"א לבושין דיקר, אמנם במאמרי רשב"י משמע שלבושין דיקר הולך על ת"ג ולא ת"ד וצ"ע*##.

עי' שער הפסוקים (ספר איוב) כבר נתבאר, כי עתיק יומין מתלבש תוך א"א, ונמצא כי א"א נקרא לבושין דעתיק יומין הנזכר. ואמר, כי זה הא"א נקרא לבושיה, יש לו דיקנא קדישא, חורא כתלג חיור, ושער ראשה דא"א הנקרא בשם לבושיה דעתיק יומין כנזכר, היא עמר נקי: או ירצה, כי עתיק יומין זה, הוא א"א, ואמר, כי לבושיה של זה הא"א, היא כתלג חיור, והיא בחי' דיקנא קדישא דיליה, ונקרא לבושיה, לפי שהיא משתלשלת עד טבורא דיליה, וחופפת על חג"ת דיליה, וג"כ היא חופפת על או"א העומדים מימינו ומשמאלו דא"א, ודיקנא דא"א מלבישתם כנודע, והם מכוסים תחתיה, ואומרו ושער רישיה, חוזר לאריך עצמו:

⁴⁸² רבי שמעון הוה יתיב ולעי באורייתא כליליא דכלה אתחברת בצעלה דתנינן כל אינון חברייא דבני היכלא דכלה אכטריכו בהיא ליליא דכלה אזדמנת למהוי ליומא אחרא גו חופה בצעלה למהוי עמה כל ההוא ליליא ולמחדי עמה בתקונהא דליהי אתתקנת למלעי באורייתא מתורה לנביאים ומנביאים לכתובים ובמדרשות דקראי ובריזי דחכמתא בגין דאלין אינון תיקונין דילה ותכשיטהא ואיהי ועולמתהא עאלת וקיימת על רישיהו ואתתקנת בהו וחדת בהו כל ההוא ליליא וליומא אחרא לא עאלת לחופה אללא בהדיהו ואלין אקרון בני חופתא וכיון דעאלת לחופתא קב"ה שאיל עלייהו ומצדך לון ומעטר לון בעטרהא דכלה זכאה חולקהו והוה רבי שמעון וכלהו חברייא מרננין ברנה לאורייתא ומחדשן מלין לאורייתא כל חד וחד מנייהו והוה חדי רבי שמעון וכל שאר חברייא אמר לון רבי שמעון בני זכאה חולקון בגין דלמחר לא תעול כלה לחופה אללא בהדיכו בגין דכלהו דמתקנין תקונהא בהאי ליליא וחדאן בה כללהו יהון רשימין וכתיבין בספרא דכרניא וקב"ה מצדך לון בצענין ברכאן ועטרין דעלמא עלאה:

פתח רבי שמעון ואמר (תהלים יט ב) השמים מספרים כבוד אל וגו' קרא דא הא אוקימנא ליה אצל בזמנא דא דכלה אתערא למיעל לחופה דיומא דמחר אתתקנת ואתנהירת בקישוטהא בהדי חברייא דחדאן עמה כל ההיא ליליא ואיהי חדאת עמהו ודיומא דמחר כמה אוכלוסין חיילין ומשריין מתכנסין בהדה ואיהו וכלהו מחכאן לכל חד וחד דתקינן לה בהאי ליליא כיון דמתחברן כחדא ואיהו חמאת לצעלה מה כתיב השמים מספרים כבוד אל השמים דא חתן דעאל לחופה מספרים מנהרין כזוהרא דספיר דנהיר וזהיר מסייפי עלמא ועד סייפי עלמא כבוד אל דא כבוד כלה דאקרי אל דכתיב (תהלים ז יב) אל זועם בכל יום בכל יומי שתא אקרי אל והשתא דהא עאלת לחופה אקרי כבוד ואקרי אל יקר על יקר נהירו על נהירו ושלטנו על שלטנו כדין בהיא שעתא דשמים עאל לחופה ואתי ונהיר לה כל אינון חברייא דאתקינן לה כללהו אתפרשי בשמהן תמן הה"ד (שם יט ב) ומעשה ידיו מגיד הרקיע מעשה ידיו אלין אינון מארי קיימא דברית בהדי כלה ואינון מארי קיימא

שעה"כ

- מאיר הכונה -

דברית אקרון מעשה ידיו כמה דלת אמר (שם כ יז) ומעשה ידיו כוננהו לא ברית קיימא דחתיס
בצשרא דבר נש:

תרגום: רבי שמעון היה יושב ועוסק בתורה כליליה שבו הכלה מתחזרת בצעלה. ששנינו, כל אותם
החברים בני היכל הכלה, הצטרפו באותו לילה שהכלה עתידה להיות ליום אחר בתוך החופה עם
צעלה להיות עמה כל אותו הלילה, ולשמוח עמה בתקוניה שהיא מתקנת לעסוק בתורה, מתורה
לנביאים, ומנביאים לכתובים, ודברשות הפסוקים, ובסודות החכמה, בגלל שאלו הם תקוניה
ותכשיטיה, והיא ונערותיה נכנסות ועומדות על ראשיהם ושל הלומדים, ומתקנות על ידיהם,
ושמחה בהם כל אותו הלילה. ולמחרת לא נכנסת לחופה אלא יחד איתם, ואלה נקראים בני החופה.
וכיון שנכנסת לחופה, הקדוש ברוך הוא שאל עליהם ומברך אותם, ומעטר אותם בצערת הכלה.
אשרי חלקם. והיה רבי שמעון וכל החברים מרננים ברנת התורה, ומחדשים דברי תורה כל אחד
ואחד מהם, ורבי שמעון וכל שאר החברים היו שמחים. אמר להם רבי שמעון, בני, אשרי חלקכם,
בגלל שמחר לא תכנס הכלה לחופה אלא יחד איתכם, בגלל שכולם שמתקנים תקוניה כלילה הזה
ושמחים בה, כולם יהיו ראומים וכתובים בספר הזכרונות, והקדוש ברוך הוא מברכם בצבעים
ברכות ועטרות של עולם העליון.

פתח רבי שמעון ואמר, "השמים מספרים כבוד אל וגו'", פסוק זה הרי בארנוהו. אבל בזמן הזה
שהכלה מתעוררת להכנס לחופה, למחרת מתקנת ומאירה בקשטיה יחד עם החברים ששמחו עמה
כל אותו הלילה, והיא שמחה איתם. ולמחרת כמה אוכלוסים, אבאות, ומחנות נכנסים איתה, והיא
וכולם מחכים לכל אחד ואחד שהקנו אותה כלילה הזה. כיון שמתחברים כאחד והיא רואה את
צעלה, מה כתוב, "השמים מספרים כבוד אל". "השמים" זה החתן שנכנס לחופה. "מספרים"
מאירים כזהר הספיר שמאיר וזוהר מסוף העולם ועד סוף העולם. "כבוד אל" זה כבוד כלה שנקרא
"אל", שכתוב "אל זועם בכל יום". בכל ימי השנה נקרא "אל", וכעת שהרי היא נכנסת לחופה,
נקרא "כבוד" ונקרא "אל". כבוד על כבוד, אור על אור, שלטון על שלטון. ואז באותה השעה
שהשמים נכנס לחופה וברא ומאיר לה, כל אותם החברים שהתקינו אותה, כולם מתפרשים בשמותם
שם. וזהו שכתוב "ומעשה ידיו מגיד הרקיע". "מעשה ידיו" אלה אותם צעלי דברית יחד עם הכלה.
ואותם צעלי קיום דברית נקראים "מעשה ידיו", כמו שנאמר "ומעשה ידיו כוננהו", זו ברית
שחתומה בצשר הבן אדם.

⁴⁸³ ז"ל: ת"ח כל ב"נ ללא מני חושבנא דא אינון שבע שבתות תמימות למזכי לדכיותא דא לא אקרי
טהור ולא בלללא דטהור הוא ולא הוא כדאי למהוי ליה חולקא באורייתא ומאן דמטי טהור להאי
יומא וחושבנא לא אחאבד מניה כד מאטי להאי ליליא לצעי ליה למלעי באורייתא וללחזרה בה
ולנטרא דכיו עלאה דמטי עליה בהוא ליליא ואתדכי ואוליפנא:

לאורייתא דצעי ליה למלעי בהאי ליליא אורייתא דצע"פ בגין דיתדכו (ס"א דיתדכו) כחדא
ממבועא דנחלא עמיקא לבתר בהאי יומא לית תורה שבכתב ויתחבר (ס"א בהו) בה וישתכחון
כחדא בזוגא חד לעילא דין מכריזי עליה ואמרי ואני זאת בריתי אותם אמר יי' רוחי אשר עליך
ודברי אשר שמתו בפיך וגו' ועל דא חסידי קדמאי לא הוו ניימי בהאי ליליא והוו לעאן באורייתא
ואמרי ניתי לאחסנא ירותא קדישא לן ולבנן בתרין עלמין והוא ליליא כנסת ישראל אתעטרא
עליהו ואתיא לאזדוגא ביה במלכא ותרואיהו מתעטרי על רישייהו דאינון דזכאן להכי:

ר"ש הכי אמר בשעתא דמתכנשי חברייא בהאי ליליא לגביה ניתי לתקנא תכשיטי כלה בגין דתשתכח
למחר בתכשיטה ותקונהא לגבי מלכא כדקא יאות זכאה חולקהון דחברייא כד יתבע מלכא
למטרוניתא מאן תקין תכשיטה ואנהיר עטרהא ושוי תקונהא ולית לך בעלמא מאן דידע לתקנא
תכשיטי כלה אלא חברייא זכאה חולקהון בעלמא דין ובעלמא דאתי תא חזי חברייא מתקני בהאי
ליליא תכשיטה לכלה ומעטרי לה בעטרהא לגבי מלכא ומאן מתקין ליה למלכא בהאי ליליא
לאשתכחא בה בכלה לאזדוגא בה במטרוניתא נהרא קדישא עמיקא דכל נהרין אימא עלאה הה"ד
ארינה ורעינה בנות איון במלך שלמה וגו' לבתר דאתקנת ליה למלכא ואעטרת ליה אחיית לדכאה

שעה"כ

- מאיר הכוונה -

לה למטרוניתא ולאיון למשתכחי גבה למלכא דהוה ליה בר יחידאי אתא לזוגא ליה במטרוניתא עלאה מאי עבדת אמיה כל ההוא ליליא עלאת לבי גניזהא אפיקת עטרא עלאה בשבעין: אבני יקר סחרנהא ואעטרת ליה אפיקת לבושין דמילת ואלבזיטת ליה ואתקנת ליה בתקוני דמלכין לבתר עלאת לבי כלה חמאת עולימתהא דקא מתקני עטרהא ולבזיטת ותכשיטהא לתקנא לה אמרה לון הא אתקינת בי טבילה אתר דמיין נבעין וכל ריחין ובוסמין סוחרני אינון מיין לדכאה לכלתי ליתי כלתי מטרוניתא דברי ועולימתהא ויתדכון בההוא אתר דאתקינת בההוא בי טבילה דמיין נבעין דעמי לבתר תקינו לה בתכשיטהא אלבזיטו לה לבזיטת עטרהא לבתר כד ייתי ברי לאזדוגא במטרוניתא יתקין היכלא לכלהו וישתכח מדוריה בכו כחדא כד מלכא קדישא ומטרוניתא וחברייתא כהאי גוונאי ואימא עלאה דמתקנת כלל אשתכח דמלכא עלאה ומטרוניתא וחברייתא מדוריהון כחדא ולא מתפרשין לעלמין הה"ד יי מי יגור באהלך וגו' הולך תמים ופועל דק מאן הוא פועל דק אלל אלין אינון דמתקני למטרוניתא בתכשיטהא לבזיטת עטרהא וכל חד פועל דק אקרי ח"ר חייל אלמלא לא זכינא בעלמא אלל למשמע מלין אלין דיי זכאה חולקהון דאינון דמתדלי באורייתא וידעין אורחוי דמלכא קדישא דרעותא דלהון באורייתא עלייהו כתיב כי בי חשק ואפלטתו וכתיב אלכלהו ואכבדהו.

תרגום: בא וראה כל אדם שאינו מונה חשבון זה, אותן שבע שבתות תמימות לזכות לטהרה הזו, לא נקרא טהור, ואינו בכלל של טהור, ואינו כדאי להיות לו חלק בתורה. ומי שמגיע טהור ליום הזה, והחשבון לא נאבד ממנו, כשמגיע ללילה הזה, צריך לו לעסוק בתורה ולהתחבר עמה, ולשמור טהרה עליונה שמגיעה עליו באותו הלילה ונטהר. ולמדנו שהתורה שצריך לו לעסוק בלילה הזה תורה שבעל פה, כדי שיטהרו (שיתדבק) כאחד ממעייני הנחל העמוק, אחר כך ביום הזה תבא תורה שכתב ויתחבר (בהם) עמה, וימלאו כאחד בזוג אחד למעלה, אז מכריזים עליו ואומרים, ואני זאת בריתי אותם אמר ה' רוחי אשר עליך ודברי אשר שמתי בפיך וגו', ועל כן חסידים הראשונים לא היו ישינים בלילה הזה, והיו עוסקים בתורה, ואומרים נביא את הירושלם הקדושה לנו ולבנינו בשני עולמות. ואותו הלילה מתעטרת כנסת ישראל עליהם ובאה להזדווג עם המלך, וסנייהם מתעטרים על ראשם של אותם שזוכים לזה.

רבי שמעון כך אמר, בשעה שמתכנסים החברים בלילה הזה אליו, נבוא לתקן את תכשיטי הכלה, כדי שתמצא למחר בתכשיטיה ובתקוניה אל המלך כראוי. אשרי חלקם של החברים, כשיבקש המלך את המלכה מי תקן תכשיטיה והאיר את העטרת שלה ושם את תקוניה. ואין לך בעולם מי שיודע לתקן את תכשיטי הכלה אלל החברים. אשרי חלקם בעולם הזה ובעולם הבא. בא וראה החברים מתקנים בלילה הזה את התכשיטים לכלה ומעטרים אותה בעטרה שלה אל המלך, ומי מתקין למלך בלילה הזה להמלא עם הכלה להזדווג עם המלכה, הנהר הקדוש העמוק של כל הנהרות, האם העליונה, זהו שכתוב לאינה וראינה בנות ציון במלך שלמה וגו', אחר שהתקינה את המלך ועטרה אותו, היא באה לטהר את המלכה ואת אותם שגמלאים עמה. (משל) למלך שהיה לו בן יחיד, בא לזווג אותו עם המלכה העליונה, מה עשתה אמו כל אותו הלילה נכנסה לבית גניזה הוליאה עטרה עליונה עם שבעים אבנים יקרות סביבה, ועטרה אותו הוליאה כלי מילת והלבזיטת אותו ותיקנה אותו בתקוני מלכים, אחר כך נכנסה לבית הכלה ראתה את נערותיה שמתקנות את העטרה שלה ואת לבזיטת ואת תכשיטיה, לתקן אותה אמרה להן, הרי התקנתי בית טבילה, מקום שמים נובעים וכל הריחות והבשמים סביב אותם המים, לטהר את כלתי שתבא כלתי המלכה של בני ונערותיה, ויטהרו באותו מקום שהתקנתי באותו בית הטבילה של המים הנובעים שעמי. אחר כך תקנו אותה בתכשיטיה הלבזיטת אותה את לבזיטת עטרה שבה. למחר כשיבא בני להזדווג עם המלכה, יתקן היכל לכלם וימלא את מדורו עמכם כאחד. כך המלך הקדוש והמלכה והחברים כדוגמא זה, והאם העליונה שמתקנת את הכל נמצא שהמלך העליון והמלכה והחברים מדורם כאחד ואין נפרדים לעולמים, זהו שכתוב ה' מי יגור באהלך וגו' הולך תמים ופועל דק, מיהו פעל דק, אלל אלו שמתקנים את המלכה עם תכשיטיה בלבזיטת ובעטרה שלה, וכל אחד

שעה"כ

ישן בלילה הזאת כלל אפילו רגע אחד ויהיה עוסק בתורה כל הלילה, מובטח לו שישלים שנתו ולא יארע לו שום נזק בשנה ההיא, וכמ"ש הרשב"י בהקדמת בראשית וז"ל, דיפוק ההוא שתא בשלם כו', ע"ש. ולא עוד אלא שהוראת חיי האדם בשנה ההיא תלויה בענין זה, כי אם לא ישן כלל ודאי שלא ימות בשנה ההיא ודי בזה. ולכן פשט המנהג הזה בישראל לעסוק בתורה כל ליל חג השבועות. ואמנם הענין הוא זה, כי ע"י היותם עוסקים בתורה כל הלילה, הם ממשיכים את הכתר הנו"ב⁴⁸⁴ שהוא בחי' דיקנא דא"א, שז"א עולה עד שם כנוז⁴⁸⁵.

וזהו הסדר של המקרא שתעסוק בו בלילה הזה כדי להמשיך הכתר הנו"ב, תתחיל מפרשת בראשית, ותקרא פרשת בראשית עד (בראשית ב ד) אלה תולדות השמים והארץ בהבראם כו'. ואח"כ תדלג ותקרא ג' פסוקים האחרונים של בראשית, ומשם ואילך תקרא ג' פסוקים הראשונים וג' האחרונים מכל פרשה ופרשה משאר הפרשיות. ואם נזדמנה פרשה קטנה של ד' או של ה' פסוקים, הן בהתחלת איזה פרשה הן בסופה, תקראנה כולה. וכשתגיע לפרשת יתרו אז תקרא ג' פסוקים הראשונים, ותדלג ותקרא מן (שמות יט א) בחדש השלישי לצאת בני ישראל עד סוף פרשת יתרו⁴⁸⁶. וכשתגיע לפ' משפטים, תקרא שלשה פסוקים הראשונים, ותדלג ותקרא מן (שמות כד א) ואל משה אמר עלה אל ה' כו' עד תשלום הפרשה. וכשתגיע לפרשת ואתחנן, תקרא שלשה פסוקים הראשונים ותדלג ותקרא עשרת הדברות השניות, שהם מן (דברים ה א) ויקרא משה אל כל ישראל עד סיום פרשת שמע ישראל, שהוא עד (שם ו ט) ובשעריך, ומשם תדלג ותקרא שלשה פסוקים האחרונים. וכשתגיע לפרשת ראה, תקרא ג' פסוקים הראשונים, ותדלג ותקרא מן (שם טו ט) שבעה שבועות תספר לך עד סוף הפרשה. וכשתסיים לקרוא כל הפרשיות על הסדר, תקרא כל נביא ונביא, וכל כתוב וכתוב מן הכתובים ע"ד הנו"ב, ג' פסוקים ראשונים וג' אחרונים שבכל א' וא', מהם עד שתסיים כל הכ"ד ספרים. והפסוקים של מגילת איכה תקראם בלחש, מפני שהוא יו"ט. ומגילת רות תקראנה כולה. ובהגיעך אל יחזקאל, תקרא הפטרת יום א' של שבועות כולה, שהיא מן (יחזקאל א א) ויהי בשלשים שנה כו' עד תשלומה⁴⁸⁷. ותדלג אל פסוק (שם ג יב) ותשאני רוח כו', ומשם תדלג אל שלשה פסוקים האחרונים שבו. ובהגיעך אל חבקוק, תקרא שלשה פסוקים הראשונים שבו, ותדלג אל פסוק (חבקוק ב כ) וה' בהיכל קדשו כו' (ג א) תפלה לחבקוק כו' עד סוף חבקוק, כי זאת היא הפטרת יום ב' דשבועות. וזהו הסדר המוכרח בענין המקרא, ואח"כ שאר הלילה בסודות התורה, ובס' הזוהר כפי השגת שכלך⁴⁸⁸.

ובהגיע אשמורת הבוקר, מעט קודם עלות השחר בעת שמשחירין פני הרקיע במזרח, אשר אז נק' אילת השחר כנודע (זהר ח"ב י ע"א, מדרש תהלים כב), אז צריך שתטבול במקוה, ותכוין אל המקוה העליון⁴⁸⁹ שהוא כתר עליון דו"א⁴⁹⁰ הנמשך לו בלילה הזה, והוא

- מאיר הכוונה -

נקרא פועל לרק. אמר רבי חייל, אלמלא לא זכיתי צעולם אלף לשמוע את הדברים הללו די לני. אשתי חלקם של אותם שעוסקים בתורה ויודעים את לרכי המלך הקדוש, שרלונס בתורה, עליהם כתוב כי צי חשק ואפלטו, וכתוב לחלכרו ואכזדהו.

⁴⁸⁴ בפע"ח דז"א ונ"ל שזה טעות.

⁴⁸⁵ עי' לש"ו כללים ח"א לו ע"ג (וכן הוא בח"ב יז ע"ב בשם הרש"ש), שייסד שכל עילוי באורות אינו יכול להיות עלייתם למעלה ממש, דא"כ לא יהיה זה עילוי, אלא אדרבא כעין מיתה, שכן עיקרם הפך להיות נעלם. אלא בע"כ דעיקר עניינו הוא שנמשך מבחינות עליונות יותר אור גדול לבחינות התחתונות, עד שמתעלה התחתון במקומו ונהפך להיות במדרגת העליון.

עי' לעיל הערה. **Error! Bookmark not defined.** ויתכן שהכל שם.

⁴⁸⁶ לא מובא בפע"ח לקרא ביתרו יותר מכל פרשה, וכן בכלום חוץ משל בראשית.

⁴⁸⁷ של הפרק ואשמע קול מדבר.

⁴⁸⁸ עי' נספח בסוף הספר מפע"ח קכז ע"ג.

⁴⁸⁹

⁴⁹⁰ בז"א *##??

שעה"כ

נקרא שער החמשים כמ"ש⁴⁹¹, ועליו נאמר (יחזקאל לו כה) וזרקתי עליכם מים טהורים כו', ועי"כ אנו מקבלים תוספת קדושה מבחי' הכתר הזה. ומעם הדבר הוא לפי שאנחנו בלילה הזה עושים ב' דברים: הא', הוא להמשיך את כתר העליון דו"א⁴⁹² ע"י עסק התורה כנוז. ואחר כך, באשמורת הבוקר אנו נעשים שושבינין⁴⁹³ דמטרוניתא רחל נוק' דו"א, ומוליכין את הכלה הכלולה לבית הטבילה, וטובלת במקוה העליון הנז' שהוא הכתר הנז'. וגם אנחנו שושבינין דילה טובלים עמה, אבל אל תטעה לומר כי אז היא עולה עד (פט ע"ב) הכתר דו"א, אבל היא מקבלת במקומה למטה מהרה וטבילה מלמעלה מכתר דו"א, בסוד (יחזקאל לו כה) וזרקתי עליכם מים טהורים כנוז. ואחר כך ע"י תפלת שחרית ומוסף דיום שבעות ממש, אז היא עולה כמוהו, ואז הם מזדווגים יחד כנ"ל⁴⁹⁴. ובחי' טבילת הכלה ושושבינין דילה נזכרים בס"ה בפ' אמור⁴⁹⁵.

ונלע"ד ששמעתי ממורי ז"ל תוספת ביאור בענין הזה, והוא כי כבר נתבאר אצלנו כי הכתר דו"א והכתר דנוק' תמיד נעשים ברגע אחד⁴⁹⁶. והענין הוא כי החסד המתפשט בת"ת דו"א להיותו במקום מגולה כנודע, לכן ניתוסף הארתו ונגדל כפלים ונחלק לב', חציו עולה למעלה בכתר דו"א וחציו יוצא ממקום החזה דרך אחורי הת"ת וניתן אל רחל נוקבא דו"א לצורך כתר שבה. והנה בעלות חצי החסד הנז' עד מקום הכתר דו"א, אז יורד הכתר דו"א מלמעלה שהוא בחי' דיקנא דא"א⁴⁹⁷ כנוז, ויורד עד ראש ז"א, ונעשה בו בחי' כתר על ראשו. ונמצא כי עליית חצי החסד הנז' גורם ירידת הכתר בראשו של ז"א, ולכן הכתר של ז"א נקרא שער החמשים של בינה כנוז' בס' התיקונים (עו ע"ב⁴⁹⁸). והענין הוא כי

- מאיר הכוונה -

עליון דו"א נמחק בפע"ח.

⁴⁹¹ עי' לקמן הערה 498.

⁴⁹² בז"א##או שעכשיו ז"א עלה לא"א

⁴⁹³ עי' לעיל הערה. **Error! Bookmark not defined.**

⁴⁹⁴ אם היא עלתה כמוהו ממש בכתר א' א"כ גדלה עלייתה ביו"ט של שבועות יותר משל שבת, ועי' ע"ח שער מיועט הירח פרק ב: אלו לא חטא אדם הראשון, היה מעורר מ"נ באותו שבת הראשון ועל ידי זה היו מזדווגין ז"נ פנים בפנים, בבחי' יותר⁴⁹⁴ עליונה שבכולם, שישתמשו שניהן בכתר אחד, ופנים בפנים, אשר אין הגדלה גדולה מזה, ותהיה היא מקבלת מאמא עלאה שלא על ידו. וכו' ואח"כ כשבא יום שבת ראשון, חזרה הנוקבא להתתקן בכל הו' בחי' הנ"ל, ונגמרה בחי' הו' והוא שחזרה עמו פב"פ בכל שיעור קומתו, זולת בחינת הכתר לבד שהיה גדול מכתרה, אחר שהיא בחי' יותר עליונה מכולם⁴⁹⁴ וגבוה ממנה, ולכן היתה עדיין צריכה לקבל מאמא על ידו, ואז לא היו משתמשים בכתר אחד, שהיא הבחי' היותר עליונה מכולם כנ"ל. @

⁴⁹⁵ עי' לעיל הערה 483. וצ"ע אם יש שם מקוה@

⁴⁹⁶ פע"ח: והענין נ"ל שכך שמעתי ממורי ז"ל כי הנה ידעת איך הכתר של ז"א וכתר של נוקבא נעשין ברגע א' והוא כי החסד שבת"ת ז"א היינו חסד ג' נחלק לב' חציו עולה למעלה בכתר וחציו יוצא אל האחוריים לצורך המלכות וכאשר עולה החסד למעלה אז יורד הכתר של ז"א מלמעלה ויורד עד ראש ז"א ונתקן אז בחינת הכתר של ז"א נמצא כי בחי' החסד העולה היא גורם ירידת הכתר והנה כתר נקרא שער הנ' דבינה לפי שאין הכתר ז"א נעשה כל עצמו רק מגופא דבינה כנודע והנה יש בה נ' שערים והם סוד ה"ח וכשנגמר תכלית כל החסדים לכנס אז יורד הכתר נמצא כי הכתר כל עיקרו אינו אלא מבחינת החסדים והוא אחרון שבכולם ולכן באותו החסד הנחלק וגורם לכתר לירד הוא משפיע אל הנוקבא וטובלת בו ונטהרת.

עי' ע"ח שער כה (ב) פרק ב כלל ו': הנה נ' שערים שבבינה הם ה"ג שבה, כל א' כלול מי'. גם יש נ' שערים מה"ח כל א' כלול מי', הם נ', ואלו הה"ח שהם נ' שערים נכללין בז"א ומתפשטין בו כנודע. והנה משליש החסד שבת"ת המתחלק חצי לכתר שבה וחצי לכתר שבו, אז ע"י עליית החסד יורד ת"ת דאמא להעשות כתר לז"א כנודע. נמצא שאותו חסד גורם כניסת הכתר, לכן נאמר בתקונים (דף סח ע"ב עו ע"ב) כ"ע דא איהו שלימו דנ' שערי בינה, כי הכתר נקרא שער הנ', יען אינו נגמר ליכנס עד עלות החסד ההוא, והוא נקרא שער הנ' ההוא של הה"ח, הנחלקים לנ' כנזכר, לפי שאין חסד זה עולה אלא אחר שנגמרו כל הנ' שערי בינה, שהם ה"ח להתפשט בז"א, וזה בא באחרונה ונקרא שער נ' לסבה זו.

⁴⁹⁷ שהוא בחי' דיקנא דא"א נמחק בלש"ו ובפע"ח.

⁴⁹⁸ ז"ל: כתר עליון דא איהו שלימו דחמשין שערי בינה ודא איהו דלא אתייהיב למשה דעליה אתמר נתיב לא ידעו עיט ועליה אמרו זכרונם לברכה במופלא ממך אל תדרוש וכו' בגין דאיהו מקור דלית ליה סוף ובמקור דלית ליה סוף מאן יכיל לאשגא ולאשכחא ליה (סיפא).

שעה"כ

נודע שאין כתר דז"א נעשה⁴⁹⁹ אלא מחצי הת"ת האחרון של אימא עצמה, והוא עצמו נעשה כמו שהוא בבחי' הכלי והעצמות שבתוכו בחי' כתר על ראש ז"א. והנה יש באימא נ' שערים, שהם סוד ה' חסדים שבה⁵⁰⁰, וכשנגמרים אלו ה' חסדים שלה להתפשט (בכח"ב) דז"א, אז יורד חצי הת"ת של אימא להיות כתר בראשו. ונמצא כי ענין הכתר אינו אלא ע"י החסדים של אימא שהוא החסד שבת"ת דז"א כנז' ולכן נקרא שער החמישים, ולכן בא הכתר דז"א באחרונה מכל שאר בחינות דז"א. והנה באותו חציו של החסד דת"ת דז"א הנחלק ועלה למעלה בכתר דז"א, וגורם לכתר ההוא שירד ברישא דז"א, הנה מאותו החצי החסד שהוא בחינת מים כנודע (והר ז"ב קעה ע"ב), משם נמשכים בנקבב וטובלת בהם כנז' בסוד (יחזקאל לו נח) וזרקתי עליכם מים טהורים כו'.

ואמנם בענין כוונת טבילה זו שבאשמורת הבוקר שמעתי ושכחתי, ושאלתי את פי הה"ר יצחק ז"ל אם היה זוכר, וא"ל כי לא היה זוכר היטב. אבל הנלע"ד שזה הוא מה ששמע ממורי ז"ל⁵⁰¹, והוא שיכוין להמשיך בחי' הכתר שבה ג"כ כנז', וזהו יהיה ע"י הטבילה הזו, ותכוין בב' אותיות י"ה הראשונות שבהויה דע"ב ודס"ג, שהם יו"ד ה"י יו"ד ה"י, והם בנימ' ע'. ותחבר ג"כ עמהם שני מילויי היות דע"ב ס"ג, שהם מ"ו ל"ז כנודע, והם בנימ' פ"ג, ויהיה הכל בנימ' קנ"ג, הסר משם ב' כוללים של ב' השמות הנז', וישארו בנימ' קנ"א כמנין מקו"ה. ותכוין שהיא טובלת עתה במקוה הזה לקבל הכתר שבה כנז', וזהו הנראה לע"ד ששמע בזה ואינו זוכר היטב.

ענין ב' הלחם שהיו מקריבים ביום הג' השבועות יובן במש"ל בענין השעורים⁵⁰² שהיו מקריבים בלילה הא' בספירת העומר. ושם ביארנו כי אז לא נתנו בנקבה רק הה'

- מאיר הכוונה -

תרגום: כתר עליון זוהי שלמות של חמשים שערי בינה וזהו שלא נתן למשה שעליו נאמר נתב לא ידעו עיט ועליו אמרו זכרונם לברכה במפלא ממך אל תדרש וכו' משום שהוא מקור שאין לו סוף ובמקור שאין לו סוף מי יכול להשיג ולמצא לו (סוף). ועי' הערה 496.

⁴⁹⁹ עי' כללים ח"א כט ע"א, הכתר דז"א הוא מת"ת דא"א ומהמזלין, ע' מוחין דצלם (פרק ז). ז"ל הע"ח: כלי הכתר דז"א נעשה מת"ת דאמא, ומת"ת דאבא נעשה (לו) נשמה שבכתר (שהוא ג' אור הדעת) [שהוא אור]. וכבר ידעת שהכתר (דז"א) בבחי' אר"מ [מכאן עד הסוף הערת הצמח], וגם הכתר דז"א נעשה מת"ת דא"א וכתר אמיתי נעשה מא"א עצמו, כנזכר בכוונת ליל שבועות, ואין הכתר נמשך ובא עד שיושלם להתקן כל גופא.

⁵⁰⁰ עי' תיקו"ז ג ע"ב: כגוונא דא יו"ד איהו עשר ה' חמש עשר זמנין חמש אינון חמשין עשר בכל ספירה מאלין חמש מחסד עד הוד יסוד נטייל לון כלהו ואיקרי כ"ל כליל מאלין חמשין וכורסיא דלתתא ים המלח כסא דין

תרגום: כדוגמא זה, יו"ד הוא עשר, ה' חמש, עשר פעמים ה' הם חמשים, עשר בכל ספירה מחמש האלו מחסד עד הוד, היסוד נוטל את כולם ונקרא כ"ל, כלול מהחמשים הללו, והכסא שלמטה ים המלח, כסא הדין.

⁵⁰¹ פל"ח: ובענין הטבילה של אשמורת יום השבועות כנ"ל אמר לי רבי יצחק הכהן כי נלענ"ד שהם אלו השמות ואינו זוכר היטב והם להמשיך אל כתר שלה שעושה עתה כנ"ל ע"י הטבילה הם בחי' כתר זה

⁵⁰² עי' דע"ה ח"א פ ע"א: מצות העומר אשר הוא ממחרת דיום ראשון של פסח, הנה נודע הוא מדברי האריז"ל (בכוונת ליל ז' של פסח, ע' שער הכוונות פו ע"ג פט ע"ב) כי הוא להמשיך בהנוק' העטרה דגבורה לצורך בניינה, כי ממחרת יום א' של פסח עד חג השבועות נמשך ונעשה בנין הזו"ן ושלמותם, ובנין הנוק' הרי הוא מהגבורות, וזה נמשך בה ע"י העומר שהוא מן השעורים. כי הגבורות הנה הם מה' אותיות מנצפ"ך הכפולות, וב' פעמים מנצפ"ך הרי הם תק"ס, ועם העשר אותיות הוא תק"ע, ועם ה' אותיות השרשיות הוא תקע"ה כמנין שער"ה חסר ו' (כי כן הוא בתורה ס"פ וארא ט לא) כי השערה אביב, אשר משם הוא הלימוד על העומר שהוא מן השערה, כמ"ש בתו"כ ויקרא ב' י"ד הובא במנחות סח ע"ב). ולא היה העומר רק עשרון אחד שהוא כנגד הנוק' אשר עיקר בניינה הוא מהגבורות. משא"כ שתי הלחם אשר בחג השבועות שהם להמשיך את החסדים, הנה הם באו מן החיטים, כי חטה הוא גימ' כ"ב שהם הכ"ב אותיות החסדים. ולכן הם שני עשרונים, והם שתי לחם, כי הם כנגד הזו"ן להמשיך ולהשלים החסדים בשניהם, [וע' עוד ברע"מ פ' אמור צח רע"א] כי בשבועות נשלמים שניהם בהמוחין דגדלות, ומתמתקים אז עי"ז הגבורות ג"כ. ולכן הם נאפות חמץ, כי הם באים לתקן את הגבורות ג"כ, ולתיקון שניהם שהוא הן לז"א והן להנוק', משא"כ העומר תיקונו הוא רק להנוק' לבד, ולכן הוא עשרון אחד ולהמשכת הגבורות לבד ולכן היא מן השעורים.

שעה"כ

גבורות מנצפ"ך, שהם אותיות כפולות. ואם תכפלם ב"פ יהיה מספרם תק"ס, ועשרה אותיות שבהם, הם תק"ע. ועם ה' אותיות השרשיות, הרי הם תקע"ה כמנין שער"ה. אבל עתה ביום הג' השבועות יום החמישים לספירת העומר, אז מזדווגים זו"ן, ונותן בה שפת מ"ד שהם ה' חסדים, וכנגדם היו מקריבים שתי הלחם מן החטים, כי חטה היא בגימ' כ"ב, והם סוד כ"ב אותיות דאלפא ביתא, שהם כלולים בטיפת הה' חסדים⁵⁰³ שמהם נוצר הולד כנודע, כי ה' אותיות מנצפ"ך היתירות על כ"ב אותיות האלפא ביתא שהם בחי' הה"ג⁵⁰⁴, וכבר נכנסו בליל א' של העומר בסוד מנחת שעורים למעם הנז'⁵⁰⁵.

יום שבועות יקרא ג"פ י"ג מדות, ואח"כ יאמר תפלה זו: רבש"ע מלא כל משאלותי והפק רצוני ותן שאלתי לי ולבני ביתי (פט ע"ג) לעשות רצונך בלבב שלם, ומלטנו מיצר הרע ומפגע רע, ותן חלקנו בתורתך וזכנו ללמוד תורה וחכמה לעשות מע"ט בעיניך וללכת בדרכים ישרים לפניך, וקדשנו בקדושתך כדי שנוכה לחיים טובים הארוכים ולחיי העוה"ב, ושמרנו ממעשים רעים ומיצר הרע ומכל שעות רעות המתרגשות לבא בעולם, והבוטח בה' חסד יסובבנהו, אמן כן יהי רצון. ויחזור התפלה ג"פ, ואחר כך יקרא ג"פ ואני תפלתי לך ה' עת רצון בו' (תהלים סט יד), וכן יעשה במוסף וביום ב' ביוצר.⁵⁰⁶

- מאיר הכונה -

⁵⁰³ פע"ח: "הה' חסדים" נמחק, ובמקומו איתא "החסדים".

⁵⁰⁴ עי' שער כה סוף ד ע"ג ז"ל: סוד (אותיות) מנצפ"ך כפולות פתוחות וסתומות. והטעם כי הפתוחות הם ה' חסדים שהם פתוחות להשפיע, וסתומות הם גבורות והם דין. מש"כ הפתוחות - היינו הארוכות שהם בסוף התיבות (לש"ו), אמנם עי' שעה"כ פה ע"ג שמשמע אחרת. וכן עי' שעה"ק סח ע"ג: הפתוחות הם ה' חסדים ולכן הם פתוחות להשפיע והסתומות הם הגבורות כי הם דינים ונסתמו מלהשפיע. אמנם בשמן ששון סוף דרושי שבועות משמע כדברי הלש"ו.

⁵⁰⁵ א"ש הרי נתבאר טעם למה הם מחיטים אמנם לא נתבאר למה הם שתי הלחם ואפשר שלהיות מנצפ"ך כפולים גם שאר הכ,ב אותיות הם כפולות פעמים ולכן הם שתי הלחם ב"פ חטה שהם כ"ב כנלענ"ד (הגוב"י). אמנם לא נתבאר - עי' רע"מ ח"ג צח ע"א ובספר הדע"ה ח"א דורש ו' סי' ד' אות יג אות קטן ג' (לש"ו).

⁵⁰⁶ פע"ח: וכן בפסח ובסוכות ויכוין כ"ד שמות הנ"ל בניקודים הנ"ל מ"ש בזהר פרשת בראשית (עי' הערה 482) כל שתא איקרי אל והשתא איקרי כבוד אל כי לכל השנה אין לה שם א"ל אבל עתה יש לה דעת יותר פנימי והוא שם ס"ג גי' כבוד א"ל ודעת זה אין לה אלא בעת הזווג שהוא יום השבת ויום שבועות שאז דוגמת שבת כנודע לכן אינו רק יום א' ולא ז' ימים כמו פסח וסוכות.